

ത്യാഗരാജസുധ

(ശാസ്ത്രീയസംഗീതം)

കെ. പി. എസ്. മേനോൻ

589
A

27086

ത്യാഗരാജസൂയ

(Malayalam)

THYAGARAJASUDHA

Musicology

By K. P. S. MENON

First Published June 1979

PRINTED AT K. P. PRESS, KOTTAYAM

Price Rs. 12.00

Rights Reserved

Published by K. P. S. Menon

Distributors

NATIONAL BOOK STALL

KOTTAYAM - TRIVANDRUM - ERNAKULAM - CANNANORE
TRICHUR - PALGHAT - QUILON - KOZHIKODE - ALLEPPEY

589
A

27086

ത്യാഗരാജസ്വധ

(ശാസ്ത്രീയസംഗീതം)

കെ. പി. എസ്. മേനോൻ

വിതരണം

നാഷണൽ ബുക്ക്സ്റ്റാൾ

കോട്ടയം

വില ക. 12.00

കെ. പി. എസ്. മേനോന്റെ കൃതികൾ

ത്യാഗരാജസ്വയ
കഥകളിയാട്ടപ്രകാരം (രണ്ടു ഭാഗങ്ങൾ)
കഥകളിരംഗം
ചെങ്ങന്നൂർ രാമൻപിള്ള
സി. ശങ്കരൻനായർ

सद्गुरु त्यागराजस्वामी

അവതാരിക

സംഗീതകൃതികൾ ഗാനം ചെയ്യുന്നതും ശ്രോതാക്കൾ കേട്ട് ആസ്വദിക്കുന്നതും അത്മഗ്രഹണത്തോടു കൂടിയായാൽ പ്രയോജനം എത്രമാത്രം വർദ്ധിക്കുമെന്നത് അനുഭവം കൊണ്ടറിയുന്ന കാര്യമാണ്. പക്ഷെ സ്വഭാഷയിലെ കൃതികളിൽത്തന്നെ ഇതിനു ക്ലേശമുണ്ടാകാമെന്നിരിക്കെ, അന്യഭാഷാകൃതികളെപ്പറ്റിയുള്ള പ്രയാസം പറയേണ്ടതില്ല.

കണ്ണാടക സംഗീതത്തിലെ അത്യുന്നത ഗാനകൃത്തായ ത്യാഗരാജ സ്വാമികളുടെ കൃതികൾ കേരളത്തിൽ വളരെ പ്രചാരത്തിലുള്ളവയാണെങ്കിലും, തെലുങ്കുഭാഷയിലുള്ള അവയ്ക്കു മലയാളത്തിൽ അത്മവിവരണം നൽകുന്ന പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ വിരളമാണ്, ഉള്ളവ തന്നെയും ഇപ്പോൾ ലഭ്യമല്ല. അവയിലെ ഗാനങ്ങളുടെ സംഖ്യ ചെറുതുമാണ്. ഈ ദുഃസ്ഥിതി പരിഹരിച്ചു മലയാളികളായ സംഗീതരസികന്മാർക്കു ത്യാഗരാജസ്വാമികളുടെ പ്രധാനപ്പെട്ട കൃതികളുടെ വിശദവും സമ്പൂർണ്ണവുമായ അത്മവിവരണം നൽകുകയെന്ന ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടി ശ്രീ. കെ. പി. എസ്. മേനോൻ രചിച്ചിട്ടുള്ള 'ത്യാഗരാജ സൂയ' സ്വാഗതാർഹമാണ്. കലാമണ്ഡലത്തും ക്ലേശസഹിഷ്ണുവുമായ ഗ്രന്ഥകാരൻ ഈ ഉദ്യമത്തിൽ വളരെ വിജയിച്ചിട്ടുണ്ട്. കേരളീയരായ സംഗീതപ്രേമികൾ അദ്ദേഹത്തോടു കൃതജ്ഞരായിരിക്കുമെന്നതിൽ സംശയമില്ല.

എസ്. വെങ്കടസുബ്രഹ്മണ്യയ്യർ

മുഖവുര

സംഗീതത്തിൽ താത്പര്യമുണ്ടായ കാലം മുതൽ എനിക്ക് ത്യാഗരാജകീർത്തനങ്ങളിൽ ഇതര ഗാനങ്ങളിലേറെ ഇമ്പമുണ്ടായിരുന്നു. അത്ഥം ഗ്രഹിക്കണമെന്നാഗ്രഹമുണ്ടായത് വളരെനാൾ കഴിഞ്ഞാണ്. അതു സാധിച്ചതോടുകൂടി എന്റെ ആസ്വാദനശേഷി പതിനടങ്ങു വർദ്ധിച്ചതായി തോന്നി. കേരളത്തിലെ മറ്റു സംഗീതരസികന്മാർക്കും ഈ സ്വാന്തര്യം പകർന്നുകൊടുക്കണമെന്നുള്ള ആഗ്രഹം വെച്ചുകൊണ്ട് ത്യാഗരാജസാഹിത്യം കുറച്ചെങ്കിലും പരിഭാഷപ്പെടുത്തുവാൻ തീർച്ചയാക്കി.

തെലുങ്കും മലയാളവും ഒരുപോലെ അറിയുന്നവർ കുറവാണ്; അങ്ങനെയുള്ളവർ സംഗീതത്തിൽ കൂടി താത്പര്യമില്ലെങ്കിൽ ഇങ്ങനെയൊരു കൃത്യത്തിനു തുനിയുകയുമില്ല. എനിക്ക് തെലുങ്കിൽ വലിയ പരിചയമില്ലാത്തതിനാൽ എന്റെ ഉദ്ദേശ്യം സാധ്യമാക്കുന്നതിനു മദ്രാസിലും ഹൈദരാബാദിലും മറ്റുമുള്ള ഭാഷാപണ്ഡിതന്മാരെ സമീപിക്കുകയാണ് ചെയ്തത്.

തമിഴിൽ ത്യാഗരാജകീർത്തനങ്ങളുടെ തജ്ജമകളുണ്ട്. എന്നാൽ ഇതിൽ ചെയ്തിട്ടുള്ളതുപോലെ ഓരോ പദത്തിനും അത്ഥം കൊടുത്തിട്ടുള്ള ഒരു പ്രസിദ്ധീകരണം ഇല്ലെന്നാണറിയുന്നത്. ഒത്തുനോക്കുവാൻ മാത്രമെ ആ തജ്ജമകൾ എനിക്കുപകരിച്ചിട്ടുള്ളൂ.

സാധാരണയായി പാടിക്കേൾക്കുന്ന കീർത്തനങ്ങൾ മാത്രമാണ് പരിഭാഷ ചെയ്യാൻ തിരഞ്ഞെടുത്തത്. അല്പം ചിലത് ഇപ്പോൾ സർവ്വസാധാരണമായി പാടിവരുന്നില്ലെങ്കിലും (ഉ 'തത്ത്വമെറുഗ', 'മനസുവീഷയ') അവയുടെ സാഹിത്യഗുണം പരിഗണിച്ചു ചേർത്തിട്ടുള്ളതാണ്. ആശയ ഗാംഭീര്യവും സംഗീതമാധുര്യവും ആലോചിച്ചാൽ ഏതൊരു ത്യാഗരാജ കൃതിയും ത്യാജ്യമല്ല. എന്നാൽ സാമാന്യം

സംഗീതരസികന്മാരുടെ ആവശ്യം മുൻനിർത്തി തയ്യാറാക്കിയതാണ് ഇത്. ഗ്രന്ഥവിസ്മൃതി കഴിയുന്നതും കുറയ്ക്കേണ്ടിവന്നു. ഈയൊരു കാരണത്താൽ അപൂർവ്വമായി മാത്രം പാടിക്കേൾക്കുന്ന കീർത്തനങ്ങൾ വിട്ടിട്ടുള്ളതിനു പുറമെ ഒന്നിലേറെ ചരണങ്ങളുള്ള കീർത്തനങ്ങളിൽ പതിവായി പാടാറുള്ള ചരണം മാത്രമാണ് ചേർത്തിട്ടുള്ളത്.

കീർത്തനങ്ങളുടെ സാഹിത്യപരവും സംഗീതപരവുമായ ചേതനയിലേയ്ക്കു കടന്നു ഭക്തിപ്പൂർവ്വം പാടുമ്പോഴാണ് ഒരു ഗായകൻ ആത്മാവിഷ്കരണം സാധിക്കുക; ഒരു കലാകാരന്റെ മഹനീയമായ ധർമ്മം അതാണല്ലോ. ഈ ആത്മചൈതന്യമില്ലാതെ പാടുന്നതു കേവലം ഗാനാലാപം മാത്രമായിരിക്കും. ഓരോ ഗാനാലാപവും യഥാർത്ഥത്തിൽ വ്യാഖ്യാനം തന്നെയാണ്; ജ്ഞാനം എത്രയുണ്ടോ അത്രന്നാനവും വ്യാഖ്യാനം.

നൈസർഗ്ഗികമായ വാസനയാലും അഭ്യാസത്തികവിനാലും ലോകോത്തരങ്ങളായ കലാശീലങ്ങളെ നമുക്കു സംഭാവന ചെയ്തിട്ടുള്ള പ്രതിഭാശാലികൾ ഈശ്വരാംശമാണെന്നോ, സ്കൃതമകമായ അവരുടെ സിദ്ധി ഒരു ദേവന്റെയോ ദേവിയുടെയോ അനുഗ്രഹത്താലാണെന്നോ, വിശ്വസിക്കുന്നവരാണ് ഭാരതീയർ. ആ മഹാമാരെപ്പറ്റി ഐതിഹ്യങ്ങൾ വളർന്നു വരുന്നതു സ്വാഭാവികമാണ്. ത്യാഗരാജസ്വാമികളെപ്പറ്റിയും പല ഐതിഹ്യങ്ങളും പ്രചരിച്ചിട്ടുണ്ട്; അവയിൽ ചിലതു ഇതിൽ ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.

സ്വാമികളുടെ ശിഷ്യരിൽ പ്രധാനിയായിരുന്ന വാലാജപേട്ട വെങ്കടരമണഭാഗവതർ തന്റെ വാർദ്ധക്യത്തിൽ ഈ കീർത്തനങ്ങൾ ഓലഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ഏഴതിവെക്കുകയുണ്ടായിയെങ്കിലും ആദ്യകാലത്തു അവ പഠിച്ചിരുന്നതും പഠിപ്പിച്ചിരുന്നതും വാഴ്ത്താഴിയായിട്ടായിരുന്നു. തന്മൂലം പാഠഭേദങ്ങൾ ചില കീർത്തനങ്ങളിൽ വന്നു ചേർന്നു. ഇത്തരത്തിലുള്ള പാഠാന്തരങ്ങളെയും ഇതിൽ ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.

ഈ പരിഭാഷ തയ്യാറാക്കുന്നതിൽ ആന്ധ്രപ്രദേശത്തുള്ള പലരുടേയും സഹായം എനിക്കു ലഭിച്ചി

ട്ടുണ്ട്. അവരെല്ലാവരുടേയും പേരു പറഞ്ഞു നന്ദി രേഖപ്പെടുത്തുക വിഷമമാണ്. എന്നാൽ അഞ്ചു പണ്ഡിതന്മാരുടെ സാഹിത്യപരമായ സഹായത്തിനു പുറമെ സ്നേഹപൂർവ്വമായ പ്രോത്സാഹനം കൂടിയുണ്ടായി: ഉസ്താനിയ സർവ്വകലാശാല തെലുങ്കു വകുപ്പ് അദ്ധ്യക്ഷൻ ഡാ. ബി. രാമരാജു, മദ്രാസ് ലയോല കോളേജ് തെലുങ്കു ലക്ചററായിരുന്ന ശ്രീ സി. സത്യനാരായണ, പാലം (ഹൈദരാബാദ്) എസ്. വി. കോളേജിലെ ഗണിതവകുപ്പദ്ധ്യക്ഷൻ ശ്രീ. കെ. വി. സുബ്ബറാവു, ഡാ. ആർ. കൃഷ്ണസ്വാമി, കൊഡൈക്കനാൽ, 675 ത്യാഗരാജകീർത്തനങ്ങൾ തമിഴിലേയ്ക്കു തർജ്ജമ ചെയ്ത ശ്രീ. ടി. എസ്. പാർത്ഥസാരഥി, മദ്രാസ്-ഈ അഞ്ചു പേരോടും എനിക്കുള്ള കടപ്പാടു അഗാധമാണ്. കൂടാതെ, മദ്രാസ് സംഗീത കലാശാല നടത്തുന്ന ശ്രീമതി ദ്വാരകാ പാർത്ഥസാരഥിയും ശ്രീ. എൻ. ഡി. പാർത്ഥസാരഥിയും ഇതിൽ സഹകരിക്കുകയുണ്ടായി.

ഈ അവതാരിക കൊണ്ട് ഇതിനെ ഭൂഷിതമാക്കിയ പണ്ഡിതോത്തംസവും സംഗീത രസജ്ഞനും ആയ ഡാ. വെങ്കടസുബ്രഹ്മണ്യയ്യർ അവർകളോടു കൂടെ അകത്തുനിന്നു കരുണയോടെ

ഉദ്ദേശ്യം.

പ്രസ്താവിച്ചു കൊള്ളുന്നു.

കെ. പി. എസ്. മേനോൻ

കൊടുങ്ങല്ലൂർ,
1_10_1978.

ത്യാഗരാജസ്വാമികൾ

പതിനേഴാം നൂറ്റാണ്ടിൽ മുഹമ്മദീയരുടെ ഭരണാധികാരത്തിൻ കീഴിൽ ജീവിക്കുവാൻ ഇഷ്ടപ്പെടാതെ ആന്ധ്രപ്രദേശത്തിലെ പല ബ്രാഹ്മണ കുടുംബങ്ങളും സ്വദേശം വിട്ട് തമിഴ്നാട്ടിലുള്ള തഞ്ചാവൂരിൽ വന്നു കുടിയേറി പാർത്തു. പ്രകൃതിയാൽ അനുഗൃഹീതവും കാവേരിനദിയുടെ പരിലാളനംകൊണ്ടു ഫലഭൂയിഷ്ഠവുമായ ഈ പ്രദേശം മഹാരാഷ്ട്രവംശജരായ രാജാക്കന്മാരാണ് ഭരിച്ചിരുന്നത്. പണ്ഡിതന്മാർകൂടിയായിരുന്ന അവർ കവികളേയും കലാകാരന്മാരേയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും സംരക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തുപോന്നു. ക്രമേണ തഞ്ചാവൂർ ഹൈന്ദവ സംസ്കാരത്തിന്റേയും കലാപ്രവർത്തനങ്ങളുടേയും ഒരു വിശിഷ്ട കേന്ദ്രമായി.

തഞ്ചാവൂർ സംസ്ഥാനത്തിലെ തിരുവാന്തൂർ എന്ന ദേശം പണ്ഡിതന്മാരുടേയും സംഗീതവിദഗ്ദ്ധന്മാരുടേയും ഒരു സങ്കേതമായിരുന്നു. സുന്ദരമുന്തി നായനാർ മുതലായ പല ദിവ്യന്മാരുടേയും ജന്മഭൂമിയായ ഈ പുണ്യദേശത്തിലാണ് കാകർള വംശജനായ രാമബ്രഹ്മൻ എന്ന തെലുങ്കു വൈദിക ബ്രാഹ്മണന്റെ പുത്രനായി ത്യാഗരാജൻ 1767 മെയ് 4-നു പിറന്നത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമകാലികരും* ഗാനരചയിതാക്കന്മാരെന്ന നിലയിൽ സമശീഷ്ഠരായ ശ്യാമശാസ്ത്രിയും മുത്തുസ്വാമി ദീക്ഷിതരും ഇവിടെത്തന്നെയാണ് ജനിച്ചതെന്നതു സ്മരണീയമാണ്. തിരുവാന്തൂരിൽ സുപ്രസിദ്ധമായൊരു ശിവക്ഷേത്രമുണ്ട്. തഞ്ചാവൂർ രാജാക്കന്മാരുടെ കലഭൈരവതമായ ഇവിടത്തെ ത്യാഗരാജനെപ്പറ്റി അപ്പർ, സംബന്ധർ, മാണിക്കവാശകർ എന്നവർ പാടലുകൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ ദേവന്റെ പേരാണ് രാമബ്രഹ്മൻ തന്റെ പുത്രനിട്ടത്. തഞ്ചാവൂർ രാജാവിൽനിന്നു (തൃലാജി രണ്ടാമൻ 1765-1787) രാമബ്രഹ്മൻ തിരുവയാറിൽ ഒരു വീടു സൗജന്യമായി ലഭിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം കുടുംബത്തോടെ അവിടെ ചെന്നു പാർത്തു. കാവേരി തീരത്തു പഞ്ചനദം എന്നുകൂടി അറിയപ്പെടുന്ന ഈ സ്ഥലത്തു കവികളും സംഗീതവിദഗ്ദ്ധന്മാരും ഏറെയുണ്ടായിരുന്നു, തിരുവാന്തൂർ പോലെ തന്നെ.

ത്യാഗരാജസ്വാമികൾ യഥാകാലം പാവു്തി എന്നൊരു കന്യകയെ വിവാഹം ചെയ്തു; എന്നാൽ അവർ കൗമാരദശയിൽത്തന്നെ കാലധർമ്മം പ്രാപിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം അവരുടെ അനു-

* ശ്യാമശാസ്ത്രി 1763-1827 ; ദീക്ഷിതർ 1775-1835

ജന്മി കനകാംബാളെ പരിഗ്രഹിച്ചു. അതിൽ സ്വാമികൾക്കു ജനിച്ച പുത്രി സീതാലക്ഷ്മിയെ കപ്പസ്വാമി എന്നൊരു ബ്രാഹ്മണൻ വിവാഹം ചെയ്യുകയും അവർക്കുണ്ടായ പുത്രൻ ത്യാഗരാജൻ സന്തതിയില്ലാതെ മരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങനെ ത്യാഗരാജ സ്വാമികളുടെ വംശം കുറിയറു. സ്വാമികൾ 1847 ജനുവരി 6-ാം തീയതി സമാധിയായി. അതിനു ഏതാനും നാളുകൾക്കു മുമ്പ് അദ്ദേഹം യഥാവിധി സന്യാസം സ്വീകരിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ തീവ്രമായ വൈരാഗ്യംകൊണ്ട് ഉണ്മരവൃത്തിയെടുത്തു ഉപജീവനം കഴിച്ചിരുന്ന സ്വാമികൾ യഥാർത്ഥത്തിൽ ഒരു യതി വര്യനായിരുന്നു.

ത്യാഗരാജനു ചെറുപ്പത്തിൽതന്നെ അച്ഛനിൽ നിന്നു സംസ്കൃതത്തിലും തെലുങ്കിലും ശിക്ഷണം ലഭിച്ചു. പുരാണങ്ങൾ പഠിച്ചതിന്നു പുറമേ ജ്യോതിഷം മുതലായ ശാസ്ത്രങ്ങളിലും അദ്ദേഹം അറിവു നേടിയിരുന്നു. അക്കാലത്തെ പ്രമുഖ സംഗീതവിദാന്മാരിൽ ഒരാളായ സൊണ്ടി വെങ്കിടരമണയ്യ ത്യാഗരാജനെ സംഗീതവും വീണവായനയും അഭ്യസിപ്പിച്ചു. രാമകൃഷ്ണാനന്ദൻ എന്നൊരു സന്യാസിയിൽനിന്നും അദ്ദേഹം യോഗശാസ്ത്രവും വശമാക്കി.

ത്യാഗരാജകൃതികളെ മൂന്നായി തരംതിരിക്കാം; ദിവ്യനാമകീർത്തനങ്ങൾ, ഉത്സവസമ്പ്രദായ കീർത്തനങ്ങൾ, കീർത്തനങ്ങൾ, ഇവയ്ക്കു പുറമെ പ്രാധ്യാഭ്യർത്ഥനകൾ, നൗകാചരിത്രം എന്നു രണ്ടു സംഗീതനാടകങ്ങളും. ഇവയെല്ലാം കൂടി, ഇന്നു നമുക്കു കിട്ടിയിട്ടുള്ളതു, 682 എണ്ണങ്ങളാണെന്നു കണക്കാക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. വേറെ ഒരു കീർത്തന കർത്താവിന്റെ കൃതികളിലും ഇത്ര വൈവിധ്യമുള്ള സംഗീത ശില്പം കാണുകയില്ല. സാഹിത്യഗുണം തികഞ്ഞതും അദ്ധ്യാത്മചിന്തയും ഭക്തിരസവും തുളുമ്പുന്നതുമായ ഈ കീർത്തനങ്ങളുടെ സംഗീതശില്പത്തിന്നു അവാച്യമായൊരു മനോഹാരിതയുണ്ട്. പല്ലവിയുടെയോ, അനപല്ലവിയുടെയോ, ചരണത്തിന്റേയോ ആദ്യഭാഗങ്ങൾ സഞ്ചാരഭേദത്തോടെ ആവർത്തിക്കുവാനും നിറവലിൽ വിസ്തരിക്കുവാനും തദ്വാരാ സാഹിത്യഭാവവും രാഗഭാവവും പൂർണ്ണമായി ആവിഷ്കരിക്കുവാനും കഴിയുമാറാണ് അപ്പയുടെ രചന. 'സംഗതിവെച്ചു' പാടുന്ന സമ്പ്രദായം തന്നെ നടപ്പാക്കിയതു സ്വാമികളാണ്. ഗായകൻ തന്റെ കലാവിരുതും ശാരീര ഗുണവും സഗ്ഗാത്മകമായ കഴിവും പ്രകടമാക്കുവാനും അതേ സമയം ശ്രോതാക്കളിൽ ഏറെയേറെ രസാനുഭൂതി ഉളവാക്കുവാനും ഇതു സഹായകമാകും.

47 മേളകർത്താഗങ്ങളടക്കം 188 രാഗങ്ങൾ സ്വാമികൾ തന്റെ കീർത്തനങ്ങളിൽ ഉപയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആദിതാളം,

രൂപകം, ചാപ്പ, രാ.പ എന്നീ സാധാരണങ്ങളായ താളങ്ങളേ അദ്ദേഹം മിക്കവാറും ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ളൂ. എന്നാൽ ദക്ഷിണേന്ത്യയിലെ മറ്റു ഗാനകർത്താക്കൾ ഉപയോഗിച്ചിട്ടില്ലാത്ത *ദേശാഭിതാളവും അദ്ദേഹം ഉപയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. നാട്ടു, ആരഭി, ഗുളുവരാളി, ശ്രീ എന്നീ രാഗങ്ങളിലുള്ള പഞ്ചരത്ന കീർത്തനങ്ങൾ സാഹിത്യഗുണത്താലും സംഗീതമാധുര്യത്താലും ദൈർഘ്യത്താലും ഗംഭീര കൃതികൾതന്നെയാണ്. വാഗതമ്ങ്ങളും രാഗവും ചേർന്നുള്ള ആ ത്രിവേണിക്കു എന്തെന്നില്ലാത്ത ഒരു കൊഴുപ്പും ഒഴുക്കുമുണ്ട്. ഇതിനു കാരണം മറ്റൊന്നുമല്ല: സംഗീതവും ഭക്തിയും ത്യാഗരാജസ്വാമികൾക്കു ഒരേ അനുഭൂതിയുടെ പ്രകാശനവുമാണ്. ഇങ്ങനെ ആലോചനാമൂർത്തവും ആപാദമധുരവുമായ കീർത്തനങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ച സ്വാമികൾ തന്റെ കഴിവിനെപ്പറ്റി സംശയിക്കുകയാണ്—

‘സൊഗസുഗാ മൃദംഗതാളമു ജതഗുർചി നിന
സൗക്കജേയു ധീരവൈവൃധോ’

മധുരമായ മൃദംഗതാളമൊപ്പാച്ച (പാട്ടുപാടി) നിന്നെ രസിപ്പിക്കുന്ന ധീരൻ ആരാനാവോ!

മഹനീയമായ ആശയങ്ങളും ഒരു ഭക്തന്റെ തീവ്രമായ വികാരങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഈ കീർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഷ ലളിതമാണ്. മാത്രമല്ല അവയ്ക്കു സാമാന്യമായ ഒരു രൂപഭൂതയുമുണ്ട്. സ്വാമികൾ പല്ലവിയിൽ തന്റെ പ്രമേയം അകൃത്രിമമായി മനസ്സിൽ തറയ്ക്കുവിധം ചടുലമായി അവതരിപ്പിച്ചശേഷം അനുപല്ലവിയിലും ചരണങ്ങളിലും വിശദീകരിക്കുകയും വിസ്തരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പ്രൊ. സാംബമൂർത്തി പറയുന്നതുപോലെ സൂത്രം, വൃത്തി ഭാഷ്യം എന്നൊരു ക്രമം ത്യാഗരാജകീർത്തനങ്ങളിൽ കാണാവുന്നതാണ്.

കാപിനാരായണി രാഗത്തിലുള്ള കീർത്തനത്തിൽ ശ്രീരാമനെ സാമദാനഭേദഭണ്ഡചതുരനെന്നു സംബോധന ചെയ്തശേഷം ഈ ചതുരപായങ്ങൾ ഏതു സന്ദർഭങ്ങളിൽ പ്രയോഗിച്ചു എന്നു ചരണത്തിൽ വിവരിക്കുന്നു. മാജിനകിയെന്ന കാംഭോജി കീർത്തനത്തിൽ സീതയെ പരിണയിച്ചതുകൊണ്ടല്ലേ അങ്ങേയ്ക്ക് ഈ മഹത്വമെല്ലാമുണ്ടായതെന്നു പല്ലവിയിൽ കളിയാടി പറഞ്ഞശേഷം ഭർത്താവിന്റെ യശസ്സിനുവേണ്ടി സീതാദേവി എന്തെല്ലാം ചെയ്തു, ചെയ്യാതിരുന്ന എന്നു വിവരിക്കുകയായി. ഈ പ്രകൃതം ഏറെ വിസ്തരിക്കേണ്ടതില്ല. ഉത്സവസമ്പ്രദായഭിവിദ്യനാമ കീർത്തനങ്ങളൊഴിച്ചു മറ്റു മിക്കവയും ഇതിനുദാഹരണമാണ്.

* ഓവാർത്തനത്തിൽ മൂന്നു അടിയും ഒരു വീച്ചും (വിസർജ്ജിതം) ഇങ്ങനെ നാലക്ഷരകാലമുള്ള ദേശാഭിതാളത്തിൽ പാട്ടു വിസർജ്ജിതത്തിൽ 4 അക്ഷരകാലം വീട്ടു (മുക്കാലിടത്തിൽ) തുടങ്ങുന്നു. ഇതിൽ രചിച്ച മിക്കതും ആഭിതാളത്തിൽ പാടാവുന്നതാണ്.

രാമായണത്തിലെ പല രംഗങ്ങളും ഒരു ദൃക്സാക്ഷിയുടെ സ്മരണയോടെ സ്വാമികൾ വിവരിക്കുന്നു. കീഴ്ത്തനങ്ങൾ ഒക്കെ

യുടെ: “അലകലല്ല”, “മുറ്റമോമു” ഇത്യാദി.

ഭഗവദ്യാനത്തിലും തത്പചിന്തയിലും മുഴുകിയിരുന്ന ത്യാഗരാജസ്വാമികൾക്കു നമ്മുബോധമില്ലാതിരുന്നില്ല മാജാനകി എന്ന കീർത്തനം തന്നെ ഒരുദാഹരണമാണ്. കർണ്ണാടക ബിഹാക്കിലുള്ള “നേനൈനു വെതുകുടരാ” എന്ന കീർത്തനത്തിൽ സ്വാമികൾ ആവലാതിപ്പെടുകയാണ്. അങ്ങയുടെ മകൻ (ബ്രഹ്മാവു) നിലവിളിച്ചപ്പോൾ വിളി കേൾക്കാതെയിരുന്നു. അങ്ങനേടോ ഞാൻ വിളിച്ചാൽ വരണം! ‘നാലുഗുരോമു’ എന്നാണ് ബ്രഹ്മാവിനെ വിശേഷിപ്പിക്കുന്നത്. നാലു മുഖംകൊണ്ടു നിലവിളിച്ചാലത്തെ കാലാഹലമെന്നായിരിക്കും!

ത്യാഗരാജകീർത്തനങ്ങളുടെ യഥാർത്ഥ മഹിമ അറിയുവാൻ സംഗീതരസികനായാൽ മാത്രംപോരാ-ഒരു ഭക്തൻകൂടി ആവണം. ഉദാഹരണമായി, കബീർ തുടങ്ങിയ ഭാഗവതോത്തമന്മാരുടെ സന്തതിയാണ് ത്യാഗരാജസ്വാമികൾ. ഭക്തിക്കാന്യമായ ശരണാഗതിരദ്ദേഹത്തിന്റെ കീർത്തനങ്ങളിൽ ഉടനീളം പ്രതിഫലിച്ചു കാണം. പാതനയുടെ ഭാഗവതം, ഭദ്രാചലം രാമദാസന്റെ ഭക്തിഗാനങ്ങൾ, രാമായണതീർത്ഥന്റെ കൃഷ്ണലീലാതരംഗിണി-ഇവ സർവ്വോപരിയായി സ്വാമികളെ സ്വാധീനിച്ചിട്ടുണ്ട്; കൂടാതെ, പണ്ഡിതനും യോഗിവര്യനുമായിരുന്ന കാഞ്ചിപുരം ബ്രഹ്മേന്ദ്രനായിട്ടുണ്ടായ പമ്പക്കുറും. വേറൊരു സംഗതിയും സ്മരിക്കേണ്ടതുണ്ട്: തഞ്ചാവൂർ രാജസഭയിൽ രാമായണം വായിച്ചു അത് പഠയുന്ന ജോലിയുണ്ടായിരുന്ന രാമബ്രഹ്മം മകനേയും അരമനയിലേയ്ക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പാഠക പതിവായിരുന്നു. ത്യാഗരാജന്റെ ബാലഹൃദയത്തിൽ രാമഭക്തി അങ്ങനെ വേരൂന്നി.

ത്യാഗരാജ സ്വാമികളുടെ കാലത്തുതന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കീർത്തനങ്ങൾക്കു ഭക്ഷിണേന്ത്യയിലാകെ പ്രചാര പ്രചാരം ലഭിച്ചു. മയൂരപുരം, തില്ലൈസ്ഥാനം, വാലാജപ്പേട്ട എന്നീ മൂന്നു ശിഷ്യപരമ്പരകളിലെ സുന്ദരഭാഗവതർ, കൃഷ്ണഭാഗവതർ, രാമായണകാർ, വകിടരമണ ഭാഗവതർ എന്നിവർ വഴിക്കാണു സ്വാമികളുടെ കീർത്തനങ്ങൾ നമുക്കു ലഭിച്ചിട്ടുള്ളതു്. വീണ കപ്പലുരേയും ഇക്കുട്ടത്തിൽ ഓക്കേണ്ടതാണ്.

പുരന്ദരദാസിനു ശേഷം ഭക്ഷിണേന്ത്യൻ സംഗീതത്തിൽ വിപ്ലവാത്മകമായ പുരോഗതിയും അഭിവൃദ്ധിയും ഉണ്ടാക്കിയവരിൽ ത്യാഗരാജസ്വാമികൾ പ്രമുഖ സ്ഥാനം അർഹിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമകാലികന്മാരായ ശ്യാമശാസ്ത്രിയും മുത്തുസ്വാമിപ്പിള്ളിയും തുല്യപ്രാധാന്യമുള്ളവർതന്നെ. എന്നാൽ ത്യാഗരാജസ്വാമികളു സാധാരണക്കാർക്കു് മനസ്സിലാവുന്ന നാടോടി ഭാഷ

യിലും അനായാസമായി പാടാവുന്ന രാഗതാളങ്ങളിലുമാണ് തന്റെ കീർത്തനങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുള്ളത്. തെലുങ്കു തീരെ പ്രചരിച്ചിട്ടില്ലാത്ത നമ്മുടെ കേരളത്തിൽ പോലും കഴിഞ്ഞ പത്തു വ്യാഴവട്ടങ്ങളായി ഈ കീർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലായിട്ടുണ്ട് എന്ന വസ്തുത അവയ്ക്കു സംഗീതലോകത്തിൽ ലഭിച്ച ജനസമ്മതിക്കു മതിയായ തെളിവാണ്.

“ഹൈന്ദവ സംസ്കാരത്തിന്റെ സന്തതികളിൽ സർവ്വോൽകൃഷ്ടരായവർ ആരെല്ലാമെന്നു ചോദിച്ചാൽ നിസ്സന്ദേഹമായി ഞാൻ പറയും വാല്മീകിയും കാളിദാസനും ത്യാഗരാജനുമാണെന്നും— അജ്ഞാത ചമർ ചിത്രങ്ങൾ വരച്ച കലാകാരന്മാരും സ്മരണീയരാണ്” എന്ന് ടി. വി. സുബ്ബറാവു* ത്യാഗരാജനെപ്പറ്റിയുള്ള തന്റെ പുസ്തകത്തിൽ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ദക്ഷിണേന്ത്യയിലെ സംഗീതരസികന്മാരെങ്കിലും ഇതിനോടു് യോജിക്കാതിരിക്കുകയില്ല.

* കുന്നമംഗലം ബ്രാഹ്മണായ സുബ്ബറാവു മദ്രാസിലെ പ്രമുഖ അഭിഭാഷകരിലൊരാളായിരുന്നതിനു പുറമെ സംഗീത വിഭാഗം നല്ലൊരു ഗായകനും കൂടിയായിരുന്നു. മദ്രാസ് മ്യൂസിക്കൽ അക്കാദമി 'സംഗീതകലാനിധി' എന്ന ബിരുദം കൊണ്ടു ആദ്യമായി ബഹുമാനിച്ചവരിൽ മി. രാവുവും ഉൾപ്പെടുന്നു.

ത്യാഗരാജസ്വാമി കീർത്തനങ്ങൾ

ഗിരിരാജസുതാനയ
 അടുകാരാദനി
 അനുപമഗുണാംബുധി
 അനുരാഗമു
 അപ്പരാമകേതീ
 അമ്മരാവമ്മ
 അലകലല്ല
 ആഡമോഡി
 ആദയശ്രീ
 ആരഗിമ്പവേ
 ഇലഘോ
 ഇന്തകന്ന
 ഇന്തസൗഖ്യ
 ഇൗവസുധ
 ഉണ്ടേതീ
 ഉപചാരമു
 എഴലബ്രോതുവോ
 എട്ടുനിലചിതേ
 എന്നഗ
 എവരനി
 എവരീകൈ
 എവരിമാട
 എവരൂരാ
 എന്തനി നേ
 എന്ത നേർച്ചിന
 എന്ത ഭാഗ്യമു
 എന്തരാ
 എന്തവേഡു കൊത്തു
 എന്ദു കപെട്ടു
 എന്ദു ക ദയ
 എന്ദരോ
 എന്ദു ഭാഗി
 ഏതാവുന്ന
 ഏപാപമു
 ഏമാനതിച്ചെവൈ

ബങ്കാള
 മനോരത്നജനി
 അറാണ
 സരസ്വതി
 പത്തുവരാളി
 കല്യാണി
 മദ്ധ്യമാവതി
 ചാരുകേശി
 ആഹിരി
 തോഡി
 അറാണ
 ബിലഹരി
 കാപി
 ശഹാന
 ഹരികാംഭോജി
 ദൈരവി
 ചക്രവാകം
 ശങ്കരാഭരണം
 നീലാംബരി
 ഖരഹരപ്രിയ
 ദേവമനോഹരി
 കാംഭോജി
 മോഹനം
 മുഖാരി
 ഉദയരവിചന്ദ്രിക
 സാരംഗ
 ഹരികാംഭോജി
 സരസ്വതിമനോഹരി
 ശങ്കരാഭരണം
 തോഡി
 ശ്രീരാഗം
 തോഡി
 കല്യാണി
 അറാണ
 ശഹാന

ഏമി ജേസി തേ
 ഏമി നേരമു
 ഏലാനീദയ
 ഏലാവതാര
 ഓരജ്ജുപു
 ഓരങ്കുശായ
 കട്ടനപാരി
 കനകനന്ദചിര
 കന്ദഗോന
 കരുണാസമുദ്ര
 കലിഗിയുണ്ടേ
 കലിനന്ദലഗു
 കളല നേർപ്പിന
 കണ്ടുജ്ജുധി
 കാലഹരണ
 കൊലവമരെ
 കൊലവൈ
 ഗിരിവൈ
 ഗീതാമു
 ഗുരുലേക
 ചക്കിനീരാജമർഗമു
 ചലമേലരാ
 ചാലകല്ല
 ചുതാമുരാമേ
 ജഗദാനന്ദകാരക
 ജാനകീരമണ
 ജ്ഞാനമൊസഗരാദാ
 തത്വമേറുഗ
 തനയുനി ബ്രോവ
 തപ്പി ബ്രതികി
 തവദാസോഹം
 തുളസീദള
 തുളസീവിലാ
 തൈരതീയഗ
 തെലിനലേരു
 തെലിസിരാമ
 തൊലിജന
 തൊലിനേജേസിന
 ഓഡുകഗല

തോഡി
 ശങ്കരാഭരണം
 അറാണ
 മുഖാരി
 കന്നഡഗൗള
 കാംഭോജി
 തോഡി
 വരാളി
 നായകി
 ദേവഗാന്ധാരി
 കീരവാണി
 കന്തളവരാളി
 ദീപകം
 വാചസ്പതി
 ശുദ്ധസാമ്പേരി
 തോഡി
 ദൈരവി
 ശഹാന
 സുരഭി
 ഗൗരീമനോഹരി
 വരഹരപ്പിയ
 മാർഗ്ഗഹിന്ദോളം
 ആരഭി
 അറാണ
 നാട്ട
 ശുദ്ധസീമന്തിനി
 പൂർവ്വകല്യാണി
 ഗന്ധധ്വാനി
 ദൈരവി
 തോഡി
 പുനാഗവരാളി
 മായാമാളവഗൗളം
 കേദാരഗൗളം
 ഗൗളിപത്തു
 ധേനുക്ക
 പൂണ്ണചന്ദ്രിക
 ബിലഹരി
 ശുദ്ധബങ്കാള
 ഗൗള

ഭൂമിഗമനം
 ദൈവകൃപ
 ദൈവകൃപ
 ധ്യാനമെ
 നഗ്നമേ
 നന്ദപാലി
 നന്ദകന്തല്ലി
 നന്ദന
 നാഭലോലയ
 നാഭ്യധാ
 നാഭ്യപൈ
 നാഭ്യപാസന
 നാമകസമ
 നാഭഗാനലോല
 നാഭഗുരു
 നിജമുഖന
 നിധിപാല
 നിരവിനാ
 നിരവിനാ
 നിന്നെനേരനമ്മി
 നീചിത്തമ
 നീനാമ
 നീവാഡനേ
 നീവരാ
 നൈരഞ്ചി
 നേനേതു
 നോരോ
 പക്ഷെ നിലബധി
 പദവിനി
 പരമാത്മ്യ
 പരലോകഭയ
 പരശക്തി
 പരിപൂർണ്ണകാമാ
 പാഹിരാമചന്ദ്ര
 ബന്ധുരീതി
 ബ്രോവഭാരമാ
 ഭൂവിനി
 മനവിനാല
 മനസാമൃദ്ധ്യ

രത്നജനി
 ബിലഹരി
 രീതിഗുരു
 ധന്യാസി
 ആരേ
 മോഹനം
 കേസരി
 ചിത്തരഞ്ജനി
 കല്യാണവസന്തം
 ആരഭി
 മദ്ധ്യമാവതി
 ബേഗഡ
 ശ്രീരാഗം
 അറാണ
 ദർബാർ
 ഉമാഭരണം
 കല്യാണി
 നവരസകനഡ
 തോഡി
 പത്തുവരാളി
 ധന്യാസി
 സൗരാഷ്ട്രം
 സാരംഗ
 ബേഗഡ
 മാളവി
 ഹരികാംഭോജി
 വരാളി
 വരഹരൂപിയ
 സാമഗ്രഭരേവി
 വാഗധീശ്വരി
 മന്ദാരി
 സാവേരി
 പൂർവ്വകല്യാണി
 യദുകലകാംഭോജി
 ഹംസനാദം
 ബഹുദാരി
 ശ്രീരഞ്ജനി
 നളിനകാന്തി
 മലയമാന്തം 131

മനസ്സനില്ല
 മനസ്സലോനി
 മനസ്സവിഷയ
 മനസ്സ്സാധീനക്കൈ
 മനുഗേല
 മാജാനകി
 മാനമുലേദ
 മാരുബലാക്ക
 മുദുമോമു
 മുന്ദുവെനക
 മേന്ദസമാന
 മേലുകോ
 മോഹനരാമ
 മോക്ഷമു
 യോചന
 രാലുവര
 രാഗരത്നമാലിക
 രാഗസുധാ
 രാനിദി
 രാമകുമാ
 രാമനനുബ്രാവ
 രാമനിന്നെ
 രാമാനീപൈ
 രാമാനീയൈ
 രാമാനീസമാന
 രാമബാണ
 രാമക്ഷേതി
 രാമാഭിരാമ
 രാരാമായീണ്ടി
 ലേകനാ
 വരന്നാരദ
 വാഡേരാ
 വാസുദേവയനി
 വിഡജാലദുരാ
 വിദുലക
 വിനായകനി
 വേണഗാന
 വേങ്കടേശ
 വേരെയ്വരേ

ആരോഗി
 ഹിന്ദോളം
 നാടകരഞ്ജി
 ശങ്കരാരേണം
 ജയന്തശ്രീ
 കാംഭോജി
 ഹമീർ കല്യാണി
 ശ്രീരഞ്ജനി
 സുര്യകാന്തം
 ദർബാർ
 മായാമാളവഗതള
 ബരളി
 മോഹനം
 സാരമതി
 ദർബാർ
 പന്തുവരാളി
 രീതിഗതള
 യേശുരത്നപനി
 മണിരംഗ
 മദ്ധ്യമാവതി
 ഹരികാംഭോജി
 ഹൃദയേനി
 കേദാരം
 ഖരഹരപ്രിയ
 ഖരഹരപ്രിയ
 സാവേരി
 ശ്രദ്ധബങ്കാള
 ദർബാർ
 അസാവേരി
 അസാവേരി
 വിജയശ്രീ
 പന്തുവരാളി
 കല്യാണി
 ജനരഞ്ജനി
 മായാമാളവഗതള
 മദ്ധ്യമാവതി
 കേദാരഗതള
 മദ്ധ്യമാവതി
 സുരടി

വന്ദനമു
 ശാന്തമുലേക
 ശിവശിവശിവ
 ശിവേപാഹിമാം
 ശോഭിപ്പു
 ശംഭോമഹാദേവ
 ശ്രീകാന്ത
 ശ്രീഗണപതിനി
 ശ്രീനാരദ
 സരസസാമഭാന
 സാധിയ്ക്കേനെ
 സാമജവര
 സീതമ്മ
 സീതാപത്മ
 സുഖിയെവരോ
 സുഗുണമുലേ
 സുജനജീവന
 സുധാമാധുര്യ
 സുന്ദരി
 സൊഗസുഗാ
 സംഗീതജ്ഞാനമു
 സംഗീതശാസ്ത്ര
 സ്വരരാഗസുധാ
 സ്തംഭരണസുഖമു
 ഹൈച്ചരിഗ
 ക്ഷീണമൈ
 ക്ഷീരസാഗരശയന

ശഹാന
 സാമ
 പത്മവരാളി
 കല്യാണി
 ജഗന്മാഹിനി
 പത്മവരാളി
 ഭവപ്രിയ
 സൗരാഷ്ട്രം
 കാനഡ
 കാപിനാരായണി
 ആരഭി
 ഹിന്ദോളം
 വസന്ത
 ഖമാസ്
 കാനഡ
 ചക്രവാകം
 ഖമാസ്
 സിന്ധുരാമകൃിയ
 കല്യാണി
 ശ്രീരഞ്ജനി
 ധന്യാസി
 മുഖാരി
 ശങ്കരാഭരണം
 ജനരഞ്ജനി
 യദുകലകാംഭോജി
 മുഖാരി
 ദേവഗാന്ധാരി

ശ്രീ ത്യാഗരാജസ്വാമി കീർത്തനങ്ങൾ

1

ബങ്കാള - ദേശാഭി

- പ. ഗിരിരാജസുതാതനയ! സദയ! (ഗീ)
- അ. സുരനാഥമുഖർച്ചിതപാദയുഗ! (ഗീ)
പരിപാലയമാമിദരാജമുഖ!
- ച. ഗണനാഥ! പരാത്പര! ശങ്കരാ-
ഗമ വാരിനിധി രജനീകര!
ഫണിരാജകങ്കണ! വിഘ്നനിവാ-
രണ! ശാംഭവ! ശ്രീത്യാഗരാജനത! (ഗീ)

ഗിരിരാജസുതാതനയ - ഹിമവാന്റെ മകളായ ശ്രീപാർവ്വതിയുടെ മകനേ; സദയ - കാരുണ്യമുള്ളവനേ; സുരനാഥമുഖർച്ചിതപാദയുഗ - ഇന്ദ്രാദി ദേവന്മാർ പാദസേവ ചെയ്യുന്നവനേ; പരിപാലയ - രക്ഷിച്ചാലും; മാം - ഏനേ; ഇദരാജ മുഖ - ആനയുടെ മുഖത്തോടു കൂടിയവനേ; ഗണനാഥ - ശിവഗണങ്ങളുടെ നായകനേ; പരാത്പര - സർവ്വേശ്വര; ശംകര - സുഖത്തെ തരുന്നവനേ; ആഗമവാരിനിധി രജനീകര - വേദങ്ങളാകുന്ന കടലിന്നു ചന്ദ്രനായവനേ; ഫണിരാജകങ്കണ - സ്തോത്രപാദങ്ങളായ ആദിശേഷനെ കൈവളയായി ധരിച്ചവനേ; വിഘ്നനിവാരണ - വിഘ്നങ്ങളെ ഇല്ലാതാക്കുന്നവനേ! ശാംഭവ - ശിവപുത്രാ; ശ്രീത്യാഗരാജനത - ത്യാഗരാജനാൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ടവനേ!

ചന്ദ്രോദയത്തിൽ വേലിയേറ്റമുണ്ടാകുന്നു - ചന്ദ്രൻ സമുദ്രത്തിന്റെ ബന്ധവാണെന്നു കവിസങ്കേതം. ആഗമവാരിനിധി രജനീകര - ദേവങ്ങളെ ഉദ്ധരിക്കുന്നവനും സംരക്ഷിക്കുന്നവനും എന്നർത്ഥം.

സ്വാമികളുടെ അമ്മയുടെ അച്ഛന്റെ പേർ ഗിരിരാജൻ എന്നാണെന്നു സ്മരിക്കണം.

2

മനോരമനെയി-ആദി

- പ. അടകാരാദനീ പലംക-
നഭിമാനമു ലേക പോയെന്നാ? (അ)
- അ. എടുലോത്തുന്നേ? ദയജുഡവയു
ഏവേലംപു സേയു ചലമോ തെലിസി (അ)
- പ. വേദശാസ്ത്രോപനിഷദിദൈന
നിജപുദാരിനി ബട്ടിദാസുദൈന
നാദപൈ നെപമെഞ്ചിതേ
ത്യാഗരാജനത! (അ)

അടകാരാദ-അങ്ങനെ പാടില്ല (ചെയ്യരുത്); അനി-എന്നു; പൽക്കൽ-പറയുന്നതിനു; അഭിമാനമുലേക-അഭിമാനമില്ലതെ; പോയെന്നാ-പോയിയോ എടുല-എങ്ങനെ; ഓത്തുന്ന-സഹിക്കും; നേ-ഞാൻ; ദയജുഡവയു-ദയയോടെ കൺപാത്താലും; ഏ-ഏതു, വേലംപു-ഭവൻ; സേയു (ചേയു)-ചെയ്യുന്ന; ചലമോ-വിരോധം, ഉപദ്രവം; തെലിസി-അറിഞ്ഞു, അന്വേഷിച്ചു; വേദ ശാസ്ത്രോപനിഷ ദിദൈന-വേദശാസ്ത്രോപനിഷത്തുകൾ അറിയുന്നവനായ; നിജപുദാരിനി-നേരായവഴി; ബട്ടി (പട്ടി) പററി, അവലംബിക്കുന്നു; ദാസു ദൈന-ദാസനായ; നാദപൈ-ഏതേൽ; നെപമെഞ്ചിതേ (നെപമ + എഞ്ചിതേ) കുറം ചുമത്തുക; ത്യാഗരാജനത!

'അങ്ങനെ പാടില്ല' എന്നരുളിച്ചെയ്ത അങ്ങേയ്ക്ക് എന്നിൽ അഭിമാനം ഇല്ലാതെ പോയോ? ഞാൻ എങ്ങനെ ചൊറക്കും? സ്വാമി! ദയയോടെ കൺ പാത്താലും! ഏതു ദൈവം ചെയ്യുന്ന കെട്ടുതീയാണിതെന്നറിഞ്ഞു അങ്ങനെ ചെയ്യുകയെന്നു പറഞ്ഞുകൂടെ? വേദങ്ങൾ, ശാസ്ത്രങ്ങൾ, ഉപനിഷത്തുകൾ എന്നിവ അറിയുന്നവനും നേർവഴിയിൽ ചരിച്ചുകൊണ്ടുള്ള (സ്വധർമ്മാനുഷ്ഠാനം ചെയ്ത്) നിന്റെ ദാസനായ എന്തേൽ കുറം ചുമത്തിയാൽ എന്നിങ്ങനൊണ് ഗതി. ത്യാഗരാജനത!

ധർമ്മിഷ്ഠനായ എന്നെ കുറപ്പെടുത്തുന്നതു ഒരു ദുഷ്ടദേവതയുടെ ചതി യാവണം. അതാരാണെന്നു കണ്ടുപിടിച്ചു എന്റെ ദാസനെ തൊട്ടുകുളിക്കരുതെന്നു അവനോടു നിന്തിരുവടി പറയേണ്ടതല്ലേ? എന്നാണു സ്വാമികളുടെ ആശയം. റോഷോക്തിയാണു് ഈ കീർത്തനം.

അനുപല്ലവി-എടുലോത്തുന്ന ഓ ദയജുഡവയു എന്നും പാഠഭേദം. ചരണത്തിൽ നിജപുദാരിനി എന്നും. നെപമിഞ്ചിതേ എന്നും.

3

അറാണ-ബന്ധ

- പ. അനുപമഗുണാംബുധിയനി നിന്നു നെരനമ്മി
യനുസരിഞ്ചിന വാഡനൈതി (അ)

അ. മനുപകയെയെന്നാവു മനുപതി (പ്രാസിമേ)
മനുപമാകെ വരു വിനമാ ദയരാനി (അ)

ച. രാജകലകലശാബ്ധി രാജ! സുരപാല!
ഗജരാജരക്ഷക! ത്യാഗരാജവിനത! (അ)

അനുപമം-സാമ്യമില്ലാത്ത; ഗുണംബുധി-സദ്ഗുണങ്ങളുടെ സമുദ്രം, അതായത് ഇരുപ്പിടം; അനി-എന്നു; നിന്ന-നിന്നെ; നെര-പൂർണ്ണമായും, തികച്ചും; നമ്മി-വിശ്വസിച്ചു; അനുസരിച്ചിന വാവനൈതി-(ഞാൻ) അനുസരിക്കുന്നവനായിത്തീർന്നു (അനുഗമിച്ചു); മനുപകയെ-രക്ഷപെയ്യാതെ; ഉന്നാവു-നീയാണ്; മനുപതി-മനുഷ്യവംശത്തിന്റെ അധിപനായവനെ; പ്രാസി-ഏഴുതിയിട്ട്; മേ-ഞാൻ; അനുപ-അയക്കുക; മാക-ഞങ്ങൾക്കു (എനിക്കു) - എവരു-ആർ; വിനമാ-കേട്ടാലും; ദയരാനി-ദയ വരുട്ടെ (ഉണ്ടാകട്ടെ); രാജകലകലശാബ്ധി-രാജകലമാകുന്ന പാൽക്കുടൽ; രാജ-ചന്ദ്രൻ; സുരപാല-ദേവന്മാരെ രക്ഷിക്കുന്നവനെ; ഗജരാജരക്ഷക-ഗജരാജനെ രക്ഷിച്ചവനെ; ത്യാഗരാജവിനത!

നിസ്സലങ്ങളായ സദ്ഗുണങ്ങളുടെ ഇരിപ്പടമാണ് നിന്തിരുവടിയെന്ന വിശ്വസിച്ചു ഞാൻ നിന്തിരുവടിയെ അനുഗമിച്ചു (ഭജിച്ചു) നിന്തിരുവടി എന്നെ രക്ഷ ചെയ്യുന്നില്ല. അല്ലയോ മനുപതേ! (ഞാൻ പറയുന്നത്) കേട്ടാലും. നിന്തിരുവടിയുടെ കാരണമുണ്ടാവാൻ (ഞാൻ) ആരെ പറഞ്ഞയല്ലെന്നെന്നെ അരുളിച്ചെയ്താലും. (ആർവശം ഏഴുതിയയച്ചാലാണ് നിന്തിരുവടി അറിയുകയെന്നു).

അല്ലയോ ക്ഷത്രിയകലമാകുന്ന സമുദ്രത്തിനു ചന്ദ്രനായവനെ! (ഘോരം, ശോഭാരകണനർത്ഥം) ദേവന്മാരെ പാലിക്കുന്നവനെ! ഗജേന്ദ്രനെ രക്ഷ ചെയ്തവനെ! ത്യാഗരാജ നാൽ സ്മൃതിക്കുപുട്ടവനെ!

മനുപതി എന്ന പദത്തിന്റെ അർത്ഥം ദുരൂഹമാണ്. മനു (വൈവസ്വത മനു) വിന്റെ ഈശൻ എന്നർത്ഥവും സ്വീകരിക്കാം. രോഷോക്തിയാണ് ഈ കീർത്തനം. ഈ ചരണം നാലാമത്തേതും ഒടുവിലത്തേതുമാണ്.

4

സുരസ്വതി-രൂപകം

വ. അനുരാഗമലേനി മനസ്സന സുജ്ഞാനമു രാദി (അ)

അ. ഘനലൈനയന്തർജ്ഞാനലകെറുകേ ഗാനി (അ)

ച. വഗ വഗഗാ ഭൂജിയിഞ്ചേ
വാരികി തൃഷ്ണരീതി
സഗുണധ്യാനമു പൈനി
സൗഖ്യമു ത്യാഗരാജനത! (അ)

അനുരാഗമലേനി-ദേവഹമില്ലാത്ത; മനസ്സന-മനസ്സിനു; സുജ്ഞാനമു-ജ്ഞാനം, വിവേകം; രാദി-ഉണ്ടാവില്ല; ഘനലു-മഹാമകുടാരം; പൈനി-ആതു;

അന്തർജ്ഞാനലക-ആത്മജ്ഞാനമുള്ളവർക്കു; ഏകഗോനി-അറിയാം; വഗ വഗഗാ-വിഭവസമൃദ്ധമായ ഉണ്ണ; ഭുജിയിഞ്ചോവാരികി-ഉണ്ണുന്നവർക്കു; തൃപ്തി ഔരീതി-ഉണ്ടാവുന്നതിനായി തൃപ്തി; സഗുണധ്യാനമുപൈനി-സഗുണോപാസന കൊണ്ടു; സൗഖ്യമു-സൗഖ്യം (ഉണ്ടാകുന്നു) തൃഗരാജന്ത!

ഭഗവത്ഭക്തിയില്ലാത്ത മനസ്സിൽ ശരിയായ ജ്ഞാനം ഉദിക്കുകയില്ല. തത്ത്വജ്ഞാനികളായ മഹാത്മാക്കൾക്കു ഇതു നല്ലവണ്ണം അറിയാം. നല്ല ഭക്ഷണം ഭോഗത്തിനു രൂപത്തിലും പുഷ്ടിയും വരുത്തുന്നതു പോലെ (ഭഗവാന്റെ ഗുണങ്ങളെ ധ്യാനിച്ചു) സഗുണോപാസന ആത്മസംതുഷ്ടിയെ ചെയ്യുന്നു. തൃഗരാജന്ത!

പാണ്ഡത്തിൽ പാഠഭേദം-ഭുജിയഞ്ചോവാരികി ദൃഷ്ടിയോരീതി.

പ്രേമമാഹാത്മ്യത്തെപ്പറ്റിയാണ് ഈ കീർത്തനം; പ്രേമമെന്നാൽ ഭക്തി.

5

പത്തുവരാളി-രൂപകം.

പ. അപ്പ! രാമഭക്തിയെന്തോ
ഗൊപ്പരാ മാ (യ)

അ. ത്രിപ്പടലനു നില്പി കണ്ടി
രൈവലൈനു ഗാപ്പനാ-മാ (യ)

പ. 1. ലക്ഷ്മീദേവി വലച്ചുനാ
ലക്ഷ്മണസ്തു ഗൊലച്ചുനാ
സുക്ഷ്മബലി ഗല ഭേതുഡു
ഭൂചി ചൂചി സൊലസുനാ മാ (യ)

3. കവി വാരിധി ഓടുന്ന
കലികി രോട ഗട്ടുനാ
അപരാധി തൃഗരാജ്ജ
കാനന്ദു പാടുന്നാ മാ (യ)

അപ്പ-ആശ്ചര്യദ്വേഗാതകമായൊരു ശബ്ദം; രാമഭക്തി; എന്തോ-എത്ര യോ; ഗൊപ്പ-വലതു്, മഹനീയം; രാ-സംബോധന; മാ-ഞങ്ങളുടെ; ത്രിപ്പട ലനു-സഞ്ചാരങ്ങൾ, അലച്ചിലുകൾ; നില്പി-തീർത്തിട്ടു, അവസാനിപ്പിച്ചിട്ടു; കണ്ടിരൈവ-കണ്ടുപോളുകൾ; വലൈനു-പോലെ; ഗാപ്പനാ (കാപ്പൻ+അ) രക്ഷിക്കുന്നു; മാ-ഞങ്ങളുടെ; ലക്ഷ്മീദേവി; വലച്ചുനാ-സ്തോരിക്കമോ; ലക്ഷ്മണസ്തു-ലക്ഷ്മണൻ; ഗൊലച്ചുനാ (കൊലച്ചുനാ)-സേവിക്കമോ; സുക്ഷ്മബലി-നല്ല അറിവു്; ഗല (കല)-ഉള്ള (വനായ) ഭേതുഡു-ഭേതൻ; ഭൂചി ചൂചി-കണ്ടുകണ്ടു്; സൊലസുനാ-ശാഹാലസ്യപ്പെട്ടമോ; മാ; കവി- വാനരൻ (ആയ ഹനുമാൻ); വാരിധി-കടൽ; ഓടുന്നാ-ചാടമോ; കലികി-സ്രീ സുന്ദരി; രോട-ഉരൽ; ഗട്ടുനാ (കട്ടുനാ)-കെട്ടമോ; അപരാധി-തെറ്റുകാരൻ; തൃഗരാജ്ജ-തൃഗരാജന്ത. ആനന്ദമു-ആനന്ദം. പാടുന്നാ-ലടിക്കമോ.

അഹോ! അലച്ചലുകളെ പരിഹരിക്കുന്നതും (അവസാനിപ്പിക്കുന്നതും) കണ്ണിനെ കൺപോളുപോലെ (കേതനെ) സംരക്ഷിക്കുന്നതുമായ രാമകേതി മഹത്തായതുതന്നെ. (ഇവിടെ അലച്ചൽ എന്നതു മനസ്സിന്റെ സ്വാഭാവികമായ ചാഞ്ചല്യം അല്ലെങ്കിൽ ക്ലേശങ്ങൾ എന്നർത്ഥം. ഭൂമിയിലേയ്ക്കുള്ള വരവും പോക്കും ജനനമരണം—എന്നർത്ഥവും ഉണ്ട്) രാമകേതിയുടെ മഹിമകൊണ്ടല്ലെല്ലെ മഹാലക്ഷ്മി സീതയായി പിറന്നത്? ലക്ഷ്മണൻ (വിട്ടുപിരിയാതെയുള്ള) സേവനമനുഷ്ഠിച്ചത്? രാമനെ കണ്ടിട്ട്, ഭരതൻ ബുദ്ധിമാനാണെങ്കിലും സ്നേഹപാരവശ്യത്താൽ മുർച്ഛിച്ചുവീണില്ലെ? വാനരന്മാർ കടൽ ചാടിക്കടക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ലെ? ഭഗവാനെ ഒരു സ്രീ ഉരലിനോടു (യശോദ കൃഷ്ണനെ) കെട്ടിയിട്ടില്ലെ. ത്യാഗരാജൻ അപരാധിയെങ്കിലും (രാമകേതികൊണ്ടു) ഭക്തനും ലഭിച്ചില്ലെ.

മൂന്നു പരമ്പരകളിൽ ആദ്യത്തേതും ഒടുവിലത്തേതും ചേർത്തത്.

പാഠഭേദങ്ങൾ: അനുപല്ലവിയിൽ നില്പിക്കു പകരം ദീർഘി; ഗാച്ഛന എന്നതിനു പകരം ഗാച്ഛ മൂന്നാംപരമ്പര ചാടുന്ന എന്നതിനു പകരം ഹെച്ഛന എന്നും ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നു

അപ്പു എന്ന പദത്തിന്നു അല്പമെന്നും അർത്ഥമുണ്ട്. അല്പം നമുക്കു പിതാവായ ശ്രീരാമന്റെ കേതി എന്ന അർത്ഥം കിട്ടും.

പരണം! ആദ്യത്തെ വരി—ലക്ഷ്മീദേവി (ഭഗവാനെ) ആരാധിക്കുമോ—കേതിമാഹാത്മ്യം കൊണ്ടല്ലാതെ. പതിന്നാലു വർഷത്തെ വനവാസം കഴിയാറായിട്ടും ജ്യേഷ്ഠനെ കാണാതിരുന്നതിനാലാണ് ഭരതൻ നോക്കി നോക്കി വശംകെട്ടത്.

6

കല്യാണി—സ്വസ്വ

പ. അമ്മ! രാവമ്മ തുലസമ്മ! നന്ദപാലിസ്വ
മമ്മ സതതമു പദമുലേ നമ്മിനാനമ്മ! (അ)

അ. നെമ്മതിനി നീ വിഹപരമ്മു ലൊസഗുദവന്ദച്ച
കമ്മവില്ത്തുനി തണ്ഡ്ഠി ഗലനൈന ബായഡട (അ)

ച. നീ മുദതരവുന ഗനി-നീ പരിമള മൂന്നു ഗനി
നീ മഹത്വമൂന്നു ഗനി-നീ രജാക്ഷി!
താമരസുളനേതു-ത്യാഗരാജനിമിത്രം
പ്രേമതോശിരമുനന-ബൈട്ട കൊന്നാഡട. (അ)

അമ്മ—അമ്മേ; രാവമ്മ—വത്ര, അമ്മേ; തുലസമ്മ—തുളസിദേവി; നന്ദ—എന്നെ; പാലിസ്വ—രക്ഷിച്ചാലും, അമ്മ; സതതമു—എല്ലായ്പ്പോഴും; നമ്മിനാന—ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു (ആശ്രയിക്കുന്നു) അമ്മ; നെമ്മതിനി—നിറഞ്ഞ മനസ്സോടെ; നീവു—നീ; ഇഹപരമു—ഇഹത്തിലും പരലോകത്തിലും; ഒസഗുദവു—കൊടുക്കുന്നു; അരച്ചു—ആരു; കമ്മവില്ത്തുനി—കാമദേവൻ; തണ്ഡ്ഠി—അച്ഛൻ; ഗലനൈന (കലനൈനൻ); സ്വപ്നത്തിൽ ആയാലും; ബായഡട (പായഡു + അട) പിടിച്ചൊതു, നീ—നീന്റെ; മുദതരവു—മുഴുവായ മേലത്തേ; കനി—കണ്ടിട്ടും;

നീ പരിമളമുൻ കന്ധി-നിന്റെ സുഗന്ധത്തെ കണ്ടിട്ടും (അറിഞ്ഞിട്ടും); നീ മഹത്വമുൻകനി-നിന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെ അറിഞ്ഞും; നീരജാക്ഷി-അല്ലയോ നീരജാക്ഷി! താമരസദൃശനേത്ര-ചെന്താമരക്കണ്ണൻ (മഹാവിഷ്ണു) ത്യാഗരാജനി മിത്ര-ത്യാഗരാജന്റെ സുഹൃത്തു്; പ്രേമതോ-പ്രേമത്തോടെ; ശിരമുന-തലമേൽ; ബെട്ടുകുന്നാഡ-അണിയുന്നവത്രെ.

അമ്മേ! തുളസീദേവി വന്നാലും. എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും. എല്ലാത്തോഴും നിന്റെ കാലടികളുടെ ആശ്രിതനാണ് ഞാൻ. നീ ഇഹത്തിലും പരത്തിലും വേണ്ടതെല്ലാം കൊടുക്കുന്നു എന്നറിഞ്ഞു കാമദേവന്റെ അച്ഛൻ (മഹാവിഷ്ണു) സ്വപ്നത്തിൽക്കൂടി നിന്നെ വിട്ടനില്ല. നിന്റെ മാർദ്ദവമേറിയ ദേഹം കണ്ടും പരിമളം ആസ്വദിച്ചും, മഹിമ അറിഞ്ഞും അല്ലയോ നീരജാക്ഷി! ചെന്താമരക്കണ്ണനും ത്യാഗരാജന്റെ സുഹൃത്തുമായ വിഷ്ണു ഇഷ്ടത്തോടെ നിന്നെ തലയിൽ അണിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

7

മദ്ധ്യമാവതി-രൂപകം.

പ. അലകലല്ല ലാഡഗ ഗനി
യാ രാൺമുനിയെട്ടു പൊംഗെനോ (അ)

അ. ചെലുവു മീരഗന്മാരരി
ചുനി മദ മണ ചേ വേള (അ)

ച. മുനി ഗന്മാരെലിസി ശിവ-
ധനുവന്മാര വിരിചേ സമയ
മുന ത്യാഗരാജ വിന
തുനി മോമുന രഞ്ജിപ്പു (അ)

അലകല-അളകം, കുറുനിര; അല്ലലാഡഗ-ഇളകുന്നതു്; ഗനി (കനി) കണ്ടിട്ടു; ആ രാൺമുനി-ആ രാജർഷി; എട്ടു-എത്ര; പൊംഗെനോ-സന്തോഷി ചെലുവു-സൗന്ദര്യം; മീരഗന്മാര-അളവാര; മാരിചുനി-മാരിചന്റെ; മദ-ഗദ്യം; അണചേ-അടക്കിയ; വേള-സമയം; മുനി-മുനിയുടെ; ഗന്മാരെലി-കണ്ണയായും; ലിസി-അറിഞ്ഞു്; ശിവധനുവന്മാര-ശൈവചാര്യന്മാര; വിരിചേസമയ മുന-പൊട്ടിക്കുന്ന സമയത്തിൽ; മോമുന-മുഖത്തു്; രഞ്ജിപ്പു-ശോഭിച്ചു.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു അന്വയിക്കണം.

മാരിചന്റെ ഗദ്യം അടക്കിയ (അവനെ ഓടിപ്പിച്ച) സമയം സൗന്ദര്യം തുളുമ്പുന്ന (രാമന്റെ) കുറുനിരകൾ ഇളകുന്നതുകണ്ടു് ആ മഹർഷി (വിശ്വാമിത്രൻ) എത്ര ആനന്ദിച്ചിട്ടുണ്ടാകുമെന്നോ!

ആ മുനി കണ്ണുകൊണ്ടു കാട്ടിക്കൊടുത്ത അടയാളം മനസ്സിലാക്കി ശൈവചാര്യന്മാര പൊക്കിയൊടുത്തു കലച്ചു പൊട്ടിക്കുന്ന സമയം ഈ ത്യാഗരാജനാൽ ദേവവിഷ്ണുവെന്ന ശ്രീരാമന്റെ മുഖത്തിൽ വിളങ്ങിയിരുന്ന (അളകം.....)

രാമായണത്തിലെ രണ്ടു പ്രധാന സംഭവങ്ങളെ സ്വാമികൾ ഭാവന ചെയ്യുകയാണ്. ശ്രീരാമന്റെ ക്ഷാത്രവിദ്യ കണ്ട ആനന്ദിക്കുവാൻ വിശ്വാമിത്രനെപ്പോലെ ജന്മക്ഷത്രിയനായ ഒരാൾ തന്നെ വേണമല്ലോ.

പാറഭേദം-ചരണം-വിറിലെഡി സമയ

8

ചാരുകേശി-ആദി

പ. ആഡ മോഡി ഗലഭേ? രാമയ്യ! മാട (ലാ)

അ. തോഡു നീഡ നീവേയനച്ചുന ഭക്തിതോ
ഗുഡി പാദമു ബട്ടിന നാതോ മാട (ലാ)

ച. പദവുലന്നി ദെലിസി ശങ്കരാം ശുഭൈ
സദയുഡാശുഗ സംഭവണ്യു മ്രൊക്ക
ഗദലു തമ്മുനി ബല്ല ജേസിതിവി
ഗാ കനു ത്യാഗരാജു യാഡിന മാട (ലാ)

മാടലായ-സംസാരിക്കുവാൻ; മോഡി-ദൃഗ്ഗാഢം; ഗലഭേ-കാട്ടുകയോ; രാമയ്യ! ശ്രീരാമസ്വാമി! തോഡു-ചങ്ങാതി; നീഡ-നീഴൽ; നീവേ-നീതന്നെ; അനച്ചു-എന്നു; ഭക്തിതോ ഗുഡി-ഭക്തിയോടുള്ളി; പാദമുബട്ടിന-കാലു പിടിച്ചു; നാതോ-എന്നോടു; പദവുല-വിദ്യകൾ; അന്നി-എല്ലാം; ദെലിസി-അറിവുള്ള; ശങ്കരാംശുഭൈ-ശിവന്റെ അംഗമായ; സദയുഡു-സുശീലനായ ആ ശുഗസംഭവണ്യു-വായുപുത്രൻ (ഹനുമാൻ); മ്രൊക്ക-നമസ്ക്കരിക്കുന്നു; ഗദലു (കദല)-ശ്രദ്ധാലുവായ; തമ്മുനി-അനുജനോടു; ബല്ലജേസിതിവി-നീ പറഞ്ഞു; ഗാകനു-ഇല്ലെ; ത്യാഗരാജു-ത്യാഗരാജൻ; ആടിന-പറഞ്ഞു; മാട-വാക്കു.

പല്ലവിയും അനപല്ലവിയും ചേർത്തു അനവധികം.

ചങ്ങാതിയും നീഴലും നിന്തിരുവടി തന്നെയെന്നു കരുതി ഭക്തിപൂർവ്വം നിന്റെ കാലുപിടിച്ചു എന്നോടു മിണ്ടാതിരുന്നു ദൃഗ്ഗാഢം കാട്ടുകയോ? സകല വിദ്യകളേയും വശമാക്കിയവനും ശിവാംഗമായാ പിറന്നവനുമായ ഹനുമാൻ നിന്നെക്കണ്ടു വന്ദിച്ചപ്പോൾ നിന്റെ ശ്രദ്ധാലുവായ അനുജനെക്കൊണ്ടു പറയിച്ചു തല്ലാതെ ആഗതനോടു മിണ്ടിയില്ല. അങ്ങനെയുള്ള നിനക്കു ഈ ത്യാഗരാജൻ പറഞ്ഞതിന് എത്ര മതിപ്പുണ്ടാവും?

മോഡി എന്ന പദത്തിനു കട്ടിക്കുറുപ്പ് 'സൗന്ദര്യപ്പിണ്ണക്കം' എന്നൊക്കെ അർത്ഥമുണ്ട്. ഗദലു എന്ന പദത്തിന്റെ അർത്ഥം ദുരൂഹം. ഗാകനു എന്നാൽ ആയുതുകൊണ്ടു എന്നാണു സാമാന്യ അർത്ഥം. ഇവിടെ (പറയിച്ചു) ഇല്ലെ എന്ന അർത്ഥത്തിലാണ് പ്രയോഗം. പാറഭേദം-ചരണം-ത്യാഗരാജേ പാടി മാട.

ത്യാഗോപനിപ്പത്തിൽ കൊടുത്ത ഈ പാഠമാണ് 'ലുക്കിലുക്കുമായതെ ന്നു തത്'കർത്താവായ ശ്രീ പുരുഷോത്തമൻ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. ത്യാഗരാജു പൂപാടി മാട, പൂപാടി-ഇത്ര. ത്യാഗരാജൻ എന്താണ്? എത്ര നിസ്സാരനാണ്!

ഹനുമാനോടു ഇങ്ങനെ ചെയ്ത ആരാക്കു ത്യാഗരാജൻ ആരാണ്? കല്പ എന്ന പദത്തിന്നു അദ്ദേഹം സ്വീകരിച്ച അർത്ഥമാണുകൊടുത്തത്.

9

ആഹിരി-ആദി

- പ. ആയേ ശ്രീരാഘവര! നേഡേല
രാദയ? ഓ യോംബുധി! നീ (കാ)
- അ. മോദേതോ സഭ്ഭേതിമമ്മമുന
ബോധനജേസി സഭാ ബ്രോചിന നീ (കാ)
- ച. നിന്നു തിട്ടികൊട്ടി ഹിംസബെട്ടിന
ദനിയു നന്നന ലേദോ?
എന്നരാനി നിന്ദല ദാളമനി
മന്നിഞ്ചക ലേദോ?
അന്നമു താംബുല മോസഗി ദേഹമു
മിന്ന ജേയ ലേദോ?
കന്നതല്ലിതണ്ഡ്ഠി മേമനച
ത്യാഗരാജ്ജനികിബരവസമീ ലേദോ നീ (കാ)

ആ യേ-ആ യേ; ശ്രീ രാഘവര! നേഡു-ഇന്നു; ഏല-എന്തിനു; രാദയ-ഉണ്ടാകുന്നില്ല; ഓ യോംബുധി! നീക-നിന്ദിതവടിക്ക; മോദേതോ-സന്തോഷത്തോടുകൂടെ; സഭ്ഭേതിമമ്മമുന-സഭ്ഭേതിയുടെ മമ്മങ്ങളെ; ബോധനജേസി-പഠിപ്പിച്ചിട്ടു; സഭാ-എന്നും; ബ്രോചിന-രക്ഷിച്ചു; നീക-നിന്ദിതവടിക്ക; നിന്ന-നിന്ദിതവടിയെ; തിട്ടി-ചീത്ത പറഞ്ഞു; കൊട്ടി-അടിച്ചു; ഹിംസബെട്ടിനടി-ദ്രോഹം ചെയ്തതു; അന്നിയ-എല്ലാം; നന്നന-എന്നോടു തന്നെയോണെന്നു; ലേദ-അല്ലയോ; (നന്ന + അനുലേദം) എന്നരാനി-എണ്ണമറ്റ; നിന്ദല-ദുർഗ്ഗുണങ്ങളെ; താളമനി-സഹിച്ചു കൊള്ളുമെന്നു; മന്നിഞ്ചകലേദാ-ക്ഷമിച്ചില്ലയോ; അന്നമു-ഉണ്ണു; താംബുല-പൊറ്റിലയടക്ക; സഗി-കൊടുത്തിട്ടു; ദേഹമു (ഏന്തി) ദേഹത്തെ; മിന്നജേയലേദാ-മിന്നിപ്പിച്ചില്ലേ; കന്നതണ്ഡ്ഠി തല്ലി-ജനിപ്പിച്ച അച്ഛനമ്മമാർ; മേമനച-ഞാൻ എന്നു; ത്യാഗരാജനികി-ത്യാഗരാജനോടു; ബരവസമു-യൊര്യം; ഇതലേദാ-കൊടുത്തില്ലേ.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു അന്വയിക്കണം.

അല്ലയോ ശ്രീരാഘവര! യോനിയോ! സഭ്ഭേതിയുടെ (ഭേതിയോഗത്തിന്റെ) അത്വങ്ങളെ പ്രീതിയോടെ അറിവുണ്ടാക്കിത്തന്നു എന്നെ എല്ലാത്തോഴം കാത്തുളള നീന്ദിതവടിക്ക അന്നത്തെ കാരണവും ഇന്നു ഇല്ലാതാകാൻ കാരണമെന്തു? 'നീനെ ഭക്ഷിക്കലും ദ്രോഹിക്കലും ചെയ്യുന്നതു എനോടു ചെയ്യുന്നതു പോലെയാണു' എന്നു നിന്ദിതവടി അരുളി ചെയ്തില്ലേ? എണ്ണമറ്റ നന്ദകളെ സഹിക്കണമെന്നു പറഞ്ഞു (ഭൃഷണം ചെയ്തവരോടു) നീ ക്ഷമിച്ചുവല്ലോ. ഉണ്ണു താംബുലവും അന്ന ദേഹം അഴക്കാക്കിയല്ലോ 'നീന്റെ അച്ഛനമ്മമാർ ഞാൻ' എന്നു നീ യൈര്യത്തോടെ ഇതു ത്യാഗരാജനോടു പറഞ്ഞില്ലേ? (ആ ദേവ ഇന്നു കാണാമെന്നെന്തു?)

10

തോഡി-രൂപകം

- പ. ആരഗിമ്പവേ, പാലാരിഗിമ്പവേ (ആ)
 അ. രാലുവീര! ജനകജാകര പവിത്രീതമൗവെന്ന പാ (ലാ)
 ച. സാരമൈന ദിവ്യാനമു
 ഷഡ്ഠസത്യത ഭേഷണമുലു
 ഓരസോദരാ ദുലതോ
 ത്യാഗരാജവിന്ദത! പാ (ലാ)

ആരഗിമ്പ-സേവികകേ, ഭൂജികകേ; പാലു-പാൽ; പാലാരിഗിമ്പവേ-പാലു ഭൂജിച്ചാലും; രാലുവീര! രാലുവംശത്തിൽ വെച്ചു ഏറ്റവും വീര്യമുള്ളവനേ; ജനകജ-സീത; കര-കൈകൾ; പവിത്രീതമൗ-പരിശുദ്ധമാക്കപ്പെട്ട; വെന്ന-വെണ്ണ; സാരമൈന-പോഷകമായ; ദിവ്യാനമു! ഷഡ്ഠസത്യത ഭേഷണമുലു-ആറു രസങ്ങളോടുകൂടിയ വിവേങ്ങും; ഓരസോദരാദുലതോ-ഓര്യയോടും സോദരന്മാരോടുംകൂടി; ത്യാഗരാജവിന്ദത!

അല്ലയോ രാലുവീര! (ഞാൻ നിവേദിക്കുന്നതായ) പാലു ഭൂജിച്ചാലും. സീതാദേവിയുടെ കര (സ്തൻ) അത് പരിശുദ്ധമായിട്ടുള്ള വെണ്ണ (ഭൂജിച്ചാലും) ത്യാഗരാജവിന്ദത! ഷഡ്ഠസങ്ങളോടു ചേർന്ന വിഭവങ്ങളോടു കൂടിയതും പോഷകവുമായ ചിത്രാന്ന (പലഹാരങ്ങൾ) തെങ്ങിനീരാദേവിയോടു അനുജന്മാരോടുംകൂടി ഭൂജിച്ചാലും.

അർച്ചനയുടെ ഒരു രോഗമാണ് നിവേദ്യം.

11

അറാണ-ആദി

- പ. ഇലലോ പ്രണതാർത്തി ഹരുഡന്മച
 പേരെ വരിഡിരേ? ശങ്കരഡനി നീ (കീ)
 അ. ലേചി കരഗി ചിരകാലമു പദമുല
 ഭണ്ഡമിഡിന നായെഡ ഭയ ലേഭായെ (ഇ)
 ച. കരചരണയുഗമു നൊസച ഭൂമുല
 ധരണി സോക ത്രൊക്കെ ലേഭാ
 ശരണന്മചന മൊറലിഡ ലേഭാ
 പഞ്ചനദീശ! ത്യാഗരാജന്ദത! നീ (കീ)

ഇലലോ-(ഇ) ലോകത്തിൽ; പ്രണതാർത്തി ഹരുഡന്മച (പ്രണതാർത്തി ഹരുഡ് + അന്മച)-ഭക്തന്മാരുടെ സങ്കടം നശിപ്പിക്കുന്നവനായ; പേരെവരി ഡിരേ

(പേരും എവരും ഇഡിരേ) പേരും-പേർ; എവരും-ആർ; ഇഡിരേ-കൊടുത്തു; ശങ്കരഡനി (ശങ്കരഡം + അനി) സുഖം നൽകുന്നവനായ; നീ (നീക്ക) അങ്ങയ്ക്കു; ലേപി-ആലോചിച്ചിട്ടു; കരഗി (സ്വയം) വെത്തുകി; ചിരകാലമു-വളരെ കാലം; പരേല- (നിന്തിരുവടിയുടെ) പാദങ്ങളിൽ; ഭേംഡമിഡിന-നമസ്കാരം ചെയ്തിട്ടു; നായേഡ-എന്നോടു; ഭേ; ലേദായേ-കാണുന്നില്ല; കരചരണയ ഗമ-കൈകളും കാലുകളും; നോസല-നെറ്റി; ഭേമുല-തോളകൾ; ധരണി സോക-ഭൂസ്തരത്തോടുകൂടി; മ്രോക്ക ഗേലോ-നമസ്കരിച്ചിട്ടില്ലേ; ശരണന ചുന-ശരണം വിളിച്ചുകൊണ്ടു; മൊറലിഡലോ (മൊറല + ഇഡ + ലോ)- മുറവിളിയിട്ടില്ലേ; പഞ്ചനദീശ! ത്യാഗരാജന്ത! ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനേ; നീക.

ലോകത്തിൽ പ്രണതാർത്ഥി ഹരണെ പേർ നിന്തിരുവടിക്കു ആർ തന്നു? ശങ്കരനെ പേർ ആർ തന്നു? വളരെക്കാലം നിന്തിരുവടിയെ ധ്യാനിച്ചു. നിന്തിരുവടിയെപ്പറ്റിയുള്ള ചിന്തകൊണ്ടു പരവശനായുള്ള ഞാൻ നിന്തിരുവടിയുടെ പാദങ്ങളിൽ നമസ്കരിച്ചു എന്നോടു ഭയമുണ്ടായില്ലല്ലോ.

എന്റെ കൈകളും, കാലുകളും, നെറ്റിയും തോളുകളും (സാക്ഷാഗമമായി) ഭൂമിയിൽ പതിപ്പിച്ചു നിന്തിരുവടിയെ നമസ്കരിച്ചില്ലേ? അല്ലയോ ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ട പഞ്ചനദീശ! നിന്തിരുവടിയെ മുറവിളിയിട്ടു ഞാൻ ശരണം പ്രാപിച്ചുവല്ലോ.

പഞ്ചനദീശൻ ശിവനാണു-തിരുവൈയാറ്റു ക്ഷേത്രത്തിലെ ദേവൻ. ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ ആശയം ഇതാണു: പഞ്ചനദീശ! നിന്തിരുവടി എന്റെ സങ്കടം നശിപ്പിച്ചില്ല; എന്നിങ്ങ സുഖം ഉളവാക്കിയില്ല; എന്നു ത്യാഗരാജസ്വാമികൾ ആവലാതിപ്പെടുന്നു. പ്രേമവും ഹാസ്യവും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഈ കീർത്തനം എത്രയും ഹൃദയസ്പർശിയെ നന്നാണു്.

12

ബിലഹരി-രൂപകം

- പ. ഇന്തകന്നാനന്ദമേമീ ഓ രാമ രാമ (ഇം)
- അ. സന്തജനല കൊല്ല സമ്മതിയും ഡോഗാനി (ഇം)
- ച. നീ ജപമുല വേള നീ ജഗമുല നീ വൈ രാജിപ്പനയ; ത്യാഗരാജനതചരിത (ഇം)

ഇന്തകന്ന-ഇതിലപ്പുറം, ഇതിലും മേലെ; ആനന്ദമു-ആനന്ദം; ഏമി-എന്തു; സന്തജനല-സന്തനങ്ങളുടെ; കൊല്ല-സഭ (യിൽ); സമ്മതി-മനസ്സോടു; ഉണ്ടേഗാനി-ഇരിക്കുമ്പോൾ; നീ-നിന്റെ; ജപമുലവേള-നാമജപം ചെയ്യുന്ന സമയം; ഈ ജഗമുല-ഈ ലോകങ്ങളെല്ലാം; നീ വൈ-നീയായിട്ടു; രാജിപ്പനയ-പ്രകാശിമന്നോ.

ഓ രാമ! രാമ! എല്ലാത്തോഴും ഹരികീർത്തനം ചെയ്യുന്ന ഭക്തന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഓരോ മനസ്സായിരിക്കുന്നതിലുമേലാ ആനന്ദം ഏതാണുള്ളതു്. നിന്റെ

നാമം ജപിക്കുന്ന സമയം ഈ (കാണുന്ന) ലോകമാകെ നീയായിട്ടു പ്രകാശിക്കുന്നു
 ത്യാഗരാജനാൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ട ചരിതമുള്ളവനേ!

മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ ഒട്ടവിലാത്തതു.

13

കാപി-ആദി

- പ. ഇന്തസൗഖ്യമനി നേ ജെപ്പജാല
 എന്തോ യേമോ യെവരികി ദൈസുനോ (ഇം)
- അ. ദാന്ത! സീതാകാന്ത! കരുണാസ്ഥാന്ത!
 പ്രേമാദലകേ ദൈസുന ഗാനി (ഇം)
- ച. സ്വരരാഗലയ സുധാരസമന്ദ
 വരരാമനമ്മനേ കാഞ്ച ച
 കോര മീശ്രമുജേഷി ഭുജിഞ്ചേ ശ -
 കരുനികി ദൈസുന; ത്യാഗരാജവിന്ത! (ഇം)

ഇന്തസൗഖ്യമനി-എത്ര സൗഖ്യമാണെന്നു; നേ-ഞാൻ; ജെപ്പജാല-
 വർണ്ണിക്കുക സാധ്യമോ; എന്തോ-എത്രയോ; ഏമോ-എങ്ങനെയോ; എവരി-
 കി-ആർ; ദൈസുനോ (തെലുസുനോ) അറിയും? ദാന്ത-ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ ജയിച്ച
 വൻ; സീതാകാന്ത-സീതാപതേ! കരുണാസ്ഥാന്ത-കാരണ്യം നിറഞ്ഞവൻ;
 പ്രേമാദലകേ-പ്രേമഭക്തി)മുള്ളവർക്കു മാത്രം; ദൈസുനഗാനി-അറിയപ്പെട
 നതു സ്വരരാഗലയ സുധാരസമന്ദം-സ്വരം, രാഗം, താളം എന്നിവ ചേർന്നു
 അമൃതരസത്തിൽ; വര-ശ്രേഷ്ഠമായ; രാമനാമമനേ-രാമനാമമെന്ന; കണ്ടപക്ഷേ
 ര-കല്പംകണ്ടും; മീശ്രമു-കൂട്ടിച്ചേർത്തു; ഭുജിഞ്ചേ-ഭക്ഷിക്കുന്ന; ശങ്കരനികി-
 ശിവനു; തെലുസുന-അറിയുന്നു; ത്യാഗരാജന്ത!

നാമമാഹാത്മ്യത്തെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഇതിന്റെ സാരം: ഇതു (രാമ
 നാമജപം) എത്രകണ്ടു സുഖത്തെ തരുന്നവെന്നു എന്നാൽ വർണ്ണന സാധ്യമോ?
 (അല്പതന്നെ) അതു (ആസുഖം) എത്രയെന്നും ഏതു വിധത്തിലെന്നും ആർക്കറിയും!
 ഇന്ദ്രിയനിഗ്രഹം ചെയ്തവനേ! സീതാനായക! കാരണ്യം നിറഞ്ഞവനേ! നി
 ന്തിരുപടിയിൽ ഭക്തിയുള്ളവർക്കു മാത്രമാണ് അതറിയുന്നതു; സ്വരം, രാഗം,
 താളം (സംഗീതമാക്കുന്ന) അമൃതരസത്തിൽ ദിവ്യമായ രാമനാമമെന്ന കല്ലുണ്ടം
 ചേർത്തി ഭുജിക്കുന്ന പരമേശ്വരൻ മാത്രമറിയും ആ ആനന്ദം. ത്യാഗരാജനാൽ
 വാഴ്ത്തപ്പെട്ടവനേ!

14

ശഹാന-ആദി

- പ. ഈ വസുധ നീവണ്ടി ദൈവമു
 നെന്ദു ഗാനരാ (ഇം)

അ. ഭാവുകമു ഗല്ഗി വദ്ധിപ്പു.
കോവൂരി സുന്ദരേശ! ഗിരീശ! (ഇതു)

ച. ആസചേ യരനിമിഷമു നീ പുര
വാസ മൊന്നര ജേയുവാരി മടി
വേസടലല്ലന ഓലഗീഞ്ചി ധന
രാസുല നായുവുലു

ഭൂസുരഭേതിയു തേജമന സൊസഗി
ഭൂവനമന്ദു കീർത്തി ഗല്ഗ ജേയു
ദാസവരദ ത്യാഗരാജ ഹൃദയനി-
വാസ! ചിദംവിലാസ! സുന്ദരേശ! (ഇതു)

ഈ = ഈ; വസ്യം-ലോകത്തിൽ; നീ വണ്ടി-നിന്നെപ്പോലെ; ദൈവ
മുനെന്ദു (ദൈവമു + എന്ദു) ദൈവമുൻ-ദൈവത്തിനെ; ഏന്ദു-എവിടേയും; ഗാ
നരാ (കാനരാ) കാണുന്നില്ല; ഭാവുകമു-ഭാവുകം, നന്മകൾ; ഗല്ഗി-ലഭിച്ചിട്ട്
ഉണ്ടായിട്ടു; വർദ്ധിപ്പു- വർദ്ധിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു; കോവൂരി സുന്ദ
രേശം-കോവൂരിൽ വീളുന്ന സുന്ദരേശൻ; ഗിരീശ-ശിവൻ; ആസചേ-ആശ
യോടെ; അരനിമിഷമു-അരനിമിഷം, അല്പസമയം; നീ (നീള) പുരവാസമു-
നിന്റെ നഗരിയിൽ വസിക്കുന്നതു; ഒന്നര-വേണ്ടുവണ്ണം; ജേയുവാരി (ചേയു
വാരി) ചെയ്യുവാൻ; മടി-മനസ്സ്, വേസടലല്ലന (വേസടലൻ എല്ലന) വേസ
ലു-ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ, കാഷ്ടപ്പാടുകൾ; എല്ലന-എല്ലാം; ഓലഗീഞ്ചി-പരിഹാ
രിക്കപ്പെട്ടിട്ടു; ധനരാസുലനായുമുല (ധനരാസുലനും + ആയുമുല) ധനരാസു
ലനും-ധനസമൃദ്ധിയും; ആയുവിലു-ദീർഘായുസ്സും; ഭൂസുരഭേതിയും-ബ്രാഹ്മണ
ഭേതിയും; തേജമനസൊസഗി (തേജമനും + സൊസഗി) തേജമനും-തേജസ്സ്; സൊഗി-
കൊടുത്തിട്ടു; ഭൂവനമന്ദു (ഭൂവനമു-അന്ദു) - ലോകത്തിൽ; കീർത്തിഗല്ഗജേയു-
കീർത്തിമാനാക്കുന്നവൻ; ദാസവരദ-ഭക്തന്മാർക്കു അഭീഷ്ടങ്ങളെ കൊടുക്കുന്നവൻ;
ത്യാഗരാജഹൃദയനിവാസ-ത്യാഗരാജന്റെ ഹൃദയത്തിൽ വസിക്കുന്നവൻ; ചിദം
വിലാസം-ചിദംസ്വരൂപനേ; സുന്ദരേശം-സുന്ദരേശ!

നിന്തിരുവടിയെപ്പോലെ ഒരു ദൈവത്തിനെ ഞാൻ ലോകത്തിലെവി
ടേയും കാണുന്നില്ല. മാഹാത്മ്യം വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കോവൂർ സുന്ദ
രേശ! ശിവ! (ജ്ഞാപനമുള്ള) ആശയോടുകൂടി നിന്തിരുവടിയുടെ നഗരത്തിൽ
അരനിമിഷമെങ്കിലും വേണ്ടുവണ്ണം (ഭക്തിയോടെ) താമസിക്കുന്നവന്റെ മന
സ്സിൽനിന്നു സങ്കടങ്ങളെല്ലാം അകറ്റിയിട്ട നിന്തിരുവടി (അവൻ) ധനസമൃ
ദ്ധിയും, ദീർഘായുസ്സും, സൽകീർത്തിയും ബ്രാഹ്മണഭേതിയും തേജസ്സും നൽകുന്നു.
ലോകത്തിൽ കീർത്തിയുണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുന്നവനെ! ഭക്താഭീഷ്ടങ്ങളെ സാധി
പ്പിക്കുന്നവനെ, ഈ ത്യാഗരാജന്റെ ഹൃദയത്തിൽ കുടികൊണ്ടവനെ! ചിദം
രൂപാ! സുന്ദരേശസ്വാമി!

കോവൂർ പഞ്ചരത്നങ്ങളെന്നു പറഞ്ഞുവരുന്ന കീർത്തനങ്ങളിൽ ഒന്നാണി
തു. പത്തുപദങ്ങളിൽ ശഃഭോ മഹാദേവ, ഖരഹരപ്രിയയിൽ കോരിനേവിന്ദ, കല
യാണിയിൽ നമ്മവച്ചിന, ശങ്കരാ ഭരണത്തിൽ സുന്ദരേശഭരണി എന്നിവയാ
ണു മറ്റു നാലു കീർത്തനങ്ങൾ. സ്വാമികൾ ദേശപര്യടനം ചെയ്തിരുന്ന കാലത്തു
ചെന്നൈ (മദ്രാസ്) പട്ടണത്തിലെത്തി. അക്കാലത്തു കവികളേയും സംഗീത
വിദഗ്ദ്ധന്മാരെയും പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചിരുന്ന പ്രഭുക്കളിൽ ഒരാളായിരുന്നു കോവൂർ

സുന്ദര മുതലിയാർ. ത്യാഗരാജ സ്വാമികളുടെ വൈശിഷ്ട്യം അറിഞ്ഞു മുതലിയാർ അദ്ദേഹത്തെ സ്വന്തം ഗ്രാമത്തിലേക്കു ക്ഷണിച്ചു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി അവിടെ അഞ്ചു ദിവസം താമസിപ്പിച്ചും കോവൂർ മദ്രാസിൽനിന്നു 14 മൈൽ പടിഞ്ഞാറു സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. ആ ഗ്രാമത്തിലെ സുന്ദരേശ്വര പെരുമാളെയാണു ഈ കീർത്തനത്തിൽ സ്തുതിച്ചിട്ടുള്ളതു്. സുന്ദര മുതലിയാർക്കു ധനവും ബ്രാഹ്മണ, ഭക്തിയും കീർത്തിയും ഉണ്ടായതു സുന്ദരേശ്വരൻ പ്രസാദം കൊണ്ടാണെന്നു സ്വാമികൾക്കു തോന്നിയിരിക്കണം.

ത്യാഗരാജസ്വാമികളെയൊരുകൾക്കു സമയം ഉത്ഫുലിതങ്ങളുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഞ്ചിയിൽ ആ ഭക്തിശിരോമിണി അറിയാതെ മുതലിയാർ കുറച്ചു പണം ഇട്ടുവെന്നും, അതറിവുകിട്ടിയ ചില കൊള്ളക്കാർ തടക്കയാത്രയ്ക്കിടയിൽ അദ്ദേഹത്തെ പിടികൂടിയെന്നും, ശ്രീരാമസ്വാമിതന്നെ ലക്ഷ്മണനോടു കൂടി ഭക്തസംരക്ഷണത്തിനു സ്വാമികളുടെ അടുത്തെത്തിയെന്നുള്ള കഥ പ്രസിദ്ധമാണു്.

15

ദൈവീ—രൂപകം.

- ച. ഉപചാരമു ജേസേ വാരുന്നാരനി
മറവകരാ (2)
- അ. കൃപഗാവലെന്നനി നേ നീ
കീർത്തിനി ബലക്ചുന്ദഗ (2)
- ച. വാകിടനേ ബദില മുഗാ വാതാത്തജുഡുന്നാഡനി
ശ്രീകരുലഗു നീതമ്മുലു ജേരിയുന്നാരനി
ഏകാന്തമുനനു ജാനകിയേർപഡി യുന്നദനി
ശ്രീകാന്ത! പരുലേലനി ശ്രീത്യാഗരാജവിന്ദത! (2)

ഉപചാരമു—സേവ, പൂജ, ആരാധന; ജേസേ വാരുന്നാരനി (ചേസേവര + ഉന്നാരനി) —ചെയ്യുന്നവരുണ്ടു; മറവകരാ—മറക്കരുതേ; കൃപ—ദയ; ഗാവലെന്നനി (കാവലന + അനി) എന്നിങ്ങവേണം; നേനി (നേനു + നീ) ഞാൻ നിന്റെ; കീർത്തിനി—കീർത്തിയെ; ബലക്ചുന്ദഗ—സ്തുതിക്കുന്നുണ്ടു;

വാകിടനേ—മുനിൽ, പ്രവേശന ദ്വാരത്തിൽ; ബദിലമുഗാഗുതയോടെ; വാതാത്ത മജു—ഹനുമാൻ; ഉന്നാഡനി—ഉണ്ടെന്നും; ശ്രീകരുലഗു(ശ്രീ + കരുല + അഗു)— ഐശ്വര്യത്തെ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നവൻ ആയ; നീ—നിന്തിരുവടിയുടെ; തമ്മുലു —അനുജന്മാർ; ജേരിയുന്നാരനി (ചേരി + ഉന്നാരനി) ഒന്നിച്ചു ചേന്നിട്ടുണ്ടു; ഏകാന്തമുനനു—തനിയായിരിക്കുമ്പോൾ; ജാനകി—സീതാദേവി; ഏർപ്പഡിയുന്നദനി— തയ്യാറുണ്ടു; ശ്രീകാന്ത. ലക്ഷ്മീപതേ; പരുലേലനി—മറക്കല്ലാവരു: ശ്രീത്യാഗരാജവിന്ദത!

അല്ലയോ ലക്ഷ്മീപതേ! സേവിക്കുവാൻ പലരും ഉണ്ടെന്നു വിചാരിച്ചു എന്നെ മറക്കാതിരിക്കണമേ. നിന്തിരുവടിയുടെ, കാരുണ്യം ലഭിപ്പാനായി ഞാൻ അങ്ങയുടെ മഹാത്മ്യത്തെപ്പറ്റി പാടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അങ്ങേക്കു ദ്വാരപാലനായി ഹനുമാൻ ജാഗ്രതയോടെ നില്ക്കുന്നു; ആജ്ഞാകാളികളായി അനു

ജന്മാർ ചുറ്റുമുണ്ടു; ഏകാന്തതയിൽ (സ്വൈരസല്ലാപത്തിന്നു) സീതയുണ്ടു; ശ്രീ ത്യാഗരാജൻ വാഴ്ത്തുന്നവനെ! (ഇവരെല്ലാമുള്ളപ്പോൾ ഇനി ആരും വേണ്ടെന്നു തോന്നിപ്പോകരുതേ!)

പൂജനീയന്മാരായ ദേവന്മാർക്കു ചെയ്യുന്ന ക്രിയകളാണു ഉപചാരങ്ങൾ. ഷോഡശോപചാരങ്ങളുണ്ടു. അതിൽ പ്രധാനമായ പഞ്ചോപചാരം: സ്നാനം, പൂജ, നിവേദ്യം, പ്രക്ഷിണം നമസ്കാരം.

ഭക്തന്റെ ദാസ്യ ഭാവമാണു് ഈ കീർത്തനത്തിൽ.

16

ഹരിക്കാംഭോജി. രൂപകം

- പ. ഉണ്ഡേദി രാമുഡൊ കഡു
യൂരകു ചെഡി പോകു മനസാ (ഉ)
- അ. ചണ്ഡമാർത്താണ്ഡമദ്ധ്യമണ്ഡലമുന്ന
ചെലങ്കുച (ഉ)
- ച. താമസാദി ഗുണരഹിതൃഡു
ധർമാത്മൃഡു സർവ്വസമൃഡു
ക്ഷേമകരുഡു ത്യാഗരാജ
ചിത്തരഹിതൃഡു ജഗമുനിണ്ടി (ഉ)

ഉണ്ടേതി-ഉണ്ടു; രാമുഡൊകഡു (രാമുഡു + കേഡു) രാമൻ ഒരുവൻ; യൂരകു-വൃഥം ചെറുതെ; ചെഡിപോകു-നശിക്കാതിരിക്കു, ഭുഷിക്കാതിരിക്കു; മനസാ അല്ലയോ മനസ്സേ; ചണ്ഡമാർത്താണ്ഡമണ്ഡലമുന്ന-രൂക്ഷമായ സൂര്യമണ്ഡലത്തിന്റെ നടുവിൽ; ചെലങ്കുച-പ്രശംഭിക്കുന്നവൻ; താമസ ഗുണരഹിതൃഡു-താമസ ഗുണമില്ലാത്തവനും; ധർമാത്മൃഡു-ധർമാത്മാവും; സർവ്വസമൃഡു. സമഭാവനയുള്ളവനായി; ക്ഷേമകരുഡു. ക്ഷേമത്തെ ചെയ്യുന്നവനായി; ത്യാഗരാജ ചിത്ത രഹിതൃഡു-ഈ ത്യാഗരാജനു പ്രിയമുള്ളവനായി; ജഗമുനിണ്ടി (ജഗമു + നിണ്ടി)-ജഗന്മയനായി-

രാമൻ ഒരുവനുണ്ടു (മറ്റൊന്നുമില്ല) അല്ലയോ മനസ്സേ!) വേറൊന്നിൽ വിശ്വസിച്ചോ, വേറൊന്നിനെ തേടിയിോ) ചെറുതെ ചീത്തയാവാതിരിക്കു. സൂര്യമണ്ഡലമദ്ധ്യയെന്ന പോലെ (സ്വയം) പ്രകാശിക്കുന്നവനും, തമോഗുണം തീണ്ടാത്തവനും, ധർമ്മത്തിനിരിപ്പിടമായവനും, സമചിത്തനായവനും, (ഭക്തന്മാർക്കു) ക്ഷേമത്തെ ചെയ്യുന്നവനും ജഗന്മയനും ത്യാഗരാജന്റെ ഇഷ്ട ദേവതയുമായ (രാമൻ മാത്രമുണ്ടു)

ചെഡിപോകു എന്ന പദത്തിന്നു നശിക്കാതിരിക്കുക ചീത്തയാവാതിരിക്കുക എന്നാണർത്ഥമെങ്കിലും ഇവിടെ ശ്രമിക്കാതിരിക്കുക എന്ന അർത്ഥമാണു യോജിക്കുക.

അനുപല്ലവിക്കു സൂര്യമണ്ഡലത്തിൽ പ്രകാശിക്കുന്നവനും എന്നർത്ഥമുണ്ടു. “ധ്യയേസ്സഭാം സവിതുമണ്ഡലമദ്ധ്യവർത്തി നാരായണസ്സരസിജാസന സന്നിവിഷ്ണു” ഇത്യാദിയാണു പ്രമാണം സ്കന്ദപുരാണം.

ധർമ്മ സംസ്ഥാപനത്തിനായിട്ടാണ്ല്ലോ ഗോവർദ്ധൻ അവതാരങ്ങൾ തന്നെ. ശ്രീരാമാവതാരം വിശേഷിച്ചുമാണ്.

“രാമനി സമാനമേവേത” മുതലായ അനേകം കീർത്തനങ്ങളിൽ ത്യാഗ രാജസ്വാമി ശ്രീരാമനെ തന്റെ ഇഷ്ടദേവതയായി കല്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒരവതാരം മാത്രമല്ല സാക്ഷാൽ പരബ്രഹ്മമാണു ശ്രീരാമൻ സ്വാമികളുടെ ഭാവനയിൽ.

17

ചക്രവാകം — ത്രിപുട

പ. എടുല ബ്രോതുവോ തെലിയ?

നേകാന്ത രാമയ്യ!

(എ)

അ. കടകട! നാചരിതമു കർണ്ണകരോരമയ്യ

(എ)

ച. പട്ടി ഗൊസ്സു രീതി ഭക്ഷിഞ്ചി തിരിഗിതി;
പുട്ടലോളലൻ പൊട്ടകൈ പൊഗഡിതി
ദുഷ്ടലതോ ഗുഡിദുഷ്ടകൃത്യമു സല്ലി
രട്ടുജേസിന ത്യാഗരാജനി ദയതോ

(നെ)

എടുല - എങ്ങനെ; ബ്രോതുവോ - രക്ഷിക്കും;

തെലിയ - അറിയുന്നില്ല; തെലിയ - അറിയുക ഏകാന്ത - ഒരേ ഒരു, അനന്യമായ; കടകട - കഷ്ടം! നാചരിതമു - എന്റെ കഥ; കർണ്ണകരോരം - കേൾക്കാൻ കൂടി വയ്യാത്ത മോശമാണ്. അയ്യ - പ്രഭോ! പട്ടി ഗൊസ്സു - പൊട്ടയായ പോത്തു; രീതി - പോലെ; ഭക്ഷിഞ്ചി - തിന്നും; തിരിഗിതി - അലഞ്ഞു നടന്നു; പുട്ടലോളലൻ - ജന്മനാ പിശുക്കന്മാരോ; പൊട്ടകൈ - വയറിനു (ഉണ്ണാൻ) വേണ്ടി; പൊഗഡിതി - പുകഴ്ത്തി; ദുഷ്ടലതോഗുഡി - ദുഷ്ടജനത്തോടു ചേർന്നു; ദുഷ്ടകൃത്യമു - പാപകർമ്മങ്ങൾ; സല്ല - ചെല്ല; രട്ടുജേസിന - തെമ്മാടിയാകി നടക്കുന്നവൻ; ത്യാഗരാജനി - ത്യാഗരാജനെ; ദയതോ - ദയയോടെ.

അല്ലയോ എന്റെ ഏകാവലംബമായ രാമ! നിന്തിരുവടി എങ്ങനെ അടിയനെ രക്ഷിക്കും എന്ന് അറിഞ്ഞു കൂടാ. (അത്രയും വലിയ പാപിയുണ്ടെന്ന് നന്നെ സാരം) കഷ്ടം! എന്റെ (ജീവിത) കഥ കേൾക്കുവാനും കൂടി കൊള്ളരുതാത്തതാണ് ഭക്ഷണത്തെ മാത്രം ലാക്കാക്കി ഒരു പോത്തു പോലെ ഞാൻ അലഞ്ഞു നടന്നു. ഭക്ഷണത്തിന്നു മാത്രം വേണ്ടി ലുബ്ധന്മാരെ ഞാൻ സേവിച്ചു; നീചന്മാരോടു കൂട്ടു കൂടി ദുഷ്ടകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്തു, തെമ്മാടിയാകി നടക്കുന്നവനായ ഈ ത്യാഗരാജനെ ദയയോടെ എങ്ങനെ രക്ഷിക്കാം.—

ഗുഹ്യരോഗത്തിലുള്ള ‘‘ദുഷ്ടകഗല’’ എന്ന കീർത്തനം പോലെ ഇതും ആത്മ ഗർഹണ പരമായ ഒന്നാണ്. നിഷ്കളങ്ക ഹൃദയനും ഭാഗവതോത്തമനുമായ ത്യാഗരാജസ്വാമികൾ അത്തരം ജീവിതം നയിച്ചിട്ടുണ്ടായിരിക്കുകയില്ല. അങ്ങനെ ദുഷ്ടാഗ്തികളായിരുന്നശേഷം ഭക്തന്മാരായവർക്കു വേണ്ടിയാണ് സ്വാമികൾ ഇത്തരം കീർത്തനങ്ങൾ രചിച്ചത്.

“ ഭൂമിനി ഭാസ്യവനെ ” എന്നാലിയായ കീർത്തനത്തിലും മറ്റും സ്വാമി കൾ, താൻ കുറുമൊന്നും ചെയ്തിട്ടില്ലെന്ന ഭഗവാനെ ബോധിപ്പിക്കുന്നതും സ്മരണീയമാണ്.

18

ശങ്കരാഭരണം—ആദി

- പ. എട്ടു നിലിചിതേ നീടു സൊമ്മു...
ലേമി ബോവുരാ ? (എ)
- അ. നടുടി പ്രാതഗാനി മട്ടു മീരൻ
നാതരമാ ? തെലിസി മോസബോടനാ ? (എ)
- ച. തരാന ദൊരകനി പരാക നായെഡ
ന രാമ ! ജേസിതേ സുരാസുരാലു മെ—
തുരാ ? ഇപുഡു ഇഹരാമി തനമേ (യെ)
ലരാ ഭക്തത്യാഗരാജനത ! നാ

എട്ടു നിലിചിതേ—മുമ്പിൽ (വന്നു) നിന്നാൽ; നീടു—നിന്റെ; സൊമ്മു—സാത്തു, ധനം; ബോവുരാ—പോകുമോ, നഷ്ടപ്പെടുമോ; നടുടിപ്രാത—തലേ ലെഴുത്തു, വിധി; കാന്തി—തന്നെ; മട്ടുമീരൻ—ലംഘിക്കുക; നാ തരമാ എന്നിങ്ങനെ സാധ്യമാണോ? തെലിസി—അറിഞ്ഞുകൊണ്ടു; മോസബോടനാ—വഞ്ചിക്കപ്പെടുമോ? തരാന—നിന്റെ വംശത്തിൽ; ദൊരകനി—ഇല്ലാത്തതായ; പരാക—അനുസ്ഥ, ഉപേക്ഷ; നായെഡൻ—എന്നോടു; രാമ! ജേസിതേ—കാണിക്കുന്നതു; സുരാസുരാലു—ദേവസുരന്മാർ; മെത്തുരാ—പുകഴ്ത്തുമോ; ഇപുഡു—ഇപ്പോൾ; ഇഹ; ഹരാമിതനമു—ദൃശ്യശാസ്ത്രം; ഏലരാ—എന്തിനും; ഭക്തത്യാഗരാജനതി നാ—എന്റെ

നിതിരവടി എന്റെ മുമ്പിൽ വന്നുനിന്നാൽ അങ്ങയുടെ സ്വത്തെയും നഷ്ടപ്പെട്ടു പോകുമോ (വല്ലപേതവുമുണ്ടോ) എന്റെ തലേലെഴുത്തു മാത്രമായതിനെത്തന്നെക്കൂടം. ഇതറിയുന്ന ഞാൻ വഞ്ചിക്കപ്പെടുമോ? എന്നോടുള്ള അനുസ്ഥ (ശരണാഗതരെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നത് നിന്റെ വംശത്തിന് പേർനേല്പു. അതു് ദേവസുരന്മാർ കൂടി നന്നായിയെന്നു പറയുകയില്ല; ഈ ദൃശ്യാദൃശ്യം എന്തിനു? (എന്നെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നത് അങ്ങേക്കു ഭൂഷണമല്ലെന്നു സാരം.)

രോഷാക്തിപരമായ കീർത്തനമാണിതു. ആസ്വാദനത്തിലും കർണ്ണാടകത്തിലും നാടോടിഭാഷയിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന ‘ഹരാമിതനമു’ ഉദ്ഭവിൽനിന്നു വന്നതാണെന്നു കരുതപ്പെടുന്നു.

ഒടുവിലത്തെ ചരണമാണുപേർത്തതു്.

19

നീലാംബരി—ആദി

- പ. എന്നഗ മനസുകരാനി പന്നഗശായി സൊഗസു
പന്നഗ ഗന്തഗാനനി കന്നലേലേ
കന്നലേലേ കണ്ടീ മീന്നലേലേ (എ)

ച. മാലിമിനി ത്യാഗരാജ നേലിന രാമമുത്തിനി
ലാലിഞ്ചി പോഗഡനി നാലികേലേ
നാലികേലേ സുത്രമാലി കേലേ

(എ)

എന്നഗ-എണ്ണക, കണക്കക്കക; മനസ്കരാനി-മനസ്സ് കൊണ്ടു ഭാലിക്കു
വാൻ കഴിയാത്തതു, അചിന്തനീയം; പന്നഗശായി-മഹാവിഷ്ണു; സൊഗസ്-അ
ഴക; പന്നഗ- തെളിവായി; കരഗോനനി- കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത, കാണാൻ കഴി
യാത്ത; കന്നു-കണ്ണകൾ; ഏല- (ഏല + എ)-എതിൻ, (ചോദ്യമാ നിഷേ
ധമാ സൂചിപ്പിക്കുന്ന പ്രത്യയമാണു എ) മാലിമി-കന്നിവോടെ; ത്യാഗരാജനി
-ത്യാഗരാജനെ; ഏലിന-രക്ഷിച്ചു; രാമമുത്തിനി- ശ്രീരാമസ്വാമിയെ; ലാലി
ഞ്ചി-പ്രസാദിപ്പിക്കാത്ത; പോഗഡനി-സ്തുതിക്കാത്ത; നാലിക(നാലുക)നാവു:
ഏല (ഏല + എ) എതിൻ; സുത്രമാലിലേലേ- (സുത്രമാലി + ഏലേ) ജപ
മാല എതിൻ.

മനസ്സുകൊണ്ടു ഭാവന ചെയ്യാൻ പോലും വയ്യാത്തതായ ശേഷശായി
(വിഷ്ണു)യുടെ അഴക തെളിവായി കാണാത്ത കണ്ണു എന്തിൻ? അതിന്റെ വെളി
പ്പും എന്തിൻ? ത്യാഗരാജനെ കന്നിവോടെ കാത്തുളന്ന ശ്രീരാമസ്വാമിയെ
പുകഴ്ത്താത്ത നാവു എന്തിൻ? ജപമാല എന്തിൻ?

മൂന്നു പരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തേ ഈ കീർത്തനം പ്രാദുർഭൂത വിജയ
ത്തിൽ ഉള്ളതാണ്. പല്ലവിയിൽ കാണുന്നിലേലേ (അഴകുള്ള തരുണി) എന്ന
പദാദേശം, പരണത്തിൽ മാലിമിതോ എന്ന പദാദേശം.

20

വരഹരപ്രിയ-ആദി

പ. എവരനി നിർണ്ണയി ബിരിരാനി-

ന്നെട്ലാ രാധിഞ്ചിരിരാ? നരവര

(ലെ)

അ ശിവുഡനോ മായവുഡനോ കമലവേഡുനോ
പരബ്രഹ്മനോ?

(എ)

ച. ശിവമന്ത്രമുനകു മാജീവമു മായവമന്ത്രമുനകുരാജീവമു യി-

വിവരമു ദൈവിസിന ഘനലകു ഛൊക്കൈ

വിതരണമുണി ത്യാഗരാജവിനത! നി

(നെ)

എവരനി(എവര + അനി) ആരാണു; നിർണ്ണയിബിരി - നിർണ്ണിച്ചു,
രാ-സംഭാവാധന; നിന്ന-നിന്നെ, എട്ലാ-എങ്ങനെ, ആരാധിഞ്ചിരി പൂജി
ച്ചു, രാ, നരവരലു-ശ്രേഷ്ഠന്മാർ, ശിവുഡനോ (ശിവുഡ് + അനി + ഓ)-ശിവ
നാണെന്നോ; മായവുഡനോ-വിഷ്ണുവാണെന്നോ, കമലവേഡുനോ- ബ്രഹ്മവാ
ണെന്നോ; പരബ്രഹ്മമനോ- പരബ്രഹ്മമാണെന്നോ; ശിവമന്ത്രമുനകു
ശിവമന്ത്രത്തിനു; മാ-മറ്റൊരു ശബ്ദം; ജീവമു-ജീവൻ, മായവമന്ത്രമുനകു വിഷ്ണു
മന്ത്രത്തിനു രാ-അ എന്ന ശബ്ദം; ജീവമു-ജീവൻ യി വിവരമു-ഈ വിവരം,
ദൈവിസിന. അറിയിച്ചു. ഘനലകു-മഹാത്മാക്കൾക്കു, ഛൊക്കൈ. നമസ്കാരം
ചെയ്യുന്നു, വിതരണമുണി-ഗുണബാഹുല്യമുള്ളവനേ ത്യാഗരാജ വിനത!

പണ്ഡിതന്മാർ നിന്തിരുവടി ആരെന്നാണ് തീർച്ചയാക്കിയത്? അവർ എങ്ങനെ പൂജിച്ചു? ശിവനായിട്ടാണോ, വിഷ്ണുവായിട്ടാണോ ബ്രഹ്മാവായിട്ടാണോ അതുമല്ല പരബ്രഹ്മമായിട്ടാണോ! ശിവമന്ത്രത്തിന്റെ ജീവനാണ് 'മ' 'ര' വിഷ്ണുമന്ത്രത്തിന്റെ ജീവനമാണ് ഈ വിശേഷവസ്തുത നല്ലപോലെ ധരിച്ചിട്ടുള്ള മഹാത്മാക്കളെ ഞാൻ വന്ദിക്കുന്നു. സദ്ഗുണസമ്പന്നരും ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനുമായവനേ!

വിതരണഗുണ ത്യാഗരാജ എന്നു സമസ്തപദമായിട്ടെങ്കിലും പഞ്ചനദീശൗ ത്യാഗരാജൻ എന്ന പേരുണ്ട്. ശിവൻ ശ്രീരാമഭക്തനാണെന്നു പുരാണം.

പല്ലവിയുടെ ഒടുവിലുള്ള നരവരു എന്നതു നരവർ എന്ന സംബോധനയായി ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നു.

ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ രാഗം ദേവാമൃതവർഷണിയായും. നാഥപിന്താമണിയായും അത്യഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നു

പരണാന്ത്യത്തിലെ ത്യാഗരാജവിന്ദത എന്നതിന്നു ശേഷം നീ എന്നും പാറ ഭേദമുണ്ട് അപ്പോൾ പല്ലവി എടുക്കുന്നതു നിന്നെ എന്നാവും പല്ലവിയിൽ പാഠാന്തരം നിർണ്ണയത്തിന്നു എന്തും.

ശ്രദ്ധേയമായൊരു കാര്യം. 'മ' ആദ്യമായും 'ര' രണ്ടാമത്തായുമുണ്ടല്ലോ സ്വാമികൾ ഈ കീർത്തനം രചിച്ചത്. അപ്പോൾ രാമ എന്നതിന്നു പകരം മരാ എന്നാകും. നാരദമഹർഷി വാല്മീകിക്കു മന്ത്രോപദേശം ചെയ്തതു ഇങ്ങനെയാണെന്നു ചെരിപ്പിടും. സ്വാമികൾ ശ്രീനാരദനെ ഗുരുവായി വരിച്ചിട്ടുള്ളതും സ്മരണീയമാണ്.

ശിവമന്ത്രം: നമ: ശിവായ

വിഷ്ണുമന്ത്രം ഓം നമോ നാരായണായ

ഈ രണ്ടു മന്ത്രങ്ങളുടേയും സാരമടങ്ങിയതാണ് താരകമന്ത്രമായ രാമനാഥമെന്നു സ്വാമികൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

21

ദേവ മനോഹരി-പാപ

പ. എവരികെ യവതാര മെത്തിതിവോ?
ഇപ്ഡൈന ദെലുപവയ്യാ രാമയ്യ! നീ (വെ)

അ. അവനികി രമ്മനി പിലിചിന മഹരാര
ജെവഡോ വാനികി ഞൊക്കെനു രാമ (എ)

ച. വേദവർണ്ണനിയമ നാമമുതോ
വിധിരുദ്രലക മേലുമിയറ്റു രൂപമുതോ
മോദസദനമഗു പടചരിതമുതോ
മുനിരാജവേഷിയരു ത്യാഗരാജനന്ദ! നീ (വെ)

എവരി കൈ-ആക്കവേണ്ടി; അ പതാരമു-അ പതാരം-രാമാ പതാരം; എത്തിതിപോ-ചെയ്തു; ഉപഡൈന-ഇപ്പോഴെങ്കിലും; ദെലുപവയ്യാ-പറഞ്ഞാലും;

രാമയ്യ-അല്ലയോ മസരാപാമി! നീവു-നീ; അവനികി-ലോകത്തിൽ; രമ്മനി-വ
 രുവാൻ; പിളിപിന-വിളിച്ചു; മഹാജ-മഹാരാജാവ്; എവഡോ-ആരോ;
 വാനികി-അവൻ; എത്രക്കൊ-നമസ്ക്കരിക്കുന്നു; രാമ! വേവെർണ്ണനിയമം-
 വേങ്ങള്ളിൽ വർണ്ണിക്കപ്പെട്ടു; നാമമുതോ- പേരോടുകൂടിയും; വിധി-രൂപക-
 ബ്രഹ്മാവിനും; ശിവനും: മേലു-മിയറ്റ-ഉപരിയായ; രൂപമുതോ-രൂപത്തോ
 ടുകൂടിയും; മോദസദനമു-സന്തോഷത്തിന്നിരിപ്പിടമായി; പട്ടപരിതമുതോ-
 വീരപരിതമുള്ളവനായി; മുനിരാജവേഷിയ-രാജർഷിവേഷത്തോടു കൂടിയ;
 ത്യാഗരാജൻ! നീവു-നീ.

ആർക്കുവേണ്ടിയാണ് നിന്തിരുവടി അവതാരമെടുത്തതു? ഇപ്പോഴെങ്കിലും
 പറഞ്ഞുതരുമോ? അല്ലയോ രാമസാമി! നിന്തിരുവടിയെ ഈ ലോകത്തേക്കു വ
 രുവാനായി വിളിച്ച ആ മഹാത്മാവിനെ ഞാൻ വണങ്ങുന്നു വേങ്ങേ പ്രകീ
 ത്തിച്ചിട്ടുള്ള ദിവ്യനാമത്തോടു കൂടിയവനായും ബ്രഹ്മാവിനും ശിവനും ഉപ
 രിയായ രൂപസൗഗന്ധമുള്ളവനായും ആനന്ദമുള്ളവനെന്നു വീരപരിതമുള്ളവനും
 രാജർഷിവേഷം പുണ്ടുപരമായ (നിന്തിരുവടി ആരു പറഞ്ഞിട്ടുവതാരം ചെയ്തു?)

ഈ കീർത്തനം അവതാര മഹിമയെ വർണ്ണിക്കുന്നു.

22

കാം ജോജി - ആദി

പ. എവരിമാട വിന്നാവോ, രാവോ
 ഇന്ദുലേവോ ഭൂമി! ഭൂമി (എ)

അ. അവനിലോനാഷേയ പൗരഷേയ മന്ദി
 ചോദ്യ മെറുഗ ലേനയ്യ (എ)

പ. ഭക്തപരായീനഡനച്ച പരമ
 ഭാഗവതൂല
 വ്യക്തരൂപുഡൈ പലികിന മൂച്ചുട
 യുക്തമനുചുനണ്ടി
 ശക്തി ഗല മഹാഭേവുഡു നീവനി
 സന്തോഷമുനനണ്ടി
 സത്തചിത്തുഡഗു ത്യാഗരാജൻ!
 സത്യ സന്ധ്യുന കൊണ്ടി നിലലോ (എ)

എവരിമാട-ആരുടെ വാക്കിനെ; വിന്നാവോ-നീ കേട്ടുവോ? രാവോ-;
 (നീ)വരുകയില്ലേ; ഇന്ദുലേവോ-ഇവിടെ ഇല്ലേ? ഭൂമി ഭൂമി! നല്ലതു, നല്ലതു!
 അവ നിലോന-ഈ ലോകത്തിൽ; ആർഷേയ-ഗുണികളുടെ, ഗുണിപ്രാപ്തമായ
 പൗരഷേയമു-പുരുഷന്മാരുടെ (പണ്ഡിതന്മാരുടെ) ഗ്രന്ഥങ്ങൾ; അന്ദി-ഗ്രഹി
 ചിട്ടു; ചോദ്യമു-ആശ്ചര്യം; എറുഗലേനയ്യ-(എനിക്കു മനസ്സിലാകുന്നില്ല; കേ
 തപരായീനഡു- കേതന്മാർക്കു വശംവദനായവൻ; അനുച-എന്നു; പരമഭാഗവ
 തൂല-ഭാഗവതോത്തമന്മാരോടു; വ്യക്തരൂപുഡൈ-വ്യക്തരൂപത്തിൽ, സ്പഷ്ട
 മായി; പലികിന-(നീ) പറഞ്ഞു; മൂച്ചുട-സൈവരസല്ലാപം; യുക്തമനുചുന-നെ

രാണെന്നു; ഉണ്ടി-ഞാൻ വിശ്വസിച്ചു; ശക്തിഗല-ബലവത്തായ; മഹാദേവസ്വ-സത്യവചൻ; നീവനി-നീതിക്കിടക്കുന്നു; സന്തോഷമുഗ-സന്തോഷത്തോടെ, ഉണ്ടി-വിശ്വസിച്ചു; സത്തചിത്തവൃഗ-സ്ഥിരചിത്തനായ; ത്യാഗരാജനത-ത്യാഗരാജനാൽ ചുജിക്കപ്പെട്ടവനേ! സത്യസന്ധസ്വ-സത്യസന്ധൻ; അനുകോണ്ടിനി-ഞാൻ വിശ്വസിച്ചു; ഇലലോ- ഈ ലോകത്തിൽ.

ആരുടെ വാക്കു കേട്ടു? (അതുവരെയുള്ള വിനയകാണ്ഡ) വരുകയില്ലേ? ഇവിടെ ഇല്ലെന്നുണ്ടോ? നല്ലതു! നല്ലതു! പ്രഭോ! ദൃഷ്ടി പ്രോക്തങ്ങളും പണ്ഡിതരചിതങ്ങളുമായ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ പഠിച്ചിട്ടും ഈ ആശ്ചര്യം എനിക്കറിയാനില്ല. കേതന വംശം വഴനാണു ഞാൻ എന്ന നിന്റെ പരമകേതനാരോടു അരുളിയ വാക്കു വിശ്വസിച്ചു; സർവ്വശക്തനായ ഈശ്വരനാണു നീയെന്നും വിചാരിച്ചു ഞാൻ സന്തോഷിച്ചു. നീ സത്യസന്ധനാണെന്നും ഞാൻ വിശ്വസിച്ചു. അല്ലയോ സ്ഥിരചിത്തനായ ത്യാഗരാജനാൽ വണങ്ങപ്പെട്ടവനേ! (ലോകത്തിൽ ആരുടെ വാക്കു കേട്ടിട്ടാണു വരാതിരിക്കുന്നതു!)

അല്ലയോ ത്യാഗരാജനേ! ഭൂമിയിൽ സ്ഥിരചിത്തനും സത്യസന്ധനാണു നീയെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിച്ചു എന്നും വ്യാഖ്യാനിക്കാം. ആർഷേയമെന്നാൽ മനു, രഘു, സ്തംഭേ, ബോധായനൻ, വസിഷ്ഠൻ, അത്രി, യാജ്ഞവല്കൃൻ, വ്യാസൻ എന്നവർ രചിച്ച ഗ്രന്ഥങ്ങൾ. പരമേഷ്വരനാൽ ഭക്തുമഹരി മുതലായവരുടെ നീതിശാസ്ത്രം, വൈഷ്ണവ ആരാധാരമാരുടെയും, ശൈവനായനമാരുടെയും കമ്പൻ, തുളസീദാസൻ, തുഞ്ചത്താചാര്യൻ, മേല്പത്തൂർ ഭട്ടതിരി, രാമദാസ് തുടങ്ങിയ ഭക്തകവികളുടെ കൃതികൾ.

എവരിനോടു വിന്നാമോ എന്തിന്നു പദാർത്ഥം. പറയുമ്പോൾ 'ആരുടെ വാക്കുകേട്ടു' എന്നു മാത്രമാണെങ്കിലും തെലുങ്കു നാടോടി ഭാഷയിൽ അതിനു ആരാണു ഏഷണി പറഞ്ഞു എന്തു തെറ്റിലായിപ്പിടിച്ചതു എന്നു മർദ്ദം. മന്ദിയുടെ സന്ധിപോയാൽ അഭി-പ്രാപിച്ചു, നേടി, ഗ്രഹിച്ചു എന്നെല്ലാമർത്ഥമുണ്ടു. വ്യക്ത രൂപമു എന്നതിന്നു അവതര രൂപത്തിൽ എന്നും അർത്ഥം കല്പിക്കാം. മച്ചുട-സല്ലാപം എന്നാണു സാമാന്യ അർത്ഥം-ഇവിടെ വെറുവാക്കു; യുക്തമു എന്നതിന്നു ഇവിടെ പരയാപ്തമെന്നർത്ഥമാണു യോജിക്കുക.

23

മോഹനം-ചാപ

- പ. എവരൂറാ നിന്നവിനാ ഗതി മാകു
സവരക്ഷക നിത്യോത്സവ സീതാപതി (എ)
- പ. രിജാ ബിഗു നീ കേലരാ ത്യാഗ-
രാജാർച്ചിത! താളജാലരം
ഈ ജാലമു സേയ രാജാ ബ്രോവസം-
കോചമാസുരഭ്രജമാ മാകു (എ)

എവരൂ-ആർ; രാ-സം ബോധനശബ്ദം; നിന്നവിനാ-നീയൊഴികെ, നീയല്ലാതെ; ഗതി-രക്ഷ; മാകു-തെങ്ങനാക്കു; സവരക്ഷക (സവന)-യാഗർത്ത സംരക്ഷിക്കുന്നവൻ; നിത്യോത്സവം-എന്നും ഉത്സവമായിട്ടുള്ളവൻ; സീതാപതി-അല്ലയോ സീതാപതി!

രജാ- പ്രഭു; ബാഗ്- ശാസ്ത്രം; നീകേലരാ- (നീരു + ഏല + രാ) അങ്ങേയ്ക്കു എന്തിനു; ത്യാഗരാജാർച്ചിത! താജ്ജാലരാ-സഹിക്കുന്നില്ല; ഈ ജാലമുസേയ-ഈ ജാലം വേണ്ട; രാജ! ബ്രോവ-രക്ഷിക്കൽ; സങ്കോചമാ-ശങ്കയാണോ; സുരഭജമാ- കല്ലുകൾക്കുശ്ശരായവനേ! മാക-ഞങ്ങൾക്കു.

അല്ലയോ എന്നും ഉത്സവപൈതൃകത്തോടെ വിളങ്ങുന്നവനേ! സീതാപതേ! ഞങ്ങൾക്കു നീയല്ലാതെ മറ്റു ഗതി എന്താണു! യാഗങ്ങളെ കാക്കുന്നവനേ! അല്ലയോ രാജൻ! അങ്ങേക്കു എന്തിനാണു ഈ ശാസ്ത്രം? അതു(പരാമൃഗം) എനിക്കു സഹിക്കാവതല്ല. ഈ ജാലം വേണ്ട ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനേ! (ഭക്തന്മാർക്കു) കല്ലവു ക്ഷമയവനേ!

പല്ലവിയുടെ രണ്ടാമത്തെവരി അനുപല്ലവിയായിചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നു. ആ വരിയിലെ സവരക്ഷക എന്നതിനു വൈന രക്ഷക എന്നൊരു പാഠ ഭേദമുണ്ടു. പാപകമ്മനിരതനായിരുന്ന വൈനൻ എന്നൊരുവനെ ഗോവൻ രക്ഷിക്കുകയുണ്ടായി. ചരണത്തിന്റെ രണ്ടാംവരി ഭട്ടവാൽരാമ! എന്ന ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ചേർത്തുകാണുന്നു

24

മുഖാരി - രൂപകം.

- പ. എന്തനിനേ വർണ്ണിതനു ശബരീഭാഗ്യ (മെൻ)
 അ. ദാത്തുല വരകാന്തലു ജഗ
 മന്ത നിണ്ഡി യുണ്ഡഗ (എൻ)
 പ. കന്ലാര സേവിഞ്ചി കമ്മനി ഫലമുലനൊസഗി
 തനുവു പുലകരിഞ്ച പാദയുഗമുലകു ഐക്കി
 ഇന കലപതി സമുഖംബുന പുനരാവൃത്തി രഹിതപദ
 മുൻപൊന്ദിന ത്യാഗരാജനുരാലി പുണ്യം മൂനു (നെ)

എന്തനി-എങ്ങനെ, നേ-ഞാൻ; വർണ്ണിതനു-വർണ്ണിക്കുന്നു; ശബരീഭാഗ്യം-ശബരിയുടെ ഭാഗ്യത്തെ; ദാത്തുല-തപസ്വികൾ; വരകാന്തലു-ധർമ്മപതിമാർ; ജഗമന്ത-ലോകത്തിൽ; നിണ്ഡി ഉണ്ഡഗ-നീരയെ ഉണ്ടായിരിക്കുമ്പോൾ; കന്ലാര-കുഞ്ചകളിത; സേവിഞ്ചി-സേവിച്ചു; കമ്മനി-മധുരമായ; ഫലമുലന-പഴങ്ങളെ; ഒസഗി-കൊടുത്തു; തനുവു-ശരീരം; പുലകരിഞ്ച-രോമാഞ്ചമുണ്ടായി; പാദയുഗമുലകു-കാലിണികളിൽ; ഐക്കി-നമസ്കരിച്ചു; ഇന കലപതി-സൂര്യം-ശത്തിന്റെ നാഥൻ (ശ്രീരാമൻ) സമുഖംബുന-സാന്നിദ്ധ്യത്തിൽ; പുനരാവൃത്തിരഹിതപദമനു-പുനർജ്ജമില്ലാത്തവനായ പദവിയെ; പൊന്ദിന-പ്രാപിച്ചു; ത്യാഗരാജനുരാലി-ത്യാഗരാജനാൽ വണങ്ങപ്പെട്ടവൻ; പുണ്യമനു-പുണ്യത്തെ -

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു അന്വയിക്കണം.

താപസന്മാരുടെ ധർമ്മപത്നികൾ പലരും ഇരിക്കുമ്പോൾ (കാട്ടാളവസ്ത്രത്തിൽ ജനിച്ചവളായ) ശബരിയുടെ ഭാഗ്യത്തെ ഞാൻ എങ്ങനെ വർണ്ണിക്കും! സൂര്യവംശശ്രേഷ്ഠനായ ശ്രീരാമസ്വാമിയെ കുഞ്ചകളിതെ ദർശിച്ച മധുരമായ പഴങ്ങളെകൊണ്ട്

വെച്ചു(കേതിപാരവശ്യംകൊണ്ടു)പുളകാങ്കിതയായി; ഗേവാന്റെ കാലടികളിൽ നമസ്കാരം ചെയ്തു; പുനർജന്മമില്ലാത്തതായ മോക്ഷപദവിയെ പ്രാപിച്ചവളും ത്യാഗരാജനാൽ വന്ദിക്കപ്പെട്ടവളും പുണ്യവതിയുമായ (ശബരിയുടെഭാഗ്യം എങ്ങനെ വർണ്ണിക്കും)

കേത മഹാത്മ്യത്തെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന കീർത്തനം.ശബരിയെ കാണുന്നതിനുമുമ്പു ശ്രീരാമ സ്വാമി പലദൃഷ്ടിമാന്ദ്രങ്ങളെ സന്ദർശിക്കുകയുണ്ടായെന്നു സ്മരിക്കുക.

25

ഉഭയരവി ചന്ദ്രിക - ദേശാദി

- പ. എന്തനേർചിന എന്തജ്ചിന
എന്തവാറലൈന കാന്തദാസുലേ (എ)
- അ. സന്തതമ്പു ശ്രീകാന്ത സ്വാന്ത സി
ദ്ധാന്ത മൈന മാഗ്ഗ് ചിന്ത ലേനിവാ (രം)
- ച. പരഹിംസ പരഭാമാന്യധന
പരമാനവാ പവാദ
പരജീവനാദല കന്തതമേ
ഭാഷിഞ്ചേരയ്യ ത്യാഗരാജനത! (എൻ)

എന്തനേർചിന- എത്ര പഠിച്ചാലും; എന്തജ്ചിന-എത്ര നോക്കിയാലും. എന്തവാറ ലൈന-എങ്ങനെയുള്ളവനായാലും; കാന്തദാസുലേ-സ്രീജിതനായിരിക്കും. സന്തതമ്പു-സദാ; ശ്രീകാന്ത സ്വാന്ത-ഗേവാന്റെ ഹൃദയത്തിലുള്ള; സിദ്ധാന്തമൈന-പരമാത്മമായ മാർഗ്ഗചിന്തലേനവാൻ മാർഗ്ഗത്തിൽ വിചാരമില്ലാത്തവർ; പരഹിംസ-അന്യനെ-ദ്രോഹിക്കുക; പരഭാമാന്യധന-പരസ്രീയും അന്യന്റെമുമ്പും; പരമാനവാ പവാദ-പരദൃഷ്ടം; പരജീവന, ദലക-മറ്റുള്ളവർക്കു (ഭാര്യക്കൾക്കു, വേണ്ടി അന്തതമേ-നന്മ, അസത്യം, ഭാഷഞ്ചേരയ്യ (ഭാഷഞ്ചേര + അയ്യ) പറയുന്ന അങ്ങനേ!

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തി അന്വയിക്കണം. ലക്ഷ്മീ പതിയായഹരിക്കു സമ്മതമായ മാർഗ്ഗത്തിൽ ഒരിക്കലും ചിന്തയില്ലാത്തവർ എത്രതന്നെ പഠിച്ചവരായും എത്ര തന്നെ കണ്ടവരായാലും അവർ ഏതു തരക്കാരായാലും സ്രീ ജിതന്മാരായിരിക്കും.

പരദ്രോഹവും പരദൃഷ്ടനവും ചെയ്തും അന്യന്റെ ധനത്തെയും സ്ത്രീകളെയും കൊതിച്ചും തന്റെ ഭാര്യക്കളെ പുലർത്താൻ നന്നെ പറഞ്ഞുകൊണ്ടും ഇരിക്കുന്നവർ (എത്ര പഠിച്ചവരായാലും)

എത്ര കണ്ടാലും എന്നുവെച്ചാൽ വിദേശപര്യടനം കൊണ്ടും മറ്റും അറിവു നേടിയവർ എന്നർത്ഥം.

പരജീവനാദലക അന്യരെ പുലർത്താൻ എന്നാണർത്ഥം. ചാരണാന്ത്യത്തിൽ ഭാഷാഞ്ചേരയ്യ എന്നു പാഠം ഭേദം കാണുന്നുണ്ട്.

ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ രാഗം ശുദ്ധധന്യസേനയെന്നു കാണുന്നു.

26

സാരാഗം.—ഭോഗാദി

- പ. എന്ത ഭാഗ്യമു മാ പാല ഗലഗിതിവി
എവുരീഡു മുജജഗമുലലോ തന (കെൻ)
- അ. ചെന്തജേരി സൗജന്യഡൈ ബലികി
ചിന്ത ബാഗ തൊലഗിഞ്ചി ബ്രോചിതിവി (എൻ)
- ച. മൂന്നു നീ സമീപമന വെലയു സ—
നൂനല നെല്ല നണിമാദി ലീലലചേ
ദിന്നഗാൻ പാലനമു ജേസിനട്ടു
നന്ന ഗാചി തിവി ത്യാഗരാജനത! (എൻ)

എന്തഭാഗ്യമു—എന്തു ഭാഗ്യമാണ്; മാ പാല—ഞങ്ങൾക്കിടയിൽ; ഗൽഗി തിവി—(നീ) എത്തിയിട്ടുണ്ട്; എവുരീഡു—സമനന്തരം; മുജജഗമുലലോ—മൂന്നു ലോകത്തിലും; തനക—ഞങ്ങൾക്കു; ചെന്തജേരി—ഞങ്ങളുടെ സമീപത്തെത്തി; സൗജന്യഡൈ—സൗജന്യത്തോടെ; ബലികി—സംസാരിച്ചു; ചിന്ത—ചിന്തകൾ ബാഗ—നല്ലവണ്ണം; തൊലഗിഞ്ചി—നീക്കം ചെയ്തു; ബ്രോചിതിവി—രക്ഷിച്ചു; മൂന്നു—മുമ്പു; നീ—നിന്റെ; സമീപമന—സമീപത്തിൽ; വെലയു—ഇരുന്ന; സന്മൂല ല—മഹർഷികൾ; എല്ല—എല്ലാം; അണിമാദി—അണിമാദി സിദ്ധികൾ; ലീലന ചേ—ലീലകളിൽ; ദിന്നഗാൻ—വേണ്ടു വണ്ണം; പാലനമു—സംരക്ഷണം; ജേസി നട്ടു; ചെയ്തതുപോലെ; നന്ന—എന്നെ; ഗാചിതിവി—രക്ഷിച്ചാലും; ത്യാഗരാ ജനത!

ഇതെന്തൊരു ഭാഗ്യമാണ്! നിന്തിരുവടി ഞങ്ങൾക്കിടയിൽവന്നു. മൂന്നു ലകിലും ഞങ്ങൾ സമനായി (ഭാഗ്യംകൊണ്ടു) ആരുണ്ടു? എന്റെ അടുത്തുവന്നു സൗഹൃദത്തോടെ സംസാരിച്ചു തന്റെ ആധികളെയെല്ലാം തീർത്തു. മുമ്പു നിന്റെ അടുത്തെത്തിയ മുന്നികളെ നീ അണിമാദി സിദ്ധികളാൽ പാലിച്ചതുപോലെ എന്നെയും രക്ഷിച്ചാലും. ത്യാഗരാജനത!

27

ഹരികാംഭോജി—ആദി

- പ. എന്തരാനി തനകെന്ത പോനി നീ
ചെന്ത വിഡുവ ജാല (എൻ)
- അ. അന്തകാരി നീ ചെന്തജേരി ഹന—
മന്തുഡൈ കൊലുവ ലേദാ (എൻ)
- ച. ശേഷ്യഡു ശിവുനികി ഭൂഷ്യഡുലക്ഷമണ
വേഷിഡൈ കൊലുവലേദാ (എൻ)

എന്തരാനി—എന്തുവന്നാലും; തനക—എനിക്കു; എന്തപോനി—എന്തുപോ യാലും; നീ ചെന്ത—നിന്റെ സമീപത്തെ; വിഡുവജാല—ഞാൻ വിടുന്നതല്ല.

അന്തകാരി-ശിവൻ; നീ-നീന്റെ; ചെന്തജേരി-സാമീപ്യത്തിനായി; ഹനമന്തു
ഡൈ-ഹന്തമാനായിട്ട കൊലവലേദം-സേവചെന്തിട്ടില്ലേ; ശേഷ്യഡ-ആദി
ശേഷൻ; അനന്തൻ; ശിമനീകി ഭൂഷഡ-ശിവൻഭൂഷണമായവൻ; ലക്ഷ്മണ വേ
ഷിയെ-ലക്ഷ്മണ വേഷത്തിൽ; കൊലവലേദം

എന്തുവന്നാലും എന്തുപോയാലും (എനിക്കു എന്തു കിട്ടിയാലും ശരിഎന്തു
നഷ്ടപ്പെട്ടാലും ശരി) ന നിരവധിയെ ഞാൻ വിട്ടു പോവുകയില്ല. പരമശി
വൻ നിന്റെ സാമീപ്യത്തിനുവേണ്ടി ഹന്തമാനായി സേവിച്ചില്ലെ ശിവന്റെ
ആരോണമായ ആദിശേഷൻ ലക്ഷ്മണനായി പിറന്നെന്നിനെ സേവിച്ചില്ലേ.

ഹന്തമാൻ വായുപുത്രനാണെങ്കിലും ശിവബീജമാണ്. അങ്ങനെയേ സഹ
സ്രനാമത്തിൽ ഒന്നു രൂപവീര്യ സമുദ്ഭവ എന്നാണ് എന്നു സ്മരിക്കുക.

28

സ്വരസ്വതി മനോഹരി-ആദി

പ. എന്ത വേഡു കൊത്ത രാഘവ!
പന്തമേലരാ? ഓ, രാഘവ (എം)

അ. ചിന്തദീർച്ച കെന്ത മോഡിരാ
അന്തരാത്മ! നാ ചെന്തരാന്ത നേ (എം)

ച. ചിത്തമന്ദ നിന്നു ജൂച സൗഖ്യമേ
യുത്തമംബനചുന്തപ്പോംഗുചുന്ത
സത്തമാത്രമാ ചാലനമ്മിതിനി
സാർവ്വ ഭോമ! ശ്രീത്യാഗരാജന്ത! (എം)

എന്ത-എന്തു; മേഡുകൊണ്ടു-പ്രാർത്ഥിക്കുവാൻ (അഭ്യർത്ഥിക്കുവാൻ) കഴി
യും; രാഘവ! ശ്രീരാമ! പന്തമേലരാ (പന്തമു + ഏലാ + രാ) പന്തമു-ശാശ്വതം;
ഏല-എന്തിനു; രേ-സംബോധന (ഭാഷയിലെ ഏകോ പോലെ) ഒ രാഘവ! ചി
ന്ത-വിചാരം; ദീർച്ചക-ഇല്ലാത്താക്കുവാൻ, കളവാൻ; എന്ത; മോഡി-അനാസ്ഥ
നിർദ്വയ; രാ; അന്തരാത്മ; ന സ്വ്വ നന്യമിയായവനെ; നാ-എന്റെ; ചെന്ത-ഭാ
ഗത്തു, അടുത്തു; രാൻ-വരവാൻ; നേ-ഞാൻ; ചിത്തമന്ദ (ചിത്തമു + അന്ദ-
ഹൃദയത്തിൽ; നിന്നു-നിന്നെ; ജൂച (ചൂ ച) കാണുന്നതു; സൗഖ്യമെ-സുഖം; ഉത്ത
മംബനചു (ഉത്തമംബ + അനചു) ഉത്തമമെന്നു കരുത!; ഉപ്പോംഗുചുന്ത-ആഹ്ലാദ
ഭരിതനായി; സത്തമാത്രമാ-സത്മാത്രമായവൻ; ചാല-വളരെ; നമ്മിതിനി-
വിശ്വസിച്ചു; ശരണം പ്രാപിച്ചു. സാർവ്വഭോമ-രാജാധിരാജ! ശ്രീത്യാഗരാജന്ത!

അല്ലയോ രാഘവ! എത്രതന്നെ പ്രാർത്ഥിച്ചാലും നിന്തിരുവടിക്കു എന്താ
ണു എന്നോടുള്ള ഈ വിമുഖത! സർവ്വഭൂതാദിയനായ ശ്രീരാമ! അടുത്തുവന്നു എ
ന്റെ ദഃഖം പരിഹരിക്കുവാൻ എത്ര അനാസ്ഥ (നിന്തിരുവടികാണിക്കുന്നു. അ
ല്ലയോ സർവ്വഭൂത! രാജാധിരാജ! ശ്രീത്യാഗരാജൻ പൂജിക്കണവനെ! നിന്തിരു
വടിയെ ഹൃദയത്തിൽ ദർശിക്കുന്നതാണു പരമസുഖ്യമെന്നു വിശ്വസിച്ചു ഞാൻ
അങ്ങയെത്തന്നെ പൂർണ്ണമായും ശരണം പ്രാപിച്ചു.

ദൈവനാകതിയായ ഈ കീർത്തനത്തിൽ ശ്രീരാമ സ്വാമിയോടുള്ള അടുപ്പ
വും ഭക്തിയും വെച്ചുകൊണ്ടു സ്തോമികൾ ചോദിക്കുകയാണ്; സംസാരഭവത്തിൽ

നിന്നു മോചിക്കപ്പെടുവാൻ ഇനിയും എത്രകാലം വേണമെന്നും ബന്ധശൃംഗത്തിൽനിന്നു തന്നെ രക്ഷിക്കുവാൻ ഭഗവാൻ ഉദാസിനനു കാണിക്കുന്നതായി സ്വാമി കൽ ആവലാതിപ്പെടുന്നു. സഭാ രൂപവും സാർവ്വഭൗമമായ ശ്രീരാമചന്ദ്രനെ മനോമുക്തത്തിൽ ദർശിക്കുന്നതു പരമാനുഭവമോൺ സ്വാമികൾക്കു മുമുക്ഷുവിനു ഭക്തി മാർഗ്ഗമായാണു സുഗമവും ശ്രേഷ്ഠമായ മാർഗ്ഗമെന്നാണു ഈ കീർത്തി ത്തിലടങ്ങിയ സന്ദേശം.

29

(ശ്രീരാമം—ആദി)

- പ. എന്തോ മഹാനഭാവു
ലന്ദരികി വന്ദനമു (എം)
- അ. ചന്ദ്രൻ വർണ്ണനീ യന്ദ
ചന്ദ്രൻ ഹൃദയം
വിന്ദന ജപി ബ്രഹ്മം (രം)
നന്ദ മനുഭവീഞ്ചവം

എന്തോ—എത്രയോ; മഹാനഭാവു—മഹാത്മാക്കൾ; അന്ദരികി—അവരെ ലോകം; വന്ദനമു—നമസ്കാരം. ചന്ദ്രൻ—വർണ്ണനീ—നീയെക്കുറിച്ചു; യന്ദ—ചന്ദ്രൻ—സന്ദർശിക്കുന്നു; ഹൃദയം—മനസ്സുകൊണ്ടു താമസം; ജപി (ചുവ) കണ്ടിട്ടു; ബ്രഹ്മാനന്ദം; അനുഭവീഞ്ചവം—അനുഭവിക്കുന്നു; വാൻ—ജനം.

(ഈ ലോകത്തിൽ) എത്ര മഹാത്മാക്കളുണ്ടോ; അവരെല്ലാവരും (എന്റെ) നമസ്കാരം.

(ഈ മഹാത്മാക്കൾ) താൻതങ്ങളുടെ മുമ്പേകമലത്തിൽ ചന്ദ്രനും കാന്തിയുമുള്ള ചന്ദ്രൻ (ചന്ദ്രപദമായ ഭഗവാൻ) കണ്ടിട്ടു പരമാനുഭവം അനുഭവിക്കുന്നവരാണ്.

- പ. 1 സാമഗാനലോല! മനസിജലാവണ്യ!
ധന്യമൂർദ്ധന്യ (ലം)

അല്ലയോ, സാമഗാനത്തിൽ പ്രിയമുള്ളവനേ! കാമ സുന്ദരിഭാഗ്യവാന്മാരിൽ അവർ മുമ്പന്മാരാണ്.

- പ. 2 മാനസ വനചരവര സഞ്ചാര മനിലിപി
മുത്തി ബാഗുഗ ബാധഗ നേവാ (രം)

മാനസ—മനസ്സ്; വനചര—വര—ഹനുമാൻ; സഞ്ചാരമു—സഞ്ചാരം; നിലിപി—നിർത്തി; മുത്തി—ഭേമം, സ്വരൂപം; ബാഗുഗ—നല്ലവണ്ണം; ബാധഗനേവാ—കാണുന്നവർ.

കരങ്ങിനെപ്പോലെ സഭാ ഇളകിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന മനസ്സിനെ (ഏകാഗ്രതയിൽ) ചിട്ടിച്ചു നിർത്തി (ഭഗവാന്റെ) സ്വരൂപം നല്ലവണ്ണം കാണുന്നവരായി (എത്രയോ) 'മാനസവന വനചരവര സഞ്ചാരമു' എന്നായിരിക്കും ശരിയായ പാഠമെന്നു ഒരു പ്രശസ്തപണ്ഡിതൻ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. ഹനുമാൻ ഭക്താഭ്യസരനാണല്ലോ. ചാഞ്ചല്യം മനസ്സിന്റെ പ്രകൃതിയാണു. മനസ്സാകുന്നകാട്ടിൽ സഞ്ചരിക്കുന്ന ശ്രേഷ്ഠനായവ (ഹനുമാ) നെപ്പോലെ....

ച. 3 സരഗ്ഗന പാദമുലക സ്വാന്തര്യം
സരോജമുൻ സമർപ്പണമുളയുവാ (രം)

സരഗ്ഗന-വേഗത്തിൽ; പാദമുലക-കാലടികൾക്കു; സ്വാന്തര്യം-
ആത്മാവാകുന്നു; സരോജമുൻ-താമരയെ; സമർപ്പണമു-സമർപ്പണം; ഉളയുവൻ-
ചെയ്യുന്നവൻ.

ഗേവാന്റെ കാലടികളിൽ തന്റെ ചിത്തമാകുന്ന താമരയെ സമർപ്പിക്കു
വാൻ വെമ്പുന്നവരായി (എത്രയോ....)

ച. 4 പതിതപാവനഡനേ പരാത്പരനിഗുരിഞ്ചി
പരമാത്മമഗ്നിജഭാഗ്ഗമുതോ
ബാധ്യചന്ദ്ര സല്ലാപമുതോ
സ്വരലയാദി രാഗമുല ദലിയാവാ (രം)

പതിതപാവനഡനേ-അധഃപതിച്ചവരെ (പാപികളെ) ശുദ്ധീകരിക്കു
ന്നവനും; പരാത്പരത്വമിനി-പരമാത്മാവിനെ; നിഗുരിഞ്ചി-കുറിച്ചു; പരമാ
ത്മമഗ്നി-പരമാത്മമായ, സത്യമായ; നിജ-നേരായ; മാഗ്ഗമുതോ-വഴിയിൽ;
പാധ്യചന്ദ്ര-പാടുന്നു; സല്ലാപമുതോ-സല്ലാപത്തോടു കൂടി; സ്വരലയാദി
രാഗമുല-സ്വരതാള രാഗങ്ങളെ; തെലിയാവൻ-അറിയുന്നവൻ (എത്രയോ....)

അധഃപതിച്ചവരെ ശുദ്ധീകരിക്കുന്ന പരമാത്മാവായ ഗേവാനെപ്പറ്റി
പ്രകീർത്തിക്കുവാൻ നേരായ (കേതു) മാർഗ്ഗത്തിൽ സല്ലാപിച്ചും സ്വരരാഗതാള
ങ്ങളുടെ ഉത്താനത്തോടുകൂടി പാറിയുമുള്ളവരായി (എത്രയോ....)

ച. 5 ഹരിഗുണ മണിമയ സരമുല ഗളമുൻ
ശോഭിപ്പ ഭക്തകോടലിലലോ
തെലിവിതോ ജലിമിതോ ഗരുണഗലംഗി
ജഗമെല്ലൻ സുധാദൃഷ്ടിചേ ബ്രോചുവാ (രം)

ഹരിഗുണ-മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ ഗുണങ്ങൾ; മണിമയസരമുല-രത്ന
മയമായ മാലകൾ; ഗളമുൻ-കഴുത്തിൽ; ശോഭിപ്പ-ശോഭിക്കുന്നു; ഭക്തകോടലു-
അനേകം ഭക്തന്മാരെ; ഇലലോ-ഈ ലോകത്തിൽ; തെലിവിതോ-ബോധ
ത്തോടെ; ചെലിവിതോ-സന്തോഷത്തോടെ; കരുണഗലംഗി-കാരുണ്യമുണ്ടാ
യിട്ടു; ജഗമെല്ലൻ (ജഗദ് + എല്ലൻ) ലോകമെല്ലാം; സുധ-അമൃതം; ദൃഷ്ടിചേ-
നോട്ടങ്ങളോടെ; ബ്രോചുവാൻ-നോക്കുന്നവൻ, ഭവിക്കുന്നവൻ.

ഗേവാന്റെ ഗുണങ്ങളാകുന്ന രത്നങ്ങൾ പതിച്ച (സ്വർണ്ണ)മാല കഴുത്തിൽ
അണിഞ്ഞവരായി എണ്ണമറ്റ ഭക്തന്മാർ ലോകത്തിലുണ്ടെന്നറിഞ്ഞ് പ്രേമ
ത്തോടും കാരുണ്യത്തോടും അമൃതിനു തുല്യമായ നോട്ടങ്ങളെക്കൊണ്ടു ജഗത്തിനെ
പാലി (വീക്ഷിക്കുന്നവരായി (എത്രയോ....)

ച. 6 ഹൊയലുമീര നഡല ഗലംഗ സരസുനി
സദാ കന്ദല ജുചുപുൻ പുലകശരീരലൈ
യാനന്ദപയോധീ നിമലംനലൈ
മുദമ്പുനൻ യശമ ഗലവാ (രം)

ഹോയലു-ഭംഗി, ചന്തം; മീര-അതിശയിച്ചു; നഡലു-നട, നടത്തം; ഗലുഗു (കലുഗു)-ഉള്ള; സരസുനി-സരസനെ (രാമനെ); സദാ-എപ്പോഴും; കനല-കണ്ണുകൊണ്ട്; ചുപ്പച്ചുപ്പ-കണ്ടിട്ട്; പുലകശരീരം-ലൈ-രോമാഞ്ചമുണ്ടായ ശരീരങ്ങളോടെ; ആനന്ദപയായി നമഃസ്തോത്രം-ആനന്ദമാകുന്ന സമുദ്രത്തിൽ മുങ്ങിയവരായി; മുഖസുന്ദര-സന്തോഷത്തോടെ; യശമു-കീർത്തി; കലവാര-ഉള്ളവർ.

അതിശയിക്കുന്ന ലാവണ്യവും നടത്തത്തിന്റെ ഗാംഭീര്യവുമുള്ള ഭഗവാൻ സദാ കണ്ണാൽ കണ്ടു പുളകാകിതരും ആനന്ദത്തിൽ മുഴുകിയവരും സഖ്യവും കീർത്തിയും നേടിയവരായി (എത്രയോ....)

ച. 7 പരമഭോഗവത മൗനീവര ശശീ
വിഭാകര സനക സനന്ദന
ദിശീശ സുര കിന്യുരഷ കനകകശീപു
സുത നാരദ തുംബുരു
പവനസുന്ദ ബാലചന്ദ്രധരഗുഹ
സരോജഭവ ഭൂസുരവരലു
പരമപാവനലു ഘനലു ശാശ്വതലു
കമലഭവസുഖമു സദാനന്ദലു ഗാക (എം)

ഭോഗവതോത്തമന്മാർ, ഋഷീശ്വരന്മാർ, സൂര്യചന്ദ്രന്മാർ, സനകൻ സനന്ദൻ, ദിക്പാലകന്മാർ, കിന്യുരഷന്മാർ, പ്രഹ്ലാദൻ, നാരദൻ, തമ്പുര, ഹനുമാൻ, ശിവൻ, ഗുഹൻ, ബ്രഹ്മാവി, മഹാബ്രാഹ്മണൻ എന്നീ പരിശുദ്ധരായ മഹാത്മാക്കൾ ചിരഞ്ജീവികളായി ബ്രഹ്മാനന്ദം നിത്യം അനുഭവിക്കുന്ന ഇവർക്കു പുറമെ (എത്രയോ....)

ച. 8 നീമേന്ദ നാമ വൈഭവബലന
നീ പരാക്രമയൈര്യമുല
ശാന്തമാനസമു നീ വുലന
വചനസത്യമുന്ദ രഘുവര നീയെഡ
സദുഭക്തിയു ജനിഞ്ചകുന്ദ ദുർമ്മുലന
കല്പജേസിനട്ടി നീ മദി
നെറിംഗി സന്തതസുനന്ദഗുണ
ജേനാനന്ദ കീർത്തനമുജേയുവാ (രം)

നീ-നീന്റെ; മേന്മ-സ്വരൂപത്തെ; നാമ-പേർ; വൈഭവബലന-വൈഭവങ്ങൾ, മേന്മകൾ; നീ പരാക്രമയൈര്യമുല-പരാക്രമവും ധൈര്യവും; ശാന്തമാനസമു-ശാന്തനായ മനസ്സ്; ഇരവുലന-സംഭാവനകൾ (ഭാഷയമ്മങ്ങൾ), വചനസത്യം-സത്യസന്ധത; രഘുവര! നീയെഡ-നീനിൽ; സദുഭക്തിയു-സദുഭക്തിയെ; ജനിഞ്ചകുന്ദ-ജനിക്കാതെ; ദുർമ്മുലന-തെറ്റായ മാർഗ്ഗങ്ങൾ, ദുർമ്മാർഗ്ഗം; കല്പജേസിനട്ടി-നിഷേധിച്ചു; നീമദി-നീന്റെ മനസ്സ്; എറിംഗി-അറിഞ്ഞു; സന്തതസുനന്ദ-എല്ലായ്പ്പോഴും; ഗുണ-ഗുണം; ജേനാനന്ദകീർത്തനമു-ആനന്ദപ്രദമായ ജേനകീർത്തനങ്ങൾ; ജേയുവാരു (ചേയുവാരു) ചെയ്യുന്നവരായി.

അല്ലയോ രാജാവരാം നിന്നോടു കേരള ജനപ്രിയതയായ ഇതര മതങ്ങളെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും നിന്റെ നാമരൂപങ്ങളുടെ വൈഭവവും പരാമർശം, ധൈര്യം, മനശ്ശാന്തി ഭാഷിണ്യം, സത്യസന്ധത എന്ന നിന്റെ ഗുണങ്ങൾ സദാ പ്രകാശമായിട്ട് ആനന്ദമയനവതാമയി (എത്രയോ....)

ച. 9 ഭാഗവത രാമായണ ഗീതാദി
ശ്രുതി ശാസ്ത്ര പുരാണപു മണ്മുഖൻ
ശിവാദി ഷണ്മുഖൻ ഗുഡമുഖൻ
മുപ്പമുഖൻ സുരാന്തരംഗമുഖൻ
ഭാവമുഖനൊഗി ഭാവരാഗ ലയാദി
സൗഖ്യമുഖേ ജിരായുവു ഗലിഗി
നിരവധി സുഖാത്മ്യമുഖൻ
ത്യാഗരാജപാത്രമുഖൻ വാ (രം)

ശ്രീമദ് ഭാഗവതം, രാമായണം, ഭഗവദ്ഗീത എന്നിവയുടേയും, വേദ ശാസ്ത്ര പുരാണങ്ങളുടേയും സാരങ്ങളും ശൈവാദി ഷണ്മുഖങ്ങളുടെ ഗുഡാത്മവും, മുപ്പമുഖക്കൊടി ദേവകളുടെ മനോഹരിയും അറിഞ്ഞു, ഭാവം രാഗം താളം എന്നിവയുടെ ഇമ്പത്തോടുകൂടി അഭാവം സുഖവും ദീർഘായുസ്സും അനുഭവിക്കുന്നവരും ത്യാഗരാജൻ സുഹൃത്തുക്കളായവർ (എത്രയോ....)

ച. 10 പ്രേമമുപ്പിരി ഗോനവേള
നാമമുൻ ലേപേവാൻ
രാമകേതുഡെന ത്യാഗം
രാജനൂനി നിജദാസ്യമുഖൻ വാ (രം)

പ്രേമ-പ്രേമം; മുപ്പിരിഗോന-മുൻ പിരിയായി (മുറകിയ) ദൃഢമായ വേള-സമയം; നാമമുൻ-നാമത്തെ; ലേപേവാൻ-ചിന്തിക്കുന്നവർ, സ്മരിക്കുന്നവർ; രാമകേതുഡെന (രാമകേതുഡ + ഏന) രാമഭക്തന്മാരായി; ത്യാഗരാജനൂനി (കി) ത്യാഗരാജനാൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ടവന്റെ; നിജദാസ്യമുഖൻ-നേരായ ഭാസന്മാരായവർ.

കേരളത്തിൽ മുഴുകിയിരിക്കുന്ന നിന്റെ തിരുനാമത്തെ സ്മരിക്കുന്നവരും രാമഭക്തരും ത്യാഗരാജൻ ആരാധിക്കുന്ന ദേവന്റെ അടിമകളായവർ (എത്രയോ....)

സാധു പുരുഷസാപരമായ ഈ പഞ്ചരത്നകീർത്തനത്തിൽ ചില പദങ്ങളുടെ അർത്ഥം ഉദാഹരണം. ഉ: ഗുണഭോജനാനന്ദം; സുരാന്തരംഗമുഖൻ.

കേരളത്തിൽനിന്ന് ഷട്കാലഗോവിന്ദന്മാരോട് എന്നൊരു സംഗീത വിദ്വാൻ ത്യാഗരാജസ്വാമികളെ സന്ദർശിച്ചു തന്റെ സംഗീതപാഠം പ്രകടിപ്പിച്ചു എന്നും ആ അദ്ധ്യക്ഷത്തിലാണ് സ്വാമികൾ ഈ കീർത്തനം രചിച്ചതെന്നും കേൾക്കുകയുണ്ടായി. എന്നാൽ ആസ്വാദനം-കർണ്ണാടക തമിഴ് നാടകങ്ങളിൽ ഇതു കേട്ടിട്ടുള്ളവർ ചുരുക്കം.

30

തോഡി—ത്രിപുട

പ. എന്ദുക ഭയരാദരാ ശ്രീരാമചന്ദ്ര നീ (കെം)

അ. സന്ദധിയനി മരയിതിവോ? യിന്ദുലേവോ? നീ (കെം)

ച. ജാഗേല? യിദിസമയമേഗാദ ചേസിതേ
ഏഗതി ബലകവയു ശ്രീരാമ! നീ
വേഗാനീ ദരിലേദയു ദീനശരണ്യ!
ത്യാഗരാജവിന്ദത! താരകചരിത! നീ (കെം)

എന്ദുക-എന്തുകൊണ്ടു. ഭയ-ഭയ, രാദരാ-(രാദ+രാ)ഇല്ല, കാണിക്കു നീല്ല. നീക-നിന്റെ, സന്ദധിയനി-കോലാഹലം കൊണ്ടു, മരചിതവോ-മരണപോയോ. ഇന്ദുലേവോ-ഇവിടെ ഇല്ലെന്നുണ്ടോ, നീക, ജാഗേല (ജാഗ+ഏല) താമസം എന്തിനു, ഇടി-ഇതു, സമയമേഗാദ-അവസരമായിട്ടില്ല, ചേസിതേ-(ഇങ്ങനെ) ചെയ്യാൽ, ഏഗതി-എന്തുഗതി, ബലകവയു-പറഞ്ഞാലും, ശ്രീരാമ! നീവേഗാനി-നീയല്ലാതെ, ദരിലേദയു-ശരണമില്ല, ദീനശരണ്യ, ത്യാഗരാജവിന്ദത! താരകചരിത (ഭക്തന്റെ) രക്ഷിക്കുന്നതു, മറ്റുകരക്കു കടത്തുന്നതു, ജീവിതചര്യയാക്കിയവൻ, മോക്ഷം തരുന്ന ചരിതത്തോടു കൂടിയവനെന്നും. നീ-നിന്റെ.

അല്ലയോ ശ്രീരാമചന്ദ്ര നിന്ദിതവദ്യുടെ കാരണം (ഇനിയു) ഉണ്ടാവാതിരിപ്പാൻ കാരണമെന്തു? ഈ തിരക്കിനുള്ളിൽ എന്തെ മരണപോ? നിന്ദിതവടി ഇവിടെ ഇല്ലെന്നുണ്ടോ? ഇനിയും താമസമെന്തിനു? ഇനിയും അവസരമായില്ലെന്നുണ്ടോ. എന്തിന്നു വേറെ ആരുണ്ടാശ്രയം? രാമ! പറഞ്ഞാലും നീയല്ലാതെ രക്ഷിക്കാൻ മറ്റൊരുമില്ല. ദീനശരണ്യ! ഈ ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനേ! (പല ഭക്തന്മാർക്കും) മോക്ഷം കൊടുത്ത ചരിതമുള്ളവനേ!

ലോകത്തിലുള്ള സകല ജീവികളുടേയും രക്ഷാകർതൃത്വമുണ്ടല്ലോ ഭഗവാൻ. ആ തിരക്കിൽ ഒരു ഭക്തനെ മരണപോയെന്നു വരാം. ഈ ശങ്കയാണു സ്വാമികൾക്കു്.

31

ശങ്കരാഭരണം - ആദി

പ. എന്ദുക പെട്ടലവലെ ബുദ്ധിയിയുവു
എന്ദു ബോധനയു? രാമയു! (എം)

അ. അന്തരിവലെ ദാടി ദാടി വദരിതി
അന്തരാനി ആലണ്ഡായെ ഗദരദ (എം)

പ. വേദശാസ്ത്രതപാത്മമുല ദലി
 ഭേദരഹിത വേദാന്തമു ദലിസി
 നാദവിദ്യാമയം ബലന ദലിസി
 നാഥ! ത്യാഗരാജനത! നിജമുഗ

(എം)

എന്ദുക-എന്തുകൊണ്ട്, പെട്ടലവലെ-വലിയവർ, പണ്ഡിതന്മാർ, ബുദ്ധി-ബുദ്ധി (ശക്തി) ഇയ്യപ്പ-തന്നില്ല, എന്ദു-എവിടെ, ബോധനയ്യ (പോഭനയ്യ) (ഞാൻ) പോകും, രാമയ്യ! രാമസ്വാമി, അന്തരിവലെ-മറുളളവരെപ്പോലെ, ഭാടി ഭാടി-പാടിപ്പാടി, വദരിതി-പരിശ്രമിച്ച, അന്തരാനി-അപ്രാപ്തം. പണ്ഡായനരോ (പണ്ഡായെ+കരോ) പണ്ഡായ-ഫലമാവുക, കദന-ഉണ്ടായില്ല വേദശാസ്ത്രതപാത്മമുല-വേദങ്ങളുടേയും ശാസ്ത്രങ്ങളുടേയും അർത്ഥം തത്വവും, ദലിസി (തലിസി) അറിഞ്ഞു, ഭേദരഹിത വേദാന്തമുല-ജീവാത്മാപരമാത്മാക്കളുടെ അഭേദമായ ബന്ധത്തെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന വേദാന്തത്തെ തലിസി-അറിയുന്ന നാദവിദ്യാമയമുലന-സംഗീതശാസ്ത്രത്തിന്റെ മർമ്മങ്ങളേയും, തലിസി-അറിയിച്ചു നാഥ! പ്രഭോ ത്യാഗരാജനത-ത്യാഗരാജനാൻ വന്ദിക്കപ്പെടുന്നവനെ നിജമുഗ യഥാർത്ഥമായി.

വലിയവരുടെ (പണ്ഡിതന്മാരുടെ)തുപോലുള്ള ബുദ്ധി എന്തുകൊണ്ട് എന്നിങ്ങനെ!ല്ല (അതിന്) ഞാൻ എവിടേക്കു പോകും? മറുളളവരെപ്പോലെ ഞാൻ പല പരിശ്രമങ്ങളും ചെയ്തു. പക്ഷേ ഫലമൊന്നും ഉണ്ടായില്ല. വേദശാസ്ത്രങ്ങളുടെ തത്വമറിഞ്ഞു. എല്ലാം ബ്രഹ്മമെന്നു വാദിക്കുന്ന വേദാന്ത സിദ്ധാന്തമറിഞ്ഞും, സംഗീതത്തിന്റെ മർമ്മങ്ങളറിഞ്ഞുമുള്ള യഥാർത്ഥമായ (വലിയവരുടെ ബുദ്ധി)

ഞാൻ എത്രതന്നെ പരിശ്രമിച്ചാലും ഭഗവാന്റെ അനുഗ്രഹം ഉണ്ടായാൽ മാത്രമേ ജ്ഞാനം സിദ്ധിക്കുകയുള്ളൂ എന്നു സാരം. സംഗീതജ്ഞാനത്തിന്റെ (നാദോപാസനയുടെ) കൂടുതൽ വേദശാസ്ത്രതത്വങ്ങളേയും വേദാന്തത്തെയും തുല്യമാക്കി സ്വാമികൾ പറയുന്നതു ശ്രദ്ധേയമാണ്. നാദവിദ്യാമയമറിയുന്നവൻ ബ്രഹ്മജ്ഞാനിയാണെന്നുദ്ധനി. തന്റെ ഇഷ്ടദേവതയോടു രോഷോക്തിയായി സ്വാമികൾ ബോധിപ്പിക്കുന്നതാണ് ഈ കീർത്തനം.

32

തോഡി-ചാപ്പ

പ. എന്ദു ഭാഗിനാഡോ യീഡക രാ
 നെന്നഡു ദയവച്ചി നോ ഒ മനസാ

(എയ്യ)

അ. എന്ദു കപപലമു വിനവേ നാ മനവിനി
 മുന്ദടിവലെ കേതുല പോഷിഞ്ചുട

(കൊ)

ച. അലനാഡു കനകശിപ്പു നിണ്ഡാര
 ചലമുജേസി സുതുനി സകല ബാ-
 ധല ബെട്ടഗാ മദിനി താളക നി
 ശ്വലുഡൈന പ്രാറ്റാറ്റുകോരക കുംബമുലോ
 പലനണ്ഡഗ ലേദാ? ആരിതിനി നേ

(ഡെന്ദു)

എന്ത്-എവിടെ, ഓഗിനാഡ്യ + ഒ-ഒളിച്ചിരിക്കുന്നുവോ? ഇവയെക്കുറിച്ച്-
ഇവിടെ വരുവാൻ, എന്നാൽ, യോദ്ധാവിനോ-എപ്പോഴാണു യോ യുദ്ധംവക. ഓമന
സാ-അല്ലയോ മനസ്സേ! എന്തുകൊണ്ട്-എന്തിനും, പലപല-ശക്തി, ഇളക്കം; വിനയം-
കേട്ടാലും, നാ മനവിനി-എന്റെ അപേക്ഷ, അഭ്യർത്ഥന, മുൻനിവല-മുന്നെ
പ്പോക്കല, കേന്ദ്ര-ഭരണാധികാരി, പോഷിത-പോഷിപ്പിക്കുവാൻ, രക്ഷിക്കു
വാൻ, അലനാഡ്യ-പഞ്ചം, കനകകുശിപ്പ-ഹിരണ്യകുശിപ്പവെന്ന അസുര
രാജാവു, നിണ്ഡാർത്ഥ-പലമുട്ട-ജേസി-കുട്ടന്തുകോപത്തോടും വൈരത്തോടും
കൂടി, സുതനി-രക്ഷനെ, സകല-ബാധ-ബാധ-ബാധ-പലവിധ ഉപദ്രവങ്ങളോ
യും എൽപ്പിച്ചിട്ടും, മദിനി താളക-മനസ്സിൽ പൊറുക്കാനെ, നാശിച്ചുവെന്ന-
ചാഞ്ചല്യമില്ലാത്തവനായ, പ്രാദേശ കോരക-പ്രാദേശവേണ്ടി, കമ്പമുലോ
പല-ഇന്നിൽ, സ്തംഭത്തിൽ, ഉണ്ഡാല-സ്ഥിതിചെയ്തില്ലേ, ഇന്നിപ്പോൾ,
ആരീതി-അതേമാതിരി, നേഡ്യ-

എവിടെ ചെന്നു ഒളിഞ്ഞിരിക്കുന്നുവോ? ഇവിടെക്കു (എന്നരീതിലേ
ക്കു) എഴുന്നള്ളുവാൻ കാരണം (ഗോവാനു) എന്താണു? അല്ലയോ മനസ്സേ
എന്തിനു ചാപല്യം ഞാൻ പറയുന്നതു കേൾക്ക. ഭരണാധികാരി രക്ഷിക്കുന്നതി
നു (എവിടെ...)

പഞ്ച ഹിരണ്യകുശിപ്പ കോപാവേശം കൊണ്ടു തന്റെ മകനെ പല
പ്രകാരത്തിലും ദ്രോഹിച്ചപ്പോൾ പ്രാദേശ സംരക്ഷിക്കുവാനായി ഗോവാനു
ഇന്നിൽ മറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഇപ്പോൾ എവിടെ ഒളിച്ചിരിക്കുന്നു എന്ന് ആർ
ക്കറിയാം.

33

കല്യാണി-രൂപകം

- പ. ഏതാവുന്നതാ നിലകൾ നീക
എഞ്ചിപ്പുൾ നഗപഡവു (എ)
- അ. സീതാ ഗൗരി വാഗീശ്വരിയനു
സ്രീരൂപമുലനാ ഗോവിന്ദാ (എ)
- ച. ഭക്തലാർക്കാനില നള മുലനാ
ലോകകോടലനാ
ശ്രീ കരുണാ ത്യാഗരാജകാരാർച്ചിത!
ശിവമായവ ബ്രഹ്മാദലയനാ (എ)

ഏതാവുന്നതാ-എവിടെയാണു? നിലകൾ-താമസം, ഇരിപ്പിടം, നീക-
നിന്തിരുവടിക്കു, എഞ്ചിപ്പുൾ-ഞങ്ങൾ ശ്രമിച്ചാൽ, നഗപഡവു-കാണപ്പെട്ട
നീല, സീതാഗൗരി വാഗീശ്വരിയനു-സീത പാർവ്വതി സാരസ്വതി എന്ന,
സ്രീരൂപമുലനാ-സ്രീരൂപങ്ങളിലാണോ? ഗോവിന്ദ-അല്ലയോ ഭഗവാനേ. ഭക്ത
ലാർക്കാനില നളമുലനാ-ഭക്തി, ജലം, സൂര്യൻ (അഗ്നി) വായു ആകാശം എന്നിവ
യിലാണോ, ലോകകോടലനാ-കോടിക്കണക്കിലുള്ള ലോകങ്ങളിലാണോ,
ശ്രീ കരുണാ (ശ്രീ+കരുണ+അ) ഐശ്വര്യത്തെ ചെയ്യുന്നവനായ, ത്യാഗരാ
ജകാരാർച്ചിത-ത്യാഗരാജന്റെ കൈകളാൽ പുഷ്പിക്കപ്പെട്ടവനെ! ശിവമായവ
ബ്രഹ്മാദലയനാ-ബ്രഹ്മാ പിഷ്യാമഹേശ്വരന്മാരിലാണോ.

അല്ലയോ ഗോവിന്ദ! നിന്തിരുവടിയുടെ ഇരുപ്പിടം എവിടെയാണ്? എത്ര ശ്രമിച്ചിട്ടും (തിരഞ്ഞിട്ടും) നിന്നെ കണ്ടുകിട്ടുന്നില്ല. ലക്ഷ്മീ, പാർവ്വതി സരസ്വതി എന്നീ സ്ത്രീരൂപങ്ങളിലാണോ ബ്രഹ്മാവിന്റെ വിഷ്ണു ശിവൻ എന്നിവരിലാണോ ലോകങ്ങളിലാണോ (പഞ്ചഭൂതങ്ങളായ) ഭൂമി ജലം അഗ്നി വായു ആകാശം എന്നിവയിലാണോ നിന്തിരുവടി സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത് അല്ലയോ ശ്രീകര! ത്യാഗരാജകരാർച്ചിത!

ശ്രീകരുഡഗു എന്നവിശേഷണം ഏകവചനമാകയാൽ ത്യാഗരാജനോട് ചേർക്കുകയാണ് നല്ലത്. എന്നാൽ മംഗളകരമായ ചര്യയോടെന്നോ ശീലത്തോടെന്നോ അർത്ഥം ധരിക്കണം. ഉപചാരമുഖ എന്ന ദൈവവികീർത്തിയിൽ ശ്രീകരുഡഗു എന്ന ബഹുവചന പ്രയോഗം ഭരതദികളെ വിശേഷിപ്പിക്കുന്നു. സ്വാമികൾ ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ള ശ്രീകരുഡഗു (ശിവദികളെ വിശേഷിപ്പിക്കുവാൻ) എന്നായിരിക്കുമെന്നും അനന്തരകാലത്തു ഭാഗവതർമാർ സംഗീതത്തിൽമാത്രം ശ്രദ്ധിക്കുകയാണെന്നായി അതു ശ്രീകരുഡഗു എന്നാക്കിയതാവണമെന്ന ഒരു തെളുപ്പപണ്ഡിതൻ ഗ്രന്ഥകാരനോട് അഭിപ്രായപ്പെടുകയുണ്ടായി.

ചരണത്തിൽ രണ്ടാമത്തെ വരിയ്ക്കു ഭൂതകോടലന്ദാ എന്നൊരു പാഠഭേദമുണ്ട്.

ഇവിടെ ഭഗവാൻ എവിടെ എന്നു ചോദിക്കുന്ന സ്വാമികൾ തന്നെ അതിരത്തരം വേറൊരു കീർത്തിത്തിൽ പറയുന്നു. രാമനനുബ്രാഹ്മണ എന്ന കീർത്തിനത്തിന്റെ അനുപല്ലവിയിൽ—“ചീമലോ ബ്രഹ്മലോ”

പരമാത്മാവു സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു കോടിക്കണക്കിലുള്ള ലോകങ്ങളിലാണോ, അതായത് മാനവസമുദായത്തിലാണോ എന്നു സ്വാമികൾ ചോദിക്കുന്നു. മനുഷ്യൻ ചെയ്യുന്ന സേവനമാണ് ഇഷ്ടപരമായെന്ന തത്വം ഇവിടെ വ്യഞ്ജിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ലേ? ലോകകോടികളെ ഒട്ടവിലേക്കായി പ്രസ്താവിച്ചതിൽനിന്നു സർവ്വോൽകൃഷ്ടമായ ഭഗവദാരാധന ലോകസേവനമാണെന്നു കൂടി ധരിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

34

അറങ്ങ-ത്രിപുട

- പ. ഏപാപമു ജേസിതിര രാമ! നീ
കേ പാടൈനെ ദയരാദു നേ (നേ)
- അ. നീപാദമുലൻ ഗന മൊലിഡിതേ
നീ പാടന വിനിവിനനടുണ്ഡുകനേ. (നേ)
- ച. രാജശേഖര സന്നതാംഗ! ത്യാഗ-
രാജഹൃദബ്ജ സുഭംഗ!
രാജിത കരുണാംപാംഗ! രതി
രാജ ജനക! പാപധാന്തപതംഗ! (നേ)

ഏ പാപമു-എന്നു പാപം; ജേസിതി (ചേസിതി) (ഞാൻ) ചെയ്തിട്ടുണ്ട്; രാ-സംബോധന; രാമ! നീ ക-നിനക്കു; ഏ പാടൈനെ-അല്ലമെങ്കിലും; ദയ രാദു-ദയ കാണിക്കുന്നില്ല; തേ-ഞാൻ; (നേന+ഏ പാപമു-നേനേ പാപമു)

നി പാദമുഖനും—നിന്റെ കാലടികളെ; നെ—കാണുവാൻ; മൊറലിഡിതേ—കരഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കേ; നി പാടുന്ന—നിന്റെ ഭാവത്തിൽ; വിനിവിനനട്ടു—കേട്ടിട്ടു കേൾക്കാതെ; ഉണ്ഡുക—ഇരിക്കുന്നു; നേ—ഞാൻ.

രാജശേഖര സന്നതാംഗ-ചന്ദ്രശേഖരനാൽ വണങ്ങപ്പെട്ടവനേ! ത്യാഗരാജ ഹൃദയാബ്ജ സുഭംഗ-ത്യാഗരാജന്റെ ഹൃദയമാകുന്ന താമരയെ ചുറ്റുന്ന വണ്ടേ! രാജിതകരുണാപാംഗ-കരുണനിറഞ്ഞ കടക്കണ്ണിട്ടു നോക്കുന്നവനേ! രതിരാജ ജനക-കാമദേവന്റെ അച്ഛനായവനേ! പാപധാന്തപതംഗ-പാപമാകുന്ന ഇരുട്ടിനെ നശിപ്പിക്കുന്ന സൂര്യ!

അല്ലയോ രാമ! ഞാൻ എന്തു പാപമാണ് ചെയ്തത്? അങ്ങയ്ക്കു് അല്ലമെങ്കിലും ദയ എന്നോടു് ഇല്ലായ്ക? അവിടുത്തെ പാദദർശനത്തിനായി ഞാൻ നിലവിളിക്കുമ്പോൾ അതു കേട്ടുവെന്നു ഭാവിക്കാതെ ഇരിക്കുകയാണു് ചെയ്യുന്നതു്. ഏഴു പരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തേതാണു പേർത്തതു്.

35

ശ്ലോക-രൂപകം.

- പ. ഏ മാനതിച്ചേവോ ഏമെഞ്ചിനാവോ (ഏ)
 അ. നാമാടലു വിനവോ? രാമ! (ഏ)
 നാതലവ്രാലേമോ?
 ച. യശമായുവു സഭ്ഭേതിയ (ഏ)
 ഏകാന്തചിത്തമു
 സുശരീര മൊസംഗേഭാ
 സുര ത്യാഗരാജനത! (ഏ)

ഏമി-എന്തു; ആനതി-കല്പന; ഇച്ചേവോ-കൊടുത്തു; ഏമി; എഞ്ചിനാവോ-വിപാരിച്ചിട്ടുണ്ടു്; നാ-എന്റെ; യാടലു-വാക്കുകളെ; വിനവേ-കേൾക്കുകയില്ലേ; രാമ! നാ; തലവ്രാലു-തലേലെയ്ക്കുതു്; ഏമോ-എന്തോ; യശ-യശസ്സ്. കീർത്തി; ആയുവു-ദീർഘായുസ്സ്; സഭ്ഭേതിയ-സഭ്ഭേതി; ഏകാന്തചിത്തമു-അന്യചിത്തമില്ലാത്ത മനസ്സ്; സുശരീരമു-ആരോഗ്യമുള്ള ശരീരം; ഒസംഗേ-കൊടുക്കുന്ന; ഭാസുര പ്രകാശിക്കുന്ന ത്യാഗരാജനത! ഇവിടെ ശിവൻ എന്ന അർത്ഥമാണു് യുക്തമായതു്.

നിന്തിരുവടി എന്തുകല്പന കൊടുത്തുവോ! എന്തു വിപാരിച്ചുവോ! എന്റെ വാക്കുകൾ കേൾക്കയില്ലേ? രാമ! ഇതാണോ എന്റെ തലയിലെയ്ക്കുതു്? കീർത്തി, ആയുസ്സ്. സഭ്ഭേതി, നിന്നിൽ ലയിച്ച മനസ്സ്. ആരോഗ്യം എന്ന തെല്ലാം കൊടുക്കുന്നവനേ! തേജോമയനായ ശിവനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനേ! (എന്തു കല്പന കൊടുത്തുവോ....)

നിന്തിരുവടി എനിക്കു കല്പിച്ച വിധി എന്താണാവോ എന്നാണു് പല്ലവിയുടെ സാരം-നിർദ്വേഷാത്മകമായ ഒരു കീർത്തനം.

36

തോഡി-പാപ

- പ. ഏമി ജേസിതേ നേമി? ശ്രീരാമ (നേ)
 സ്വാമി കരുണലേനി വാരില ലോ

അ. കാമമോഹദാനലൈ ശ്രീരാമനി
കുട്ട തെലിയനി വാരിലലോ (നേ)

ച. ഗുരുവു താനെ യേമി കണ്ടികിമേന
ഗുരുവൈ തോചിതേമി
വരമത്രമന്യുല കപദേശിഞ്ചിതേ നേമി
വരത്യാഗരാജനതുനി ദയ ലേനിവാ (നേ)

എമിജേസിതേ നേമി—എന്തുചെയ്താലും എന്താണു്. (വേണ്ടതില്ല. സാരമില്ല). ശ്രീരാമസ്വാമി കരുണ ലേനിവാരു—ശ്രീരാമന്റെ കാരണം ലഭിക്കാത്തവർക്കു്: ഇവലോ—ഈ ലോകത്തിൽ; കാമമോഹദാനലൈ—കാമമോഹങ്ങൾക്കു് അധീനനായിട്ടു്; ശ്രീരാമനി—ശ്രീരാമന്റെ; കുട്ട—ഉപദേശം. നിർദ്ദേശങ്ങൾ, സമ്പ്രദായം, നിയമം; തെലിയനിവാരു—അറിയാത്തവർ; ഇലലോ; ഗുരുവു—ഗുരുനാഥൻ, പ്രായംകൊണ്ടും മറ്റും പുജ്യനായവൻ; താനെ തേനേമി (താനെ + ഇതേനേമി) താൻ ആയാലേതു്; കണ്ടികി—കണ്ണിനു; മേന—മേനി, ദേഹം; ഗുരുവൈ—സാരമായതു്, കനപ്പെട്ടതു്; ഗുരുവൈ തോചിതേനേമി—സാരമാണെന്നു തോന്നിയെങ്കിലും; വരമത്ര—ശ്രേഷ്ഠമായ മന്ത്രം; അന്യലക—മറ്റുള്ളവർക്കു്; ഉപദേശിഞ്ചിതേനേമി—ഉപദേശിച്ചിട്ടേതു്; വര—ശ്രേഷ്ഠനായ; ത്യാഗരാജനതുനി—ത്യാഗരാജനാൽ പുജിക്കപ്പെട്ടവൻ; ദയലേനിവാരു—കാരുണ്യം ലഭിക്കാത്തവർ. ഇവിടെ ത്യാഗരാജസ്വഭാവത്തിന് ശിവനെ അർത്ഥമാണു കൂടുതൽ യോജിക്കുക. പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും.

ശ്രീരാമന്റെ കാരണം (അനുഗ്രഹം) ഇല്ലാത്തവരും കാമാദികൾക്കു വശം വദരായി ശ്രീരാമന്റെ ആജ്ഞകൾ (തത്ത്വോപദേശങ്ങൾ) അനുസരിക്കാത്തവരും ഈ ലോകത്തിൽ എന്തുചെയ്താലേതു്? (എന്തുചെയ്താലും പ്രയോജനമില്ലെന്നു സാരം.)

പരണം 5. ഗുരുനാഥന്റെ സ്ഥാനം ഉണ്ടായിരുന്നാലും കാഴ്ചയ്ക്കു മഹാനാശി തോന്നപ്പെട്ടാലും ശിഷ്യന്മാർക്കു മന്ത്രോപദേശം ചെയ്യുന്നവനായാലും ശ്രേഷ്ഠനായ പരമേശ്വരനാൽ പുജിക്കപ്പെട്ട ശ്രീരാമന്റെ അനുഗ്രഹം ഇല്ലാതെ വന്നാൽ അവർ (എന്തുചെയ്തിട്ടെന്താണു്?)

ഈ കീർത്തനത്തിൽ സ്വാമികൾ ഗുരു എന്ന പദം രണ്ടർത്ഥത്തിലും പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കാഴ്ചയ്ക്കു തടിയും പൊക്കവും ഉള്ളവനും ഗുരുതന്നെ! 'അന്യലകപദേശിഞ്ചിതേ' എന്നു പറഞ്ഞതിൽ സ്വയം അനുഷ്ഠിക്കാതെ മറ്റുള്ളവർക്കു് ഉപദേശം മാത്രം ചെയ്യുന്നവൻ എന്നർത്ഥവും ധരിക്കേണ്ടതാണു്.

പരണത്തിന്റെ ഒടുവിൽ ഇലലോ ചേർത്തു് ദയലേനി വാരിലലോ എന്ന്നൊരു പാഠമേമുണ്ടു്.

കേരിമാഹാത്മ്യമാണു പ്രതിപാദ്യം. ഈ ലോകത്തിൽ എന്തുതന്നെ എന്തുതന്നെ നേട്ടങ്ങളുണ്ടായാലും അതൊന്നും സാരമില്ല, ഭവദനുഗ്രഹം ഇല്ലാതിരുന്നാൽ.

37

ശങ്കരാഭരണം—ആദി

ച. ഏമി നേരമു? നനുബ്രോവ
എന്ത ഭാരമു? നാവല്ല (ഏ)

അ. സാമജരാജവരദയനി മുൻപ
സത്കീർത്തി ഗലഗലേഭാ? നാപൈ (ഏ)

ച. ഭീനബന്ധവനി ദേവദേവ്യയ സ
മാനാലനയനി ധർമ്മാത്മുഡനാചന
ജ്ഞാനയനുല ഗുണഗാനമു സേയ ബി
രാന ജുഡവു ത്യാഗരാജാർച്ചിത നാപൈ (ഏ)

ഏമി-എതു: നേരമു-കരം, അപരധം, തൊറു; നന്ന-എന്നെ;
ബ്രാവ-രക്ഷിച്ചാലും; എന്ത-എത്ര; ഭാരമാ-ഭാരമാണോ; നാമല്ല-ഞാൻചെയ്തു;
സാമജവര-പുരാണപ്രസിദ്ധനായ ഗജേന്ദ്രൻ, വരദയനി- വരംകൊടുത്തതു്;
മുൻ-മുമ്പു്; ലസത്കീർത്തി-പരിലസിപ്പുന്ന കീർത്തി; ഗല്ലലേഭാ-അങ്ങേയ്ക്കു്
ഉണ്ടായില്ലേ; നാപൈ-എന്തേൽ, എന്നിൽ; ഭീനബന്ധവനി-ഭീനബന്ധവെ
ന്നു്; ദേവദേവ്യ-ദേവാദിദേവി, അസമാനാലനഗഡനി-നിസ്തുല്യനായ
മഹാത്മാവെന്നു്; ധർമ്മാത്മുഡ-ധർമ്മാത്മാവു്; അനപുന-ആണെന്നു്;
ജ്ഞാനയനുല-ജ്ഞാനികൾ (ഭൃഷികൾ) ഗുണഗാനമു-സ്തുതിപാടൽ; സേയ-
ചെയ്ക; ബിരാന-വേഗത്തിൽ; ജുഡവു-കാണുകയില്ലേ; ത്യാഗരാജനത-
ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനേ; നാപൈ.

ഞാൻ ചെയ്ത കാരമെന്തോ! എന്നു രക്ഷിക്കുന്നതു് അത്ര (വലിയൊരു)
ഭാരമാണോ. ഗജേന്ദ്രൻ വരംകൊടുത്തവനെന്ന കീർത്തി മുമ്പുതന്നെ പ്രചരിച്ചിട്ടു
ണ്ടല്ലോ. ഭീനരിൽ കാര്യമുള്ളവനാണെന്നു് ദേവാദിദേവനാണെന്നും. സമ
നാരുമില്ലാത്ത മഹാപുരുഷനാണെന്നും ധർമ്മാത്മാവെന്നുള്ള നിരീക്ഷവടി
യുടെ ഗുണങ്ങളെ ജ്ഞാനികൾ സ്തുതിച്ചുപാടിയാൽ നി (അവരെ) വേഗത്തിൽ
തൃക്കൺപാർക്കയില്ലേ! അല്ലയോ. ത്യാഗരാജനത എന്നേൽ (എന്തുകൊണ്ട്....)

അമർഷാശരിയായ കീർത്തനം.

38

അറാണ-ആദി

ച. ഏല നീദയ രാദു? പരാക ജേസേദ
വേല സമയമുഗാദ (ഏ)

അ. ബാല! കനകനയചേല സുജനപരി
പാല! ശ്രീരമരലോല വിധ്യതശര-
ജാല! ശുഭേ! കരുണാലവാല! ഘന
നീല! നവ്യവനമാലികാരേണ! (ഏ)

ച. രാരാ ദേവാദിദേവ!
രാരാ മഹാനഭാവ!
രാരാ രാജീവനേത്ര!
രക്ഷുവരപുത്ര!

സാരതരസുധാ പൂർവ്വദയ പരി-
 വാര! ജലധിഗംഭീര! ദനജ-
 സംഹാര! ദശരഥകുമാര! ബുധജനവി-
 ഹാര! സകലശ്രുതി സാര! നാദവൈ

(ഏ)

ഏല-എന്തിന്; എന്തുകൊണ്ട്; നീ ഭയ-നിന്റെ ഭയ; രാദ്യ-വരണിപ്പ, ഉണ്ടാവുന്നില്ല; പരാകജേ: സദവേല (പരാക + ചേസേവ + ഏല) ഉപേക്ഷിച്ചെടുത്തത് എന്തിന്; സമയമുറപ്പം-അവസരമല്ല; ബാല-ബാല; കനകമയപേല-പിതാ-ബരധാരിൻ; സുജനപരിപാല-സാധുസംരക്ഷണം ചെയ്യുന്നവനേ; ശ്രീരാമലോല-ലക്ഷ്മീകാന്ത; വിധ്യതശരജാല-അനവധി ശരങ്ങൾ കയ്യിൽ ധരിച്ചവനേ! ശുഭ-നന്മചെയ്യുന്നവനേ! കരുണാലവാല-സദാ കാരുണ്യമുള്ളവൻ; ഘനനീല-കാർമുകിൽവർണ്ണൻ; നവ്യവനമാലികാരണ-നിത്യനൂതനമായ വനമാല ധരിച്ചവനേ; രാരാ-വന്നാലും; ദേവാദിദേവാ-ദേവകൾക്ക് ദേവനായവനേ; മഹാനഭാവ-മഹാത്മാവേ; രാജീവനേത്ര-താമരക്കണ്ണ; രഘുവരപുത്ര-രഘുവംശോത്തമ; സാരതരസുധാപൂർവ്വദയപരിവാര-സുധാരസം പോലെ മധുരമായ ചിത്തവൃത്തിയുള്ള ഭക്തന്മാരുടെ പരിവാരത്തോടു കൂടിയവനേ; ജലധിഗംഭീര-സമുദ്രത്തിന്റെ ഗംഭീര്യമുള്ളവനേ; ദനജസംഹാര-രാക്ഷസരെ നശിപ്പിക്കുന്നവനേ; ദശരഥകുമാര-ദശരഥന്റെ പുത്ര; ബുധജനവിഹാര-ജ്ഞാനികളുടെ കേളീരംഗമായവനേ; സകലശ്രുതിസാര-സകല വേദങ്ങളുടേയും സാരമായവനേ; നാദവൈ-എന്നിൽ.

ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ദശരഥകുമാര എന്നതിനു പകരം മദനസുകുമാര എന്ന പാദമുണ്ടു്.

ഇതിൽ അനുപല്ലവിയും പരണവും സംബോധനകളാകയാൽ മേൽ കവിച്ച അർത്ഥത്തിലേറെ വിവരിക്കേണ്ടതില്ല.

നിന്തിരവടിപ്പുളയെ കാരുണ്യം എന്തുകൊണ്ട് എന്നിലുണ്ടാകുന്നില്ല? എന്തിന് ഈ അനന്തം? ഈ സമയത്തിലാണല്ലോ കാരുണ്യം ഉണ്ടാകേണ്ടതു്

സ്വാമികളുടെ ആദ്യത്തെ കീർത്തനമാണിതെന്നു് ഐതിഹ്യമുണ്ടു്. അദ്ദേഹം തന്റെ ഇരപ്പതാമത്തെ വയസ്സിൽ തൊണ്ണൂറൊരുകോടി രാമനാമം ജപിക്കുക എന്ന തപസ്സാർത്ഥിച്ചതായു്. അതു് ഇരപ്പതാമത്തെ വർഷം പതിനഞ്ചുദിവസംകൊണ്ടു പൂർത്തിയാക്കിയതായു്. ആ അർപ്പണത്തിൽ ഗോദാന്റെ ദർശനമുണ്ടായി എന്നുമാണു് പറയുന്നതു്. വീശ്വാമിത്രാൻമാർക്കു യഗൗക്ഷയായി പോകുന്ന രാജക്ഷത്രിയന്മാരുടെ ദർശനമാണു് സ്വാമികൾക്കു ലഭിച്ചതു്. ബാല! കനകമയസുപേല, വിധ്യതശരജാല! ഇത്യാദി സംബോധനകൾ ഈ ഐതിഹ്യത്തെ വിശ്വസനീയമാക്കുന്നു.

എന്നാൽ ഈ കീർത്തനം ആന്തർ സ്വാമികൾക്കു് ആദ്യത്തേതെന്നു് വീശ്വാസം തെറ്റാണെന്നും ഇതു പദ്യനമിനുമുഖ്യമായ ദൂതനെ ദിവ്യനാമകീർത്തനങ്ങൾ രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്നും പ്രൊ. സാംബശ്ശൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്.

39

മുഖാരി-ആദി

പ. ഏലാവതാരമെന്തു കൊണ്ടീവി
 ഏമീ കാരണമു? രാമവൈ

(ഏ)

അ. ആലമു സേയ്യടകാ? അയോദ്ധ്യം
പാലന ജേയ്യടകാ? ഓ രാഘവ! (ഏ)

ച. യോഗുലന ജൂപ്പടകാ വേ...
രോഗുലന ബ്രോപ്പടകാ ശത
രാഗരത്നമാലികളു രചിഞ്ചിന
ത്യാഗരാജനകു വര മൊസംഗുടകാ (ഏ)

ഏല-എന്തിന; അവതാരമു അവതാരം. (രാമവതാരം) എന്തുകൊണ്ടി
വി-നീ ചെയ്തു, ഏമീകാരണമു-എന്തു കാരണം, രാമദൈവം-രാമനായി, ആലമു-
യുദ്ധം, സേയ്യടക-ചെയ്യുക, അയോദ്ധ്യ, പാലന സേയ്യടക-ഭരിക്കുവാനോ
ഓ രാഘവ! യോഗുലക-യോഗികളായവരെ, ജൂപ്പടകാ-കാണുവാനാണോ,
വേരോഗുലന-വേരോഗം ബാധിച്ചവരെ ബ്രോപ്പടകാ-രക്ഷിക്കുവാനാണോ,
ശതരാഗരത്നമാലികളു-ശതരാഗരത്നമാലിക, രചിഞ്ചിന-നിർമ്മിച്ച, ത്യാഗ
രാജനക-ത്യാഗരാജൻ, വരം, സംഗുടകാ-ചൊടിക്കുവാനാണോ.

നിന്തിരുവടി എന്തിന രാമനായി അവതാരം ചെയ്തു? അതിനെന്തു
കാരണം? അല്ലയോ രാഘവ! (രാക്ഷസന്മാരായി) യുദ്ധം ചെയ്യാനായിരുന്നു
വേ? അയോദ്ധ്യാരാജ്യം ഭരിക്കുവാൻ വേണ്ടിയായിരുന്നുവോ? യോഗികളെ
(മുനിമാരെ) കാണുവാൻ വേണ്ടിയോ സംസാരാർത്ഥം കൊണ്ടു വലയുന്നവരെ
രക്ഷാപ്പാത്രമാൻ വേണ്ടിയോ? അല്ലെങ്കിൽ നൂറുരാഗങ്ങളാകുന്ന രത്നങ്ങളെക്കൊ
ണ്ടു (കീർത്തനങ്ങളാകുന്ന) മാല ഉണ്ടാക്കിയ ഈ ത്യാഗരാജൻ വരമരുളുവാൻ
വേണ്ടിയാണോ? (നിന്തിരുവടി രാമനായി അവതരിച്ചതെന്തിന്?)

എവരികെ എന്ന ദേവ മനോഹരി കീർത്തനത്തിൽ സ്വാമികൾ ഭഗവാ
നോടു ചോദിക്കുന്നതു ആക്ഷേപേണി അവതരിച്ചു എന്നാണ്. ഈ കീർത്ത
ത്തിലെ ചോദ്യം എന്തിനുവേണ്ടിയാണ് എന്നാണ്. മത്സ്യം മുതൽ പരശുരാമൻ
വരെയുള്ള അവതാരങ്ങളിൽ ലക്ഷ്യം ഒന്നുമാത്രമായിരുന്നു. അവന്നിഗ്രഹത്തിനു
വേണ്ടിയാണ് അവതാരമുണ്ടായതെങ്കിലും മറ്റു പല കാര്യങ്ങളും നിവൃത്തിക്കു
കയ്യുണ്ടായി. സുബാഹുവരദൃഷ്ടിയാദികളെ വധിച്ചും അഹല്യക്കും മറ്റും ശാപ
മോക്ഷം കൊടുത്തു വനവാസകാലത്തു വളരെ മുനിമാരുടെ ആശ്രമങ്ങൾ സന്ദർ
ശിച്ചു. ശബര കുടുംബം കൊടുത്തു വളരെക്കാലം അയോദ്ധ്യഭരിച്ചു ഇങ്ങ
നെ പല വലിയ കാര്യങ്ങളും നിവൃത്തിക്കുകയുണ്ടായി.

40

കന്നഡഗതള-ആദി

ച. ഓരച്ചുപ്പു ജൂചേദി ന്യായമാ?
ഓ രഘുത്തമ! നീവണ്ടിവാതികി (ഓ)

അ. നീരജാക്ഷ! മന്തനീ ദാസ്യലക
നീകേടി വാവുലു ദൈവപവെ (ഓ)

ച. മാനമിഞ്ചുകെന നീക തോചലേക പോ
യിന വൈനമേമീ പുണ്യരൂപമാ
ദീനരക്ഷക! ശ്രീതമാനവ സ
ന്താന!-ഗാനലോല! ത്യാഗരാജൻ! (ഓ)

കാര്യപുപു-പാർശ്വവീക്ഷണം പക്ഷഭേദം കാട്ടുക, ജീവദീ-കാട്ടുന്നതു, ന്യായമാനീതിയാണോ, ഓ രാജ്യത്തമ! നിവണ്ടിവാണിക്-നിന്നെപ്പോലെ ഒരാൾക്കു, മുൻ-മുമ്പ്. നീ-നിന്റെ, ദാസ്യലക്ഷ-ഭേദമാക്കും, നീക-നിന്നെ ക്കും, ഏടി-എങ്ങനെ, വാവുല-ഹൃദയം യോഗ്യവുമായ ബന്ധങ്ങൾ, ലെപ് പവെ-(തെലുപവേ) പാഞ്ഞാലും, മാനമു-അഭിമാനം, ഇഞ്ചുക്കൈന-അർത്ഥമെങ്കിലും. നീക-നിന്നെക്കു, തോപലേകപോയിന-ഇല്ലാതെ പോയോ, തോന്നാതിരുന്നവോ, വൈനമു-കാരണം, ഏമി-എന്നു, പുണ്യരൂപമാ! ഭീനരക്ഷക! ശ്രീരമാനവസന്താന! ഗാനലോല! ത്യാഗരാജന്ത!

അല്ലയോ നിന്തിരുവടിയെപ്പോലെ ഒരാൾക്കു എന്നോടു പക്ഷഭേദം കാട്ടുന്നതു ന്യായമാണോ? അല്ലയോ താമരക്കണ്ണാ! മുമ്പു നിന്തിരുവടിയും ഭേദമാരും തമ്മിലുണ്ടായിരുന്ന ബന്ധം എന്താണെന്നു പറഞ്ഞുതരുമോ? അങ്ങേക്കു ലേശമെങ്കിലും അഭിമാനം തോന്നാതിരിപ്പാൻ കാരണമെന്തു? അല്ലയോ പുണ്യം ഉടലെടുത്തവനേ! കഷ്ടപ്പെടുന്നവർക്കു ബന്ധവായവനേ! ആശ്രിതർക്കു കല്പകൃഷ്ണപോലെ അഭിഷുസിദ്ധിയെന്നവനേ! സംഗീത രസിക! ത്യാഗരാജനാൽ പുജിക്കപ്പെടുന്നവനേ!

കാര്യപുപു എന്നാൽ ഇടക്കണ്ണിട്ടനോക്കുക. അന്നാസ്ഥയോടെ നോക്കുക, നിസ്സാരനേയും അമിതനെയും നോക്കുന്നതു. കാര്യപു! ഈ കീർത്തനത്തിലെ അർത്ഥം പക്ഷഭേദം കാണിക്ക എന്നാണ്. നിന്നോടു എനിക്കുള്ളതിലും അടുപ്പം നിന്റെ ഏതെങ്കിലും ഭേദമു മുമ്പു ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ എന്നാണ് സ്വാമികൾ ആവലാതിപ്പെടുന്നത് പാരിഭവോക്തിപരമായ കീർത്തനം.

41

കാംഭോജി-ആദി

പ. ഓരങ്കശായി പിളിചിതേ

ഓ യന്മച്ച രാ രാദാ?

(ഓ)

അ സാരംഗവന്ദധു ജൂചി കൈലാ

സാധിപുഡു ഗാലേദാ

(ഓ)

പ. ഭൂലോക വൈകുണ്ഠമിദീയനി

നീലോന നീവേയുപ്പൊംഗി

ശ്രീലോലുഡൈ യുണ്ടേ മ

ചിത്തദിനേ ദെന്ന ഡോ?

മേലോവ്വലേനി ജനലലോ നേ

മിശുല നൊംഗിലി ദിവ്യരൂപമുന മ

ത്യാല സരല യരമുനഗന വച്ചിതി

ത്യാഗരാജ ഏദ ഭൂഷണി

(ഓ)

ഓരങ്കശായി-ഓരങ്കശായി (എന്നു), പിളിചിതേ-(ഞാൻ) വിളിക്കുമ്പോൾ, ഓയന്മച്ച-ഓ എന്ന (ഞാനിതാ എന്ന വിളി കേട്ടു), രാ രാദാ-എന്നു കൊണ്ടുവരുന്നില്ല, സാരംഗവന്ദധു-സാരംഗവന്ദനെന്ന മന്ത്രി, ജൂചി-നേടി, കൈലാസാധിപുഡു-ഗീവാന്ത, ഗാലോ-പ്രാപിച്ചില്ലയോ, ഭൂലോക വൈകുണ്ഠ മിദീയനി-ഇതു ഭൂലോകവൈകുണ്ഠമാണെന്നു (വിചാരിച്ചു), നീ ലോന

നീവേ-നീ നിന്നുള്ളിൽ, ഉണ്ണുംഗി-സത്തയ്ക്കനായിട്ട, ശ്രീലോലയൈ-
ലക്ഷ്മീദേവിയോടുചേർന്നു, ഉണ്ടെ-ഇരുന്നാൽ, മാ ചിന്ത-എന്റെ മനോവ്യ
ഥ, ദീരേണേഡോ-എന്നാണു തിരുക, മേലോർവ്വലേനി (മേലു+ഓർവ്വ
ലേനി) അന്യരുടെ ഉത്കർഷം പൊറുക്കാനാവാത്ത ജനലലോനേ-ജനങ്ങൾ
ക്കിടയിൽ, മിശ്രല-പെട്ടു, നൊഗിലി-കഷ്ടമനുഭവിച്ചു, ദിവ്യരൂപമനു-
(തന്റെ) ദിവ്യരൂപത്തെ, മുത്യാല സരല യരമുന-മുത്തുമാലകളാൽ അലംകൃത
മായവനെ. ഗന്വച്ചിന-കാണുവാൻ വന്നിരിക്കുന്നു. ത്യാഗരാജഹൃദ്ഭൂഷണ!

കാരകശായി എന്നു ബാൻ വിളിക്കുമ്പോൾ ഞാനിതാ എന്നു പറഞ്ഞു
കൊണ്ടു എന്നരികിൽ വരാത്തതെന്തു? സാരംഗവരനെന്ന് മൂനി ശിവനെ ജി
ച്ച ആ ദേവനെ പ്രാപിച്ചുവല്ലോ. ശ്രീരംഗം ഭൂലോകവൈകുണ്ഠമെന്നു തോന്നി.
(മറ്റൊല്ലാം മാന്ന) ലക്ഷ്മീദേവിയോടു കൂടി സുഖിച്ചിരുന്നാൽ എന്റെ മനഃ
ശ്ലേശം ഒരു നാളും തീരുകയില്ല. അല്ലയോ എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ വിളങ്ങുന്ന
രത്നമേ ഹൃദ്യം അസുയാലുക്കളുമായ ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ പാതു പവിഴമാല
കളാൽ അലംകൃതമായ വക്ഷസ്സോടുകൂടിയ അങ്ങയുടെ ദിവ്യരൂപം ദർശിക്കുവാൻ
വന്നിരിക്കുകയാണ്.

പല്ലവിയിൽകൾശായാ എന്നൊരു പാഠഭേദം. അതപല്ലവിയിൽ സാരം
ഗധരഡ്യ (ശിവൻ) എന്നൊരു പാഠഭേദം. സാരംഗധരഡ്യ എന്നതാണു ശരി
യായ പാഠമെന്നു ഫണ്ഡിത മതം. കടുത്തവണ്ണം രചിക്കുന്ന ഗുണിശാപത്താൽ
വണ്ടായി എന്നും അദ്ദേഹം ശിവഭജനം ചെയ്തു സത്യജ്യം ലഭിച്ചുവെന്നും ദേവീ
ഭാഗവതം. The Spiritual heritage of Tyagaraja എഴുതിയ ശ്രീരാമനാജാച
രിയാർ സാരംഗധരഡ്യ എന്ന പാഠമാണ് സ്വീകരിച്ചത്. പക്ഷേ വിഷ്ണു
ശിവനെ കൈലാസാധിപതിയാക്കിയതിന്നു പ്രമാണം പുരാണങ്ങളിൽ കാണ
ുന്നില്ല.

നീട്ടിവലിച്ചുള്ള 'ഓ' വിളിക്കുകക്കാരും. വിളിക്കാനും ആസ്ഥാന
പ്രദേശത്തെ ഗ്രാമീണർ ഉപയോഗിച്ചുവരുന്നു. വളരെ വേണ്ടപ്പോൾ
തമ്മിലാണതു് ഉപയോഗിക്കേണ്ടതു്.

ശ്രീരംഗപഞ്ചരത്നങ്ങളിലൊന്നാണിതു്. ഇതിൽചേർന്നു മാറ്റു കിർത്ത
ങ്ങൾ. ആരഭിയിൽ ചുതാമുരാദേ, സാരംഗത്തിൽ കണ്ടുജഡ്യമയ്യാ തോഡി
യിൽ രാജവേഡലേ, ദേവഗാന്ധാരിയിൽ വിനരാദം.

ക്ഷീരേണത്യരീലേ വൈഷ്ണവക്ഷേത്രങ്ങളിൽ തിരുപ്പതി കഴി
ഞ്ഞാൽ പ്രധാന്യം ശ്രീരംഗത്തിനു തന്നെയാണ്. തമിഴുസഹസ്രത്തലുള്ള
ക്ഷേത്രഗാനങ്ങളിൽ കലശലൊ ആലപനം ആണ്ടളും രംഭന മന്ദസാധിച്ചെപ്പ
റ്റി രചിച്ച സങ്കീർത്തനങ്ങൾ സമുന്നത സ്ഥാനമർഹിക്കുന്നവയത്രെ.

തോഡി-ആദി

- പ. കട്ടനു വാരീകി കട്ടു കട്ടനി മൊലനിഡു
പെട്ടലമാടലു നേഡ ബദ്ധമനനോ (ക)
- അ. അട്ടുപ്പ ചെക്കിള്ളചേ മുട്ടുഗാരുമോരു ജുഡ
ബുദ്ധിഗ-ലഗനട്ടി മാ വട്ടു രാവദേമിരാ? (ക)

ച. നീട്ടൂര നിരാകരിച്ചിട്ടുദ്യോഗംബുരബട്ടി
ശുദ്ധമൈന മനസ്സുചേ സുസ്ഥരമുതോ
ബട്ടുതപ്പക ജേയിച്ചു ഭേതപാലനമുസേയ
തദ്യശാലിവി നീവു ത്യാഗരാജസന്നത

(ക)

കുറ്റവാരികി (കുറ്റ + അനുവാരികി) അവനുണ്ടു എന്നു പറയുന്നവർക്ക്, ഗുട്ടു കുറ്റനി (കുറ്റ + കുറ്റ + അനു) അവനുണ്ടു അവനുണ്ടു എന്നു, മൊറലനിഡ് (മൊറല + ഇഡ്) നിലവിലിരിക്കുന്നു, പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു, പെട്ടലമാടലു-വലിയവരുടെ വാക്കുകൾ, നേഡ-ഇന്നു, അനുധമയനോ-തെറാകമോ, വ്യർത്ഥമാകമോ, അട്ടു ന്യ-കണ്ണാടിപോലെ (തിളങ്ങുന്ന), ചെക്കളെചേ-കവിരത്തങ്ങളോടുകൂടിയ, മുട്ടുഗാൽ-സന്ദർശ്യം തുളുമ്പുന്ന, മേമു-മുഖം, ജുഡ (പുഡ)-കാണവൻ, ബുദ്ധി ഗലഗിനട്ടി (ബുദ്ധി + കലഗിന + അട്ടി) ആശയമുള്ള മനസ്സു വെച്ചിരിക്കുന്നു, കൊതിച്ചിരിക്കുന്നു, മാറട്ട-ങ്ങളുടെ അടുത്തു രാവദേമിര-എന്തുകൊണ്ടുവരുന്നില്ല, നിട്ടൂര-നിട്ടൂ, ഉറക്കം. നിരാകരിച്ചി-ഉപേക്ഷിച്ചിട്ടു, മുട്ടഗ-നല്ലവണ്ണം, അടക്കം, ഓംബുരബട്ടി-തമ്പുര എടുത്തുകൊണ്ട്, ശുദ്ധ മൈന മനസ്സുചേ-ശുദ്ധമായ മനസ്സോടെ, സുസ്ഥരമുതോ-സ്വരശുദ്ധിയോടെ, ബട്ടുതപ്പക-തെറാകമാത, ജേ-ബു-സേവിച്ചിട്ടു, കേ-തപാലനമുസേയ-ഭേതന്മാരെ സംരക്ഷിക്കും, തദ്യശാലിവി നീവു-കാരണമുള്ളവനാണു നീ, ത്യാഗരാജസന്നത!

അവനുണ്ടു എന്നു പറയുന്നവർക്ക് അവനുണ്ടു എന്നു വലിയവർ (അറിവുള്ളവർ, മഹാത്മാക്കൾ) പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ടു. അവരുടെ വാക്കുകൾ ഇന്നു തെറാവു മോ (ഇല്ലതന്നെ) കണ്ണാടിപോലെ തിളങ്ങുന്ന കവിരത്തങ്ങളോടുകൂടിയ മനോഹരമായ നിന്റെ മുഖം കാണവൻ കൊതിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഞങ്ങളുടെ മുമ്പിൽ എന്തുകൊണ്ടു വരുന്നില്ല?

ഉറക്കമില്ലാത്ത അഴകായ തമ്പുര കയ്യിലെടുത്തു നിഷ്കളങ്കമായ മനസ്സോടെ സ്വരശുദ്ധിയോടും തെറാകമാതയും (നന്ദനോടുകൂടിയോടെ) ഭേത ചെയ്തു സേവിക്കുന്ന ഭേതന്മാരെ സംരക്ഷിക്കുന്ന കാരണശാലിയായാണല്ലോ നിന്തിരുവടി. ത്യാഗരാജൻ വണങ്ങേണ്ടവനെ!

43

വരളി-ആദി

പ. 1 കനകനരചിരാകനകവസനാ നിന്നു

(ക)

അ. ദിനദിനമുത മനസ്സു ചന്ദ്രവന നിന്നു

(ക)

കനകന-കണ്ഠന്മാറും, കണ്ഠക്കാണെ: രചിരാ-ആസ്വാദ്യമാണ്; കനകവസന-പീതാംബരം ധരിച്ചവനെ; നന്ന-നന്ന; ദിനദിനമു-നിത്യം; മനസ്സു-മനസ്സിൽ; ചന്ദ്രവന-പ്രേമത്തോടെ; നിന്നു.

പല്ലവയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു അന്വയം കണ്ടു. നിത്യവും എന്തെന്തെല്ലാ പ്രേമത്തോടെ നിന്നു കാണുകക്കൊന്നു, അല്ലയോ പീതാംബരധാരിൻ. രചി ഏറ്റു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

ച. പാലുഗാരു മോമന ശ്രീയപാര

മഹിമ ദന്ത നിന്നു

(ക)

പാലുഗാരു-പാലൊഴുകുന്ന; മോമുന-മുഖത്തിൽ; ശ്രീ-കാന്തി; അപാര മഹിമ-കണക്കില്ലാത്ത മഹിമ; തനതു-പ്രകാശിക്കുന്നു, നിന്നു.

പാലൊഴുകുന്ന നിന്റെ മുഖത്തിൽ കാന്തി അതിരറ്റ മഹിമയോടെ വിളങ്ങുന്നു.

ച. 2 ബാലാർക്കാരെ സുപേല! മണീമയ
മാലാലംകൃതകന്ധര! സര
സിജാക്ഷ! വരകപോല! സുരചിര കിരീടധര!
സന്തതസ്വ മനസാരഗ (ക)

ഉടിക്കുന്ന സൂര്യന്റെ ശോഭയുള്ള വസ്ത്രം ധരിച്ചവനേ! കഴുത്തിൽ രത്നങ്ങൾ പതിച്ച മാല ധരിച്ചവനേ! താമരക്കണ്ണാ! മനോഹരമായ കവിരത്തടമുള്ളവനേ! പ്രകാശിക്കുന്ന കിരീടം ധരിച്ചവനേ! സന്തതസ്വ-ഏല്പായ് പോഴും; മനസാരഗ-മനോരാഗപീഠപോലെ.

ച. 3 സപത്നിമാതയ സുരചിയേ
കർണ്ണശൃലമൈന മാട വിൻല
ജുരക്കന താളക ശ്രീഹരിനിധ്യാനിഞ്ചി
സുഖിംപഗ ലേദായട്ട (ക)

സാപത്നിമാതയ-(തന്റെ) അമ്മയുടെ സപത്നിയായ; സുരചിമേ-സുരചിയുടെ; കർണ്ണശൃലമൈന-കർണ്ണകോരമായ; മാട-വാക്ക്; വിൻല-ചെവിയിൽ; പുരക്കന-വേണിപ്പിച്ചു; താളക-സഹിക്കവയ്യാതെ; ശ്രീഹരിനി-മഹാവിഷ്ണുവിനെ; ധ്യാനിഞ്ചി-ധ്യാനിച്ചിട്ട്; സുഖിംപഗലേദാ-(ധ്രുവൻ) സുഖംപ്രാപിച്ചില്ലേ; അട്ട-അതുപോലെ

തന്റെ ഇളയമ്മയായ സുരചിയുടെ ക്രൂരമായ വാക്കുകേട്ട് മനോവൈഷദ്യം ചൊറുക്കവയ്യാതെ മഹാവിഷ്ണുവിനെ തപസ്സുചെയ്ത് (ഭഗവാന്റെ അനുഗ്രഹം വാങ്ങി) സതുഷ്ടനായില്ലേ? അതുപോലെ.

ച. 4 മൃഗമദലലാമ ശുഭനിടില വര
ജടായുമോക്ഷഫലദ പവാറന
സുതുഡു പീറ്റാഹിമ ദലേ പ
സീത ദലസി വലചി സൗക്കലേദാ യാശീതിനിന്ന (ക)

മൃഗമദലലാമ-കുടുംബശുഭനിടിലകളുള്ള; ശുഭനിടില-ജടായു നെററിത്തടം (ഉള്ളവനേ); വരജടായു-ശ്രേഷ്ഠനായ ജടായുവിനു; മോക്ഷഫലദ-മോക്ഷദരുളിച്ചവൻ; പവാറനസുതുഡു-പായുപത്രൻ, ഹന്താൻ; പീറ്റാഹിമ-മഹിമ; ദലേപ-പറഞ്ഞപ്പോൾ; സീത; തെലിസി-അറഞ്ഞു; വലചി-പ്രേരിച്ചു; ചിക്കലേദാ-ആനന്ദിച്ചില്ലേ; യാശീതി-അതുപോലെ; നിന്ന-നിന്റെ.

കുടുംബശുഭനിടിലകൾകൊണ്ടു ശോഭിക്കുന്ന നെററിത്തടമുള്ളവനേ! ശ്രേഷ്ഠനായ ജടായുവിനു മോക്ഷംകൊടുത്തവനേ! ഹന്താൻ നന്മ തുടയുടെ മഹിമയെ വർണ്ണിച്ചു കേൾപ്പിച്ചപ്പോൾ സീത (അശോകവനികയിൽ) ആനന്ദംകൊണ്ടു മടങ്ങുകയുണ്ടായില്ലേ?

ച. 5 കാമിഞ്ചി പ്രേമമീര കരമുലനീദി
പാദകമലമുല ബട്ടുകോണവാഡുസാക്ഷി
രാമനാമ രസികഡു
കൈലാസസദനഡു സാക്ഷി
മറിയ നാരദ പരാശര ശ്രുക
ശൗനക പുരന്ദര നഗജയാജ
മുഖ്യോലു സാക്ഷിഗാദ സുന്ദരേശ
സുഖകലശാബുധിവാസാ ശ്രീതൂലകേ

(ക)

കാമിഞ്ചി-കാമിച്ചിട്ട്; പ്രേമമീര-സ്നേഹത്തോടുകൂടി, ഭക്തിയോടെ; കരമുല-കൈകളാൽ; നീദി-നിർന്ന; പാദകമലമുല-കാൽത്താമരകളെ; ബട്ടുകൊണവാഡു-പിടിക്കുന്നവനായ(വൻ); സാക്ഷി-സാക്ഷി(യാണു്); രാമനാമ രസികഡു-രാമനാമജപത്തിൽ രല്പരനായ; കൈലാസസദനഡു-കൈലാസവാസി ശിവൻ; സാക്ഷി. മറിയ-കൂടാതെ; അത്രയുംല്ല; നാരദ പരാശര ശ്രുക ശൗനക എന്ന മുനിമാർ; പുരന്ദര-ഇന്ദ്രൻ; നഗജാ-പാർവ്വതി; ധർജാ-സീത; മുഖ്യോലു-പ്രമാണികൾ; സാക്ഷിഗാദ-സാക്ഷികളല്ല; സുന്ദരേശ-സുന്ദരനായ പ്രഭു; സുഖകലശാബുധിവാസ-ആനന്ദത്തോടെ പാലാഴിയിൽ വസിക്കുന്നവൻ; ആശ്രിതൂലകേ-ഗുണാഗതന്മാർക്കു മാത്രം.

ആശയോടും ഭക്തിയോടും നിന്തിരുവടിയുടെ പാദരവിന്ദങ്ങളെ കൈയാൽ പിടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഹന്തമാൻ സാക്ഷിയാണു്; രാമനാമത്തിൽ രല്പുപരനായ ശിവൻ സാക്ഷിയാണു്; കൂടാതെ നാരദാദി: ല്ലാഷികളും, ഇന്ദ്രനും, പാർവ്വതിയും സീതയും സാക്ഷികളല്ലേ? അല്ലായ്യാ സുന്ദരേശ! ക്ഷീരാബധിവാസാ! ആശ്രിതർക്കു് (കനകന....)

ഏന്തിനു സാക്ഷിയാണെന്നുവെച്ചാൽ, ആദ്യം പറഞ്ഞതെല്ലാം സത്യമാണെന്നതിന്നു്, സുന്ദരേശൻ എന്ന പേർ ശിവൻ വിശേഷമായിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, ഇവിടെ ശ്രീരാമനെന്നാണു വിശേഷിപ്പിക്കുന്നതു്.

ച 6 സുഖാസ്സദ! വിമുഖാംബുധര
പാവനി! വിദേഹ മാനസവിഹാരാപ്ത
സുരഭജ! മാനിത ഗുണാങ്ക! ചിദ്ര
നന്ദ! ഖഗതൂരഗ യുതരഥാഗ!
പരമദയാകര! കരുണാരസ
വരുണാലയ! യോപഹാര! ശ്രീരഘുപതേ

(ക)

സുഖാസ്സപദ-സുഖത്തിന്നിരീപ്പടമേ; വിമുഖാംബുധരപാവനി-ശതക്കളാകുന്ന മോലത്തിന്നു കാറ്റായവൻ, ശതക്കളെ നശിപ്പിക്കുന്ന മനേ! വിദേഹ മാനസ വിഹാര ജി പൻമുക്തരായ യോഗികളുടെ ഹൃദയത്തിൽ വളയാടുന്നവൻ; സുരഭജ ഭുജ-പേണ്ടുപ്പട്ട പർക്കു കല്പകവൃക്ഷംപോലെ അഭിഷ്ടപ്രദനായവൻ; മഹിതഗുണക-സുഗുണങ്ങളെ അടയാളംപോലെ ധരിച്ചവൻ. സദഗുണ സമ്പന്നൻ; ചിദ്രനന്ദ-ചിദ്രനന്ദസ്വരൂപൻ; ഖഗതൂരഗ-പക്ഷി (ഗരുഡൻ) വാഹനമായവൻ; യുതരഥാഗ-ചക്രപാണി; പരമദയാകര; കരുണാരസ വരുണാലയ-കരുണരസത്തിന്റെ കടലായവൻ, യോപഹാര-അഭയപ്രദൻ; ശ്രീരഘുപതേ!

വിദേശമാനസവിഹാര എന്നത് വൈദേശിമാനസവിഹാര എന്നാക്കി അർത്ഥംകൊടുക്കണം. അതു ശരിയാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

ച. 7 കലകലമനു മുഖകളു ഗലിഗിന സീത കലുകച്ചു നോര കന്നലനുജച്ചുനിന്നു (ക)

കലകലമനു-പളകുപോലെ തിളങ്ങുന്നു; മുഖകളു + കലിഗിന-മുഖത്തു കാന്തിയുള്ള, സീത; കലുകച്ചൻ-കുഞ്ഞി നടക്കുന്നു; ഓര കന്നലനു-ഇടകണ്ണുകളോടെ; ചൂച്ച-നോക്കുക; നിന്നു-നിന്നു.

മുഖകാന്തികൊണ്ടു ശോഭിക്കുന്നവളും കുഞ്ഞി നടക്കുന്നവളുമായ സീത പ്രേമമസ്തമനമായ ഇടകണ്ണോടുകൂടി നോക്കുന്നു നിന്നെ....

ച 8 സുതതമു പ്രേമപുരിതു ഡഗു ത്യാഗരാജ നത! മുഖജിത കുമുദ ഹിത വരദ! നിന്നു (ക)

സുതതമു-എല്ലായ്പ്പോഴും; പ്രേമപുരിതുഡ + അഗു-പ്രേമം നിറഞ്ഞവനായ; ത്യാഗരാജനത; മുഖജിതകുമുദഹിത-മുഖകാന്തികൊണ്ടു ചന്ദ്രനെ അതിശയിക്കുന്നവൻ; വരദ! നിന്നു....

എപ്പോഴും (നിന്നോടുള്ള) ഭക്തിനിറഞ്ഞ ത്യാഗരാജനാൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ടവനേ! ചന്ദ്രനെ അതിശയിക്കുന്ന മുഖകാന്തിയുള്ളവനേ! വരദ! നിന്നെ (കനകന....

ചരണങ്ങളുടെ ക്രമം മാറുചില പതിപ്പുകളിൽ വ്യത്യസ്തമായി കാണുന്നു പഞ്ചരത്നകീർത്തനങ്ങളിൽ ഒന്നാണിത്.

44

നായകി-രൂപകം

പ. കനുഗോനു സൗഖ്യമു കമലജ്ജുകൈന ഗലഗുനാ? (ക)

അ. ദനുജ വൈരിയഗു രാമുനി ദയഗലഗിന നതനി വിനാ (ക)

ച. തനുവോ കചോമന സൊ കചോ ദഗിന വേഷമേകചോ നിഡി ജനുല നേചുവാരികി ജയമനേ? ത്യാഗരാജ (ക)

കനുഗോനു-കാണുക, കാണുന്നു; സൗഖ്യമു-സുഖം, ആനന്ദം; കമലജ്ജുകൈന (കമലജ്ജുകു + ഇന) ബ്രഹ്മാവിനുകൂടി; ഗലഗുനാ-ലഭിക്കുമോ; ദനുജവൈരിയഗു (ദനുജവൈരി + അഗു) അസുരാന്തകനായ; രാമുനി-ശ്രീരാമന്റെദയ; ഗലഗിന-ലഭിച്ചാൽ; അതനിവിനാ-അവൻകൂടാതെയോ; തനുവോകചോ (തനുവു + ഓ കചോ) ദേഹം ഒരിടത്തു; മനസോ കചോ-മനസ്സ് ഒരിടത്തു; ദഗിന-തക്കതായ, യുക്തമായ; വേഷവേകചോ-വേഷം ഒരിടത്തു; ഇഡി-ഇട്ടിട്ട്,

വെച്ചിട്ടു, ജനലനേച്ച (ജനലന+ഏച്ച) ജനങ്ങളെ വഞ്ചിക്കുക, വാരികി-അവർക്കു, ജയമൗനേ (ജയമു+ഓനേ) ജയം ലഭിക്കുമോ. ത്യാഗരാജ-ത്യാഗരാജന്റെ (രാമദർശനസുഖം)

(ശ്രീരാമനെ) ദർശിക്കുന്നതിലുള്ള ആനന്ദം ബ്രഹ്മാവിനുകൂടി ലഭിക്കുന്നതാണോ? രാക്ഷസാന്തകനായ ശ്രീരാമന്റെ കാരുണ്യമില്ലാതെ (ദർശനം ലഭിക്കുകയില്ല) ദേഹം ഒരിടത്തും മനസ്സു വേറൊരിടത്തും അണിഞ്ഞവേഷം വേറൊരിടത്തുമായി ജനങ്ങളെ വഞ്ചിക്കുന്നവർക്കു ജയമുണ്ടാകുമോ? ത്യാഗരാജന്റെ (രാമദർശനസുഖം)

ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ ദർശനം ലഭിക്കുന്നതു ബ്രഹ്മാനന്ദത്തിലും ഉപരിയാണെന്നും. ത്രികരണശുദ്ധി സാധിച്ചവർക്കും ഭഗവത് കാരുണ്യത്തിനു പാത്രമായവർക്കും മാത്രമേ അതു ലഭിക്കുകയുള്ളൂ എന്നുമാണു സ്വാമികളുടെ ആശയം. ബ്രഹ്മാവിത്തന്നെ ത്രികരണശുദ്ധി കുറവുവന്നു ഇതിൽ ധ്വനിയുണ്ടു്. ബ്രഹ്മാവിനു സത്യലോകത്തിൽ വസിക്കുന്നു, നാലുമുഖങ്ങളെക്കൊണ്ടും വേദപാരായണം ചെയ്യുന്നു, അതേ സമയം നിരന്തരമായി സൃഷ്ടി ചെയ്തുകൊണ്ടു് മരിക്കുന്നു.

45

ദേവഗാന്ധാരി-ആദി

പ. കരുണാസമുദ്ര! നന്ദ കാവവെ ശ്രീരാമഭദ്ര! (ക)

അ. ശരണാഗതഹൃച്ഛിദ്ര ശമന! നിർജ്ജിതനിദ്ര! (ക)

ച. നാപാപമു നാന്തോനണ്ടേ
ശ്രീപ ബീബിരുദകേമി ബ്രതുക
ഏപാപുല ശാപമാ?
എന്ദു കീ ചലമു ത്യാഗരാജനത! (ക)

കരുണാസമുദ്ര! നന്ദ കാവവെ-എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും, ശ്രീരാമഭദ്ര! ശരണാഗത ഹൃച്ഛിദ്ര ശമന-ഭക്തന്മാരുടെ മനോദ്ധ്യമയെ അകറ്റുന്നവൻ, നിർജ്ജിതനിദ്ര-ഉറക്കത്തെ ജയിച്ചവൻ, നാപാപമു-എന്റെ പാപങ്ങൾ, നാന്തോനണ്ടേ-എന്റെ കൂടെ ഉണ്ടെങ്കിൽ, ശ്രീപ-ലക്ഷ്മീപതേ, നീ ബീരുദക-നീന്റെ ബഹു മതിമുദ്രക്കു്, ഏമി-എന്തു്, ബ്രതുക-അത്ഥം, ഏപാപുല-ഏതു പാപിയുടെ, ശാപമാ-ശാപമാണു്; എന്തുക-എന്തിനു; ഈചലമു-ഈ കോപം ത്യാഗരാജനത!

അല്ലയോ കരുണക്കടലേ! ശ്രീരാമഭദ്ര! എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും. ഭക്തന്മാരുടെ സങ്കടം തീർക്കുന്നവനേ! ഉറക്കം ഒഴിച്ചവനേ! എന്റെ പാപങ്ങൾ എന്നോടുകൂടിത്തന്നെ നിൽക്കുകയാണെങ്കിൽ (കരുണാസമുദ്രമെന്ന) നിന്തിരുവടിയുടെ ബീരുദിനു അത്ഥമെന്തു്? ഏതു പാപിയുടെ ശാപമാണോ ഇതു! അല്ലയോ ലക്ഷ്മീപതേ എന്നോടു ഈ കോപം എന്തിനു്?

ഭഗവാൻ കരുണക്കടൽതന്നെ! കടലിന്റെതെന്നപോലെ ഭഗവത് കാരുണ്യത്തിന്റെ വിസ്താരവും ആഴവും കണക്കാക്കിക്കൂടാ. ദൈന്യോഷ്ഠിയാണു് ഈ കീർത്തനം. അറാണയിലെ 'ഇലലോ' എന്നതിലെ ആശയമാണു ഇതിലും-എന്നാൽ ആ കീർത്തനം പഞ്ചനദീശനെപ്പറ്റിയാണെന്നുമാത്രം.

ഉറക്കമൊഴിച്ചവൻ എന്നതിന്റെ അർത്ഥം ശരിയായി ഗ്രഹിക്കണം. മഹാവിഷ്ണു പാലാഴിയിൽ അനന്തനാകുന്ന ശയനത്തിൽ യോഗനിദ്രയിലാണ്. അതു ഉറക്കമല്ല. ഉറക്കം താമസഗുണത്തിനോടു ചേർന്നതാണ്. ഭഗവാൻ സതാഗ്രണം ഉത്തീകരിച്ചതാകയാൽ നിദ്രയെ ജയിച്ചവനെന്ന് പറയാം. യോഗനിദ്ര ഭഗവാൻമാത്രമുള്ള സമാധിയാണ്.

46

കീരവാണി-ആദി

- പ. കലിഗിയുണ്ടേ ഗദാ ഗലഗുൻ
കാമിതഫല ദായക! (ക)
- അ. കലിനി ഇംഗിത മെറുഗക നിന്നാഡ്യകൊണ്ടി
ചലമു ചേയക നാ തലൻ ചക്കനിവ്രാത (ക)
- ച. ഭാഗവതാഗ്രേസുരുലഗു നാരദ
പ്രാദാദ പരാശര രാമദാസ്യ
ബാഗുഗ ശ്രീരാഘ്യാരാമുനി പാദമുല
ഭക്തിജേസിന രീതി ത്യാഗരാജനികി പുഡു (ക)

കലിഗിയുണ്ടേ-തലേലെയുള്ള ഉണ്ടായാൽ (നന്നായാൽ) ഗദാ-മാത്രം (ആണ്). കലഗുന-ലഭിക്കുക, കാമിതഫല ദായക!-ഇഷ്ടവരങ്ങളെ കൊടുക്കുന്നവനെ, കലിനി--(ഈ) കലിഗുണത്തിൽ, ഇംഗിതമു-ഇച്ഛ, അന്തർഗതം, ഏറുഗക-അറിയാതെ, നിന്ന-നിന്തിരുവടിയെ, ആഡ്യകൊണ്ടി-നിന്ദിച്ചു, ചലമു-ശാധ്യം, ചേയക-കാണിക്കാതെ, നാ-എന്റെ, തലൻ-തലയിലെ, ചക്കനി-നല്ല, സുന്ദരമായ, വ്രാത-വിധി, ഭാഗവതാഗ്രേസുരുലഗു+അഗു-ഭാഗവതോത്തമനാരായ, നാരദൻ മുതലായവർ, ബാഗുഗ-സമുചിതമായി, ശ്രീരാഘ്യാരാമുനി-ശ്രീരാമന്റെ, പാദമുല-കാലടികളെ, ഭക്തിചേസിന-ആരാധിച്ചു, രീതി-മാതിരിയിൽ, പ്രകാരത്തിൽ, ത്യാഗരാജനികി-ത്യാഗരാജൻ, ഇപുഡു-ഇപ്പോൾ.

അനുപല്ലവിയിലെ ആഡ്യ അപൂർവ്വപ്രയോഗമാണ്. കുറപ്പെടുത്തുക, പഴിക്കുക എന്നർത്ഥം. ചലമു എന്നതിനു ദൃശ്യാധ്യം, പക എന്നൊക്കെ അർത്ഥമുണ്ടെങ്കിലും, പപലത: പാഞ്ചല്യം എന്നർത്ഥമാണ് യോജിക്കുക.

അല്ലയോ ആഗ്രഹങ്ങളെ സാധിപ്പിച്ചുകൊടുക്കുന്നവനെ! എന്റെ തലേലെയുള്ള നന്നായാൽ മാത്രമാണല്ലോ ഞാൻ ഇച്ഛിച്ചത് എന്നിങ്ങ ലഭിക്കുക. (മുജ്ജന്മങ്ങളിൽ സൽക്കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്തു നിന്തിരുവടിയുടെ അനുഗ്രഹം നേടിയിട്ടില്ലെങ്കിൽ അങ്ങ ഭക്താഭീഷ്ടപ്രദനാണെങ്കിലും എന്നിങ്ങ എങ്ങിനെ ചോദിക്കാം എന്നുസാരം.) ഈ കലിഗുണത്തിൽ (അധർമ്മങ്ങളിൽ പെട്ട്) (അങ്ങയുടെ) മനസ്സറിയാതെ നിന്തിരുവടിയെ പഴിച്ചു. ശാധ്യം കാണിക്കരുതേ (എന്നെ രക്ഷിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ) എന്റെ വിധി നന്നെങ്കിൽ (നിന്റെ അനുഗ്രഹമുണ്ടാകും) ഭാഗവതോത്തമനാരായ നാരദൻ, പ്രാദാദൻ, പരാശരൻ, രാമദാസൻ മുതലായവർ ശ്രീരാമന്റെ തിരുവടികളെ സേവിച്ചു. അതുപോലെ ഈ ത്യാഗരാജൻ ചെയ്തിരുന്നെങ്കിൽ ഇന്ന് (തല വിധി)

പ്രഹ്ലാദാദികളെപ്പോലെ അപഞ്ചലമായ ഭക്തിയില്ലാത്തതിനാലാണ് ഭഗവദനുഗ്രഹം ലഭിക്കാത്തതെന്നു ഭവനി.

ഭദ്രാപലത്തിലുള്ള ശ്രീരാമസ്വാമിക്ഷേത്രം നിർമ്മിച്ച മഹാഭക്തനും വിശിഷ്ടനുമായ രാമദാസൻ.

47

കുന്തളവരംഭൂമി-ഭേദഗാഥ

- പ. കലിനരലക മഹിമലു
ദൈവിപേമി ഫലമന ലേദാ (ക)
- അ. ഇലന വെലയു വര വൃഷാഭാദയ കടു
കല രചി ദൈവിയ ചന്ദ്രഗാ നീ (ക)
- ച. ദാരസുതലകൈ ധനമുലകൈയു
പേരുലകൈ ബഹുപെട്ട തനമുകൈ
സാരക ഭക്തവേസമു ഗോനവാരികി
താരകനാമ! ശ്രീതൃഗരാജാർച്ചിത! (ക)

കലിനരലക-കലിയുഗത്തിലെ ജനങ്ങൾക്കു, മഹിമലു- (നിന്റെ) മഹിമ, ദൈവിപു-വിവരിച്ചുകൊടുക്കുക, ഏമി ഫലമു-എന്തുഫലം, അന ലേദാ-പറഞ്ഞിട്ടില്ല, ഇലന വെലയു-ലോകത്തിൽ വസിക്കുന്നവർ, വര വൃഷ ഭാദയക-മേത്തരം കാളകൾക്കു, അടുകലരചി-അവിലിന്റെ സ്വാഭ, ദൈവിയു- (തെയ്യ) അറിയുക. ചന്ദ്രഗാ-മാതിരിപോലെ, (അറിയാത്തതുപോലെ എന്നർത്ഥം) നീ-നീന്റെ, ദാരസുതലകൈ-ഭാര്യമാക്കുക വേണ്ടി, ധനമുനകൈ-പണത്തിനുവേണ്ടി, ഉരുപേരുലകൈ-പേരിനുവേണ്ടി, ബഹുപെട്ടനമുകൈ-വലുപ്പത്തിനു (വലിയ സ്ഥാനത്തിനു) വേണ്ടി, സാരക-എല്ലാത്തോഴും, ഭക്ത വേസമു-ഭക്തന്റെ വേഷം, ഗോനവാരികി-ധരിച്ചിട്ടുള്ളവർക്കു, താരകനാമ-മുക്തിപ്രദമായ നാമമുള്ളവനേ! ശ്രീതൃഗരാജാർച്ചിത!

അനുപല്ലവി പല്ലവിയോടു ചേർന്നു അന്വയിക്കുകയാണു നല്ലതു്. ഭൂമിയിൽ അലഞ്ഞുനടക്കുന്ന മേത്തരമായ കാളകൾക്കു (എന്തു കളിൽ നല്ലതിനകൂടി) അവിലിന്റെ സ്വാഭ് അറിയാതിരിക്കുന്നതുപോലെ ഈ കാലത്തെ (കലിയുഗത്തിലെ) ജനങ്ങൾക്കു എന്റെ മഹിമ വിവരിച്ചുകൊടുത്തിട്ടു ഫലമില്ലെന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞിട്ടില്ല. ഭാര്യമാക്കുകയും ധനം നേടാൻ വേണ്ടിയും പേരിനും ബഹുമതിക്കുംവേണ്ടി എപ്പോഴും ഭക്തന്റെ വേഷം മാത്രമായി നടക്കുന്നവർക്കും താരകനാമ! ശ്രീതൃഗരാജാർച്ചിത! (നിന്റെ മഹിമ പറഞ്ഞുകൊടുത്തിട്ടു് ഒരു ഫലവുമില്ല.)

വേസാഗരം. കടുത്തുവാൻ-ജനനമരണമാകുന്ന ക്ലേശത്തിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെടുത്തുവാൻ-ശക്തിയുള്ളതാണു രാമനാമം. അതിനാൽ താരകനാമ! എന്നു സംബോധന.

“എട്ടു കേമി ദൈവസു അടുകല രചി?” എന്നു തെലുങ്കിലുള്ള പഴഞ്ചൊല്ലാണു് സ്വാമികൾ ഇതിൽ പ്രയോഗിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ശ്രീമദ്ഭാഗവതപുരാണത്തിൽ കലികാലത്തിലുണ്ടാവുന്ന അധർമ്മത്തെയും ദുരാചാരങ്ങളേയും സവിസ്തരം നാരദമുനി വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ഭഗവാൻ ഉദ്ധവനോടു-

“യാർഹേവായം മയാ തൃക്തോ

ലോകോയം നഷ്ടമംഗല:

ഭവിഷ്യത്യചീരാൽ സായോ

കലിനാപി നിരാകൃത:”

ഭാഗവതം--7

ദീപകം-ശോഭി

- പ. കളലനേർച്ചിന മുനജേസിനദി
ഗാകയേമി? അരവൈനാലു (ക)
- അ. കലിമി ലേമുലക ഗാരണംബ നീവേ
കുരുണ ജുഡവേ കഡുപ കോസമൈ (ക)
- ച. കോരി നൂവുല കൊഡ സിംഗിരി മൂനി
കൂർമ്മി ഭൂജിഞ്ചെന്നാ? വൈരിതമ്മുഡു
സാരമൈന രങ്കനി ഇല്ല ജേർച്ചെ നാ?
സരസി ത്യാഗരാജവീരതി ബ്രോമവേ (ക)

കളല-കലകളെ; നേർച്ചിന-പഠിച്ചിട്ടു; മുന-മുന; ജേസിനതി-പെയ്തതു (മുജന കർത്തം) ഗാക-ഓടിയാക്കാൻ; ഏമി-സാധിക്കുമോ? അരവൈ നാലു-അറുപത്തിനാലു; കലിമി-ഐശ്വര്യത്തിനു; ലേമുലക-ഭാരിത്ര്യത്തിനു; ഗാരണംബ-കാരണം; നീവേ-നീ തന്നെ; കുരുണജുഡവേ-ഭയയോടെ കണ്ടാലും; കഡുപ കോസമൈ-ഉദരപുറത്തുള്ള, കോരി-ആശ്ചി്യ, നൂല-എള്ളു, കൊഡ-ചല, സിംഗിരി-എടുത്തു, കിട്ടിയ, സിംഗിരിമൂനി-സിംഗിരിമുനി എന്ന ആൾ, കൂർമ്മി-ആത്മിയോടെ, ഭൂജിഞ്ചെന്നാ-ഭക്ഷിച്ചുവോ, വൈരിതമ്മുഡു-രാവണാസാദരനായ വിഭീഷണൻ, സാരമൈന-വേദസാരമായ, രങ്കനി-രങ്കനാമനെ, ഇല്ല ജേർച്ചെ-വിട്ടിലേക്കു കൊണ്ടുപോവാൻ സാധിച്ചുവാ, സരസി-രസജ്ഞനായവനെ! ത്യാഗരാജനത! ബ്രോമവേ-രക്ഷിച്ചാലും.

ജീവിതത്തിനു മാത്രം വേണ്ടി അറുപത്തിനാലു കലകളെയല്ലാം വശമാക്കിയാലും പൂർവ്വകർമ്മഫലങ്ങളിൽ നിന്നു ഓടിത്തുമാറുക സാധ്യമാണോ? ഐശ്വര്യത്തിനു. ഇല്ലായ്മയ്ക്കും കാരണം നീ തന്നെ. ഭയയോടെ എന്നെ നോക്കിയാലും! വളരെ കൊതിച്ചു കിട്ടിയ എള്ളുണ്ടു സികിരികനിക്കു ഭക്ഷിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല; വിഭീഷണൻ രങ്കനാമനെ ലക്ഷ്യമേറിയ കൊണ്ടുപോവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല; സരസൻ ത്യാഗരാജൻ ചിത്തമായ ശ്രീരാമ എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും.

വാത്മീകിയും അദ്ദേഹത്തിനു ശേഷമുണ്ടായ രാമായണ കർത്താക്കന്മാരും പറഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത ചില കഥകൾ ത്യാഗരാജസ്വാമികൾക്ക് ഏവിടെ നിന്നോ ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്: അതിലൊന്നാണു സിംഹാശ്വതി മുനിയുടെ ചരിതം...

ശ്രീരാമന്റെ പട്ടാഭിഷേക ചേട്ടയിൽ പല ഭാഗങ്ങളും വസിഷ്ഠ മഹർഷിയുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ നടത്തുകയുണ്ടായി. പാപപരിഹാരമായിട്ടുള്ള തിലഭാഗവും അതിലൊന്നായിരുന്നു ശ്രേഷ്ഠരായ ബ്രാഹ്മണർ ആരും തിലഭാഗം വാങ്ങുകയില്ല അതിനാൽ എള്ളുക്കൊന്നിച്ചു ഒരു ഭാരം സ്വർണ്ണം കൂടി കൊടുക്കുമെന്നു വസിഷ്ഠൻ പ്രഖ്യാപിച്ചു.

അക്കാലത്തു സിംഹാശ്വതി എന്നൊരു വിശിഷ്ട ബ്രാഹ്മണൻ അയോദ്ധ്യാനഗത്തിന്റെ പ്രാന്തഭാഗത്തു വസിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു ധനത്തിൽ ഇച്ഛയുണ്ടായിരുന്നില്ലയെങ്കിലും ഭാര്യയുടെ പ്രാണയാലും എള്ളുണ്ടു തനിക്കു വളരെ ഇഷ്ടമായിരുന്നതിനാലും തിലഭാഗം വാങ്ങാൻ ഒരുങ്ങി. ദോഷശമനത്തിനു ശ്രീരാമർശനം മതിയെന്നു അദ്ദേഹത്തിനു വിശ്വാസമുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ

ഈ യുക്തി മനസ്സിലാക്കിയിരുന്ന വസിഷ്ഠൻ അതു തരമാക്കിയില്ല. നൈരാശ്യത്തോടെ സിങ്ഗരിമുനി ആശ്രമത്തിലേയ്ക്കു മടങ്ങി. മുനിപത്നി ഉഷാക്കിക്കൊണ്ടുവന്ന എള്ളുണ്ടു തൊട്ടിപ്പൂ പണം കിട്ടിയ സന്തോഷവും ആസ്രിക്കുണ്ടായില്ല-ഭർത്താവിന്റെ തീവ്രമായ മൗഢ്യം കണ്ടിട്ട്.

ഇങ്ങനെ എള്ളുണ്ടുപ്രിയനായ സിങ്ഗരിമുനിക്കു എള്ളു കിട്ടിട്ടും അതനുഭവിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

എന്നാൽ ഈ കഥയുടെ അന്ത്യം ശുഭമാണു. അചിരേണ ആ ബ്രഹ്മണനു ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ ഭർഗ്ഗനും ലഭിച്ചു. ഭഗവാൻ അരുളച്ചെയ്തു. "അങ്ങയുടെ ദുരിതം തീർന്നു ഇനിയെല്ലാം മഹാജമാണു." സിങ്ഗരിമുനി പൂർവ്വാധികം തേജസ്വിയായി.

വിഭീഷണന്റെ കഥ: ശ്രീരാമപട്ടാഭിഷേകം ആഘോഷിക്കപ്പെട്ട ശേഷം ഭഗവാൻ സുഗ്രീവാദികളെയും മറ്റും അപനന്ദന്റെ നാട്ടിലേയ്ക്കു യാത്രയയക്കി. എന്നാൽ വിഭീഷണൻ പോവാൻ കൂട്ടാക്കിയില്ല. ശ്രീരാമസന്നിധിയിലിരുന്ന ലങ്ക ഭരിക്കാനാണു ആ രാക്ഷസ രാജാവു തീർച്ചയാക്കിയത്. സ്വരാജ്യത്തിലേയ്ക്കു മടങ്ങിച്ചെന്നു പ്രജാപരിപാലനം വിഭീഷണനെക്കൊണ്ടു നിർവ്വഹിപ്പിക്കുവാൻ ഭഗവാൻ ആ ഭക്തനു തന്റെ കലധനമായ രക്തവിമാനം സമ്മാനിച്ചു. ഈ വിഗ്രഹത്തെ കയ്യിലെടുത്തു ആകാശമാഗ്ഗമായി ലങ്കയിലേയ്ക്കു മടങ്ങുന്ന വിഭീഷണൻ കാവേരി നദീതീരത്തു സന്ധ്യാവന്ദനത്തിനായി ഇറങ്ങി. നദീതീരത്തു വെച്ചുപോയ വിഗ്രഹത്തെ വിഭീഷണനു എത്ര ശ്രമിച്ചിട്ടും ഇളക്കുവാൻപോലും കഴിഞ്ഞില്ല. രക്തവിമാന്റെ വിഗ്രഹം അവിടെവെച്ചു പോവാനും ഭഗവാന്റെ സാന്നിധ്യം ലങ്കയിലുണ്ടാകുമെന്നും അശരീരി സന്ദേശം കേട്ടിട്ടു വിഭീഷണൻ ലങ്കയിലേയ്ക്കു മടങ്ങി.

അനുപല്പവിധിയിൽ കോസമൈ എന്നതിനു കൊറക്കൈ എന്നും പരണത്തിൽ നൂലുകൊണ്ടു എന്നതിനു നൂവലുകൊണ്ടു എന്നും പാദഭേദങ്ങൾ കാണുന്നുണ്ട്.

49

വാചസ്പതി-ഭേശാദി

- പ. കണ്ടുജുഡുമി; കെപാരി ക്രേ (കൺ)
 അ. ബണ്ടുഡൈ വെലയു ബാഗുഗാനി തപ്പു
 തണ്ടുലേല്ല മാറുകൊന്ന നന്ന ക്രേ (കൺ)
 ച. അലനാഡു സൗമിത്രി പാദസേവ
 ചെലരേഗി ചേയുവേളു സീതതോ
 ബലങ്കി ചു. ചിനന്ത പുളകാങ്കുതയൈ
 ബർഗിന യടുതഗാഗാജനി ക്രേ (കൺ)

കണ്ടുജുഡുമി- കൺപാത്താലം (എന്നെ); കെപാരി- നെിക്കൽ; മകുഗണ്ട- കടക്കൺ; ബണ്ടുഡൈ- ദാസനായി; വെലയു-ഇരിക്കുവാൻ; ബാഗുഗാനി-മോശമായ, ചീത്തയായ തപ്പുതണ്ടുലേല്ല (തപ്പു+തണ്ടുല+എല്ല) എല്ലാ തെറ്റുകാരങ്ങളേയും; മാറുകൊന്ന- തൃജിപ്പുട്ടുള്ള; നാന്ന-എന്നെ-ക്രേ കണ്ടു; അലനാഡു- അന്നൊരിക്കൽ; സൗമിത്രി- ലക്ഷ്മണൻ; പാദസേവ-

പാദശുശ്രൂഷ; ചെലവേറേ ഉത്സാഹത്തോടെ; ചേയ്യവേള- ചേയ്യുന്നസമയത്തിൽ; സീതയോ- സീതയോട്; ബലംകി-പറഞ്ഞത്; ചൂചിനന്ത-നോക്കി നൽകാതും; പുളകാങ്കിളയെ-പുളകാങ്കിളയെ; ബരകിന-തീർന്നു യട്ട-(അട്ട) പോലെ ത്യാഗരാജനി- ത്യാഗരാജനെ ക്രേ (കണ്ട)

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ഒന്നിച്ചു അന്വയിക്കണം.

നിന്തിരുവടിയുടെ ഭാസനായിരിക്കുവാനുള്ള യോഗ്യതയ്ക്കു വേണ്ടി എല്ലാ തെറ്റുകുറ്റങ്ങളെയും ത്യജിച്ചവനായ എന്നെ അർപ്പിക്കുകിലും കടക്കണ്ണാൽ നോക്കണം. ഒരുനാൾ (വനവാസകാലത്തു) പാദശുശ്രൂഷ ചെയ്യുന്ന ലക്ഷ്മണനെ (പുഷ്പാഞ്ജനം) സീതയോട് പറഞ്ഞു അവനെ നോക്കിയപ്പോൾ അവൻ പുളകിതനായതുപോലെ ഈ ത്യാഗരാജനെയും കടക്കണ്ണാൽ നോക്കുകയോ!

ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ രാഗം ലതാംഗിയെന്ന ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നുണ്ടെങ്കിലും വാചസ്പതിയിലാണ് പാടിവരുന്നത്.

50

ശുദ്ധസാവേരി-രൂപകം

പ. കാലഹരണ മേലരാ? ഹരേ! സീതാരാമ! (കാ)

അ. കാലഹരണമേല? സുഗുണജാലം! കരുണാലമാല! (കാ)

ച. 1. ചുട്ടി ചുട്ടി പക്ഷുലേല്ല
ചെട്ടവെദക രീതി ഭൂവിനി
പട്ടലേക നീപദമുല
ബട്ടുകൊന്ന നന്ന ബ്രോവ (കാ)

3. ദിനദിനമുൻ തിരിഗി തിരിഗി
ദിക്കലേക ശരണജൊച്ചി
തനുപ ധനമു നീ ദേയണ്ടി
ത്യാഗരാജവിനത! രാമ! (കാ)

കാലഹരണമു-താമസം; ഏല-എന്തിനും; രാ- സംബോധന; ഹരേ! സീതാരാമ! കാലഹരണമേല; സുഗുണജാലം-സൽഗുണങ്ങൾക്കിരിപ്പിടമായവനെ! കാരുണ്യത്തിന്റെ ഉറവിടം! ചുട്ടി ചുട്ടി-ചുറ്റിച്ചുറ്റി; പക്ഷുലേല്ല; പക്ഷികൾ; ചെട്ട-മരത്തിനെ; വെദക രീതി-തിരയുന്നതുപോലെ; ഭൂവിനി-ഈ ലോകത്തിൽ; പട്ടലേക-പുനഃജന്മത്തെ ഒഴിവാക്കുന്ന; നീ പദമുല; നിന്റെ കാലടികളെ; ബട്ടുകൊന്ന-പിടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു-നന്ന എന്നെ; ബ്രോവ-രക്ഷിച്ചാലും.

ദിനദിനമുൻ-എല്ലാദിവസം; തിരിഗി തിരിഗി- തിരിഞ്ഞു തിരിഞ്ഞു; ദിക്കലേക- ഗതികിട്ടാതെ; ശരണജൊച്ചി-ശരണം പ്രാപിച്ചു; തനുപ-ദേഹം, ധനമു തലം; നീദേയണ്ടി- നിന്റെതാണെന്നു നിശ്ചയിച്ചു;

ഹരേ! സിതാരാമോ! എന്നെ രക്ഷിക്കുവാൻ ഇനിയും താമസമാണോ? സത്ഗുണനിയോ! ദയാപരയോ! പരവകം ചുറ്റിപ്പാന്നു (വിശ്രമത്തിനായി) മരക്കൊമ്പിനെ തേടുന്നതുപോലെ പുനർജന്മമില്ലാതാക്കുന്ന നിന്തിരുവടിയുടെ പാദങ്ങളെ കെട്ടിപ്പിടിച്ചു എന്നെ രക്ഷിക്കാൻ.

നിത്യവും അങ്ങമിങ്ങു അലഞ്ഞു തിരിഞ്ഞു ഗതികിട്ടാതെ നിന്നെ ശരണം പ്രാപിച്ച ഏകദൈവം ഉടലും സർവ്വസ്വവും നിൻറെതന്നെ നിശ്ചയിച്ചു (ആത്മസമർപ്പണം ചെയ്ത) താഗരാജൻ സ്തുതിക്കുന്ന രാമം (താമസമെന്നിന്ത്).

51

തോഡി-ആദി

- പ. കൊലുവമരെ ഗദ കോദണ്ഡപാണി (കൊ)
 അ. നലുവക ബലുകല ചെലിയകു രക്തമിണികി
 ലളിതകു സീതകു ലക്ഷ്മണനി കരുദൈന (കൊ)
 ച. വേകവ ജാമുന വെലയുച്ച ദാബുര
 ജേകൊനി ഗുണമുല ചെലുവൊന്ദ ബാഡുച
 ശ്രീകരുനി കാശ്രിത ചിന്താമണനികി
 നാകലി ദീര ബാലാരഗിമ്പന ജേസേഡു (കൊ)

കൊലുവമരഗദ (കൊലുവ+അമര+കദ) കൊലുവ-സേവ, പുജ; അമര-വിധിച്ചു, പതിവനുസരിച്ചു; കദ-അല്ല. കോദണ്ഡപാണി-ശ്രീരാമൻ; നലുവക-ബ്രഹ്മമാവിൻ; ബലുകല ചെലിയകു-(വലുകല ചെലിയ-വാദേമത) സരസ്വതിക്കു; രക്തമിണികി-രക്തമിണിക്കു; ലളിതകു-പാശ്ചാതിക്കു; സീതകു-സീതയ്ക്കു; ലക്ഷ്മണനിലക്ഷ്മണനു; അരുദൈന-അലഭ്യം. വേകവ ജാമുന-രാവിലെ നേഞ്ഞു; വെലയുച്ച-ശോഭിക്കുന്ന, അഴകുള്ള; ദാബുര-തമ്പുര; ചേകൊനി-ഏഴത്തിട്ടു; ഗുണമുല-ഗുണങ്ങളെ; ചെലുവൊന്ദ-സ്വരമാധുര്യത്തോടെ; ബാഡുച-പാടിക്കൊണ്ടു; ശ്രീകരുനി-ശ്രീഭക്ത ചെയ്യുന്നവൻ; ആശ്രിത ചിന്താമണനികി-ഭക്തന്മാരുടെ അഭിഷ്ടങ്ങൾ സാധിപ്പിച്ച കൊടുക്കുന്നവൻ; നാകലി-വിശപ്പടക്കുന്നതു; ബാലാരഗിമ്പ (പാലു+ആരഗിമ്പ) പാലുനിവേദ്യം; ജേസേഡു-ചെയ്യുന്നു.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തി അന്വയിക്കുന്നു ഞാൻ നിയമേന ശ്രീരാമസ്വാമിക്കു ചെയ്യുന്ന സേവ ബ്രഹ്മമാവിനോ, സൗസ്വതിക്കോ, രക്തമിണിക്കോ, പാർവ്വതിക്കോ, സീതയ്ക്കോ, ലക്ഷ്മണനോ സാലാമ്രാണോ? (ഇവരാലും കൂടി സാധിക്കാത്ത പുജ ഏകദൈവ മാന്തിൻ ഏർപ്പെടുത്തിട്ടുണ്ട്)

മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ ആദ്യത്തേതു്.

ഉഷസ്സിനു വളരെ മുൻപുതന്നെ (ഞാൻ ഏഴന്നേരം) ശ്രീഭക്ത ചെയ്യുന്നവനും ഭക്താഭിഷ്ടപ്രദനമായുള്ള (ഭഗവാന്റെ) വൻറെ ഗുണങ്ങളെ ഭംഗിയുള്ള തമ്പുര കയ്യിലെടുത്തു സ്വരമാധുര്യത്തോടെ പാടുന്നു; എന്നിട്ടു വിശപ്പടക്കുന്നതായ പാൽ (നിവേദ്യം) അർപ്പിക്കുന്നു.

പാദമേദ-ചരണത്തിൽ ഒറ്റ 'ജേസേഡു' എന്നിടത്തു ജേയ എന്നും ജേസേ എന്നും.

52

ഭൈരവി-ആദി

- പ. കൊലുവൈയുന്നാഡേ കോദണ്ഡപാണി (കൊ)
- അ. തൊലികമ്മമണഗ ജുതാമു രാദേ
തോയജാരി രോഹിണി ഗുഡിന രീതി (കൊ)
- ച. മനസുരഞ്ചിപ്പു സുരസതുല അണി...
മാറ്റു കൊലുവവേയിവനെ
കനകശലാകനു ഗേരു സീതാ...
കാന്തതോനു ത്യാഗരാജവിനതുഡു (കൊ)

ആരാധകർക്കു ദർശനം കൊടുപ്പാനായി അന്തസ്സോടെ സിംഹാസനത്തിലിരിക്കുന്നതാണ് കൊലുവ 'ദർബാർ' എന്നു പറയാം. കൊലുവൈ-ദർബാരിൽ. ഉന്നാഡ-സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു. കോദണ്ഡപാണി-ശ്രീരാമൻ; തൊലികമ്മു-മുല്യജനകമ്മങ്ങൾ; അണഗ-നശിപ്പിക്കുവാൻ; ചുതാമു-(നമുക്കു)ചെന്നു കാണുവാൻ; രാദേ-വന്നാലും; തോയജാരി-ചന്ദ്രൻ; രോഹിണി ഗുഡ് നരിതി-രോഹിണിയോടു ചേർന്നതുപോലെ; മനസു-മനസ്സ്; രഞ്ചിപ്പു-സന്തോഷിക്കുക; സുരസതുല-ദേവസ്ത്രീകൾ; അണിമാറ്റു-അണിമാടിയിരിക്കുക; കൊലുവ-സേവിക്കുവാൻ; വേയി-ആയിരം; വന്നെ-നിറങ്ങുക; കനകശലാകനു-സ്വർണ്ണക്കമ്പി; ഗേരു-അതിശയിക്കുക; സീതാകാന്തതോനു-സീതയോടു കൂടെ; ത്യാഗരാജവിനതുഡു-ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനായ.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തി അന്വയിക്കുന്നു.

ചന്ദ്രനും രോഹിണിയും ഒന്നിച്ചു ചേർന്നതുപോലെ (സീതയോടുകൂടി) കോദണ്ഡപാണി ദർബാർ നടത്തുന്നു. മുല്യജനദരിതങ്ങൾ നിങ്ങളുവാനായി ചെന്നുകാണുവാൻ വന്നാലും. മനസ്സിനു ആനന്ദം നല്കിക്കൊണ്ട് ദേവസ്ത്രീകളും അണിമാടി അഞ്ചൈടശ്ശാശ്വങ്ങളും സേവിച്ചതിൽക്കേ സ്വർണ്ണക്കമ്പിയെ അതിശയിക്കുന്ന കാന്തിയുള്ള സീതാദേവിയോടെ ഈ ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനായ (കോദണ്ഡപാണി ദർബാറിലിരിക്കുന്നു.)

53

ശ്ലോക-ആദി

- പ. ഗിരിപൈ നെലകൊന്ന രാമനി
ഗുരി ദ്വപക കണ്ടി (ഗി)
- അ. പരിവാരുലു വീരി സുരടുലചേ നില
ബഡി വിസരുലു ഗോസരുലു സേവിപഗ (ഗി)

ച. പുലകാങ്കിതയുടെ യാനന്ദശ്രീ
വുല നിന്ദിച്ച മാലാധവലനനി
കലവരിഞ്ചഗനി പദിപ്പുലപൈ
ഗാലൈ നന്ദ ത്യാഗരാജവിനതുനി (ഗീ)

ഗിരിപൈ-മലയേൽ, മലകളിൽ; നെലകൊന്ന-നിലക്കണവനായ; രാമനി-ശ്രീരാമനെ; ഗുരിതപ്പക-കുറിയൊരാളെ; (സുവ്യക്തമായി); കണ്ടി-ഞാൻ കണ്ടു; പരിവാരുല-പരിവാരങ്ങൾ, ഭൃത്യന്മാർ; വിരി-പുഷ്പങ്ങൾ; സുരളചേ-വിശദീകരിക്കാൻ; നിലബധി-നിന്നുകൊണ്ടു; വിസന്ദപ-പരത്തുക, വിശ്വക; കോസന്ദപ-വീണ്ടുവീണ്ടു; സേവി-പഗ-സേവിക്കുവാനായി. പുലകാങ്കിതയുടെ-പുളകംഗിതനായി; ആനന്ദശ്രീ-ആനന്ദശ്രീക്കുളാൽ; നിന്ദിച്ച-നിറഞ്ഞു; മാലാധവലനനി-സംസാരിക്കുവാനായി; കലവരിഞ്ച-വെമ്പൽ, ഗുതി; കനി-കണ്ടു; പദിപ്പുലപൈ-പത്തുദിവസം കഴിഞ്ഞു; ഗാലൈ നന്ദ-ഞാൻ രക്ഷിക്കും. ത്യാഗരാജനതുനി-ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടു.

അനുപല്ലവി പല്ലവിയോടുകൂടുന്ന അന്ധയിക്കണം.

പരിജനങ്ങൾ (പുറം നിന്നു) പൂവിശദീകരിക്കുകയോ വിശുദ്ധനും സേവ ചെയ്യാനും അഹമഹമികയാ തള്ളിവന്നുകൊണ്ടു മലകളിൽ നിലക്കണവനായ ശ്രീരാമനെ സ്തബ്ധമായി ഞാൻ കണ്ടു. പുലകാങ്കിതനായ, ആനന്ദശ്രീക്കുളാൽ. എന്തോ പായാൻ വിചാരിച്ചു ഉച്ചരിക്കാൻ വയ്യാതെ കഴിഞ്ഞു (എന്നെ) കണ്ടു പത്തു നാളുകളിൽ നിന്നെ രക്ഷിക്കുന്നു എന്ന് പറയുന്ന ത്യാഗരാജാർച്ചിതനായ ശ്രീരാമനെ ഞാൻ കണ്ടു.

സ്വാമികൾ സ്വപ്നത്തിൽ കണ്ടതും കേട്ടതുമായ സ്വാനുഭവമാണ് ഇതിൽ കുറിച്ചിട്ടുള്ളത്. അതു ഫലിക്കുകയും ചെയ്തു. പത്താമത്തെ നാൾ സ്വാമികൾ ദേഹസ്നാനം ചെയ്തു. പ്രഭുവർഷം പൂജാബഹുലബന്ധമിനാൾ (1847 ജനുവരി ആറാം തീയതി).

ഇതിനുശേഷം രണ്ടു കീർത്തനങ്ങൾ മാത്രമേ സ്വാമികൾ രചിച്ചിട്ടുള്ളൂ: മനോഹരിയിൽ 'പരിതാപമു', വാഗധീശ്വരിയിൽ 'പരമാത്മധൂ.' ഈ സ്വപ്നത്തിന്റെ പ്രസ്താവന ഭഗവാന്റെ വാഗ്ദാനം, മനോഹരി കീർത്തനത്തിലുമുണ്ട്.

സ്വാമികൾ സ്വപ്നത്തിൽ കണ്ടതായ മല ദ്രോഹലമാണെന്നാണ് പൊതുവിൽ വിശ്വാസം. സമുദ്രതരണം ചെയ്തു ലങ്കയിലെത്തിയ ശ്രീരാമൻ സുവേലപവൃത്തത്തിൽ വിശ്രമിക്കുകയുണ്ടായി-ആ മലയാണു സ്വാമികൾ സ്വപ്നത്തിൽ കണ്ടതെന്നും അഭിപ്രായമുണ്ട്.

54

സുരടി-ദേശാദി

ച. ഗീതാർത്ഥമു സംഗീതാനന്ദമു
നീ താവുന ജുഡരാ ഓ മനസാ (ഗീ)

അ. സീതാപതി ചരണാബ്ജമു ലീഡുകൊന്ന
വാതാത്മജനികീ ബാഗ ദൈവസുരാ (ഗീ)

ച. ഹരിഹര ഭാസ്കര കാലാഭി കർമ്മ-
ലഭമതമുല മർമ്മമുല നെറീംഗിനന
ഹരിവര രൂപസ്യ ഹരിഹയവിന തുഡു,
വര ത്യാഗരാജവരദൃഡ സുഖിരാ

(ഗീ)

ഗീതാത്മർത്വഭാവത്ഗീതയുടെ അർത്ഥം; സംഗീതാനന്ദന-സംഗീത
ത്തിന്റെ ആനന്ദം, ഈ താവുന-ഇവിടെ; ജ്യോത-കണ്ടാലു ; കാ മാനസ-അല്ല
യോ മനസ്സു; സീതാപതി പരണാബ്ജമുല-ശ്രീരാമന്റെ പാദതാമരകളെ;
ഇഡുകൊന്ന-ധരിച്ചിട്ടുള്ള; വാതാത്മജനികി-ഹന്തമാൻ; ബാഗ-നല്ലവണ്ണം;
ലൈസുര-അറിയാം; ഹരിഹര ഭാസ്കര കാലകർമ്മമുലന-വിഷ്ണു, ശിവൻ,
സൂര്യൻ, കാലം, കർമ്മം എന്ന അഞ്ചു സ്വരൂപങ്ങളുടേയും; മതമുല മർമ്മമുലന-
മതങ്ങളുടെ രഹസ്യങ്ങളെയും, ഏറിഗിന-അറിഞ്ഞു; ഹരിവരരൂപസ്യ-വാന്നര
വേഷം ധരിച്ചു; ഹരിഹയവിനതുഡു-ഇത്രനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവൻ; വര-ശ്രേ
ഷ്ഠൻ; ത്യാഗരാജവരദൃഡ-ത്യാഗരാജനു വേണ്ടതു കൊടുക്കുന്നവൻ; സുഖിരാ-
സുഖിയാണ്.

അല്ലയോ മനസ്സേ, ഭഗവത്ഗീതയുടെ അർത്ഥവും സംഗീതത്തിന്റെ
ആനന്ദവും ഇവിടെത്തന്നെ (നിന്നിൽത്തന്നെ) കണ്ടാലും. ശ്രീരാമന്റെ പാദര
വിന്ദങ്ങളെ തന്റെ മനസ്സിൽ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിട്ടുള്ള ഹന്തമാൻ ഇതു നല്ലവണ്ണം
അറിയും. വിഷ്ണു, ശിവൻ, സൂര്യൻ, എന്നിവരെയും കാലം, കർമ്മം എന്നീ
വയുടെയും (തത്ത്വവും) ശൈവാഭിഷ്ഠൻമതങ്ങളുടെ രഹസ്യവും അറിയുന്നവനും,
വാന്നരവേഷം പൂണ്ടവനും, ഇത്രനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനും ത്യാഗരാജന്റെ ശ്രേഷ്ഠ
നായ വരദനുമായ (ഹന്തമാൻ സുഖിയാണ്) (പ്രസ്തുതകാരണങ്ങളാൽ)

ശിവാംശജാതനായ ഹന്തമാൻ പിറന്ന ഉടനെ ഉദയസൂര്യനെക്കണ്ട് പഴുത്ത
പഴമാണെന്നു വിചാരിച്ചു ക്ഷേപിക്കുവാനായി മേല്പോട്ടുപാടി. രാഹുക്കേതുകളിൽ
ഒരസുരനാണ് എന്നുകരുതി ഇത്ര വളരെയധികം കൊണ്ട് ഹന്തമാനെ വീഴ്ത്തി.
അച്ഛനായ വായുഭഗവാൻ ദുഃഖിച്ചു പുത്രനെ എടുത്തു പാതാളത്തിലേയ്ക്കു പോയി.
വായുവില്ലാതെ ലോകം നാശോന്മുഖമായി. ഉടനേ ബ്രഹ്മാ-വിഷ്ണു-മരഹ
ശ്വരന്മാർ പാതാളത്തിലെത്തി ഹന്തമാൻ ഒരുകാലത്തും മരണംവരുകയില്ലെന്ന
അനുഗ്രഹിച്ചു. ഇത്രയും മറ്റു ദേവന്മാരും ഹന്തമാനെ സ്തുതിച്ചു. വായു പ്രീത
നായി, ലോകവാസികൾക്ക് ആശ്വാസവുമായി. ഈ അംശസരത്തിലാണ്
ഇത്ര ഹന്തമാനെ സ്തുതിച്ചത്.

ശ്രീകൃഷ്ണഭഗവാൻ അജ്ഞനന്മ ഉപദേശിച്ചുകൊടുത്ത ഗീത തേരിന്റെ
ഖാജസ്സംഭത്തിൽ സ്ഥിതനായിരുന്ന ഹന്തമാൻ കേട്ടു ഗ്രഹിച്ചു സ്വാന്തര്യതയു
ണ്ടാക്കിയെന്നു താത്പര്യം. ഹന്തമാന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെ പ്രകീർത്തിക്കുന്ന
താണ് ഈ കീർത്തനം.

55

ഗൗരീമനോഹരി-രത്ന

പ. ഗുരുലോക യെടുവണ്ടി
ഗുണികി ദലിയഗ ബോള

(ഗ)

അ. കുറുകൈന ഹൃദ്രോഗ ഗഹനമുന
ഗൊട്ടന സത്

(ഗ)

- ച. തന്നു സുതധനദാര ദായാദി ബാധവുല
ജനീയിഞ്ചി ചെങ്ങ ജാലിനി കരണ തോ
മനസുനണ്ടക സേയുമന്ദനച തത്വബോ-
ധന ജേസി കാപാഡ്യ ത്യാഗരാജാപ്തുഡഗു (ഗു)

ഗുരുലേക-ഗുരു കൂടാതെ, ഗുരുവില്ലാതെ; ഏതവഞ്ചി ഗുണികി-സജ്ജനങ്ങൾ
കു പോലും; തെലിയഗബോട-അറിയുക സാധ്യമല്ല; കറുക്കെന-മുറിച്ചുയള്ള;
ഏദ്രാഗഹനമുറ-ഏയവേദനകളാകുന്ന കാടിനെ; ഗൊട്ടന-നുള്ളിക്കളയുക;
സദ്-ശ്രേഷ്ഠനായ; തന്നു-ദേഹം; സുത, ധന, ദാര; ദായാദിബാധവുല-സ്വജ
നവു. ബന്ധക്കളും; ജനീയിഞ്ചി-ജനിച്ചിട്ട്; ചെങ്ങ-പിന്നിച്ചിതറിപ്പോകുന്നു;
ജാലിനി-അനുഭവംകൊണ്ടു്; കരണതോ-ഭയംകൊണ്ടു്; മനസുനണ്ടക (മനസ്സു
നണ്ടക) മനസിനെ ബാധിക്കാതെ; സേയുമന്ദനച (ചേയുമന്ദന + അന്ദന) ചെ
യുന്ന മരണായ; തത്വബോധനജേസി-തത്വോപദേശം ചെയ്തിട്ട്; കാപാഡ്യ-
സംരക്ഷിക്കുന്നവൻ; ത്യാഗരാജാപ്തുഡഗു-ത്യാഗരാജൻ മിത്രമായ

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ഒന്നായിട്ട് അന്വയിക്കണം.

ഗുണസമ്പന്നനായ മനുഷ്യൻ. സദ്ഗുരു(വിന്റെ സഹായം, അനുഗ്രഹം)
ഇല്ലാതെ മനശ്ശല്യങ്ങളാകുന്ന വൻകാട് വെട്ടിത്തെളിച്ച് ജ്ഞാനം നേടുക സാ
ധ്യമല്ല. മരുവന്റെ ദേഹം. (ആരോഗ്യം) പുത്രകളത്രവും ധനവും, ബന്ധുചിത്രാ
ദികളുമെല്ലാം ഉണ്ടാവുകയും നശിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ആശയായോ കരുണയായോ
(ദുഃഖഹേതുക്കളായ) അവയിൽ മനസ്സു ബന്ധിക്കപ്പെടാതെ തത്വോപദേശമാകു
ന്ന മനുഷ്യം കൊടുത്തു സംരക്ഷിക്കുന്നവൻ. ത്യാഗരാജന്റെ ആപ്തമിത്രമായ
(സദ്ഗുരു....)

ഏദ്രാഗഹനെ പദത്തിൽ സാഗാദിരോഗങ്ങളെയൊണ് വിവക്ഷ. ഗുരു
പ്രശംസയാണു് ഇതിലെ പ്രതിപാദ്യം. സാധകൻ ഗുരുവിന്റെ അനുഗ്രഹം
കൂടിയെ കഴിയു. മിക്ക ഉപനിഷത്തുകളും ഗുരുശിഷ്യ സംവാദരൂപത്തിലാണു്.
ഗുരുതന്നെ പരബ്രഹ്മം അതായതു് ആത്മജ്ഞാനത്തിനു് ഊൾപരകാരേന്ദ്രം.
തന്നെ വേണം.

ചരണം വരി മുന്നിൽ 'സേയ' എന്നതിനു് 'മഞ്ചി' എന്നു പാഠമേം.

56

വരഹരൂപിയ-ആദി

- ച. ചക്കനി രാജമാഗ്നമുലുണ്ഡഗ
സന്ദല ദൂരനേലേ? ഓ മനസാ (ച)
- അ. ചിക്കനി പാലു മീഗഡയുണ്ഡഗ
ഹീയനു ഗംഗാസാഗര മേലേ (ച)
- ച. കണ്ടികി സന്ദരമഗു രൂപമെ മു-
ക്കണ്ടിനോട ചെലഗേ നാമമേ ത്യാഗരാ-
ജിങ്ങനേ നെലകൊന്നദി ദൈവമേയിട്ട
വണ്ടി ശ്രീ സാകേതരാമുനി ഭക്തിയനേ (ച)

പക്കതിന്നെയുള്ള, നല്ലതായ; രാജമാർഗ്ഗമുപ-രാജപാതകൾ; ഉണ്ഡഗ-ഉള്ളപ്പോൾ; സന്ദല-ഇടവഴിയിലേയ്ക്കു; ദൂര (ദൂരഗ) ഇറങ്ങിച്ചെല്ലുക, വഴരിവീഴുക; ഏല-എത്തിനു; ചെറുതാ-അല്ലയോ (എന്റെ) മനസ്സേ! ചിക്കനി-കൊഴുത്ത (നല്ല); പാലുചീഗഡ-പാലും പാടയും; ഉണ്ഡഗ-ഉള്ളപ്പോൾ; ക്ഷിയിതം-ചീയെന്നു പറഞ്ഞു പുച്ഛിക്കേണ്ടതായ, നിന്ദയായ; ഗംഗാസാഗരമേലേ (ഗംഗാസാഗരമു + ഏല + എ) ഗംഗാസാഗരമു-കള്ള (ദേശീയ പ്രയോഗം); ഏലേ (ഏലേ + എ) ഏലം-എത്തിനു; എ-വിഭക്തി (സംബോധന) പ്രത്യയം; കണ്ടികി-കണ്ണിനു-സുന്ദരഗ-ഭംഗിയുള്ളതായ; രൂപമേ; (രൂപമു + എ) ആകൃതി; മുക്കണ്ടി-ശിവന്റെ; നോട-വായയിൽ; ചെലഗേ-വിലസുന്ന; നാമമേ-നാമമാണ്- ത്യാഗരാജം-ണ്ടേ (ത്യാഗരാജം + ഇണ്ടേ) ത്യാഗരാജന്റെ മാതത്തിൽ; നെലകൊന്നടി (നെലകൊന്ന + അടി) നിലകൊള്ളുന്നതായ; വൈവമു-വൈവം; ഇടവണ്ടി-അങ്ങനെ; ശ്രീസാക്ഷേതരാമനിക്കേതി ശ്രീരാമക്കേതി; അതേ-അതേ.

അല്ലയോ മനസ്സേ! നല്ലതായ (സുഗമമായ) രാജപാഥ ഉണ്ടായിരിക്കേ ഇടവഴികളിലേയ്ക്കു ഇറങ്ങിച്ചെല്ലുന്നതെന്തിനു? നല്ലതായ പാലും വെണ്ണയും ഉണ്ടായിരിക്കേ, മോശമായ കള്ള എന്തിനു? കണ്ണിനു ആനന്ദകരമായ രൂപവും, പരമശിവന്റെ നാവിൽപോലും വിളങ്ങുന്ന നാമവും ത്യാഗരാജന്റെ മാതത്തിൽ എന്നും ഇരിപ്പിടവുമുള്ള വൈവമായ ശ്രീരാമന്റെ കേതിയെന്നു (നല്ലരാജപാഥ)

'ചക്കിരാജമാർഗ്ഗമു' എന്നതുകൊണ്ടു വിവക്ഷിക്കുന്നതു രാമക്കേതിയാണ്. എന്നാൽ ഇടവഴികൾ എന്തായിരിക്കും? ഇതര വൈവങ്ങളെ ഭജിക്കുന്നതാവാം. അല്ലെങ്കിൽ സ്വാമികളുടെ ആശയം ഇതാവും: ലൗകികജീവിത (ഗൃഹസ്ഥശ്രമ)ത്തിലും നല്ലതു രാമക്കേതിയാണ്. ഗൃഹസ്ഥന്റെ ജീവിതം ധർമ്മനിഷ്ഠിതമായാൽ കൂടി ഇടവഴിയാത്രപോലെ അസുഖകരവും ലക്ഷ്യം മോക്ഷം ദൃഷ്ട്വപ്രാപ്യവുമാണു എന്നു സാരം.

അനുപല്ലവിയിലെ ഗംഗാസാഗരമു എന്ന പദത്തിന്റെ അർത്ഥം വിശമല്ല ഭേദിക്കാണിച്ച അർത്ഥമാണ് സംഗീതവിഭാവാൻ ധരിച്ചിട്ടുള്ളതു.

57

മാഗ്ഗഹിന്ദേളം-ദേശാദി

- പ. ചലമേലരാ സാക്ഷേതരാമ! (ച)
- അ. വലചി കേതിമാഗ്ഗമുതോനു നിന്നു വർണ്ണിച്ചുചുന്ന നാപൈ (ച)
- ച. എന്ദുബോദനേ നേമി സേയുദന എച്ചോടനി മൊറബെട്ടു ദുനു ദന്ധനലതോ പ്രൊട്ടു പോവലെനാ താളജാലരാ ത്യാഗരാജത്താ (ച)

ചരമേലരാ (ചലമു + ഏല + രാ) ശാഠ്യം എന്തിനു? സാക്ഷേതരാമ! വലചി-സ്നേഹിച്ചിട്ടു; കേതിമാഗ്ഗമുതോനു-കേതിമാഗ്ഗത്തിലൂടെ; നിന്ന-നിന്നെ; വർണ്ണിച്ചുചുന്ന-വർണ്ണിക്കുന്ന (വനായ); നാപൈ-എന്തേൽ, എന്നോട; എന്ദു-എവിടെ; ബോദ (ബോദ) പോകും (പോവാൻ കഴിയും) നേനു-ഞാൻ; ഏമി-എന്തു;

സേയ്യന്ത-ചെയ്യും; ഏച്ചോടനി(എ+ചോട+അനി) എങ്ങോട്ടു (ഏതൊരോളോട്); മൊറംബട്ടന്ത-ആവലാതിപ്പെടും, സങ്കടം പറയും; ബേനലത്തോ-മറിയായത്തിന്നു; തോരമ്പോക്കിന്നു; പ്രൊട്ടം-അവസരം; സമയം; പോവലെന്നാ-കളയണമോ; തട്ടേച്ചോലരാ-പൊറുത്തുകൂടം.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു അന്വയിക്കണം.

നിന്നിൽ പ്രേമം വെച്ചും ഭക്തിമാഗ്ദിത്ത അവലംബിച്ചും നിന്തിരുവടിയെ കീർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കണം എന്നോടു കോപം (ശബ്ദം) എന്തിനു? ഞാൻ എവിടേയ്ക്കു പോകാനാണ്? എന്തു ചെയ്യാനാണ്? എവിടെയെന്നു (ആരോട്) സങ്കടം ബോധിപ്പിക്കണം? (നിന്തിരു) ഈ മറിയായങ്ങളിൽ സമയം വ്യക്തമായതല്ല. അല്ലയോ അയോദ്ധ്യാധാസിയായ ശ്രീരാമ എന്നീക്കു പൊറുത്തുകൂടം.

ശുദ്ധബങ്കാളത്തിലുള്ള 'ഞാലിന്നജേസിന പുജാ ഫലമു' എന്ന കീർത്തനത്തിലുള്ള കരുധ്യവും കൈരാശ്യവും തന്നെയാണ് ഇതിലും കാണുന്നതു സ്വാമികളുടെ ആശയം. ഇതാണ് നിന്തിരുവടി തന്റെ പ്രാർത്ഥന ചെയ്തിക്കൊണ്ടിട്ടെങ്കിൽ എന്നിരിക്കെ ഗതി വേറെ ഒന്നുമില്ല- ശരണം പ്രാപിക്കാൻ മറ്റൊരുമില്ല. നിന്തിരുവടി സർവ്വാനുഗ്രാഹിയാണ്. ജഗന്മയനാണ്. "ഈശ്വരാവാസ്യയിദം സർവ്വം" എന്ന തത്വത്തിന്റെ ബോധത്തോടുകൂടിയാണ് സ്വാമി ഈ കീർത്തനം പാടിയതു.

58

ആരഭി-ആദി

- ച. ചാലകല്ലലാഡംകൊന്ന സൗഖ്യമേമിരാ? (ചാ)
 അ. കാലമു ബോര മാടനിലുചുന
 കലയാണരാമി നാതോ (ചാ)
 ച. തല്ലി തണ്ഡൂറി നേനണ്ഡ തക്കിന യേമേലരായനി
 പലമാരു നീ വെന്തോ ബാഡലു ജേസി
 ഇലലോ സരിവാരലലോ യെന്തോ ബ്രോപ്പുചുണ്ഡി, പെ
 ദുലതോ ബലംകി മെപ്പിഞ്ചി ത്യാഗരാജനാതോ (ചാ)

ചാല- വളരെ; കല്ലല- കളവു, അസത്യങ്ങൾ; ആഡംകൊന്ന-പറഞ്ഞിട്ടു; ചാഞ്ഞതുകൊണ്ടു; സൗഖ്യമേമിരാ (സുഖ്യമു+എമി+രാ) എന്തുസൗഖ്യം; കാലമു-കാലം; ബോര-പോകുന്നു; മാട-വാക്കു; നിലചുന- നിൽക്കുന്നു; കലയാണരാമ- ശുഭമായ ശ്രീരാമ! നാതോ-എന്നോടു; തല്ലി തണ്ഡൂറി-അമ്മയും അച്ഛനും; നേനണ്ഡ-ഞാനായിരിക്കേ; തക്കിന-മറു; യേമേലയനി (യേമേലു+എല+അനി) യേങ്ങൾ എന്തിനു എന്നു; പലമാരു-പലപ്പോഴും; നീ ചെന്തോ (നീവു+എന്തോ) നീ എത്രയോ; ബാഡലു- വാഗ്ദാനങ്ങൾ; ജേസി (ചേസി) ചെയ്തിട്ടു; ഇലലോ- ലോകത്തിൽ; സരിവാരലലോ (എന്റെ) കൂട്ടുകാർക്കിടയിൽ; എന്തോ; ബ്രോപ്പുചുണ്ഡി (ബ്രോപ്പുചുണ്ഡി) സാരക്ഷിപ്പിച്ചിരുന്നു; പെദുലതോ-വലിയവരോടു; ബലംകി- പറഞ്ഞിട്ടു; മെപ്പിഞ്ചി-മാനിക്കപ്പെട്ടവനായി; ത്യാഗരാജനാതോ-ത്യാഗരാജനോടു.

(എന്നോടു) കളവു പറഞ്ഞിട്ടു നിന്തിരുവടിക്കു എന്തു സൗഖ്യം ആണുള്ളതു? അല്ലയോ കലയാണരാമ! കാലം കഴിഞ്ഞുപോകുന്നു; (എന്നാൽ) വാക്കു

(നിറവേറപ്പെടാതെ) നിൽക്കുന്നു. 'നിന്റെ അമ്മയും അച്ഛനും ഞാനായിരി-
ക്കേ ഒരു ഭാര്യയും വേണം' എന്നു നിന്തിരുവടി പലപ്പോഴും വാഗ്ദത്തം
ചെയ്തു. അല്ലയോ കല്യാണരാമ! ലോകത്തിൽ എന്റെ കൂട്ടുകാരിൽ പലരേയും
വലിയവരോടു പറഞ്ഞ മാനിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്ത ഈ ത്യാഗരാജനോടു
സംരക്ഷിച്ചു (കളവു പറഞ്ഞിട്ടു.....

പരിഭവദ്യോതകമായ ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ ആശയം ഇതാമാം.
ലോകരുടെ പ്രശംസയൊന്നും എനിക്കു വേണം. പരമപുരുഷാരത്ഥമായ ക്ഷോഭ
മാണു നിന്തിരുവടി എനിക്കു തരേണ്ടതു. എന്റെ കാലം കഴിയുന്നതിനുമുമ്പു
തന്നെ ഭവസാഗാതരണം. സാധിപ്പിച്ചു തരണമേ! അല്ലയോ കല്യാണരാമ!

59

ആരഭി—രൂപകം

- പ. ചുതാമുരാരേ സുതേലാര
രങ്കപതിനി (ചു)
- അ. സീതാപതി പുജ്യധട
ശുഗാര ശേഖരധട (ചു)
- ച. ആഗമസഞ്ചാരധട
യഖില ജഗത് പാലധട
ത്യാഗരാജസന്നതുധട
തരുണലാര രങ്കപതിനി (ചു)

ചുതാമു—(നമുക്കു) കാണുക; രാരേ—വരുവിൻ; സുതേലാര—സുഭതി
മാരേ (സുന്ദരിമാരേ); രങ്കപതിനി—രങ്കപതിയെ, രങ്കനാഥനെ; സീതാപതി—
ശ്രീരാമൻ; പുജ്യധട—പൂജിച്ചവനാണ്; ശുഗാരശേഖരധട—ശുഗാരരസനി-
ധിയാണ്; ആഗമസഞ്ചാരധട—വേദങ്ങളിലെല്ലാം വ്യാപിച്ചവനാണ്; യഖി-
ല ജഗത് പാലധട—സകല ലോകങ്ങളേയും പാലിക്കുന്നവനാണ്; ത്യാഗരാജ-
സന്നതുധട—ത്യാഗരാജനാൽ നമിക്കപ്പെട്ടവനാണ്; തരുണലാര—യുവതികളേ
രങ്കപതിനി—രങ്കനാഥനെ (കാണുവാൻ വന്നാലും)

അല്ലയോ സുന്ദരിമാരേ! വരുവിൻ (നമുക്കു) രങ്കനാഥനെ ചെന്നു കാണുക.
തൻതിരുവടി ശ്രീരാമനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനും ലാവണ്യനിധിയുമാണ്. വേദ-
ങ്ങളിലന്തർവ്വേദവും സമസ്തലോകങ്ങളെ പാലിക്കുന്നവനും ത്യാഗരാജ-
നാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനും ആയ ആ രങ്കനാഥനെ, അല്ലയോ യുവതികളേ! (നമുക്കു
ചെന്നു ദർശിക്കുക.)

സ്വാമികൾ ദേശപര്യടനം ചെയ്തിരുന്നകാലത്തു് അദ്ദേഹം ശ്രീരംഗത്തു
ചെന്നു് രങ്കനാഥക്ഷേത്രം ദർശിക്കുകയുണ്ടായി. തവേസരത്തിൻ്റെ നിർമ്മിതമായ
താണ് ഈ കീർത്തനവും തോഡിയിലുള്ള രാജ്ഞവെട്ടുല, കാംഭോജിയിലുള്ള
രാങ്കശായി എന്ന കീർത്തനങ്ങളും.

പുജ്യധട-പുജ്യധു+അട. 'അട' ഗബ്ദത്തിൻ്റെ ആണത്രെ. ആണ
പോൽ എന്നർത്ഥം.

രക്തനാഥൻ ഇക്ഷ്വാകവംശത്തിലെ കലനിധിയായിരുന്നു. ആരംഭാർത്ഥത്തെ തമിഴ് പാടലുകളിൽ രക്തനാഥനെ അതിസുന്ദരനായിട്ടുണ്ടു കല്പിച്ചിട്ടുള്ളതു്. അഴകിയ മണവാളൻ എന്ന പേരുണ്ട് രക്തനാഥൻ. അതിനാലാണ് സാമീകര ശ്രംഗാരശേഖരന്യു എന്ന വിശേഷിക്കുന്നതു്.

മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ ഒട്ടവിലത്തേതാണ് മുകളിൽ കൊടുത്തതു്.

80

നാട്ട-ആദി

പ. ജഗദാനന്ദകാരക! ജയ ജാനകീ പ്രാണനായക (ജ)

അ. ഗഗനാധിപ സൽകലജ രാജരാജേശ്വര!
സുഗുണാകാര! സുജനസേവ്യ! ഭവ്യഭായക!
സദാസകല (ജ)

ലോകത്തിന് ആനന്ദം നല്കുന്നവനെ! സിതാദേവിയുടെ പ്രാണവല്ലഭനായ നിന്തിരുവടി ജയിച്ചാലും!

ശ്രേഷ്ഠമായ സൂര്യവംശത്തിൽ ജനിച്ചവനെ! രാജാധിരാജ! സൽഗുണങ്ങളെക്കുറിച്ചിടമായവനെ! സജ്ജനങ്ങളാൽ പൂജിക്കപ്പെടുന്നവനെ! ശുഭത്തെ ചെയ്യുന്നവനെ! എല്ലായ്പ്പോഴും സകല (ലോകത്തിനും)-

പ. 1 അമരതാരക നിചയ കുമുദഹിത!
പരിപൂർണ്ണാനുല! സുരസുരഭ
ജ! ഭയി പയോധിവാസ ഹരണ!
സുന്ദരതരവദന! സുധാമയ വചോ
ബൃന്ദഗോവിന്ദ! സാനന്ദമാ
വരാജരാജ ശ്രീകേരാനേ ക (ജ)

ദേവകളാകുന്ന നക്ഷത്രമണ്ഡലത്തിൽ വിളങ്ങുന്ന ചന്ദ്രൻ; പരിപൂർണ്ണനായവൻ; നിഷ്ക്കളങ്കൻ; ദേവകൾക്കു കല്പകവൃക്ഷമായവൻ; പാലം തൈരും നീരച്ച കടങ്ങളെ അപഹരിക്കുന്നവൻ; മനോഹരമായ മുഖശ്രീയുള്ളവൻ; അമൃതിനു തുല്യമായ വാക്യമാധുര്യമുള്ളവൻ; ഗോക്കളെ മേയ്ക്കുന്നവൻ. വേണ്ടപ്പെട്ടവർക്കു നന്മ ചെയ്യുന്നവൻ

പ. 2 നിഗമനീരജാമൃത പോഷകാ-
നിമിഷവൈരി വാരിദ സമീരണ!
ഖഗ തുരഗ സത്കവി ഹൃദയാലയം
ഗണിത വാനരാധിപ നതാംഭ്രിയുഗ (ജ)

വേദോണ്ഡങ്ങളായ താമരകളിൽനിന്നു പൊഴിയുന്ന അമൃതിനാൽ വളർത്തപ്പെടുന്നവൻ; ദേവവൈരികളാകുന്ന മോലങ്ങൾക്കു കാരാപാലമായവൻ (അസുരരെ നശിപ്പിക്കുന്നവൻ) ഗന്ധവംഹനൻ; സത്കവികളുടെ ഹൃദയത്തിൽ വസിക്കുന്നവൻ; അനവധി വാനരവീരന്മാർ വണങ്ങുന്ന കാലടികളോടു കൂടിയവൻ.

ച. 3 ഇന്ദ്രനീലമണി സന്നിഭപാലന
ചന്ദ്രസൂര്യനയനാ പ്രമേയ! വാ-
ഗീന്ദ്രജനക! സകലേശ! ശുഭ്ര
നാഗേന്ദ്രശയന! ശമനവൈരിസന്തത

(ജ)

ഇന്ദ്രനീലരത്നംപോലെ ശ്യാമമുനിരമായ ദേഹമുള്ളവൻ, സൂര്യചന്ദ്രന്മാരകുന്ന കണ്ണുകളോടു കൂടിയവൻ; നിസ്സിമമായ മഹിമയുള്ളവൻ; ബ്രഹ്മാവിന്റെ അച്ഛൻ; ഏല്പാരിന്റെയും അധിപനായവൻ; വേളുത്ത നിറമുള്ള ആദിശേഷന്മേൽ കിടക്കുന്നവൻ; ശിവനാൽ വന്ദിക്കപ്പെട്ടവൻ

ച. 4 പാദവിജിത മൗനീശാപ! സവ
പാല! വരമന്ത്രഗ്രഹണലോല!
പരമശാന്തചിത്ത ജനകജനാധിപ
സുരോജഭവ വരദാവില

(ജ)

പാദങ്ങളുടെ മാഹാത്മ്യത്താൽ (ഗുരുത്വമുനിയുടെ ശാപത്തെ തീർത്തവൻ; (വിശ്വാമിത്രന്റെ) യാഗത്തെ രക്ഷിച്ചവൻ; (ബല അതിബല, എന്ന രണ്ടു) മന്ത്രവിശിഷ്ടങ്ങളായ മന്ത്രങ്ങളെ സ്വീകിച്ചവൻ; ശാന്തമാനസൻ; സീതാനായകൻ; ബ്രഹ്മാവിനു വരമരുളിയവൻ.

ച. 5 സൃഷ്ടിസ്ഥിതിത്യന്തകാര കാമിത
കാമിത ഫലദാസമാന ഗാത്ര!
ശചീപതി നന്താബ്ധിമദഹരാ! നന്ദാഗ
രാഗ രാജിത കഥാ സാരഹിത!

(ജ)

സൃഷ്ടിസ്ഥിതി (പരിപാലനം) ലയാദികളെ ചെയ്യുന്നവൻ; അനവധി അഭിഷ്ഠങ്ങളെ നല്കുന്നവൻ; അസമാനഗാത്രം-നിസ്സലമായ അഴകുള്ളവൻ; ഇന്ദ്രനാൽ പുഷ്പം ക്ഷേപിച്ചവൻ; സമുദ്രത്തിന്റെ ഗർഭം അടക്കിയവൻ; ഭക്തിയാലും സംഗീതത്താലും ശോഭിക്കുന്ന (രാമായണം)കഥയുടെ നായകൻ.

ച. 6 സജ്ജനമാനസാബ്ധി സുധാകര!
സുമ വിമാന! സുരസാ രിപുകരാബ്ജ
ലാളിതചരണാവഗുണസുരഗണ
മദഹരണ! സനാതനാജനത!

(ജ)

സജ്ജനങ്ങളുടെ മനസ്സാകുന്ന കടലിനു ചന്ദ്രനായവൻ; പുഷ്പകവിമാനമുള്ളവൻ; സുരസയെ ജയിച്ച ഹിന്ദുമാന്റെ കൈകളാൽ തലോടപ്പെട്ട കാലടികളുള്ളവൻ; ദുഷ്ടനായ അസുരന്മാരുടെ ഗർഭിണി നശിപ്പിക്കുന്നവൻ; നാശമില്ലാത്തവൻ; ബ്രഹ്മാവിനാൽ പുഷ്പം ക്ഷേപിച്ചവൻ.

ച. 7 ഓങ്കാരപഞ്ജരകീര! പുര-
ഹരസന്തേജ ഭവ കേശവാദി-
രൂപ! വാസവരിപുജനകാന്തക! ക-
ലാധര കലാധരാപ്ത! ഏണാകര! ശ-
രണാഗതി ജനപാലന! സുമനോ ര-
മണ! നിർദ്വീകാര! നിഗമസാരതര!

(ജ)

ഭാങ്കാരമാകുന്ന കൂട്ടിലെ കിളിയായവൻ; ബ്രഹ്മാവും; ശിവൻ, വിഷ്ണു എന്ന മുൻത്തികളുടെ രൂപം ധരിച്ചവൻ; മേലനാദന്റെ അപ്പനായ രാവണനെ ഹനിച്ചവൻ; ശിവന്റെ മിത്രമായവൻ; കരുണാകരൻ; ശരണാഗതരായ ഭക്തന്മാരെ രക്ഷിക്കുന്നവൻ; സജ്ജനങ്ങളെ ആനന്ദിപ്പിക്കുന്നവൻ; വികാരരഹിതൻ; വേദങ്ങളുടെ സാരമായവൻ.

ച. 8 കരഗൃതശരജാലാ! സുരമദാപ
ഹരണവനിസൂര സുരാവന!
കവീന ബിലജമനനി കൃതചരിത്ര
സന്നത! ത്യാഗരാജനത! (ജ)

കയ്യിൽ അമ്പുകളെ ധരിച്ചവൻ; അസുരന്മാരുടെ ഗർവ്വിനെ നശിപ്പിച്ചവൻ; ബ്രാഹ്മണരേയും ദേവന്മാരേയും സംരക്ഷിക്കുന്നവൻ; കവികളിൽ സൂര്യനെപ്പോലെ പ്രകാശിക്കുന്ന വാത്മീകിമുനി രചിച്ച ചരിത്ര (രാമായണം) ത്തിൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ടവൻ; ത്യാഗരാജൻ പൂജിക്കുന്നവൻ.

ച. 9. പുരാണപുരുഷ! നൃവരാത്മജാശ്രിത...
പരംധീന! ഖരവിരാധ രാവണ
വിരാവണാനഘ പരാശരമനോ
ഹര! വികൃത ത്യാഗരാജസന്നത! (ജ)

ആദി പുരുഷൻ; ചക്രവർത്തി പുത്രൻ; ഭക്തജനങ്ങൾക്കു സ്വാധീനമായവൻ; ഖരസ, വിരാധൻ രവാണൻ മുതലായ (ദ്രുഷ്ടരാക്ഷസന്മാരെ) നിഗ്രഹിച്ചവൻ; നിഷ്കളങ്കൻ പരാശര മനിയുടെ മനസ്സിനെ ആനന്ദിപ്പിച്ചവൻ; വികാരമില്ലാത്തവൻ; ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവൻ.

ച. 10. അഗണിത ഗുണ! കനകചേല!
സാല വിഭള നാരുണാഭസമാന ചര
ണാ പാരമഹിമാഭൂത സുക വിജന
ഏട്സദന! സുരമുനിഗണ വിഹിത! കല
ശനീര നിധിജാരമണ പാപഗജ
നൃസിംഹ! വരത്യാഗരാജാദി നത! (ജ)

എണ്ണമറ്റ കലഗുണഗുണങ്ങളുള്ളവൻ; പീതാംബര ധരൻ; സാലവൃക്ഷങ്ങളെ അമ്പെയ്തു പിളർന്നവൻ; ചുവപ്പു നിറമുള്ള കാലടികളുള്ളവൻ; അളവില്ലാത്ത മഹിമയുള്ളവൻ; അതുഭൂതമായവനേ; സുകവികളുടെ മനസ്സിൽ വസിക്കുന്നവൻ; ദേവന്മാർക്കും മുനിമാർക്കും ബന്ധുവായവൻ; പാലാഴിയിൽനിന്നു തടവിച്ച ലക്ഷ്മീദേവിയുടെ ഭർത്താവു പാപമാകുന്ന ആനയെ നശിപ്പിക്കുന്ന നൃസിംഹം; ത്യാഗരാജൻ മുതലായ ഭക്തന്മാരാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവൻ.

പത്തു ചരണങ്ങളിലേയും വിശേഷങ്ങൾ സംബോധനയാണു്. പഞ്ചരത്നകീർത്തനങ്ങളിലൊന്നാണിതു്.

61

ശുദ്ധസീമന്തിനി-ആദി

പ. ജാനകീരമണ! ഭക്തിപാരീജാത! പാഹി
സകലലോക ശരണ! (ജറ)

അ. ഗാനലോലാലനതമാല നില
കരുണാലവാലസുഗുണ ശീല (ജാ)

ച. രക്തനളിനളനയനി നൃപാല!
രമണീയാനനി മുകരകപോല!
ഭക്തിഹീനജന മദഗജജാല
പഞ്ചവദന! ത്യാഗരാജപാല (ജാ)

സീതാദേവിയുടെ ഭർത്താവേ? ഭക്തന്മാർക്ക് സർവ്വജിഷ്ടവും നൽകുന്ന കല്പക വൃക്ഷമേ! രക്ഷിച്ചാലും; ഭോകന്മാരെല്ലാം ആശ്രയമായവനേ! സംഗീതരസിക! കനത്ത പച്ചിലമരത്തിന്റെ ഇലപ്പോലെ നീലനിറം പൂഞ്ചവനേ! കരുണയ്ക്കിരിപ്പിടമേ! സൗശീല്യമുള്ളവനേ! പെന്താമുളത്തിന്റെ ഭംഗിയുള്ള കണ്ണുകളോടു കൂടിയവനേ! മഹാരാജൻ! സുഖനായവനേ! കണ്ണാടി കൈത്ത (വിളങ്ങുന്ന) കവിഠത്തടുമുള്ളവനേ; ഭക്തിയില്ലാത്തവരാകുന്ന മടിച്ച ആനകൾക്കു സിംഹം പോലുള്ളവനേ! ത്യാഗരാജനെ രക്ഷിക്കുവാനേ!

62

പൂർവ്വകല്യാണി-രൂപകം.

പ. ജ്ഞാനമൊസഗ രാദാ? ഗരുഡഗമന! വാദാ? (ജ്ഞാ)

അ. നീ നാമമുചേ നാമദി നിർമ്മലമൈനദി (ജ്ഞാ)

ച. പരമാത്മഡു ജീവാത്മഡു പട്ടനാലുഗുലോകമുല
നരകിന്നരകിന്ദുരപ്പലു നാരദാദിമുനലു
പരിപൂർണ്ണ! നിഷ്കളങ്ക! നിരവധി സുഖദായക!
വാരത്യാഗരാജാർച്ചിത! വാരമുതാനനേ (ജ്ഞാ)

ജ്ഞാനമു-ജ്ഞാനം; രസഗ-തരക; രാദ-ഇല്ല; ഗരുഡഗമന-ഗരുഡൻ വാഹനമായവനേ! വാദാ-തർക്കമെന്തിന്? നീ-നീന്റെ; നാമമുചേ-നാമ (ജപ)ത്തിനാൽ; നാമദി-എന്റെ മനസ്സ്; നിർമ്മലമൈനദി-പരിശുദ്ധമായി; പരമാത്മഡു-പരമാത്മാവ്; ജീവാത്മഡു-ജീവാത്മാവ്; പട്ടനാലു ഗുലോകമുല-പതിനാലുലേ കണ്ടു; നരകിന്നരകാസുഷണാർ, നാരദൻ മുതലായ മുനികൾ പരിപൂർണ്ണ! നിഷ്കളങ്ക! നിരവധി സുഖദായക! വാരത്യാഗരാജാർച്ചിത! വാരമു-ഇതെല്ലാം; താനനേ-താൻതന്നെ എന്ന.

അല്ലയോ ഗരുഡൻ വാഹനമായവനേ! (നീ എന്നിങ്ങ) ജ്ഞാനം തന്ന കൂടേ? എന്നോട് പിണക്കമോ? നീന്റെ നാമസങ്കീർത്തനത്താൽ ഏന്റെ മനസ്സ് പരിശുദ്ധമായി. (അതുകൊണ്ട്) പരമാത്മാവ്, ജീവാത്മാവ്, പതിനാലു ലോകങ്ങൾ, മനുഷ്യർ, കിന്നരന്മാർ, കിന്ദുരപ്പന്മാർ, നാരദൻ തുടങ്ങിയ മുനിവര്യന്മാർ ഇവരെല്ലാം ഞാൻ തന്നെ എന്ന (അങ്ങിനെ) ജ്ഞാനത്തെ അരുളികൂടേ? പരിപൂർണ്ണ! നിഷ്കളങ്ക! അതിരില്ലാത്ത ആനയെത്ത തരുന്നവനേ! ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനേ!

സ്വാമികൾ വിവക്ഷിക്കുന്നത് തത്വമസി എന്നതിന്റെ ഉത്തരമാണ്. ഈ കീഴ്ത്തത്തിന്റെ രാഗം ഷഡ്വിധമാർഗ്ഗിണിയായി ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നു; പാടിവരുന്നത് പുസ്തകധ്വാനിയിൽത്തന്നെ.

63

ഗരുഡദ്ധനി-രൂപകം.

- പ. തത്വമെറ്റു തരമാ--പര (ത)
- അ. തത്വമസിയനു വാക്യാത്മമു രാമ! നീവനു പര (ത)
- പ. താമസ രാജസ ഗുണമുല
തന്നുകൊള്ള പോദയാ
രാമേകുതുഡൈന ത്യാഗ-
രാജവിനത! വേദശാസ്ത്ര (ത)

തത്വം-അഭൈതത്വം; എറ്റു-അറിയുക; തരമാ-സാധ്യമോ; പര തത്വം-പരമസത്യം; തത്വമസിയനു-തത്വമസി (അതു നീയാണ്) എന്നും; വാക്യാത്മമു-വാക്യത്തിന്റെ അർത്ഥം; രാമ! നീവനു-(നീവു + അനി) നീ എന്നും; പരതത്വം; താമസരാജസ ഗുണമുല-താമസരാജസഗുണങ്ങളാൽ; തന്നുകൊള്ള-മറിമായങ്ങൾ; പോദയാ-വിട്ടുപോകുന്നില്ല; രാമേകുതുഡൈന-രാമഭക്തനായ; ത്യാഗരാജവിനത! വേദശാസ്ത്ര (തത്വമെറ്റു) വേദശാസ്ത്രങ്ങളുടെ തത്വം അറിയുക. പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു അന്വയിക്കണം. അല്ലയോ രാമ! തത്വമസി (അതു നീതന്നെ) എന്ന ഉപനിഷദ് വാക്യത്തിന്റെ സാരം നീ തന്നെ എന്ന പരമതത്വത്തെ അറിയുക സാധ്യമാണോ? രാജാഗുണത്തിന്റെയും താമസഗുണത്തിന്റെയും മായാജാലങ്ങൾ വിട്ടുപോകുന്നില്ല രാമഭക്തനായ ഈ ത്യാഗരാജനാൽ വണങ്ങപ്പെട്ടവനേ! വേദശാസ്ത്രങ്ങളുടെ (സാരം അറിയുക എളുപ്പമാണോ?)

ബ്രഹ്മത്തിനെ ആർക്കറിയാ ! അല്ലയോ രാമ! ബ്രഹ്മം നിന്തിരുവടി തന്നെയാണെന്ന ബോധം എനിക്കു എന്താകുമെന്ന സ്വാമികൾ ഭഗവാനോടു ചോദിക്കുന്നു. ഞാൻ അങ്ങയുടെ ഭക്തനാണെങ്കിലും താമസ രാജാഗുണങ്ങളുടെ വലയിൽനിന്നു മുക്തനല്ല. ഈ ഗുണങ്ങളുടെ ബാധ വികാരിരിക്കുന്നിടത്തോളം ശ്രീരാമൻതന്നെയാണു ബ്രഹ്മമെന്ന ബോധം എങ്ങനെ ഉണ്ടാകുമെന്ന സ്വാമികൾ സംശയിക്കുന്നു.

64

ഭൈരവി-ആദി

- പ. തനയുനിബ്രോവ ജനനി വച്ചുനോ?
തല്ലിവട്ട ബാലുഡു ബോനോ? (ത)
- അ. ഇനകുലോത്തമയാ രഹസ്യമനു
യെറിഗീസുരു മോമനു ഗനുപീസുരു (ത)

ച. വത്സമു വെണ്ട ധേനുവു ചന്ദനോ?
 വാരിദമുൻ ഗനി പൈരലുചന്ദനോ?
 മത്സ്യകണ്ടികീ വിടുഡു വെഡലുനോ
 മഹിനി ത്യാഗരാജവിന്ദത! രമ്മുദെല്ലു (ത)

തനയുനി-മകനെ; ബ്രഹ്മാവ-രക്ഷിക്കുമെൻ; ജനനി-അമ്മ; വച്ചുനോ-
 വരുമോ; തല്ലിപട്ട (ക)-അമ്മയുടെ അടുക്കലേയ്ക്ക്; ബാലുഡു-കുട്ടി; ബോണ
 (പോവുനോ-പോകുമോ; ഇനകചോത്തന-സൂര്യ പശുക്കളിൽ ശ്രേഷ്ഠനായവനെ;
 യാ രഹസ്യമുൻ-ഈ രഹസ്യത്തെ; ഏറിഗിമ്പു (അൻ) അറിയാതെ; മോമുൻ-
 (നിന്തിരുവടിയുടെ) മുഖത്തെ; കർഷിപ്പു-കാണാതെ; കാണിച്ചുതരു; വത്സമു-
 പശുക്കളി; വെണ്ട-കൂടെ, നേരിച്ച്; ധേനുവു-പശു; ചന്ദനോ-പോകനോ?
 വാരിദമുൻ-കാർഷ്വലാത്ത; കനി-കണ്ടിട്ട്; പൈരലു-ധാന്യവിള; ചന്ദനോ-
 മത്സ്യകണ്ടികീ-മീനാക്ഷി (സുന്ദരി); വിടുഡു-വിടൻ; കാമകൻ; വെഡലുനോ-
 തേടി പോകുന്നു; മഹിനി-ഭൂമിയിൽ; ത്യാഗരാജവിന്ദത-ത്യാഗരാജനാൽ
 വണങ്ങപ്പെട്ടവനെ; രമ്മു-വര; ദെല്ലുപു- (അൻ) അറിയട്ടെ.

അല്ലയോ സൂര്യവംശതിലകന്! മകന്റെ രക്ഷയ്ക്ക് അമ്മ ചെല്ലുമോ?
 (മറിച്ചു) അമ്മയുടെ അടുക്കലേയ്ക്കു കുട്ടി പോകുമോ? നിന്തിരുവടി പ്രത്യക്ഷ
 പ്പെട്ട് ഇതിന്റെ രഹസ്യം പറഞ്ഞുതരു. പശു കിടാവിന്റെ പിന്നാലെ പോ
 കുമോ? പാടത്തിലെ വിള (വെള്ളത്തരി) മോലത്തെ തേടിപ്പോകുമോ? വിടൻ
 പ്രിയതമയെ തേടി പോകുമോ? അല്ലയോ ത്യാഗരാജനാൽ വണങ്ങപ്പെട്ടവനെ?
 ഭൂമിയിൽ വന്ന് ഇതെല്ലാം അറിയിച്ചുതരു.

ഭഗവാന്റെ അപാരമായ കാരുണ്യത്തെയും ക്ഷമയെയും വ്യഞ്ജിപ്പിക്കുന്ന
 ഈ കീർത്തനത്തിൽ സ്വാമികൾ ഭക്തജനന്മാരുടെയൊണ് അവലംബി
 കുന്നത്.

ഭഗവത് കാരുണ്യത്തെപ്പറ്റി ശ്രീവൈഷ്ണവന്മാരിൽ രണ്ടു ചിന്താഗതിക
 ഉണ്ടായിരുന്നു; തന്നെത്താൻ സ്വഹായിക്കുന്നവരെ ദൈവം തുണയ്ക്കും എന്ന മർക്ക
 ന്യായം; മനുഷ്യൻ എന്തുചെയ്യാൻ കഴിയും? ശരണാഗതനായി ആത്മസമർ
 പ്തനം ചെയ്യുന്ന ഭക്തനെ ഭഗവാൻതന്നെ വന്നു രക്ഷിക്കും എന്ന മാർജ്ജാരന്ത്യായം.
 ത്യാഗരാജകീർത്തനങ്ങളിൽ ഈ രണ്ടു ചിന്താഗതികളും കാണാം. “ജ്ഞാനമോ
 സഗരാദാ” എന്നതിലും മറ്റു ചില കീർത്തനങ്ങളിലും തന്റെ യോഗ്യത വിവ
 രിച്ച് ഭഗവാന്റെ അനുഗ്രഹം സ്വാമികൾ അവകാശപ്പെടുന്നു. മറ്റു ചിലതിൽ
 താൻ നിസ്സാരനും, മുഖനും പാപിയുമാണെന്നു ഭാവിച്ച് ഭഗവത്കാരുണ്യ
 ത്തിനു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു

65

തോഡി-രൂപകം

പ. തപ്പി ബ്രതികി പോവ തരമാ
 രാമ! കലിലോ (ത)

അ. മുപ്പനവീഷയതടാകമുന മുൻ ഗക
 ഭൂഡമാനസൈ (ത)

- ച. 1 കഞ്ചുമൊല്ലെ ലോഹധന
കനകമുലൻ ജൂപി വിഷ
മഞ്ചുമറിയു പെങ്കുലനച്ച
നെഞ്ചിയണ്ടനി മനസൈ (ത)
- 2 ജാതി മല്ലെ മന്ദാര സരോജ
മുലൻ മനസാര
രാജപഥമുചേ ത്യാഗരാജനതൂനി
പൂജിഞ്ചക (ത)

തപ്പി-രക്ഷപ്പെടുക; ബ്രതികീരപാവ-ജീവിക്കുക, അവശേഷിക്കുക; തരമാ-സാധ്യമാ; രാമി കലിലോ-ഈ കലിയുഗത്തിൽ; മുപ്പ (മുപ്പ + ന) അപായകരമായ; വിഷയതടാകമുന (വിഷയതടാകേ + ന) ദുർവിഷയമാകുന്ന പൊയ്കയിൽ; മുന്തുക-മുങ്ങാതെ; ദ്രവമനസാ-നെഞ്ചുറപ്പോടെ; കഞ്ച-പിച്ചള; മൊല്ലെ-മുതലായ; ലോഹ-ലോഹങ്ങൾ; ധന-മുതലു്; കനകമുലൻ-സ്വർണ്ണത്തെ; ചൂപി-കണ്ടിട്ടു്; വിഷമഞ്ച (വിഷമു + അഞ്ച) വിഷമാണെന്നു്; മറിയ-കൂടാതെ; പെങ്കുലനച്ച (പെങ്കുല + അനച്ച) ഇഷ്ടിക്കപ്പെടാണെന്നു്; എഞ്ചിയുണ്ടനി-വിചാരിച്ചു; മനസൈ-മനസ്സുകൊണ്ടു്; ജാജിമല്ലെ മന്ദാരസ തേജമുലൻ-ജാതി മുതലായ പൂപ്പലങ്ങൾ; മനസാര (മനസ് + അര) മുഴുവുയേ ത്തോടെ; രാജപഥമുചേ-രാജപാഥത്തിൽ; ത്യാഗരാജനതൂനി; പൂജിഞ്ചക-പൂജിക്കപ്പെടാതെ.

പല്ലവിയും അനപല്ലവിയും ചേർത്തു് അന്വയിക്കണം. അല്ലയോ രാമി ഈ കലിയുഗത്തിൽ ദ്രവമായ മനസ്സുണ്ടായിട്ടു (പോലും) അപായകരമായ (കാമാദി) വിഷയമാകുന്ന പൊയ്കയിൽ മുങ്ങി (മറിച്ചു)പോകാതെ ജീവിക്കുക സാധ്യമാണോ?

പിച്ചള മുതലായ ലോഹങ്ങളേയും സ്വർണ്ണ മുതലായ മുതലുകളേയും കണ്ടിട്ടു വിഷമെന്നും ഇഷ്ടിക്കപ്പെടാണെന്നും കണക്കാക്കി മനസ്സ് അവയിൽ കടുങ്ങാതെ-

ത്യാഗരാജപൂജിതനായ ശ്രീരാമനെ ജാതി, മല്ലിക, മന്ദാരം, താമര എന്നീ പൂപ്പലങ്ങളാൽ ഏകാഗ്രമായ ചിത്തത്തോടെ പൂജിക്കുകയെന്ന തഥ പാഥത്തിൽ കൂടിയല്ലാതെ (വേറെ മാർഗ്ഗത്തിൽ) തപ്പി-

രാമഭക്തിയാണു ചേർക്കുത്തിൻ ഏറവും സുഗമമായ മാർഗ്ഗമെന്നു സാരം.

മുന്നു ചരണങ്ങളിൽ ഒന്നും മുന്നുമാണു മേൽ പേർത്തു്. ആദ്യത്തെ ചരണം വരി രണ്ടിൽ 'മഞ്ചുമറിയു പെഞ്ചികനച്ച' എന്നൊരു പാഠഭേദമുണ്ടു്.

66

പുന്നംഗവരാളി-ആദി

- പ. തവ ദാസോഹം തവ ദാസോഹം
തവ ദാസോഹം ദാശരഥേ (ത)
- ച. 1 വരമുദോഷ! വിരഹിതദോഷ!
നരവര വേഷ! ഭാശരഥേ (ത)

- 2 സുരസീജ നേത്ര! പരമപവിത്ര!
സുരപതി മിത്ര! ദാശരഥേ (ത)
- 3 നിന്നുകോരിതിരാ നിരപമശൂര!
നിന്നേലുകോരാ ദാശരഥേ (ത)
- 4 മനവിനി വിനമാ മരവസമയമാ
ഇനകലധനമാ ദാശരഥേ (ത)
- 5 ഘനസമനീല! മുനീജനപാല!
കനകദൂല! ദാശരഥേ (ത)
- 6 ധരനീവണ്ടി ദൈവമുലേഭണ്ടി
ശരണനകൊണ്ടി ദാശരഥേ (ത)
- 7 ആഗമവിനത! രാഗവിരഹിത!
ത്യാഗരാജനത! ദാശരഥേ (ത)

തവ ദാസോഹം—നിന്തിരുവടിയുടെ ഭാസനാണു ഞാൻ; ദാശരഥേ—ഭരണപത്ര!

1. ഏറെയും മുഴുവായി സംസാരിക്കുന്നവൻ; കളങ്കമില്ലാത്തവൻ; രാജാവിന്റെ വേഷം പൂണ്ടവൻ.

2. താമരക്കണ്ണൻ, ഏറെയും പരിശുദ്ധമായവൻ, ഇന്ദ്രന്റെ സഖാവായവൻ; (എല്ലാം സംബോധന)

3. നിന്നു കോരിതിരാ നിന്തിരുവടിയെ മാത്രം ഞാൻ ആഗ്രഹിച്ചു; ശൂരമാൻ അഗ്രഗണ്യൻ; നിന്നേലുകോരാ—നിന്തിരുവടി എന്നെ ഭരിക്കുന്നു.

4. മനവിനി വിനമാ (എന്റെ) പ്രാർത്ഥന കേട്ടാലും; മരവ—മരക്കുവാൻ; സമയമാ—കാലമാണോ? ഇനകലധനമാ—സൂര്യവംശത്തിനധിയായവൻ;

5. മേഘംപോലെ നീലവർണ്ണമുള്ളവൻ; മുനികളെ സംരക്ഷിക്കുന്നവൻ; പീതാംബരധരൻ (സംബോധന)

6. ധര—ഭൂമിയിൽ, നീവണ്ടി—നിന്നെപ്പോലെ, ദൈവമു—ദൈവം, ലേഭണ്ടി—ഇല്ലല്ലെന്നു വിചാരിച്ചു, ശരണം കൊണ്ടി—(അങ്ങയെ) ശരണം പ്രാപിച്ചു.

7. വേദങ്ങളിൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവൻ, നിർവ്വികാരൻ, ത്യാഗരാജനതൻ (സംബോധന)

പല്ലവിയിൽ തവദാസോഹം എന്നു മൂന്നു പ്രാവശ്യം ആവർത്തിച്ചിരിക്കുകൊണ്ടു ഞാൻ മനോവാക്കായങ്ങളെക്കൊണ്ടു നിന്തിരുവടിയുടെ അടിമയാണു എന്നു ധരിക്കണം.

ദിവ്യനാമകീർത്തനങ്ങളിലൊന്നാണിതു്.

67

മായാമാളവഗൗളം—രൂപകം

- പ. തുളസീദളമുലചേ സന്തോഷമുഗാ ബുജിതു (തു)
- അ. പലുമാരു ചിരകാലമു
പരമാത്മനി പാദമുലനു (തു)

- ച. സരസീരഹ പുനാഹ ചമ്പകപാടല കരവക
കരവീര മല്ലിക സുഗന്ധരാജസുമൃതം
ധരനിവി യൊക പരിയായ മൃഗമാന്ത്വനി സാകേത
പുരവാസുനി ശ്രീരാമുനി വരത്യാഗരാജ നതുനി (തു)

തുളസീഭജപേ-തുളസിയിലകൊണ്ടു്, സന്തോഷമുഗ-സന്തോഷത്തോടുകൂടി, ബുജിതു-ഞാൻ പൂജിക്കുന്നു, പലമാൽ-പലപ്പോഴും, ചിരകാലമു-വളരെ കാലം, പരമാത്മനി-ജഗദാത്മാനി, പാദമല-കാലടികളെ, സരസീരഹ-താമര, പുനാഗ-പന്നപ്പൂവു് ചമ്പക-ചെമ്പക, പാടല-പുപ്പാതിരിപ്പൂവു്, കരവക-ചുവന്ന മുക്കുന്തിരിപ്പൂവു്, മല്ലിക-വള്ളിമുല്ലപ്പൂവു്, സുഗന്ധതജ-നീലോത്പലം, സുമുഖ-പൂക്കൾ, ധരനിവി (ധരനി + ഇവി) ധരനി-ഭൂമിയിൽ, ഇവി-ഇവിടെ, കേ-ഒരു, പരയായക്രമം, ധമാന്ത്വനി-ധമാന്തം വിനെ, സാകേതപുരവാസുനി-അയോദ്ധ്യാവാസിതായവനെ, ശ്രീരാമനി-ശ്രീരാമനെ, വരത്യാഗരാജനതുനി-ശ്രേഷ്ഠനായ ത്യാഗരാജനാൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ടവനെ.

പല്ലവിയും അനപല്ലവിയും പേർത്തു് അർത്ഥമുണ്ടു്.

പരമാത്മാവിന്നു് (ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ) തിരുവടികളെ ഞാൻ വളരെ കാലം പലപ്പോഴായി തുളസിയിലകൊണ്ടു് സന്തോഷത്തോടെ പൂജിക്കുന്നുണ്ടു്, ഭൂമിയിൽ ഇവിടെ ക്രമമനുസരിച്ചു് താമര, പുനാഗം, ചെമ്പകം, പാടലം, കരവകം, കരവീര, മല്ലിക സുഗന്ധരാജൻ എന്നു പുഷ്പങ്ങളെക്കൊണ്ടു് ധമാന്തംവെച്ചു്, അയോദ്ധ്യായിവന്നു്, ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനായ ശ്രീരാമനെ (തുളസീഭജ)

തുളസീമാന്തമുത്തേപ്പറ്റി അഞ്ചാറുകീർത്തങ്ങളുള്ളതിൽ ഒന്നാണിതു, തുളസിയുടെ ദിവ്യരൂപം സ്മരണീയമാണു്:

“യന്മലേ സർവ്വതീർത്ഥാനി യന്മലേസുസർവ്വദേവതാഃ
യദഗ്രേ സർവ്വേഭേദാശ്ച തുളസീംത്വം നമമ്യഹം”

‘സുഗന്ധരാജ’ ഒരു പുഷ്പവിശേഷമല്ലെന്നും സുഗന്ധരാജസുമൃതം എന്ന സമസ്തപദമായി എടുക്കണമെന്നു് അഭിപ്രായമുണ്ടു്.

63

കേദാരുഗൗളം-ആദി

- പ. തുളസീ വിലാമല്ലികാദി
ജലജ സുമൃഗല പൂജല ഗൈകൊനവേ (തു)
- അ. ജലജാസന സനകാദി കരാർച്ചിത!
ജലദാഭ! സുനാഭ! വിഭാകര ഹ-
ജലേശ ഹരിണാങ്ക സുഗന്ധ (തു)
- ച. ഉരമുന മുഖമുന ശിരമുന ഭുജമുന
കരമുന നേത്രമുന ചരണയുഗസുന
കരുണതോ നൈരുതോ പരമാനന്ദമുതോ
നിരതമുന ശ്രീത്യാഗരാജനിരുപാധി കഡൈ
യർച്ചിഞ്ച (തു)

തുളസി വില്പനമല്ലിക്കാടി ജലജസുമുഖ തുളസി, കൂവളം (ഇലകളും) മല്ലിക താമര എന്ന പൂപ്പലുകളും; പൂജയ്ക്കു പൂജയ്ക്കു, കൈകൊന്നവെ-സ്വീകരിച്ചാലും, ജലജാനന്ദ സനകാദികൾച്ചിത-ബ്രഹ്മാവിനാലും സനകാദി മഹർഷികളാലും പൂജിക്കപ്പെട്ടവനേ! ജലദാഹ-കാരമോലത്തിന്റെ നിറമുള്ളവനേ! സനാഹ-ഭംഗിയുള്ള നാഭിയുള്ളവനേ! വിഭാകരഹൃദാകാഹ് രജ്ജലേശഹരിണാക-സൂര്യവംശമാകുന്ന സമുദ്രത്തിനു ചന്ദ്രനായവൻ, സുഗന്ധ-പരമമുള്ള, (തുളസി....) ഉരമന-മാറിടത്തിൽ, മുഖമന-മുഖത്തിൽ, ശിരമന-ശിരസ്സിൽ, ഭജമന-കൈകളിലും, കൺകളിലും, കാലടികളിലും, കരണത്തോ-കാരണത്തോടെ, നെന്തത്തോ-പ്രേമത്തോടെ, പരമാനന്ദത്തോ-പരമാനന്ദത്തോടെ, നിരതമന-എല്ലായ്പ്പോഴും, ത്യാഗരാജ-ത്യാഗരാജൻ, നിരപാധിക-ഡൈ-ലൗകികാവശ്യമൊന്നും ഇല്ലാതെ, അർച്ചിച്ചു-ചെയ്യുന്ന ആരിയന.

പരിമളം വീശുന്ന തുളസി, വില്പന. എന്നീ ഇലകളാലും മല്ലിക, താമര മുതലായ പൂക്കളാലും, ഞാൻ ചെയ്യും പൂജയെ സ്വീകരിച്ചാലും, ബ്രഹ്മാവിന് സനകാദി മുനികൾ എന്നിവരാൽ ആരാധിക്കപ്പെട്ടവനേ! കാർമുകിൽവർണ്ണി പത്മനാഭ! സൂര്യവംശമാകുന്ന സമുദ്രത്തിനു ചന്ദ്രനായവനേ! (രഘുവംശോദ്ധാരകൻ) നിന്തിരുവടിയുടെ മാറില്പും മുഖത്തും തലയിലും കൈകളിലും കൈപ്പടങ്ങളിലും തിരുപടികളിലും (പൂവിട്ടു) മനസ്സുവെത്തി സ്നേഹത്തോടും പരമാനന്ദത്തോടും സദാ ഈ ത്യാഗരാജൻ അന്യധീന കൂടാതെ ചെയ്യുന്ന (ആരാധനയെ സ്വീകരിച്ചാലും.)

69

ഭയനക-ആദി

- പ. തെലിയലേരു രാമ ഭക്തിമാർഗ്ഗമുൻ (തെ)
- അ. ഇലനത്തട തിരുഗുപ്തൻ
ഗല്പവരി ബോധദര ഗാനി (തെ)
- ച. വേഗ ലേചിനീട മൂനിഗി ഭൂതി ബുസി
വേളളനെഞ്ചി വെലികി ശ്ലാഘനീയുളൈ
ബാഗ പൈക മാർജ്ജനലോലുളൈ
രേഗാനി ത്യാഗരാജവിന്ദത! (തെ)

തെലിയലേരു- (ജനത്തിൽ) അറിഞ്ഞുകൂടാ, രാമഭക്തിമാർഗ്ഗമുൻ- (മോക്ഷത്തിനു) രാമഭക്തിയാകുന്ന മർഗ്ഗം, ഇലനത്തട (ഇലന + അത്തട) ലോകത്തിലെവിടേയും, തിരുഗുപ്തൻ-അലഞ്ഞു നടക്കുക, കല്പചരിഞ്ചേ ദര-സ്വപ്നം കാണുക (സ്വാന്ദവമില്ലാതെ ചിന്തിക്കുക) കാണി-പക്ഷേ, വേഗലേചി-വേഗത്തിൽ (രാവിലെ, നേരത്തെ) ഉണർന്നിട്ടു, നീട മൂനിഗി-വെള്ളത്തിൽ മുങ്ങിയിട്ടു (കളിച്ചിട്ടു), ഭൂതിബുസി-സന്തോഷം പുശിയിട്ടു, വെള്ളനെഞ്ചി-വിരമപ്പെട്ടിട്ടു (നാശജപം), വെലികി-പുറമേക്കേ, ശ്ലാഘനീയുളൈ-ശ്ലാഘനീയന്മാരായി, ബാഗ-വെള്ളം, പൈകമാർജ്ജനലോലുളൈരേ. (വൈകുണ്ഠ ആർജ്ജന + ലോലുള + അലയെ) പലം സമ്പാദിക്കുന്നതിൽ തല്പരരായിത്തീരുന്നു. കനി-പക്ഷേ.

രാമകേ്തിയാണു (മോക്ഷത്തിനു) മാറ്റമെന്നു (ജനം) അറിയുന്നില്ല. അവർ നാടുകെ ചുറ്റി നടന്നു സ്വപ്നം കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. (അവർ ഭക്തന്മാരാണ് നടിച്ച്.) ഉഷസ്സിനു ഉണർന്നു, കുട്ടിച്ചു ഭയം പൂശി വിരലെണ്ണി (നാമം ജപിച്ച്) പുറമേയ്ക്കു നല്ലവരായി നടക്കുന്ന ഇവർ പണം സമ്പാദിക്കുന്നതിൽ ആശ്വസ്തരല്ലാതെ (രാമകേ്തിയെന്ന മാർഗ്ഗം അറിയുന്നില്ല)

മനശ്ശലിയില്ലാതെ ബാഹ്യമായ ശുചീകരണമല്ല മോക്ഷസാധനം. യഥാർത്ഥമായ കേ്തിയാലുണ്ടാകുന്ന ആത്മസമർപ്പണവും ഏകാഗ്രതയുമില്ലാതിരുന്നാൽ നാമജപം വൃഥാ. തന്നെ, അനുപല്ലവിയിൽ നാടാചാര്യനെന്നതിൽ വിവക്ഷിച്ചതു കാശി, രാമേശ്വരം മുതലായ പുണ്യസ്ഥലങ്ങളിലേയ്ക്കു തിരമാടനം ചെയ്ക എന്നാണു്. മോക്ഷാർത്ഥിക്കു രാമകേ്തി ഒന്നമാത്രമാണു സഗുണമായ മാർഗ്ഗം എന്നാണു സ്വാമികളുടെ സന്ദേശം.

പാഠഭേദം (അനുപല്ലവി) തിരുഗുപ്ത ഗദ്യവരിഞ്ചേരേ.

70

ഗൗളിപത്തു—ആദി

- പ. തെരതീയഗ രാദാ ലോനി
തിരുപനിവെങ്കടരമണ! മത്സരമനു (തെ)
- അ. പരമപുരുഷ! ധർമാദിമോക്ഷമൂല
പാരദോലു ചുന്നദി നാലോനി (തെ)
- ച. വാഗ്ദരമനി തെലിയക മൃഗഗണമൂല
വച്ചിത ഗുലു രീതിയുന്നദി
വേഗമേ നീ മതമുനനുസരിഞ്ചിന
തൃഗഗരാജനത! മദമത്സരമനു (തെ)

തെര—തിരുശ്ശീല, മറ. തീയഗ രാദാ—എന്തുകൊണ്ടുനീക്കുന്നില്ല, ലോനി—എന്നുള്ളിലുള്ള മത്സരമനു—മത്സരമെന്നു, തിരുപതി ചെയ്തടരമണ! പരമപുരുഷ—ധർമാദിമോക്ഷമൂല—ധർമാദികളായ പുരുഷാർത്ഥങ്ങളെ, പാരദോലു ചുന്നദി—അപ്രാപ്യമാക്കിത്തീർക്കുന്നു, നാലോനി—എന്റെ മനസ്സിലെ, വാഗ്ദരമനി—വലയെന്നു, തെലിയക—അറിയാതെ, മൃഗഗണമൂല—മൃഗക്കൂട്ടത്തോളം, വച്ചി—വന്നു, തഗ്ഗുരീത—അകപ്പെടുന്നമാതിരി, ഉന്നദി—ഇരിക്കുന്നു, വേഗമേ—വേഗത്തിൽ, നീ മതമുന—നീന്റെ മനസ്സ് (ഇച്ഛ) അനുസരിഞ്ചിന—അനുസരിക്കുന്ന, തൃഗഗരാജനത! മദമത്സരമനു—മദമാത്സര്യങ്ങളെന്നു.

അല്ലയോ തിരുപ്പതിയിൽ പ്രശോഭിക്കുന്ന വെങ്കടരമണ! എന്റെ മനസ്സിലുള്ള അസൂയയെന്ന മറയെ നിന്തിരുവടി നീക്കുകയില്ലേ പരമപുരുഷ! അതുധർമ്മം, അത്ഥം (മുതലും), കാമം, മോക്ഷം എന്ന നാലു പുരുഷാർത്ഥങ്ങൾ എന്നീ പ്രാപ്യമാകാത്തവിയം എന്നിൽനിന്നു വിരട്ടിയോടിക്കുന്നു. വലയാണെന്നറിയാതെ അതിൽ ചെന്നുപെടുന്ന മാനുഷന്റെപ്പോലെ (മാത്സര്യമാകുന്ന തിരുശ്ശീല ഈ പുരുഷാർത്ഥങ്ങളെ പ്രാപിക്കുന്നതിന്നു മറവിയിരിക്കുന്നു) നിന്തിരുവടിയുടെ ഹിതാനുസരിയായ ഈ തൃഗഗരാജനാൽ വണങ്ങപ്പെട്ടവനേ! ഗുഹ്വ, അസൂയ എന്ന (മറ നീ നിക്കുകയില്ലേ?

ആത്മഗർഹണവും റാടന്റോക്കിയുമുള്ള ഈ കീർത്തനം. സ്വാമികൾ ശേഷപുടനത്തിനിടയിൽ തിരുപ്പൂർ വെങ്കിടാചലപതിക്കേരും സന്ദർശിച്ചപ്പോൾ ഉണ്ടാക്കിയതാണ് സ്വാമികൾ ദർശനത്തിനെത്തിയ സമയം. ദേവന്റെ വിഗ്രഹം ഒരു തിരശ്ശീലയാൽ മൂടപ്പെട്ടിരുന്നുവെന്നും ഈ കീർത്തനം പാടിയ ഉടനെ ആ മറ നീങ്ങിയെന്നും ഒരൈതിഹ്യമുണ്ട്. ഈ കഥ നേരായാലും അല്ലെങ്കിലും ത്യാഗരാജസ്വാമിയുടെ ആശയം സൂചിപ്പിക്കുന്നു. പരമാത്മാവിനെ ജീവാത്മാവിൽനിന്നു മറയ്ക്കുന്ന തിരശ്ശീല മദമാത്സര്യമാകുകയാണ്. ഇവ അവിദ്യ (അജ്ഞാന)യിൽനിന്നുണ്ടായതാണ്. ഭഗവദനുഗ്രഹത്താൽ ആ മറ നീങ്ങുന്നു.

മൂന്നു പരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തേതാണ് ഇതിൽ ചേർത്തത്.

71

പൂർണ്ണപത്രിക ആദി

- പ. തെലിസി രാമചിന്തനതോ നാമമു
സേയവേ ഓ മനസാ (തെ)
- അ. തലപുലനി നിലിപി നിമിഷമൈന
താരകരൂപനി നിജ തത്വമലന (തെ)
- പ. രാമായന പപലാ ക്ഷുല പേരു
കാമാദല പോരുവാരുവിരു
രാമായന ബ്രഹ്മമനകപേരു
ആ മാനവ ജനനാർത്തുലു ദീറ (തെ)

തെലിസി-അറിഞ്ഞു, അറിവോടുകൂടി; രാമചിന്തനതോ-ശ്രീരാമന്റെ സ്തമരണയോടെ, ഭക്തിയോടുകൂടെ; നാമമു-നാമത്തെ; സേയവെ-ചെല്ലാലും (ജപിച്ചാലും); ഓ മനസാ-അല്ലെങ്കിൽ മനസ്സേ; തലപുലനിനിലിപി-മറു ചിന്തകളെ അകറ്റി; നിമിഷമൈന-നിമിഷ (അല്പദൂരം) കൈലും; താരകരൂപനി-മോക്ഷമരുളുന്ന രൂപത്തിൽ; നിജതത്വമലന-പരമാർത്ഥത്തെ, തത്വത്തെ; രാമായന-രാമായണാൽ; പപലാക്ഷുല-പഞ്ചരാക്ഷി(സൂരി)യുടെ പേരു-പേര്; കാമാദല-കാമാദികൾ; പോരുവാരു വീര-പോർവെയ്യുന്നവരാകുന്നു; രാമായന; ബ്രഹ്മമനകപേരു-പരബ്രഹ്മത്തിന്റെയും പേരു (ആണ്); ആ മാനവ-അതറിയുന്നവരുടെ; ജനനാർത്തുലു-സംസാരഭംഗം; ദീറ-തീർക്കുന്നത്.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തത് അന്യയിക്കണം.

അല്ലയോ മനസ്സേ (നിന്റെ) അകത്തുള്ള പല വിചാരങ്ങളെയും അകറ്റി ഒരു നിമിഷമെങ്കിലും താരകനാമത്തിന്റെ തത്വബോധത്തോടു. ഭക്തിയോടു. രാമനാമം ജപിക്ക (സങ്കീർത്തനം ചെയ്യ) രാമ എന്ന പദത്തിനു പെണ്ണെന്നും അർത്ഥമുണ്ട്. ഈ അർത്ഥം ധരിച്ചവർക്ക് കാമാദിപ്പരക്കത്തിനോടു പൊതു തേങ്ങിവരുന്നു, സാക്ഷാൽ പരബ്രഹ്മമാണു രാമനെന്നു ധരിച്ചവർക്കൊക്കെ ആ നാമം സംസാരഭംഗത്തിന്റേന്നു രക്ഷ നല്കുന്നു.

'എവരേനി', 'സ്മരണേ സുഖമു' എന്ന കീർത്തനങ്ങളെപ്പോലെ ഈ കീർത്തനവും. രാമനാമ മാഹാത്മ്യത്തെപ്പറ്റിയാണ്. രാമനാമത്തിന്റെ വൈഭവത്താലാണ് പലാ വാല്മീകിക്ക് വൈരാഗ്യവും ജ്ഞാനവും സിദ്ധിച്ചതും അദ്ദേഹം മഹർഷിയായതും. എന്നാൽ നാമസങ്കീർത്തനം ഭക്തിയോടും ശരിയായ തത്വബോധത്തോടു കൂടിയും വേണമെന്നാണ് സ്വാമികൾ ഉദ്ബോധിപ്പിക്കുന്നത്.

72

ബിലഹരി-സമ്പ

- പ. തൊലിജന്മമുൻ ജേയുദ്യുധുക
ലൈസെന രാമ (തൊ)
- അ. ഫലമേമോ യരചേതി
പുണ്ടി കട്ടമ വലെന്ന (തൊ)
- ച. രാഗി പൈന്ദല ചെന്ത രമ്യമു വരീമൊലക
രാജിപ്പ നേർച നടരാ?
നാഗശയനി! ത്യാഗരാജപാപമു തോന
നാമപുണ്യമു ചെലഗുനാ? (തൊ)

തൊലി-മുൻ. മുമ്പിലത്തെ; തൊലിജന്മമുൻ-മുജ്ജന്മത്തിൽ; ജേയു (ചെയ്യ)-ചെയ്ത; ദുസ്തക-പാപങ്ങൾ; ലൈസെന-അറിവാൻിരിക്കുന്നു; രാമ! ഫലമേമോ-ഫലമാണെങ്കിൽ; അരചേതി-കയ്യിന്റെ, കയ്യ് ലെ; പുണ്ടിക-പഴുത്തിന്; അട്ടമ-കണ്ണാടി; വലെന്ന-വേണമോ; രാഗി-മുത്താറി; പൈന്ദല-വിളയുടെ; ചെന്ത-അടുത്തു; രമ്യമു-അഴകായ; വരീ-നെല്ല്; മൊലക-ചെടി; രാജിപ്പ-ശോഭിക്കുക; നേർചനടരാ-(നേർചന + അട + രാ) പഠിക്കുമോ? നാഗ നാഗശയനി! ത്യാഗരാജപാപമുതോന-ത്യാഗരാജന്റെ പാപത്തിന്റെ കൂടെ; നാമപുണ്യമു-നാമസങ്കീർത്തനത്തിന്റെ പുണ്യം; ചെലഗുനാ-ശോഭിക്കുമോ?

രാമ! ഞാൻ മുജ്ജന്മങ്ങളിൽ ചെയ്ത പാപത്തിന്റെ ഫലം ഇന്ന് അറിഞ്ഞു. കയ്യിലെ ഫലത്തിന് കണ്ണാടി വേണോ (വരണ്ട ഭൂമിയിൽ വിളയുന്ന) മുത്താറിയുടെ അടുത്തു നല്ല നെല്ല് നട്ടാൽ അത്ര ശോഭിക്കുമോ? (വിളയുമോ എന്നും) എന്റെ പാപങ്ങളുടെ കൂടെ നിന്റെ നാമസങ്കീർത്തനം ചെയ്യുന്നതിന്റെ ഫലം പ്രകാശിക്കുമോ?

പാഠഭടം. അനുപല്ലവി (നീ മഹിമ) ഫലമോമാ എന്നുണ്ട്. നിന്റെ മഹിമയുടെ ഫലം എന്തുതന്നെയായാലും എന്നർത്ഥം. പുണ്ടി-പുണ്യം എന്നും അർത്ഥം. പല്ലം എന്നും ഇത് അത്ര യോജിക്കയില്ല.

നീമഹിമചേർത്തു അനുപല്ലവി തുടങ്ങുന്നതു ശരിയാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല. പ്രാസത്തിൽ ശ്രദ്ധിക്കുന്ന സ്വാമികൾ അങ്ങനെ രചിച്ചിട്ടുണ്ടാവുകയില്ല എന്നാണു വിചാരിക്കേണ്ടതു്. നീമഹിമ കൂടാതെതന്നെ അർത്ഥം പ്രസ്ഫുടമാണ്. പ്രസംഗത്തായിരുന്ന ഒരു സംഗീതപീഠത്തിൽ നീമഹിമ ഇല്ലാതെ പാടി കേട്ടിട്ടുണ്ട്.

73

ശുദ്ധബകാള-ആദി

- പ. തൊലിനേ ജേസിന പുജാഫലമു
ദൈവസന്ത നാ പാലി ദൈവമാ (തൊ)
- അ. പലവിധമൂല നേദലചി കരഗാ
ബലകക നീ വടു നേനിടു ഗാക
- ച. സരിവാ രലലോ ജുക ജേസി ഉ (തൊ)
ദരപോഷകലന പൊരുന ജേസി
ഹരിദാസ രഹിത പുരമുന വേസി
ദരി ജുപ കണ്ഡഗ ത്യാഗരാജാർച്ചിത! (തൊ)

തൊലി-പണ്ടു മുജ്ജന്മത്തിൽ നേ ജേസിന- ഞാൻ ചെയ്തതു, പൂജാഫലമു-പൂജാഫലം, ദൈവസന്ത(തൊലിസന്ത) അറിയപ്പെട്ടു. നാപാലി-എന്നെ കാക്കുന്ന, ദൈവമാ-ഇശ്വരൻ! പലവിധമൂല-പലവിധത്തിലും, നേദലചി-ഞാൻ വാചാരിച്ചിട്ടു, കരഗാ-മനസ്സു് വെത്തുകി, ബലകക-മിണ്ടാതെ, നീ വടു-(നീവുടത്തു) നീന്തിരുവടി അവിടെയും (അനാസ്ഥയോടെ.) നേനിടുഗാക-ഞാൻ ഇവിടെയും ഇരുന്നു, സരിവാരലലോ-(എന്റെ)സ്വജനങ്ങളിൽ, ചരകജേസി-പരിഹസിക്കുന്ന, ഉദാപോഷണകലന-സ്പർശമികളായവർ, (എങ്ങനെയെങ്കിലും ജീവിക്കണമെന്ന വിചാരിക്കുന്നവർ), പൊരുന ജേസി-അയൽപിട്ടിൽ താമസിച്ചിട്ടു, ഹരിദാസരഹിത-വിഷ്ണുക്കേതന്മാരില്ലാത്ത പുരമുനബസി-സ്ഥലത്തു കൊണ്ടാക്കി, ദരിജുപകണ്ഡഗ-രക്ഷാമാർഗ്ഗമില്ലാതെ, ത്യാഗരാജാർച്ചിത-ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനെ!

അല്ലയോ എന്നെ കാക്കും ദൈവമേ, പല വിധത്തിലും മനസ്സു വെത്തുകി നിന്നെ വിചാരിച്ചിട്ടു നീ മിണ്ടാതെ (വിമുഖനായി) അവിടെയും ഞാൻ ഇവിടെ (അസ്വസ്ഥനായും) ഇരിക്കുന്നതു ഞാൻ മുജ്ജന്മത്തിൽ ചെയ്ത പൂജയുടെ (കാവിനാലാണെന്ന) ഫലമാണെന്ന മനസ്സിലായി. എന്റെ സമന്മാർക്കു യിൽ എന്നെ പരിഹാസപാത്രാക്കി, വയറുനിറയ്ക്കുന്നതിൽ തൽപരരായവരുള്ളതും കേതന്മാരില്ലാത്തതുമായ സ്ഥലത്തു താമസിപ്പിച്ച അതിൽ നിന്നും രക്ഷയൊന്നും കിട്ടാതിരിക്കുന്നത് (മുജ്ജന്മത്തിൽ ഞാൻ ചെയ്ത പൂജാഫലമാണ്)

ചേയ് ചെയ്യുക ചേയ്ക്കുന്ന അത്മമുള്ള പൊരുന ജേസി എന്നിടത്തു താമസിക്കുക എന്ന അത്മം ഗ്രഹിക്കണം.

കീർത്തനം നിവ്വേദമാണ്.

74

ശുദ്ധസാവേരി-ആദി

- പ. ദാരിനി തെലുസുകേണ്ടി ത്രിപുരസ്സും
ദരി! നിന്നെ ശരണങ്ങി (ദാ)

അ. മാരുനി ജനകഡൈന ദശരഥ കു...
മാരുനി സോദരി! ഓയാകരി! മോക്ഷ (ഭാ)

ച. രാജിത മണിഗണ ഭൂഷണി! മദഗജ
രാജഗമനി! ലോകശങ്കരി! ദനുജ
രാജഗുരു നിവാസരസേവ തന
കേജനഫലമോ കനഗൊണ്ടിനി
ആജനമു പെട്ടലു തമ മദിലോ
നീ ജപമേ മുക്തിമാഗ്നമനകൊന്ന
രാജശേഖരസ്വ ഗു ശ്രീ ത്യാഗ-
രാജമനോഹരി! ഗൗരി പരാത്പരി (ഭാ)

ദാരിനി-മാർഗ്ഗം (മോക്ഷത്തിന്), തെലുസുകൊണ്ടി-(ഞാൻ)അറിഞ്ഞു, കണ്ടുപിടിച്ചു- ത്രിപുരസുന്ദരി! നിന്നേ ശരണത്തിൽനിന്നെ ശരണം പ്രാപിക്കുന്നു. മാരുനി-കാമദേവന്റെ, ജനകഡൈന-അച്ഛനായ, ദശരഥ കുമാരുനി-ശ്രീരാമന്റെ സോദരി, ഓയാകരി! മോക്ഷ (ദാരിനി) രാജിത മണിഗണ ഭൂഷണി-പ്രകാശിക്കുന്ന രത്നങ്ങളാണിത്തവരും, മദഗജരാജ ഗമനം-മടിച്ചു ആനത്തലവനെപ്പോലെ നടയുള്ളവരും, ലോകശങ്കരി-ലോകർക്കു സുഖത്തെ ചെയ്യുന്നവരും, ദനുജഗുരു (നീ)- അസുരരാജാവിന്റെ ഗുരു അതായതു ശുക്രൻ, വാസര-വെള്ളിയാഴ്ച, സേവ-പൂജ ദർശനം, തനക-നിന്തിരുവടിക്കു, ഏജനഫലമു-മുജ്ജന്ത-പുണ്യഫലം, കന ഗൊണ്ടിനി-ഞാൻ കണ്ടിരിക്കുന്നു, അറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു, ആജനമു-ജനനം മുതൽ, പെട്ടലു-മഹാഹാരം, തമമദിലോ-അവരുടെ മനസ്സിൽ, നീ ജപമ-നീന്റെ നാമസങ്കീർത്തനം, മുക്തിമാഗ്നമു-മുക്തിക്കുള്ള മാർഗ്ഗം, അനുകൊന-വിചാരിക്കുക, ധരിക്കുക, രാജശേഖരസ്വഗു-ചന്ദ്രശേഖരൻ ശ്രീ ത്യാഗരാജ മനോഹരി-ശിവന്റെ ഭയിത, ഗൗരി, പരാത്പരി!

ദേവി ത്രിപുരസുന്ദരി, മുക്തിമാഗ്നം ഞാനറിഞ്ഞു, (അതിനായി) നിന്നെ ശരണം പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നു. കാമദേവന്റെ അച്ഛനും ശ്രീരാമന്റെ സോദരിയുമായ ദേവി! കാരുണ്യം നിറഞ്ഞവളേ! മോക്ഷം തരുന്ന (വഴി....)

മിന്നും രത്നമണിത്തവളേ! ഗജരാജന്റെ രൂപംപോലെ നടയുള്ളവളേ! ജനത്തിന് സുഖം കൊടുക്കുന്നവളേ! വെള്ളിയാഴ്ച നിന്തിരുവടിയുടെ ദർശനം ലഭിച്ചതു ഏന്റെ മുജ്ജന്ത സുകൃതഫലത്താലാണെന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു.

ജനനം മുതൽ (ജീവകാലം മുഴുവൻ) നിന്റെ നാമസങ്കീർത്തനമാണ് മുക്തിമാർഗ്ഗമെന്നു പരാത്പരർക്കു (ജ്ഞാനികൾക്കു) അറിയാം. അല്ലയോ പരമശിവന്റെ ഭയിതേ, ഗിരി, പരാത്പരി!

മൂന്നു പരങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തെതാണിതു.

തിരുവൊറ്റിയൂർ ക്ഷേത്രത്തിലെ ദേവിയെപ്പറ്റിയാണ് ഈ കീർത്തനം..

75

ഗൗള-ആദി

ച. ധൂപകുഗല നന്നേ ദൈരം
കൊഡകു ബ്രോചുരം? യെന്റേർ (ഭാ)

അ. കഡ്യം ദുർവ്വിഷയാ കൃഷ്ണമൈ
ഗഡിയഗഡിയകു നിണ്ഡാരു

(ഭ)

ദുഡ്യകഗല-ദുഷ്കർമ്മങ്ങൾ (സാഹസങ്ങൾ) ചെയ്യുന്ന; നന്നേ-എന്നെ;
ദൈവകൊഡ്യക-രാജകുമാരൻ; ബ്റോചു-രാക്ഷസനും; എന്തോ-എന്തു;
കഡ്യ-കനത്ത; ദുർവ്വിഷയാകൃഷ്ണമൈ-ദുർവ്വിഷയങ്ങളാൽ വശീകൃതനായ;
ഗഡിയഗഡിയക-നാഴികത്തോളം; നിണ്ഡാരു-തികഞ്ഞ.

കനത്ത ദുർവ്വിഷയങ്ങൾക്കു വശംവദനായി നാഴികത്തോളം പല ദുഷ്കർമ്മ
ങ്ങൾ ചെയ്യുന്നവനായ എന്നെ ഏതു രാജകുമാരൻ രക്ഷിക്കും?

ച. 1 ശ്രീ വനിതാ ഹൃദ് കമുദാബ്ജി
വാങ്ങ്മാനസഗോചര!

(ഭ)

ശ്രീ വനിതാ ഹൃദ് കമുദാബ്ജി-ലക്ഷ്മീദേവിയുടെ ഹൃദയമാകുന്ന
ആമ്പലിനു ചന്ദ്രനായവൻ; വാങ്ങ്മാന സഗോചര-വാക്കിനും മനസ്സിനും അതീ
തമായവൻ, വർണ്ണിക്കപ്പെട്ടവാനോ ചിന്തിക്കപ്പെട്ടവാനോ കഴിയാത്തവൻ.

രണ്ടു സമസ്തപദങ്ങളും സംബോധന.

ച. 2 സകല ഭൂതമുലയന്മുനീവൈ
യുണ്ഡഗ മദിലേക ബോധിന

(ഭ)

സകലഭൂതമുലയന്മു-എല്ലാ പരാചരങ്ങളിലും; നീ വൈയുണ്ഡഗ (നീവു+
എ+ഉണ്ഡഗ) നീ മാത്രമാണുള്ളതെന്ന്; മദിലേക ബോധിന-ബോധമില്ലാതെ
യായ.

3. 3 ചിരുത പ്രായമു നാഡെ ജേനാമൃത
രസവിഹീന ഒതർക്ക ഡൈന

(ഭ)

ചിരുതപ്രായമുഡൈന-ചെറിയ പ്രായത്തിൽത്തന്നെ; ജേനാമൃതരസ
വിഹീന-നീന്റെ ജേനമാകുന്ന അമൃതീന്റെ രസം അറിയാത്തവനായും (ഭക്തി
യില്ലാത്തവനായും); ഒതർക്കഡൈന-ദുസ്സർക്കങ്ങളിൽ തത്പരനായും....

ച. 4 പരധനമുലകൊരുക നൊരുല മദിനി
കരഗ ബലികി കഡ്യപുനിമ്പ തിരിഗിനട്ടി

(ഭ)

പരധനമുല കൊരുക-അന്യന്റെ മുതലിനുവേണ്ടി; നൊരുല (ന+ഒരുല)
പലതടേയും; മദിനി-മനസ്സ്; കരഗ-അലിയിച്ചു; പലികി-സംസാരിച്ചു;
കഡ്യപു-വയറും; നിമ്പ-നിറയ്ക്കു; തിരിഗിനട്ടി-അലഞ്ഞുനടന്നു....

പരധനം കൊതിച്ചു പലതോളം സേവപറഞ്ഞു അവരുടെ മനം മയക്കി
ഉദരപുരണംചെയ്തു അലയുന്ന....

ച. 5 തന മദിനി ഭൂവിനി സശ്വപു ജീവനമേ
യനുചസദാ ദിനമുല ഗഡിപേ

(ഭ)

തന തന്റെ; മദിനി-മനസ്സിൽ; ഭൂവിനി-ഭൂമിയിൽ; സശ്വപു-സശ്വവും;
ജീവനമേ-ജീവിച്ചിരിക്കുന്നതു; അനുച-എന്നുവീചാർച്ച, സദാ; ദിനമുല-
ദിവസങ്ങൾ; ഗഡിപേ-കഴിക്കുന്നു.

സുഖമായി ജീവിക്കുന്നത് അല്ലെങ്കിൽ ജീവിച്ചിരിക്കുന്നതുതന്നെ ജീവിതലക്ഷ്യമെന്ന വിചാരിച്ചു കാലം കളഞ്ഞിട്ടുള്ള (ഭൂധൂകഗലനന്തേ)

ച. 6 തെലിയനി നടവിട ക്ഷുദ്രുല വനിതലു
സ്വവശമുട കൂപദേശബി
സന്തസില്ലി സ്വരലയമ്പു ലെറുങ്ഗകന
ശീലാത്തുലൈ സുകേതുലക സമാനമനു (ഭ)

തെലിയനി-അറിവില്ലാത്തവരായ, മൂഢന്മാരായ; നടവിട-നടന്മാരും വിടന്മാരും (ആട്ടക്കാരും സ്ത്രീലമ്പടന്മാരും), ക്ഷുദ്രുല-താണ ജാതിക്കാർ; വനിതലു-സ്ത്രീകൾ; സ്വവശമുടക (സ്വവശമുട + ഓടക)-തന്റെ സ്വാധീനത്തിലാക്കുവാൻ; ഉപദേശിബി-ഉപദേശിച്ചിട്ട്; സന്തസില്ലി-സന്തോഷിച്ചു; സ്വരലയംബുല + ഹുറുങ്ഗകന-സ്വത്തോളങ്ങളുടെ ജ്ഞാനമില്ലാതെ; ശീലാത്മലൈ-കഠിനഹൃദയനായി; സുകേതുലക-സത്ക്കേതന്മാർക്ക്; സമാനമനു-സമാനനായി.

മൂഢരായ നർത്തകരെയും സ്ത്രീലമ്പടന്മാരെയും താണജാതിക്കാരെയും സ്ത്രീകളെയും ഉപദേശിച്ചു അവരെ സ്വാധീനിച്ചു. അതിൽ സന്തോഷംപൂണ്ടും സംഗീതജ്ഞാനമില്ലാതെ നല്ല കേതനാണെന്നു ഭാവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കഠിനഹൃദയനായ (ഭൂധൂകഗലനന്തേ)

ച. 7 ദൃഷ്ടികി സാരമ്പഗു ലലനാസദനാർ
കേ സേനാമിത ധനദുലനു
ദേവദേവി നേരനമ്മിതിനി ഗാകനു
പദാബ്ജജേനമ്പു മരചിന (ഭ)

ദൃഷ്ടികി-കാഴ്ചയ്ക്ക്; സാരമ്പഗു-യോഗ്യതയുള്ള; ലലന-സംഗ്രി; സദനം-വീട്; അർകേ-പുത്രൻ; സേന-സൈന്യം; അമിതം-വളരെ; ധനം; അദൃലന-മറ്റും; ദേവദേവ; നേര-മുഴുവനും; നമ്മിതിനി-വിശ്വസിച്ചു; ഗായ; കന-അതുകൊണ്ട്; പദാബ്ജ ജേനമു-നീന്റെ പാദാരവിന്ദത്തെ സ്മരിക്കുക; മരചിന-മരണം.

കാഴ്ചയ്ക്കു ഭംഗിയുള്ള സ്ത്രീ (ഭാര്യ)യും, വീടും, പുത്രനും, ഭാസന്മാരും ധാരാളം പണവും മറ്റും ശാശ്വതമെന്നു ചിന്തിച്ചതുകൊണ്ട് അല്ലയോ ദേവദേവി അങ്ങയെ ജേരിക്കാൻ മരണപോയ (ഭൂധൂകഗലനന്തേ)

ച. 8 ചക്കനീമുഖ കമലമ്പുനു സദാ
നാമദിലോ സ്തമരണ ലേകനേ
ദുമ്മദാസ്യ ജനുല ഗോരി പരിതാപ
മുല ചേദഗിലി നോഗിലി ദുർപ്പിഷയ
ദുരാനുസല രേയലേക സന്തമ
പരംഗന്നെ ചപല ചിത്തുഡനൈന (ഭ)

ചക്കനീ-സുന്ദരമായ; മുഖകമലംബുന-മുഖകമലത്തെ; സദാ; നാമദി ലോ-ഹൃദയം കലശ്ശിതം; സ്തമരണ + ലേക-സ്തമരണയില്ലാതെ; നേ-ഞാൻ; ദുമ്മദാസ്യ + ജനുല-അഹങ്കാരം കൊണ്ടു ബുദ്ധിയില്ലാത്തവൻ; കോരി-ആശിച്ചു

പരിതാപമുലമപ-ഓ:ഖങ്ങളാൽ, തഗിലി-അവശനായി, നേഗിലി കഷ്ടപ്പെട്ടു, ദുർവ്വിഷയ, ദുരാസമന-ദുരാഗ്രഹങ്ങളെ, ദോഷലേക-അകരവ്യാൻ, കഴിയാതെ, സതതമ-എപ്പോഴും, അപരാധനെ-തെറ്റുകാരനായി പപല ചിത്തശൈലന-പഞ്ചല ഏയനായി-

നിന്തിരുവടിയുടെ കോമളമായ മുഖകമലത്തെ എന്നും സ്തംഭിക്കാതെ ഞാൻ നീചന്മാരുടെ സഹവാസം തേടിക്കൊണ്ടു. വിഷമതകളിലകപ്പെട്ട കഷ്ടപ്പെട്ടും വിഷമസുഖങ്ങളേയും ദുരാഗ്രഹങ്ങളേയും അകറ്റി നിർത്തുവാൻ കഴിയാത്തവൻ. പപലനും അപരമധിയുമായ (ദ്രഡുകഗല)

ച. 9. മാനവതൻ ദുർലഭമനുചുനെഞ്ചി
പരമാനന്ദ മൊന്ദലേക
മദമത്സര കാമലോഭ മോഹമുലക
ദാസ്യഡെ മോസബൊതി ഗാക
മോദടി കലജുഡഗുച ഭൂവിനി ശുഭ്രല
പനലു സലപ്പ ചുന യുണ്ടിനി ഗാക
നരാധമുലൻ ഗോരി സാരഹീന
മതമുലൻ സാധിമ്പ ദാരുമാരു (ഭ)

മാനവതൻ-മനുഷ്യജനം, ദുർലഭമു-ദുർലഭം, അനന്യ-ഇങ്ങനെ, എഞ്ചി-വിചാരിച്ചു, പരമാനന്ദ ഞൊന്ദലേക-സന്തോഷിക്കുവാൻ കഴിയാതെ, മദമത്സര കാമലോഭമോഹമുലക-മോഹികൾക്കു, ദാസ്യഡെ-അടിമപ്പെട്ട, മോസബൊതി-ഗാക-തീർച്ചയായും വഞ്ചിതനായി, മോദടി-ആദ്യത്തെ, കലജുസ-കലത്തിൽ (ജാതിയിൽ) ജനിച്ച, അഗുച-ആണെങ്കിലും, ഭൂവിനി-ഭൂമിയിൽ, ശുഭ്രല-ശുഭ്രന്മാർ, പനലു-പ്രവൃത്തിക്കും, സലപ്പചുന-പെയ്യാകാണു്, ഉണ്ടിനി-ഗാക-ആയിരുന്നു, നരാധമു-നീചന്മാർ, കോരി-അഗ്നി, സാരഹീന-നിസ്സാരങ്ങളായ, മതമുലൻ-തങ്ങളെ, സാധിമ്പ-ആപരിച്ച, ദാരുമാരു-താർമാർ.

മനുഷ്യജനം ദുർല്ലഭമാണെന്ന ബോധത്തോടെ പരമപുരുഷാത്മസിദ്ധിക്കായി അതിനെ ഉപയോഗിക്കാതെ സന്തോഷിക്കാതെ ഞാൻ മദമാത്സര്യകാമലോഭമോഹങ്ങളെ വശംവദനായി കെട്ടുപോയി, ബാഹ്യമെന്നായി ജനിച്ച ഞാൻ അധമരുടെ കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്തു. നീചസംസർഗ്ഗം കൊണ്ടു നിസ്സാരങ്ങളായ മനുഷ്യർ വിശ്വസിച്ചു ജീവിതം തെറ്റാക്കാതി.

ച. 10. സുതലകൈ കൊന്നാളാസ്തികൈ
സുതലകൈ കൊന്നാളു ധന
തതുലകൈ ദിരിഗതി നയ
ത്യാഗരാജാപ്തി യിടുവണ്ടി (ഭ)

സുതലകൈ-ഭാര്യമാക്കു്, കൊന്നാളാ-ചില ദിവസങ്ങൾ, ആസ്തികൈ-മുതലിനുവേണ്ടി, സുതലകൈ-മക്കൾക്കുവേണ്ടി, കൊന്നാളു, ധനതതുലകൈ-പണം നേടുവാനായി, തിരിഗതിനയ-അലഞ്ഞുണ്ടെന്നിട്ടുണ്ടു് അയ്യ! ത്യാഗരാജാപ്തി ഇടുവണ്ടി-ഇതുപോലെ.

ചില കാലത്തു ഭാര്യയ്ക്കു വേണ്ടിയും, ചിലപ്പോൾ സ്വത്തിനുവേണ്ടിയും ചിലപ്പോൾ മക്കൾക്കുവേണ്ടിയും ചിലപ്പോൾ പണമുണ്ടാക്കാൻ വേണ്ടിയും ഞാൻ അലഞ്ഞു നടന്നു സ്വാമി! ത്യാഗരാജൻ പ്രിയപ്പെട്ടവനെ! എന്നു പ്പോലെ ഭൂധൂകുലല

പഞ്ചരത്ന കീർത്തനങ്ങളിൽ ഒന്നാണിതു

ഭോഗവതോത്തമനും നിഷ്കളങ്കനുമായ സ്വാമികൾ ആത്മഗർഭമെന്ന പരമായ ഈ കീർത്തനത്തിൽ താനൊരു സാധാരണക്കാരനാണെന്നു ഭാവി ക്കുകയാണ്. ദുഃഖം കൂടി ശരണാഗതരാകുമ്പോൾ ഭഗവാൻ അവരെ രക്ഷി ക്കുമെന്നു സാരം.

പരണം 6-ൽ ക്ഷുദ്രപു പാഠഭേദം. ഇവിടെ ശുക്രപദത്തിനു വിദ്യാ വിഹീനൻ എന്നു അർത്ഥമുള്ളു. സ്വാമികളുടെ ദേശകാലങ്ങളിൽ ശുക്രന്മാർ അത്തരക്കാരായിരുന്നു.

76

രഞ്ജനി-രൂപകം

- പ. ദുർമ്മർദ്ദ ചരാമുലൻ
ഒര നീവന ജാലരാ (ഭ)
- അ. ധർമാത്മക! ധനധാന്യമു
ദൈവമു നീ വൈയുണ്ഡഗ (ഭ)
- ച. പലക ബോടിനി സഭലോന
പതിതമാനവുല കോസുഗ്ര
ഖലുല നെച്ചു ബോഗഡനി
ശ്രീകര! ത്യാഗരാജവിനത! (ഭ)

ദുർമ്മർദ്ദചരാമുലൻ-പിഴച്ചവഴിയിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നവരെ ദുർജനത്തെ, ഒര നീവന (ഒരൻ + നീവ + അൻ) നീ പ്രഭുവെന്ന്; ചാലരാ-എനിക്കു വയ്യ. ധർമാത്മക-ധർമ്മം മുർത്തികരിച്ചവനെ! ധനധാന്യം ദൈവമു നീ വൈയുണ്ഡഗ-(ധനധാന്യം ദൈവമു + നീവു + ഐ + ഉണ്ഡഗ) ധനധാന്യങ്ങളും ദൈവവുമെല്ലാം നീയായിരിക്കേ; പലക-സംസാരം, വാക്കു; ബോടിനി-സരസ്വതിയെ; സഭലോന-സദസ്സിൽ; പതിതമാനവുലക-നീചന്മാർക്കു, ഒസുഗ്ര-കൊടുത്തു, അടിയാവെച്ചു; ഖലുലൻ-മുർഖന്മാരെ; എച്ചുട-ഒരിക്കലും ബോഗഡനി-പുകഴ്ത്താത്ത. ശ്രീകര! ത്യാഗരാജന്ത!

ദുർമ്മാഗികളായ ദുർജനത്തെ 'നിങ്ങൾ പ്രഭു' എന്നു പുകഴ്ത്താൻ എനിക്കു വയ്യ ധർമ്മം ഉടലെടുത്തവനെ! ശുഭത്തെ ചെയ്യുന്നവനെ! ത്യാഗരാജൻ പൂജിക്കുന്നവനെ! ധനധാന്യം മുതലായ സ്വത്തും ദൈവവും നിന്തിരുവടിയിലായിരിക്കേ-സരസ്വതിദേവിയെ (കവിത രചിച്ചു) ദുർജനത്തിന്നു അടിമപ്പെടുത്തുന്ന ദുഷ്കവികളെ ഞാൻ ഒരിക്കലും ബഹുമാനിക്കുന്നില്ല.

സ്വാർത്ഥത്തിനു വേണ്ടിയുള്ള നരസ്തുതി നിന്ത്യമെന്നു സാരം.

77

ബിലഹരി-ആദി

- പ. ദൊരകനാ ഇടുവണ്ടി സേവ (ഒദൊ)
- അ. ദൊരകനാല്ല തപസൊന്നരിഞ്ചിന ബു
സുര വരുല കൈന സുരലകൈന (ഒദൊ)
- ച. താമസ ഗുണ രഹിത മൂന്മലക ബൊഗഡ
ധരമുഗാ കനേ ഭ്രമസിനിലഗ
ശ്രീമത് കനകപു ദൊട്ല പൈനി
ചെലുവന്ദഗ ഗൊലുവുണ്ഡഗ
കാമിത ഫലദായകിയു സീതാ
കാന്തനി കനിയുപ്പൊണ്ഗഗ
രാമബ്രഹ്മതനയുഡയ ത്യാഗ-
രാജ താ പാഡുച നൃപഗ
രാമുനി ജഗദുദ്ധാതനി സുരരിപ
ഭീമുനി ത്രിഗുണാതീതനി പൂർണ്ണ
കാമുനി ചിന്തയരൂപനി സദ്ഗുണ
ധാമുനി കനലാര മദിനി ഗന്തഗൊന (ഒദൊ)

ദൊരകനാ (ദൊരക+നാ) കിട്ടുമോ? ഇടുവണ്ടി-ഇതുപോലെ, ഈ മാതിരി, സേവ-കാഴ്ച, ദർശനം, ദൊരക, അല്പതാസ-കുറച്ചുതപസ്സ്, നെരിഞ്ചിന-ചെയ്ത, ബുസുരവരുലകൈന-ബ്രാഹ്മണ്യശ്രേഷ്ഠന്മാർക്കു, സുരലകൈന-ദേവന്മാർക്കു, താമസഗുണരഹിതമുറച്ചു കഥാഗുണമില്ലാത്തവരായ മുനിമാർക്കു, പൊഗഡ-സ്തുതിക്കുവാനു, ധരമുഗാകനേ-സാധ്യമാകാതെ, ഭ്രമസി-പരിഭ്രമിച്ചു, നിലഗ-നിലക്കുമ്പോൾ, ശ്രീമത് കനകപു-സ്വർണ്ണമയമായ, ദൊട്ലപൈനി-ഉത്തരാലിന്തേൽ, ചെലുവന്ദഗ-അഴക്കോടെ, കെലുവുണ്ഡഗ-ആസ്ഥാനത്തിലിരിക്കുമ്പോൾ, കാമിതഫലദായകിയു-ഇഷ്ടവരത്തെ തരുന്നവനായ, സീത, കാന്തനി-ഭർത്താവിനെ, കനി-കണ്ഠ, ഉപ്പൊണ്ഗ-ആനരിക്കുമ്പോൾ, രാമബ്രഹ്മതനയുഡയ ത്യാഗരാജ-രാമബ്രഹ്മതത്തിന്റെ മകനായ ത്യാഗരാജൻ, താപാഡുചന-സ്വയമേവപാടിക്കൊണ്ടു, ഉപഗ-ആടുമ്പോൾ, രാമുനി-ശ്രീരാമനെ, ജഗദുദ്ധാതനി-ലോകത്തെ നിലനിൽക്കുന്നവനെ, സുരരിപഭീമുനി-അസുരവൈരിയായവനെ, ത്രിഗുണാതീതനി-ത്രിഗുണാതീതനും, പൂർണ്ണകാമുനി-കാമമെല്ലാം സാധിച്ചവനും, ചന്തയരൂപനി-ചിന്തയരൂപനും, സദ്ഗുണധാമുനി-സദ്ഗുണങ്ങൾക്കിരിപ്പുമായവനെ, കനലാര-കൺകളിരെ, മദിനി-മനസ്സിൽ, കന്തഗൊന-കാണാം.

ഇതുപോലൊരു ദർശനം (മറൈവിയെങ്കിലും) കാട്ടുമോ? അല്പമാത്രം തപസ്സുചെയ്ത ബ്രാഹ്മണ്യശ്രേഷ്ഠന്മാർക്കും ദേവകൾക്കും (ഈ ദർശനം) കിട്ടുമോ? താമസഗുണം തീണ്ടാത്തവരായ മുനിമാർ (ഈ ദർശനം) കണ്ടു വർണ്ണിക്കാൻ കഴിവില്ലാതെ പരിഭ്രമിച്ചുനിലക്കുമ്പോൾ ശ്രീകുരവു പൊൻമയവുമായ ഉത്തരാലിൽ രാമൻ ഇരിക്കുമ്പോൾ സീത കാമിതാത്മ്യങ്ങളെ കൊടുക്കുന്നവനായ തന്റെ ഭർത്താവിനെ നോക്കി ആനന്ദിച്ചു. രാമബ്രഹ്മതത്തിന്റെ മക

നായ ത്യാഗരാജൻ താനേ പാടിക്കൊണ്ടു (ഊഞ്ഞാൽ) ആട്ടുമ്പാൾ ജഗദോദ്ധാരകനും അസുഗമവുമും ത്രിഗുണാതീതനും പൂർണ്ണകാമനും ചിന്തയനും സദ്ഗുണനിധിയുമായ രാമാന കൺകളിനെ മനസ്സിൽ കാണം. (കാഴ്ച കട്ടുമോ)

മൂന്നു പരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തേതാണിവിടെ ചേർത്തത്. സ്വാമികളുടെ അച്ഛന്റെ പേർ ഇതിൽ ചേർത്തതു ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ വിശേഷതയാണ്. സ്വാമികൾ പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ഏഴുതീയശേഷം പരണങ്ങളെഴുതാൻ തന്റെ പ്രധാന ശിഷ്യന്മാരെ ഏല്പിച്ചു എന്നും അവരിൽ ഒരാളായ വേകടരമണഭാഗവതർ ആണ് ഈ ചങ്ങനമെഴുതിയതെന്നു വിശ്വസിച്ചുവരുന്നു.

78

രീതിഗൗള-ദേശാഭി

- പ. ദൈവതമു സുഖമാദൈവതമു സുഖമാ? (ദൈവ)
 അ. ചൈതന്യമാ! വിനു സർവ്വസാക്ഷി! വിസ്താരമുഗാൻ ദൈവപുമു നാതൊ (ദൈവ)
 ച. ഗഗന പവന തപന ഭൂവനാഭ്യവനിലോ നഗധരജ ശിവേന്ദ്രാഭി സുരലലോ ഭഗവദ്ഭക്ത പരാഗ്രേസരലലോ ബാഗ രമിഞ്ചേ ത്യാഗരാജാർച്ചിത! (ദൈവ)

ദൈവതമുസുഖമാ-ദൈവതസിദ്ധാന്തമാണോ നല്ലതു? അദൈവതമുസുഖമാ- (അതല്ലകിൽ) അദൈവതവാദമാണോ സുഖം (തൃപ്തികരം). ചൈതന്യമാ-ജ്ഞാനം. ഉടലെടുത്തവനെ! വിനു-കേട്ടാലും, സർവ്വസാക്ഷി-എല്ലാറ്റിനും സാക്ഷി, എല്ലാം കണ്ടറിയുന്നവൻ (സംബോധന) വിസ്താരമുഗാൻ-വിസ്താരമായി, വിശദമായി, ഒല്ലമു-പറഞ്ഞാലും, നാതൊ-എന്നോട്, എന്നിക്ക, ഗഗന-ആകാശം, പവന-വായു, തപന-സൂര്യൻ, ഭൂവനാഭി-ഭൂമി തുടങ്ങിയ, അവനിലോ-ലോകങ്ങൾ, നഗധര-വിഷ്ണു, അജ-ബ്രഹ്മാവും, ശിവ, ഇന്ദ്രാഭി സുരലലോ-ദേവന്മാർ, ഭഗവദ്ഭക്തപരാഗ്രേസരലലോ-ഭക്തശിരോമണികൾ, ബാഗ-നല്ലവണ്ണം, രമിഞ്ചേ-വിളയാടുന്ന, ത്യാഗരാജാർച്ചിത!

ദൈവതമാണോ സുഖം അതല്ല, അദൈവതമാണോ? ജ്ഞാനം ഉടലെടുത്തവനെ! എല്ലാറ്റിനും സാക്ഷിയായവനെ! (ഞാൻ പറയുന്നതു) കേൾക്ക ഇതെനിക്കു വിസ്തരിച്ചു പറഞ്ഞുതന്നാലും. ആകാശം, വായു, സൂര്യൻ, ഭൂമി മുതലായ ലോകങ്ങളിലും വിഷ്ണു, ബ്രഹ്മാവും, ശിവൻ, ഇന്ദ്രൻ മുതലായ ദേവന്മാരിലും ഭക്തശിരോമണികളിലും വിളയാടുന്നവനെ ത്യാഗരാജൻ വാഴ്ത്തുന്നവനെ! (ഈ രഹസ്യത്തെ) നന്നായി പറഞ്ഞുതന്നാലും.

സുഖമെന്നാൽ ആത്മസംതൃപ്തിയെ നല്കുന്നതു ജീവാത്മാവും പരമാത്മാവും (ഈശ്വരൻ) രണ്ടാണെന്നു വാദിക്കുന്നതാണു രാമാനുജാചാര്യരുടെയും അല്പം ദേശഗതിയോടുകൂടി മധ്വാചാര്യരുടെയും ദൈവതസിദ്ധാന്തം. രണ്ടും ഒന്നുതന്നെ എന്നാണു ശങ്കരാചാര്യരുടെ അദൈവതസിദ്ധാന്തം. ഇവിടെ കൂടുതൽ വിസ്തരിക്കേണ്ടതില്ല.

ചൈതന്യമാ എന്ന പദം സ്വചൈതന്യയെ സംബോധന ചെയ്യുന്നതായും വ്യംഖ്യാനിച്ചു കണ്ടു-ഭേദസാ എന്നതുപോലെ. ആത്മാവിനോടായാലും പരമാത്മാവിനോടായാലും സംബോധന തന്നെ,

79

ധന്യാസി-ആദി

- പ. ധ്യാനമേ വരമൈന ഗംഗാസ്നാനമേ മനസാ രാമ (ധ്യാ)
- അ. വാനനീട മുൻഗ മുൻഗ ലോനി
വഞ്ചന ദ്രോഹമനു കരപോവുനാ (ധ്യാ)
- ച. പരധന നാരീമണലനു ദൂറി
പരനിന്ദുല പരഹിംസല മീറി
ധരനുവെലയ ശ്രീരാമനി കോരി
ത്യാഗരാജ് ലെലിസികൊന്ന രാമ (ധ്യാ)

ധ്യാനമേ-ധ്യാനംതന്നെ, വരമൈന-ശ്രേഷ്ഠമായ, ഉത്തമമായ; ഗംഗാസ്നാനമു-ഗംഗാസ്നാനം. മനസാ-അല്പയോ മനസ്സേ! രാമ (ധ്യാനമേ) വാനനീട-മഴവെള്ളം, മുൻഗ-മുങ്ങി, ലോനി-ഉള്ളിലുള്ള, വഞ്ചനദ്രോഹമനു-വഞ്ചന ദ്രോഹങ്ങളുടെ, കര പോവുനാ-കര പോകരുതോ, പരധനപരനാരിമണലനു-അന്യന്റെ മുതലിനേയും, ദൂറി-പുറത്തുള്ള, വെറുത്തു, പരനിന്ദുല-പരനിന്ദയും, പരഹിംസല-പരദ്രോഹവും, മീറി-പന്തലിഞ്ഞുകുളഞ്ഞു, ധരനു-ഭൂമിയിൽ, വെലയു ജ്യോതിസ്സായ, ശ്രീരാമനി-ശ്രീരാമനെ, കോരി-തേടി, ത്യാഗരാജ്-ത്യാഗരാജൻ, ലെലിസികൊന്ന-അറിഞ്ഞ കൂള്ള, രാമ (ധ്യാനമു)

അല്പയോ മനസ്സേ, രാമധ്യാനമാണ് ഉത്തമമായ ഗംഗാസ്നാനം. മഴവെള്ളത്തിൽ എത്രതന്നെ കുളിപ്പിതുകൊണ്ടു മനസ്സിലുള്ള ചതി, വിമോക്ഷം മുതലായ നിന്റെ കളങ്കം പോകുമോ? അന്യന്റെ മുഖേ, ഭാര്യ എന്നിവയെ വെറുത്തു അന്യനെ നിന്ദിക്കാതെയും, ദ്രോഹിക്കാതെയും ഈ ലോകത്തിൽ ജ്യോതിസ്സായി വിളങ്ങുന്ന ശ്രീരാമനിൽ മനസ്സാപ്പിച്ച് ത്യാഗരാജൻ അറിഞ്ഞ കൂള്ള രാമ (ധ്യാനംതന്നെ)

അനുപല്ലവിയിൽ ആദ്യത്തെ വരിയിലുള്ള വാനനീട മുൻഗ എന്നതിനു മുമ്പിനി എന്നൊരു പാഠഭേദം; രണ്ടാമത്തെ വരിയിൽ വഞ്ചന ദ്രോഹമനു കര പോവുനാ എന്നതിനു കര ബോധന എന്നൊരു പാഠഭേദം.

80

ആദേശീ. ആദി

- പ. നഗ്നമോമു ഗനലേനി നാജാലി ലെലിസി
നനു ബ്രോവഗ രാദാ ശ്രീരഘവതി നീ (ന)
- അ. നഗരാജധരി നീദു പരിവാതലല്ല
ഒഗി ബോധന ജേസേഡു വാരലഗാരേ
യിട്ടല്ലെണ്ണദൂരാ നീ (ന)

ച. ഖഗരാജ്യ നീയാനതി വിനിവേഗ ചനലേഡോ
ഗഗനാനി കിചക ബഹുദൂരം ബനിനാ ഡോ
ജഗമേലേ പരമാത്മ! ലെവരിതോ മൊഘിഡുദ
വഗജപക താളന നന്നേലു കോരം ത്യാഗരാജനത നീ (ന)

നഗ്രമോമു- പുഞ്ചിരികളണമുവ; കനലേനി- കാണാതെ, കാണുവാൻ കഴിയാതെ; നാ ജാലി ലേലാശ്വി-പുറൻറെ ദൈത്യനജറിഞ്ഞു; നന്ദ-പുറന്നു; ബ്രോവര രാദാ-രക്ഷിച്ചു മുട്ടത്തോ; ശ്രീ രാജപരിനീ-നിന്റെ; നഗരാജയമി-മന്ദരാ വൃന്തം പൊക്കിക്കെട്ടത്താൻ (സംഭവമായ്); നീദു-വിന്റെ; പരിവാര ലെല്ല (പരിവാരപ+എല്ല)-അപ്രകൃഷ്ടം സേവിക്കുന്നവരാല്ലാം; ഒരി-മുറന്നു വന്നു; ബോധന ജേതേധം വാലേയറാ-അവർ നിന്നെ ബോധിപ്പിക്കുന്നില്ലേ, ഇപ്പോ-ഇങ്ങനെ. ഇവ വിധം, ഉണ്യദോ-അവർ അകമോ, ഖരജ-ഗന്ധൻ, നീ-നിന്റെ, ആനതി-കല്പന, വിനീ-കേട്ട, ചേഗന്ധി-ചേഗം, ചന്ദലേഡോ പൊക്കൻറെ (വയറാൽ യോ; ഗഗനാനി-കിലക (ഗഗനാനി+കിലക)-ആകാശത്തിനിന്നു ഭൂമിയിലേയ്ക്കു; ബഹദുരം-കൂട്ടത്തിൽ (കവിഞ്ഞ) ഭരം; അന്നിനാങ്ങേ; അവർ വിചരിക്കുന്നതോ; ജഗതേല ചന്ദരാത്മി-ജഗന്നാഥ നായ ചന്ദരാത്മി; എവർതേ-ആദരം; മൊരവിധു-സങ്കടം പറയണം; വലപ്പക-വിശേഷതയോ; താഇന-ചൊറ്റത്തുകൊ; നനേലുകാര (നന്ന + എലുകാര)-പുറന്ന രക്ഷിച്ചാലും; ത്യാഗരാജത്ത!

അല്ലായെ ശ്രീ ചെലുവ. നിന്തിരുവടിയുടെ പുഞ്ചിരികുന്ന മുഖം കാണ്മാനെ ടിന്നനായ മരിക്കുന്നു എന്നെ രക്ഷിച്ച കൂടയോ? അല്ലയോ മന്ദഗതിയിലായി, നിന്തിരുവടിയുടെ പരമജനം എന്റെ സ്ഥിതി! നിന്തിരുവടിയെ ധരിപ്പിക്കാൻ മുണ്ടാട്ട വരുന്നില്ലേ? അവരും ഇങ്ങനെ (ഉദാസീനരായി) ഇരിക്കുകയോണോ? നിന്തിരുവടിയുടെ കല്പന കേട്ടിട്ട് ഗന്ധൗര വേഗത്തിൽ പറന്നുവന്നു കൂടെ? ആകാശ (വൈകുണ്ഠത്തുനിന്നും ഭൂമിയിലേയ്ക്കുള്ള) ദൂരം എക്കാലത്തെയും അമ്പൽ വർഷംകൊണ്ടുപോയി ജഗന്നാഥ! പരാജയം! തൃഗൗരജനത! ഞാൻ ആരോട് കൂടെ? ഭോധാധിപ്പിക്കണം. എങ്ങോട്ട് വിശോധാഭവമതേ! എനിക്കുതൊഴുക്കുവാൻവില്ല എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും.

രാജാവ് വെട്ടു തീക്കേണ്ടുന്ന ഓരോ കാര്യങ്ങളെ ഓർമ്മപ്പെടുത്തേണ്ടതു രാജസേവകന്മാരുടെ കൃത്യതയാണ്. ഏതെങ്കിലും ദീനാവസ്ഥ (ശേഖരേശ്വരൻ കാട്ടാത്ത തിനാലുള്ള) ശേഖരന്റെ പരിഭവങ്ങളിലാകാം. ബോധിപ്പിക്കാത്തതെന്തുകൊണ്ടു എന്നാണു സ്വാമിഭട്ടൻ ചോദിക്കുന്നത്

അനുപല്ലവിയിൽ ജേസേഡ്യാവാരല എന്നിടത്തു ജേസേവാരല എന്ന പാഠഭേദമുണ്ട്.

81

മോഹനം-ആദി

പ. നന്ദ പാലിസ് നയചി വച്ചിതിലോ
നാ പ്രാണനാഥ! (ന)

അ. വനജനയന! മോമുന ജുപ്പട ജീ
വനമനി നെനരുന മനസ്സമർമു ഒലിസി (ന)

ച. സുരപതി നീലമണിനിഭ തനുവതോ
ഉരമുന മുത്യപു സരല പയമുനോ
കുരമുന ശര കോദണ്ഡ കാന്തിതോ
ധരണിതനയതോ ത്യാഗരാജർച്ചിത (ന)

നനു-എന്നെ; പാലിമ്പ-രക്ഷിക്കുവാൻ; നഡപി-നടന്നു; വച്ചിതിവോ-
വന്നുപോ; നാ-എന്റെ; പ്രാണനാഥ! വനജനമന-താരക്കണ്ണ!; മോമുന-
മുഖത്തെ; ജുപുട-കാണുന്നതു; ജീവനമനി-ജീവനമാണെന്നു; നെനരുന-സ്നേഹ
ത്തോടെ; മനസുമമ്മമു-ഹൃദയരഹസ്യം; മേലിസി-അറിഞ്ഞു; സുരപതി
നീലമണി നിഭ-ഇന്ദ്രനീലക്കല്ലിന്റെ ശോഭ; തനുവതോ-ദേഹത്തോടു; രമുന-
മാറിൽ; മുത്യപു സരലപയ (മുത്യപു + സരല + പയ)-മുത്തുമാലകളോടു; ഉരമുന-
കയ്യിൽ; ശാരകോദണ്ഡ കാന്തിതോ-കോദണ്ഡശരങ്ങളോടു, കാന്തിയോടു, ധരണി
തനയതോ-സീതയോടും; ത്യാഗരാജർച്ചിത!

താമരക്കണ്ണ! നിന്തിരുവടിയുടെ മുഖത്തെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതു
തന്നെ എന്റെ ജീവനെന്ന മനസ്സിലുള്ള രഹസ്യത്തെ സ്നേഹത്തോടെ അറിഞ്ഞു
എന്ന രക്ഷിക്കുവാനായി നടന്നുവന്നതാണോ എന്റെ പ്രാണനാഥ! ഇന്ദ്രനീല
ക്കല്ലിന്റെ ശോഭയ്ക്കൊത്ത തിരുവടലും മാറിലനിഞ്ഞ മുത്തുമാലകളോടു കയ്യിൽ
ധരിച്ച ശരപാപങ്ങളുടെ കാന്തിയോടും സീതാദേവിയോടും അല്ലയോ ത്യാഗരാജ
നാൻ വണങ്ങപ്പെടുന്നവനേ! (എന്ന പാലിക്കുന്നവനായി)

ഭക്തി അഞ്ചുതരത്തിലാണു: ശാന്തം, ദാസ്യം, സഖ്യം, വാത്സല്യം,
മധുരം. മധുരമാണിതിലുള്ള കീർത്തനമാണിതു. നായികനാമകഭാവം.

ഈ കീർത്തനത്തെപ്പറ്റി ഒരു കഥയുണ്ട്. സ്വാമികളുടെ മക്കളുടെ കല്യാ
ണാവസരത്തിൽ ഓരോ ശിഷ്യനും സംഭാവനകൾ കൊണ്ടുവരികയുണ്ടായി.
വാലാജപാട്ടു പെങ്കിടരമണ ഭാഗവതർ കൊണ്ടുവന്നതു കോദണ്ഡരാക്ഷൻ കരണീ
യമായ ഒരു പിത്രമായ നന്ന അക്കാലത്തു തത്രകളല്ലാം കാൽനടയ യിട്ടതന്നെ
വേണ്ടിയിരുന്നു. ചിത്രം കണ്ടിട്ട ആറ്റാഭക്തിതനായ സ്വാമികൾ ഒരു കീർത്തനം
പാടി-“നനുപാലിമ്പ” (എന്നെ അനുഗ്രഹിക്കുവാനായി വഴിനടന്നു വന്നവോ,
നാഥ!)

82

കേസരി-ദേശാദി

ച. നനു കന്ന തല്ലി നാ ഭാഗ്യമാ
നാരായണി! ധർമ്മംബികേ (ന)

അ. കനകാംഗി! രമാപതി സോദരി!
കാവവേ നനു കാത്യായനി! (ന)

ച. കാവുകാവുമനി നേ മൊറബെടുഗാ
കമലലോപനി! കരഗു ചുണ്ടഗാ
നീവുബ്രോവകണ്ടേ യെവരു ബ്രോതുരു സ
ഭാ വരംബോസ ഗു ത്യാഗരാജനുതേ (ന)

നന്മ-എന്നെ; കന്നതല്ലി-പെറ്റ അമ്മേ!; നാ-എന്റെ; ഭാഗ്യമാ-
ഭാഗ്യമേ!; നാരായണി!; ധർമ്മം-ബിഷേ!; കനകാംഗി-തങ്കത്തിന്റെ നിറമുള്ള
വര; രമാപതി സോദരി-വിഷ്ണുവിന്റെ സോദരി; കാവവേ (കാവു+എ)-
രക്ഷിച്ചാലും; നന്മ-എന്നെ, കാത്രിയന്നി; കാവുകാമുന്നി (കാവു+അന്നി)
രക്ഷിച്ചാലും. രക്ഷിച്ചാലും എന്ന; നേ-ഞാൻ; ഹൊബെട്ടഗാ-നിലവിളിക്ക
മ്പോൾ; കമലലോചനി! കരളപ്പുണ്ടഗാ-മനസ്സലിയിക്കുമ്പോൾ; നീവു-നീ
തന്നെ; ബ്രോവകുണ്ട (ബ്രോവകു + ഉണ്ട)-രക്ഷിച്ചില്ലെങ്കിൽ; ഏ പരു-(വേറെ)
ആർ; ബ്രേതുരു-രക്ഷിക്കും, സദാ; വരം-വരം; ഭസ്മ-തന്നാലു ; തൃഗരോജ
നരേ!

എന്ന പെറ്റ അമ്മേ! എന്റെ ഭാഗ്യമായതേ! നാരായണി! ധർമ്മം!
ബിഷേ! തങ്കവർണ്ണമുടയോളേ! മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ സോദരിയായവളേ.
കാത്രിയന്നി! എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും, എന്നെ രക്ഷിച്ചാലുമെന്നു ഞാൻ മൊറവിളി
യിട്ടു മനസ്സലിയിക്കുമ്പോൾ നീ രക്ഷിച്ചില്ലെങ്കിൽ മറ്റൊരാളെ രക്ഷിക്കുവാൻ?
എന്നും വരദായകിയായവളേ നീ തൃഗരോജൻ വണങ്ങുന്നവളേ!

പാദഭംഗം-അനുപല്ലവിയിൽ കാവവേ എന്നിടത്തു കരുണിമ്പവേ
എന്നും ചരണത്തിൽ രാജാമത്തെ വരിയായി കഥയ്ക്കു മടി കലലോചനി
എന്നും.

ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ രാഗ, സിന്ധു കന്നഡയെന്നു പഞ്ചനക്ഷേത്രത്തിലെ
ധമ്മസം പർദ്ധനി ദേവിന്റെപ്പറ്റിയാണ് ഈ കീർത്തനം.

83

ചിത്തരഞ്ജനി-ആദി

- പ. നാദതന്മനിശം ശങ്കരം. (നാ)
നമാമി തേ മനസാ ശിരസാ
- അ. മോദകരം നിഗളേന്തമ സാമ
വേദസാരം വാരം വാരം. (നാ)
- ച. സദ്യോജാതാദി പഞ്ചപക്വജ
സരിഗമപധനി വരസപ്തസ്വര
വിദ്യാലോലം വിഗളിത കാലം.
വിമല ഹൃദയ തൃഗരോജപാലം. (നാ)

നാദതന്മ-നാദതന്നെക്കുന്ന ദേഹത്തെ; അനിശം-എപ്പോഴും; ശങ്കരം-ശിവനെ; നമാമി-ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു; തേ-അങ്ങയ്ക്കു; മനസാ-മനസ്സുകൊണ്ടു; ശിരസ്സാ-ശിരസ്സുകൊണ്ടു; മോദകരം-സദാമോഹമുണ്ടാക്കുന്നതായ; നിഗളേന്തമ വേദങ്ങളിൽവെച്ചു ശ്രേഷ്ഠം; സാമവേദസാരം-സാമവേദത്തിന്റെ സാരം; വാരം-വാരം-വീണ്ടുംവീണ്ടും; സദ്യോജാതാദിപഞ്ചപക്വജ-സദ്യോജാതമായ (ശിവന്റെ) അഞ്ചു മൂലങ്ങളിൽനിന്നു ഉത്ഭവിച്ചതു; സരിഗമപധനി വരസപ്തസ്വര-സരിഗമപധനി എന്നു ശ്രേഷ്ഠങ്ങളായ ഏഴു സ്വരങ്ങൾ; വിദ്യാലോലം-(സംഗീത) ശാസ്ത്രത്തിൽ രസിക്കുന്നവൻ; വിഗളിത കാലം-കാലനെ വധിച്ചവൻ; വിമലഹൃദയതൃഗരോജപാലം-ശുദ്ധഹൃദയനായ തൃഗരോജനെ രക്ഷിക്കുന്നവൻ.

നാദതന്നെ ശരീരമുണ്ടാക്കിയ ശിവനെ ഞാൻ സഭാ മനസ്സാലും ദേഹത്താലും നമസ്കരിക്കുന്നു. ആനന്ദരവ്യം പലപ്പോഴും ഉത്തമമായ സാക്ഷരതയിൽ സാരവും ആരു ശിവനെ വീണ്ടും (നമസ്കരിക്കുന്നു) സഭാജാതം മുതലായ അഞ്ചു മുഖങ്ങളിൽനിന്നു ഉത്ഭവിച്ചിട്ടുള്ള സാരിഗമപധനി എന്ന ഏഴു ശ്രേണിയിലുള്ള സാക്ഷരതയുടെ ശാസ്ത്രത്തിൽ രസിക്കുന്നവനും കാലത്തെ സംഹരിച്ചവനും ശുദ്ധ ഹൃദയനായ ത്യാഗരാജനെ പാലിക്കുന്നവനുമായ (ശിവനെ.....)

ശിവന്റെ അഞ്ചു മുഖങ്ങൾ-സഭാജാതം, അപോരം, തത്പുരുഷം, ജഗദാനന്ദം, വാമദേവം.

ശാർവ്വഭാസന്റെ സംഗീതനാടകത്തിലെ 'വന്ദന നാദതനം' എന്നാണിരിക്കുന്ന മ.ഗളാശ്വകത്തിന്റെ ഏതാനും ഭാഗം സ്വാമിജ്ഞാൻ ഈ കീർത്തനത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത് ശ്രദ്ധേയമാണ്.

ഈ കീർത്തനം ഖരഹരപ്രിയയിൽ പാടിവരുന്നു.

84

കല്യാണവസന്തം-രൂപകം

പ.	നാദലോലയൈ ബ്രഹ്മാ-
നന്ദ മന്ദവേ മനസാ	(നാ)
അ.	സ്വാദ്യഹലപ്രഭ സപ്ത-
സ്വരരാഗ നിധയ സഹിത	(നാ)
ച.	ഹരിഹരാത്മഭൂ സുരപതി
ശരജന്മ ഗണേശാദി
വരമനുഭവ പാസിഞ്ച ഭര
ധരത്യാഗരാജ് ദൈവിയു	(നാ)

നാദലോലയൈ-നാദത്തിൽ രസിക്കുന്നവനായി (അല്ലെങ്കിൽ രമിച്ചുകൊണ്ട്); ബ്ലാസ്ഫമനന്ദ-ബ്ലാസ്ഫമനന്ദം; അന്ദവേ (അന്ദമു+വേ) പ്രാപിച്ചാലും; സ്വാദ്-മധുരമായ; ഹലപ്രഭ-പഴഞ്ഞെ തരുന്നത്; സപ്തസ്വരരാഗനിധയം-(നിധയം-കൂടം) സപ്തസ്വരങ്ങളും രാഗമാലികയും; സഹിതം-കൂടെ ഹരി-വിഷ്ണു; ഹര-ശിവൻ; ആത്മഭൂ-ബ്ലാസ്ഫമനന്ദം; സുരപതി-ഇന്ദ്രൻ; ശരജന്മ-സുബ്ലാസ്ഫമനന്ദം; ഗണേശാദി-ഗണപതി തുടങ്ങിയ; വരമനുഭവം-ശ്രദ്ധയോടെ; പാസിഞ്ച-ഉപാസിഞ്ച-ജ്ഞിക്കുന്നില്ലേ; യര-ഭൂമി; ലോകം; ത്യാഗരാജ് ദൈവിയു-ത്യാഗരാജനെ അറിയും.

അല്ലെങ്കിൽ മനസ്സു, നാദത്തിൽ രസിച്ച അതിൽ ലയിച്ച ബ്ലാസ്ഫമനന്ദമടങ്ങാലും. മധുരഹലപ്രഭ തരുന്നതായ സപ്തസ്വരങ്ങളും രാഗമാലികകളും ചേർന്നതാണത്. ബ്ലാസ്ഫമനന്ദം വിഷ്ണുവും ശിവനും ഇന്ദ്രനും സുബ്ലാസ്ഫമനന്ദം ഗണപതിയും മുതലായ ഇശ്വരന്മാരും വിശിഷ്ടരായ മുന്നികളും ഉപസന്നരായതാണ് നാദമെന്നു ത്യാഗരാജനറിയും.

ആരഭി-രൂപകം.

- പ. നാദസ്വധാരസം ബീലന
നരാകൃതായ മനസാ (നാ)
- അ. വേദപുരാണാഗമ ശാസ്ത്രം
ദലകാധാരമത (നാ)
- ച. സ്വരമുല്പയാറൊക ഘണ്ടലു
വരരാഗമ കോദണ്ഡമു
ദൂരനയദേശ്യമു ത്രിഗുണമു
നിരതഗതി ശരമുര
സരസസംഗതി സന്ദർഭമു
ഗല ഗിരമുലുര
ധരജേനേ ഭാഗ്യമുര
ത്യാഗരാജു സേവിച്ചു (നാ)

നാദസ്വധാര സംബ-നാദോക്ത ആകൃതത്തിന്റെ രസം; ഇലന-ഭൂമിയിൽ; നരാകൃതായ-മനുഷ്യനായി അവതരിപ്പിരിക്കുന്നു; മനസാ-അല്ലയോ മനസ്സേ! വേദപുരാണാഗമശാസ്ത്രങ്ങളുടെ-വേദങ്ങൾ, പുരാണങ്ങൾ, ആഗമങ്ങൾ, ശാസ്ത്രങ്ങൾ മുതലായവ; ആധാരമത-ആസ്പദമായ; സ്വരമുല്പ-സപ്തസ്വരങ്ങൾ; യാറൊക-(ആറുനാളുകളിൽ) ആറുനാളുകളിൽ 7 ഘണ്ടലു-ഭണ്ണിക്കൾ; വരരാഗമ-ശ്രേഷ്ഠമായ രാഗം, കോദണ്ഡമു-ശ്രീരാമന്റെ വല്ലഭ; ദൂരനയദേശ്യമു-ദൂര, നയ, ദേശ്യ എന്ന സാഹിത്യരീതികൾ; ത്രിഗുണമു-(വില്ലിന്റെ) മൂന്നു ഞാണുകൾ; നിരതഗതി-താളഗതികൾ; ശരമുര-ശരങ്ങൾ; സരസസംഗതി-രസകരമായ സംഗതിസന്ദർഭമു; ഗല-സന്ദർഭോചിതമായ; ഗിരമുലുര-സംസാരം; ധര-ലോകത്തിൽ; ജേനേ-സേവിക്കുന്നത്; ഭാഗ്യമു-ഭാഗ്യം; ത്യാഗരാജു-ത്യാഗരാജൻ; സേവിച്ചു-സേവിക്കുന്നു.

അല്ലയോ മനസ്സേ വേദങ്ങൾ, പുരാണങ്ങൾ, ആഗമശാസ്ത്രങ്ങൾ എന്നിവയെല്ലാം ആധാരമായിട്ടുള്ള നാദം എന്ന ആകൃതരസം ഈ ലോകത്തിൽ മനുഷ്യനായി അവതരിച്ച ഏഴു സ്വരങ്ങൾ വില്ലിൽ (അലങ്കാരമായി ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള ചെറു) മണിക്കളം. ശ്രേഷ്ഠമായ രാഗമത്രെ കോദണ്ഡമെന്നവില്ല. ദൂര, നയ, ദേശ്യ എന്നീ മൂന്നു സാഹിത്യരീതികൾ ഞാണുചരകൾ; താളഗതികൾ ശരങ്ങൾ; രാഗം നിറഞ്ഞ സംഗതികൾ സന്ദർഭോചിതമായ സംസാരം, ത്യാഗരാജൻ സേവിക്കുന്ന നാമരൂപമായ ഈ അവതാരത്തെ ജേനേനതാണ് ഭാഗ്യം.

ദൂര, നയ, ദേശ്യ രീതികൾ സംഗീതത്തിന്റെതാണെന്നു ചില പണ്ഡിതന്മാർ വ്യഖ്യാനിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഒരു കീർത്തനത്തിലെ ഭാവവും രക്തിയും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന സാഹിത്യഭാഗം ഓരോ ആവർത്തനത്തിലും അല്പമെങ്കിലും വ്യത്യസ്തരൂപങ്ങളേതാകെ പാടി രാഗഭാവവും അർത്ഥവും അനുക്രമവും സരസമായും ആവിഷ്കരിക്കുന്നതാണു സംഗീതം. സംഗതി എന്ന ആശയത്തിന്റെയും സംഗത വൈചുഛാദന സമ്പ്രദായത്തിന്റെയും ഉപജ്ഞാതാവു ത്യാഗരാജസ്വാമികളാണ്. ഗായമനു തന്റെ ശാരീര

ഗുണവും, മനോധർമ്മവിലാസവും അഭ്യന്തരബലവും പ്രകടിപ്പിക്കുവാൻ ഇതു സംഖ്യമാക്കി അവനവന്റെ ക്ഷയിവിനയസരിച്ചു പണ്ഡിതനും പാമരനും ത്യാഗരാജകീർത്തികൾ പാടാവുന്നതാണ്.

86

മദ്ധ്യമാവതി-ത്വമ്പ

പ. നാളപൈ ബലികേര നരുലു (നാ)

അ. വേദസന്നത ! വേമു,
വേറു ജേസിതി നരുലു (നാ)

ച. ആജാനബാഹുഗുര ശ്രീജാനകീപതി ! പ
യോജാക്ഷ ! ശ്രീത്യാഗരാജനതചരണ !
ഈ ജഗതിലോ നിന്നു പൂജിപ്പതുവാരി ന-
വ്യാജമുന ബ്രോചു സുരാജ നീ വാഡൈന (നാ)

നാളപൈ- എന്നേൽ, എന്നെപ്പറ്റി; ബലികേര(പലികേര) പറയുന്ന (കറപ്പെടുത്തുന്നു): നരുലു-ആളുകൾ: വേദസ-നന്നത- ചേങ്ങളിൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനെ! വേമു-മനസ്സുജനം, കടുബം, മേരു-വേരേ, ജേസിതിനി+അനച-ഉണ്ടാക്കിട്ടുണ്ടു എന്നർത്ഥം. ആക്കിട്ടുണ്ടു എന്നർത്ഥം. ആജാനബാഹുഗുര-ദീർഘമായ കൈകളോടു കൂടിയവരേ! സീതയുടെ ഭർത്താവേ, പയോജാക്ഷ-താമരക്കണ്ണ! ശ്രീത്യാഗരാജനത ചരണ-ത്യാഗരാജൻ നമസ്ക്കരിക്കുന്ന പാദമുള്ളവനേ! ഈ ജഗതിലോ-ഈ ലോകത്തിൽ, നിന്നു-നിന്നെ, പൂജിപ്പതുവാരി-സേവിക്കുന്നവരെ, അവ്യാജമുന-കുമാർത്ഥത്തിൽ, ബ്രോചു-പ്രാർത്ഥിക്കുന്ന, കാക്കണ, സുരാജ-മഹാരാജാവേ! നീ-നീന്റെ, വാഡൈന-ആളായ

വേങ്ങളിൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനെ! (എന്റെ) കടുബത്തെ ഭാഗിപ്പിച്ചു എന്നു ഗ്രാമവാസികൾ എന്നേൽ കറം ചുമത്തുന്നു. നീണ്ട കൈകളുള്ളവനേ! സീതാപാതി താമരക്കണ്ണ! ത്യാഗരാജൻ വണങ്ങുന്നവനേ! ഈ ലോകത്തിൽ നിന്നെ സേവിക്കുന്നവരെ നേരായും കാക്കണ മഹാപ്രഭോ നിന്റെ ദാസനായ (എന്നേൽ ...)

പലക എന്നാൽ സംസാരം, പാമരൻ എന്നേ അർത്ഥമുള്ള ഇവകെ കറം ചുമത്തൽ എന്നർത്ഥം. 'എന്നെപ്പറ്റി ആളുകൾ പറയുന്നു' എന്നു ശൈലി മദ്ധ്യമാവതിലുണ്ടല്ലോ. ആജാനബാഹു-മുട്ടുളം നീണ്ടുകിടക്കുന്ന കൈകളുള്ളവൻ, -ഇതു ഉത്തമ പുരുഷ ലക്ഷണമാണു, വിശിഷ്ട ക്ഷത്രവർണ്ണ.

തന്റെ ജേഹ്വാനമൊന്നിച്ചു ജീവിക്കുക സംഖ്യമാകാതെ സ്വാമികൾ ഭാഗം വാങ്ങി വേറെപോയപ്പോൾ അയൽവാസികൾ അദ്ദേഹത്തെ ഈ കാരണത്താൽ പഴിക്കാത്തതായി. അങ്ങനെ മനോവേദനെ അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്താണ് ഈ കീർത്തനം രചിച്ചതെന്നു സ്വാമികളുടെ ജീവചരിത്രമെഴുതിയവർ പറയുന്നു.

നാലുചരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തെയാണിതിൽ ചേർത്തിയത്.

ബേഗഡത്തുദി

- പ. നാദോപാസനചേ ശങ്കര
നാരായണ വിധുലു വെലസീരി ഓമനസാ (നാ)
- അ. വേദോദ്ധാരലു വേദാതീതലു
വിശ്വമെല്ല നിണ്ഡിയുണ്ഡേ വാരലു (നാ)
- ച. മന്ത്രാത്മ്യ യന്ത്രതന്ത്രാത്മ്യ മറി മ
സ്വന്തരമു ലെന്നോ ഗലവാരലു
തന്ത്രിലയ സ്വരഗാന വിലോലുരു
ത്യാഗരാജവന്ദ്യലു സ്വതന്ത്ര്യലു (നാ)

നാദോപാസനചേ-നാദോപാസനകൊണ്ടു (ചെയ്തിട്ടു), ശങ്കര നാരായണവിധുലു-ശിവനും വിഷ്ണുവും ബ്രഹ്മാവും, വെലസീരി-(ഇശ്വരനായ) പ്രശോഭിച്ചു, ഓമനസാ-അല്ലയോ മനസ്സേ, വേദോദ്ധാരലു-വേദങ്ങളെ ഉദ്ധരിച്ചവർ, വേദാദി ഇല്ല-(വേദ+അതീത+ലു) വേദങ്ങൾക്കു മുമ്പുള്ളവർ, വിശ്വമെല്ല-ലോകമെങ്ങും, നിണ്ഡിയുണ്ഡേ വാരലു-നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നവർ, മന്ത്രാത്മ്യ യന്ത്രതന്ത്രാത്മ്യ-മന്ത്രയന്ത്രങ്ങളുടെ സ്വരൂപത്തോടുകൂടിയവർ, മറി-ഉം, കൂടാതെ, മന്വന്തരമുലെന്നോ ഗലവാരലു-എത്രയോ മന്ത്രരങ്ങളിൽ കടന്നുപോയവർ (ജീവിച്ചവർ), തിന്ത്രിലയസ്വരഗാനവിലോലുരു-വാദ്യം, താളം, സ്വരം, ഗാനം എന്നിവയിൽ രസിക്കുന്നവർ, ത്യാഗരാജവന്ദ്യലു-ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവർ, സ്വതന്ത്ര്യലു-സംസാരബന്ധത്തിൽ പെടാത്ത സ്വതന്ത്രന്മാർ.

ത്രിമൂർത്തികളായ ശിവനും വിഷ്ണുവും ബ്രഹ്മാവും (അപരവരുടേതായ മഹത്വം) നാദോപാസന ചെയ്തു (സിദ്ധിച്ചു) ശോഭിക്കുന്നു. വേദങ്ങളെ നില നിർത്തുന്നവരും വേദങ്ങൾക്കു അതീതമായവരും ലോകമെങ്ങും നിറഞ്ഞുനിൽക്കുന്നവരും (ജഗതന്തരന്മാരും) ആണവർ, അവരെത്ര മന്ത്രതന്ത്രങ്ങളുടെ ജീവനായതു മന്വന്തരങ്ങളായി അവരുണ്ടു്, വാദ്യം, താളം, സ്വരം എന്നിവ ചേർന്ന ഗാനത്തിൽ രസിക്കുന്നവരാണ്വർ, ത്യാഗരാജനാൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ട ഇവർ (ത്രിമൂർത്തികൾ) സംസാരം തീണ്ടാത്തവരാണ്.

അനേകലക്ഷം വർഷങ്ങൾ നീണ്ടുനിൽക്കുന്ന നാലയുഗങ്ങളാണ് ഒരു മന്വന്തരം. ചുരുക്കത്തിൽ ത്രിമൂർത്തികൾ കാലംതീരുന്നവരാണ്.

മോക്ഷസാധനയായി സംഗീതത്തെ പ്രകീർത്തിച്ചിട്ടുള്ള കീർത്തനങ്ങളാണ് മോക്ഷമുഗലദാ(സാരഭൂതി), നാദലോലുബ്ധ(കലയാണവസനം), ശോഭല്ല (ജഗന്മോഹംനി), സംഗീത ശാസ്ത്രജ്ഞാനമു (മുഖാരി) ഇത്യാദി-ചിത്ത രഞ്ജനനി. കീർത്തനത്തിൽ സ്വാമികൾ ശിവാന സ്മൃതിക്കുന്നത് ഇങ്ങനെയാണ്.

നാദതന്മനീശം ശങ്കരം
നമാധിതേ മനസാ ശീരസാ

88

ശ്രീരാഗം—ഭേരൂഷി

- പ. നാമകസ്യമ മൂലപേ പൂജിഞ്ചേ
നരജന്മമേ ജന്മമു മാനസം (നാ)
- അ. ശ്രീമന്മാനസ കനകപീഠമുന
ചെലഗ ജേസി കൊനി വരശിവരാം (നാ)
- ച. നാദസ്വരമനേ വരനവരത്നപു
വേദികപൈ സകല ലീലം വി
നോഭൂനി പരമാത്മുനി ശ്രീരാമുനി
പാദമുലൻ ത്യാഗരാജാഹ്വേ ഭൂഷണനി (നാ)

നാമകസ്യമമൂലപേ—നാമങ്ങളാകുന്ന പുഷ്പങ്ങളാക്കപ്പെട്ടു. പൂജിക്കുന്നതായ, നരജന്മം—മനുഷ്യജന്മമാണ്, ജന്മം—ജന്മം, മനസ്—മനസ്സു! ശ്രീമന്മാനസ—ശ്രീമത്തായ മനസ്സ്, കനകപീഠമുന—സുവർണ്ണ പീഠത്തിൽ, ചെലഗ ജേസി കൊനി—പ്രതിഷ്ഠ ചെയ്തുകൊണ്ടു്, വര—ഭാര്യയായ, ശിവരാം—ശിവരാം നാമങ്ങൾ, നാദസ്വരമനേ—നാദം സ്വരം എന്ന, വരനവരത്നപു—ശ്രേഷ്ഠങ്ങളായ നവരത്നങ്ങളായ, വേദികപൈ—വേദികയിൽ, സകലലീലാവീണോടുകൂടി—വിനോദമായി അനേകലീലകളെ ചെയ്യുന്ന, പരമാത്മനി—പരമാത്മാനായ, ശ്രീരാമുനി—ശ്രീരാമന്റെ, പാദമുലൻ—പാദങ്ങളെ, ത്യാഗരാജാഹ്വേ ഭൂഷണനി—ത്യാഗരാജന്റെ മനസ്സിന്നു അലങ്കാരമായ.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു് അന്വയിക്കണം.

അല്ലയോ മനസ്സേ, ശ്രീമത്തായ മനസ്സെന്ന പെൻപീഠത്തിൽ (ശ്രീരാമനെ) പ്രതിഷ്ഠ ചെയ്തിട്ടു ശ്രേഷ്ഠമായ ശിവ, രാമ എന്നീ നാമങ്ങളായ പുഷ്പങ്ങളാൽ അർച്ചുന്ന ചെയ്യുന്നവരുടെ ജന്മത്തെ ജന്മം. നാദം സ്വരം എന്ന നവരത്നഖചിതമായ മണ്ഡപത്തിന്മേൽ പലലീലകളാൽ വിനോദിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവരും പരമാത്മാവായ ത്യാഗരാജന്റെ ഹൃദയത്തിന്നു അലങ്കാരവുമായ ശ്രീരാമന്റെ തിരുവടികളിനകമകസ്യങ്ങളാക്കപ്പെട്ടു്.....

ബാഹ്യപൂജയിലുള്ള പുഷ്പാർച്ചനയ്ക്കൊക്കെ ശ്രേഷ്ഠമായതു മനസ്സിൽ ഭഗവാനെ ധ്യാനിച്ചു കൊണ്ടു് നാമസങ്കീർത്തനം ചെയ്യുന്നതത്രെ എന്നാണ് ഇക്കീർത്തനത്തിന്റെ സാരം.

പല്ലവിയിലെ ജന്മം എന്നതിന്നു ജനനം എന്നർത്ഥമാണെങ്കിലും ജീവിതം എന്നർത്ഥം കല്പിക്കണം. മനസ്സിനെ ശ്രീമത് എന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന ഭഗവത്സ്തമനരകൊണ്ടു ഭക്തന്റെ മനസ്സ് ശ്രീമത്താവുന്ന അനുപല്ലവയിലെ ശിവരാംഭട്ടിന്നു മംഗളകരമായ എന്നർത്ഥമുണ്ടു്. ശിവനും വഷണവും ഒന്നു തന്നെ എന്നും ഒരു സന്ദേശം സ്വാമികൾ നമുക്കരുളുന്നു.

89

അലാപം—രൂപകം

- പ. നാരദഗാനലോല! നതജനപരീപാല (നാ)
- അ. നീരദസമനീല! നിരുപമ ഗുണശീല (നാ)

- ച. നീവുലേക യേ തരുവുല നിരതാമുഗാ നഡുചുന?
 നീവുലേക യേ തരുവുല നിക്കുഗാ ചൊലുചുന!
 നീവുലേക യേ വാനലു നിത്യമുഗാ ഗുരുചുന
 നീവുലേക ത്യാഗരാജു നീ ഗുണമുല നെടുബാഡുന? (നാ)

നാരദഗാനലോല-നാരദമുനിയുടെ പാട്ടിൽ രസിക്കണമെന്നു! നരജന പരിപാല! ആശ്രിതന്മാരെ സംരക്ഷിക്കണമെന്നു! നിരസമനീല-കാർമുകിൽ വർണ്ണ! നിരപമഗുണശീല-നിസതുലമായ ശീലഗുണമുള്ളവനെ! നീവുലേക-നീയില്ലാതെ യേ (ഏ) എങ്ങനെ, തരുവുല-ദേഹത്താൽ (മനുഷ്യർ) നിരത മുഗ-എപ്പോഴും, നഡുചുന-നടക്കുന്നു, (ജീവിക്കുന്നു), തരുവുല-വൃക്ഷങ്ങൾ, നിക്കുഗാ-ശരിയായി, ചൊലുചുന-മുളയ്ക്കുന്നു. വാനലു-മഴ, നിത്യമുഗാ-എപ്പോഴും ഗുരുചുന-പെയ്യുന്നു, ത്യാഗരാജൻ, നീ ഗുണമു-നീന്റെ ഗുണങ്ങൾ, എടു-എങ്ങനെ, ബാഡുന പാടുന്നു.

നീയില്ലാതെ മനുഷ്യൻ ഭൂമിയിൽ ജീവിക്കുകയോ, സസ്യങ്ങൾ മുളയ്ക്കുകയോ മഴ പെയ്യുകയോ ത്യാഗരാജൻ പാടുകയോ ചെയ്തില്ലെന്നു സാരം.

90

ദർബാർ_ആദി

- പ. നാരദ ഗുരുസാമി യികനൈന ന-
 നാദരിമ്പ വേമി? ഇതു കറവേമി? (നാ)
- അ. സാരക സംഗീത യോഗ നൈഗമ
 ചാരംഗതുഡൈന പരമപാവന (നാ)
- ച. ഇതിഹാസ പുരാണാഗമ ചരിതമു
 ലെവരി വല്ല കലിഗെ
 പതിനി ദാനമിയു ബുദ്ധി സത്യ
 ഭാമ കെടുല ഗലിഗെ
 ദൃതിജിതശാരദാദ നിനവിനാമുനി
 യതുല കെവരു സലിഗെ
 ക്ഷിതിനി ത്യാഗരാജവിനത നമ്മിതി
 ചിന്തദീർച്ചി പ്രഹാദുനി ബ്രോചിന (നാ)

നാരദഗുരുസാമി! ഇക്കനൈന-ഇനിയെങ്കിലും; നന്ന-ആദരിമ്പവു + ഏമി-എന്നെ ആദരിച്ചുകൂടയോ (അനുഗ്രഹിച്ചുകൂട) ഈ കറവ ഏമി-ഇതുകറവ (കറവു, ക്ഷാമം) എന്തിനു? സാരക-എപ്പോഴും; സംഗീതയോഗ നൈഗമ പാരംഗതുഡ-സംഗീതം, യോഗശാസ്ത്രം വേദം വേദാന്തം എന്നിവയിൽ മറുകരകളെവൻ; പരമപാവന-പരിതൂലനായവൻ (സംബോധന) ഇതിഹാസ പുരാണാഗമ ചരിതമുല-ഇതിഹാസാദികൾ; എവരിവല്ല-ആരിനാൽ; കലിഗെ-ഉണ്ടായി; പതിനിദാനമിയു-(പതിനി + ദാനം + ഇയ്യ) ഭർത്താവിനെ ദാനമായി കൊടുക്കുക; ബുദ്ധി-ആശയം; സത്യഭാമകെടുല (സത്യഭാമകു + എടുല) സത്യഭാമയ്യു

എങ്ങനെ; ഗലീഗെ; ഭൃതിജിത ശാഭാഭൃ-ശരത് കാലത്തെ മോല(ത്തിൻ വെ
ണയെ) ഞ്ഞ (ശരീരത്തിന്റെ നിറംകൊണ്ടു) ജയച്ചാ.നേ! നിന്നവിനാ-നി
കൂടാതെ; മന യതുലക-മുനിമാരേയും യോഗികളേയും; ഏവരും-ആർ; സലി
ഗെ-രക്ഷ, ആശ്രയം; ക്ഷി-തിനി-ഭൂമിയിൽ; ത്യാഗരാജവിനെ നമ്മിതി-
ത്യാഗരാജൻ നിന്നിൽ വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നു; ചിത്തടീർച്ചി (എന്റെ) ആധി
യെ തീത്താലും, പ്രഹ്ലാദനി ബ്രഹ്മചിന-പ്രഹ്ലാദനെ രക്ഷിച്ചിട്ടുള്ള.

ഗുരുനാഥനായ നാരദമുനേ! ഇപ്പോഴേങ്കിലും എന്തെ ആരോിച്ച (ശ്രദ്ധി
ച്ചു) കൂടേ? അങ്ങയുടെ കാരുണ്യത്താൽ ഈ ക്ഷാമം എങ്ങനെ വന്നു? സ.ഗീതം,
യോഗശാസ്ത്രം, വേദങ്ങളും മുതലായതിന്റെ എല്ലാം പരകണ്ഠവേദി നിഷ്ക
ളങ്കമായവനേ! ഇതിഹാസം, പുരാണം, ആഗമം, ടിവിദ്യാരംഭശാസ്ത്രം മുതലായ
വ (നീയല്ലാതെ) മറ്റാരാൽ രചിതമായി? ഭക്താവ്വിനെ ഭാനം ചെയ്യാനുള്ള
ബുദ്ധി സത്യഭാമയ്ക്കു അങ്ങയല്ലാതെ ഉണ്ടാക്കിയതു? ശരത്കാല മോല(ത്തിന്റെ)
വെളുത്തനിറമുള്ളവനേ! മുനിമാർക്കു യോഗികൾക്കും അങ്ങല്ലാതെ രക്ഷയ്ക്കു
ആരുണ്ടു? ഈ ത്യാഗരാജൻ അങ്ങയെ വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നു എന്റെ ആധി
തീർത്തതാലും പ്രഹ്ലാദനെ രക്ഷിച്ചാ നായ (നാരദഗുരുസ്വാമി!.....)

പ്രഹ്ലാദന്റെ ആധിതീർത്ത രക്ഷിച്ചവൻ എന്നും അതും കൽപി
ച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ത്യാഗരാജസ്വാമികൾ മനസാ നാരദമുനിയെ ആണ് ഗുരുവായി വരി
ച്ചിട്ടുള്ളതു് ആ മഹർഷി സന്യാസിവേഷത്തിൽ സ്വാമികളെ വന്നു കണ്ടു.
'സ്വരാർണ്ണവം' എന്നൊരു സംഗീതശാസ്ത്രഗ്രന്ഥ സ്വരമീകരണ സമ്മാനിച്ച
തായും കെതിപ്പെടുമുണ്ടു്. "ശ്രീനാരദമുനി" (പരമഹി), "വരനാരദ" (വിജ
യശ്രീ), "ശ്രീനാരദ" (കാനഡ) എന്നു കീർത്തനങ്ങളിൽ ഈ ഗുരു-ശിഷ്യ
ഭാവം കാണാവുന്നതാണ്. ബഹുപുത്രനായ ഈ ദേവർഷി മഹതി എന്ന വീണ
വായിച്ച ഭഗവന്നാഥസങ്കീർത്തനം ചെയ്തുകൊണ്ടു ശ്രീലോകങ്ങളിൽ സദാസഞ്ച
രിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

പുരാണേതിഹാസങ്ങൾ നാരദനിൽ നിന്നുത്ഭവിച്ചു എന്നു പറയുമ്പോൾ
വീശദീകരണം ആവശ്യമാണു്. നാരദ വാത്മീകി സ്വാമിമാർക്കുണ്ടു് ഉടിയറ
ണു് വാത്മീകി രാമായണം ആരംഭിക്കുന്നതു്. രാമചരിതം നാരദൻ പറഞ്ഞു
കൊടുത്തതു ബഹുമാവിന്റെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം വാത്മീകിമുനി പദ്യോ
ധി രചിച്ചു വേദവ്യാസൻ ശ്രീമദ് ഭാഗവതം നിർമ്മിച്ചതും നാരദന്റെ നിർദ്ദേശ
മനുസരിച്ചാണു്.

സത്യഭാമയുടെ ഗർഭം ശക്തിപ്പിക്കാൻ നാരദൻ ഏതെങ്കിലും ഉപായം ഹരിവ.
ഗതത്തിൽ കൃഷ്ണതുലാഭാരം എന്ന കഥയിൽ വിവരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ചങ്ങത്തിലെ
രണ്ടാമത്തെ വരി രസകരമായ ഈ കഥയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

നാരദൻ പ്രഹ്ലാദനെ രക്ഷിച്ചതു: ഹിരണ്യകശിപു മറ്റൊരു പുത്രത്തിൽ
ചെന്നു തപസ്സു ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന തക്കം തോന്നി ദേവന്ദ്രൻ ആ അസുര
ചക്രവർത്തിയുടെ ഭാര്യ ലീലാവതിയെ വിളിച്ചുകൊണ്ടുവരുത്തി നാര
ദന്റെ ഉപദേശപ്രകാരം ഗർഭിണിയായിരുന്ന അവളുടെ ദാരുണമായ ശിശു
ലഭിക്കുന്നതായ നാരദൻ ലീലാവതിയുടെ ദുഃഖമനസ്സിനെ തുടർച്ചയായും
ചെയ്തു. ഗർഭസ്ഥനായ ശിശു അതെല്ലാം ഗ്രഹിച്ചു വിഷ്ണുഭക്തന്മാരായി അംഗുസ
രനായിത്തീർന്നു.

- പ. നിജമന്മുഖൻ ലേലിസിന വാരിനി
നീ വലയിഞ്ഞ് ഭേമൊ കൊ രാമ! (നി)
- അ. അജഗജരക്ഷക ഗജപന്മാംബ-
രാദി ദൈവഭേമുഖൻ ലീല ഗല്ഗജേസിന (നി)
- ച. ശ്രുതി ശാസ്ത്രപുരാണ വിഭാദിഷൺ
മതനിഷ്ടുല നാമ പരാദുല
ക്ഷിതി പതുലംഗുരുലുഗാ ജേസിന
ക്ഷേമ ത്യാഗരാജനത! ശ്രീമനോഹര! (നി)

നിജമന്മുഖൻ-തപത്തെ, രാമസ്യത്തെ, പരാത്മത്തെ, ലേലിസിന വാരിനി- അറിയുന്നവരെ, നീച-നീ; എലയഞ്ചു-കഷ്ടപ്പെടുത്തുക; ബുദ്ധി മുട്ടിക്കുക, എലയഞ്ചേടി-ബുദ്ധിമുട്ടിക്കുന്നതു എമൊകൊ (ഏമി+കൊ) എന്തിനു(എന്തു) എന്നതിന്റെ അർത്ഥം തന്നെ. രാമ! അജ-ബാഹ്യാവു; ഗജരക്ഷക-വിഷ്ണു, ഗജപന്മാംബരധരൻ-ശിവൻ; ആദി ദൈവഭേമുഖൻ-മുതലാ വീടേന്ന ദൈവങ്ങളെ; ലീലഗല്ഗജേസിന-ലീലയായി ചെല്ലിട്ട്; ശ്രുതി ശാസ്ത്രപുരാണവിഭാദി-വേദങ്ങളും ശാസ്ത്രങ്ങളും പുരാണങ്ങളും പഠിച്ചവർ; ഷൺമതസ്തുല-ഷൺമതങ്ങളിൽ വശസിക്കുന്നവർ; നാമപരാദുല-നാമ സങ്കീർത്തന) ത്തിൽ തല്പരരായവർ; ക്ഷിതിപതുല-രാജാക്കന്മാർ; ആഗമതുലഗ-ഭാഗികമാവിട്ടറിഞ്ഞവർ, അജ്ഞാനികൾ; ചേസിന-ചെല്ലിട്ട(ഉണ്ടാക്കിയിട്ട്) ക്ഷേമ-സൗഖ്യം; ത്യാഗരാജന! ശ്രീമനോഹര- ലക്ഷ്മീ ദേവിക്ക് പ്രിയനായ വൻ(സംഘോനന)

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ഒന്നായി അന്യയിക്കണം.

ബ്രഹ്മാവും വിഷ്ണു ശിവൻ എന്ന മുന്തിക്കേണ്ടതെ ലീലയായി മാത്രം ഏർപ്പെടുത്തിട്ടുള്ള നിന്റെ രാമസ്യം അറിഞ്ഞിട്ടുള്ള (തപാജ്ഞാനികളായ)വരെ നീ എന്തിനു ബുദ്ധിമുട്ടിക്കുന്നു? വേദങ്ങളും ശാസ്ത്രങ്ങളും പുരാണങ്ങളുമെല്ലാം പഠിച്ചവരേയും, ഷൺമതങ്ങളിലൊന്ന ആചരിക്കുന്നവരേയും (മോക്ഷപ്രാപ്തിക്കി) നാമസങ്കീർത്തനം ചെയ്യുന്നവരേയും, രാജാക്കന്മാരേയും, മായയുടെ വലയിൽ പെടുത്തിയ നീ നിന്റെ പരമാർത്ഥമറിയുന്നവരെ എന്തിനു കഷ്ടിക്കുന്നു? സുഖത്തെ ചെയ്യുന്നവനെ! ലക്ഷ്മീപത്മ!

നക്രഭീതിയിൽനിന്നു ഗജേന്ദ്രനെ രക്ഷാകൃതേക്ഷം കൊടുത്തതു കൊണ്ടു വിഷ്ണു ഗജരാക്ഷകനായി.

ഷൺമതങ്ങൾ: ശൈവം, വൈഷ്ണവം, ശാക്തം, ഗാണപത്യം, സൂരം, കൗമാരം.

പാഠഭേദങ്ങൾ: അനുപല്ലവി ദൈവഭേമുഖ എന്നതിനു ഗൗണഭേമുഖ; ചരണത്തിൽ വിഭാദി എന്നിട്ടുള്ള വീവാദി; കുമതുലഗ(കബുദ്ധികു)

ക്ഷേമ എന്ന പദം ത്യാഗരാജനെ വിശേഷിക്കുന്നതായി (ശ്രീകുര എന്നർത്ഥം) ട്രാൺ സാധാരണയായി എടുക്കുന്നത്. ജേസിന എന്നതിനോടും ചേർന്നാൽ ദൈവം മായയാൽ മോചിപ്പിക്കുന്നതും ജ്ഞാനോദയത്തിന്നു വേണ്ടി യാഗസ്സെ. അർത്ഥം കൊടുക്കുന്നതു സംബോധനയായിട്ടാണ്.

92

കല്യാണി-പാഠ്യ

- പ. നിധിപാല സുഖമാ രാമനി സ
നിധി സേവ സുഖമാ നിജമുഗബലം മനസാ (നി)
- അ. ദധിനവനിത ക്ഷീരമുല രുചിയോ ദാശ
രമിധ്യാനജന സുധാരസമു രുചിയോ (നി)
- ച. മേശമന്ത ഗംഗാസനാനമു സുഖമാ കർ
ദ്രമദർവ്വീഷയ കൂപസ്താനമു സുഖമാ
മമതാ ബന്ധനയുത നരസ്തുതി സുഖമാ
സുമതിത്യാഗരാജനതുനി കീർത്തന സുഖമാ (നി)

നിധി-ധനം; പാല-വളരെ, ഏറിയ, സുഖമാ-സുഖമാണോ, രാമനി സന്നിധി സേവ-ശ്രീരാമനെ സേവിക്കുന്നത്; പൂജിക്കുന്നത്, സുഖമാ; നിജമുഗ-നേരായി, ബലം-പറഞ്ഞാലും, മനസാ-അല്പമേ മനസ്സേ, ദധി-ദൈതര, നവനിതം-വെണ്ണ, ക്ഷീരമു-പാലം, രുചിയോ-സ്വാദ്യമുള്ളതാണോ? ദാശരഥി ധ്യാനജന-ശ്രീരാമനെ സ്തുതിച്ചു നാമസങ്കീർത്തനം ചെയ്യുന്നത് സുധാരസം-അമൃതത്തിന്റെ സന്തതം, രുചിയോ, മം-ഇന്ദ്രിയനിഗ്രഹം, ശമം-ക്ഷമാ ശീലം, അഭഗംഗാസ്താനം-ഇവയാകുന്ന ഗംഗയിൽ കുളിക്കുന്നത്, സുഖമാ, കർദ്ദമം+ദർവ്വീഷ+കൂപം-ദർവ്വീഷയമാകുന്ന ചളിക്കിണറിൽ, സ്താനമു. സുഖമാ, മമതാബന്ധനയുത നരസ്തുതി. ഞാനെന്ന ഭാവമുള്ള മനുഷ്യനെ സ്തുതിക്കുന്നത്, സുഖമാ. സുമതി-ബുദ്ധിമാനായ, നല്ല ബുദ്ധിയുള്ള, ത്യാഗ രാജനതുനി-ത്യാഗരാജനാൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ട കീർത്തന സുഖമാ (ദേവന്റെ) കീർത്തനമാണോ സുഖം.

മേൽകൊടുത്ത അർത്ഥങ്ങളിൽ നിന്നു കീർത്തനത്തിന്റെ സാരം വിശദമാകും.

ഈ കീർത്തനത്തിൽ അന്നപ്പറ്റി സ്വാമികളുടെ 'സുമതി' എന്ന വിശേഷണം ശ്രദ്ധേയമാണ്. കീകത്ത ആത്മവിശ്വാസമാണ് ആ പദം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ക്ഷണികങ്ങളായ ഭോഗസുഖങ്ങളോ രാമഭക്തിയോ ഏതാണു ശാശ്വത സൗഖ്യം തരുന്നത് എന്ന് സുമതികൾക്കറിയാം.

തഞ്ചാവൂർ രാജാവിന്റെ ക്ഷണത്തിനു മറുപടിയായിട്ടാണ് സ്വാമികൾ ഈ കീർത്തനം രചിച്ചിട്ടുള്ളതെന്ന് പറയുന്നു. അക്കാലത്ത് ഏല്ലാ കവികളും കലാകാരന്മാരും ഒരു പ്രളവിന്റെ സംരക്ഷണം, തേടിയിരുന്നു തഞ്ചാവൂർ രാജാക്കന്മാർ വിശേഷിച്ചും കവികളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചിരുന്നു മാത്രമല്ല, അവർ തന്നെ പണ്ഡിതന്മാരും കവികൾ പ്രാർത്ഥികളുമായിരുന്നു. സ്വാകളുടെ വൈരാഗ്യമാണ് ഈ കീർത്തനത്തിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്നത്. രാമഭക്തന്തോടുകൂടി ഉണ്ണുരുപ്പത്തിനൊണ്ടു ജീവിതം നയിക്കുവാൻ അദ്ദേഹം പ്രതീകമെടുത്തതാണ് എന്നും സ്മരിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

സ്വാമികളെ ക്ഷണിച്ചു തഞ്ചാവൂർ രാജാവ് പ്രസിദ്ധനായ സരഭോജിയായിരുന്നു. ഭരണാധികാരി. അദ്ദേഹത്തിനൊന്നായിരുന്നു. ഇംഗ്ലീഷ്

കമ്പിളി രാത്രിയെ ഞ്ഞു. അദ്ദേഹം സ്ഥാനാരോഹണം ചെയ്ത വർഷത്തിലാണ് (1802) തഞ്ചാവൂരിൽ ഇംഗ്ലീഷ് ഭരണം തുടങ്ങിയത്; തോഡി രാഗത്തിലുള്ള 'കനകാംഗ' എന്ന അതാള പർണ്ണവും സാമദ്രേ ഭൂപാലകുറവഞ്ചി എന്ന സുഗന്ധദ്രവ്യം ഇദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി ചെിക്കപ്പെടുകയാണ്.

93

നവരസകന്നഡ—രൂപകം

- പ. നിരവിനാ നാമദിയെ
നിലവരെ ശ്രീഹരിഹരി (നി)
- അ. കന്മലകനീ സൊഗസെന്തോ
ഗ്രമ്മിയുന്നദി ഗന്മക (നി)
- ച. നീള കഥലു വിന്മലന്മ
നിണ്ഡിയുന്നദി രാമ
ശ്രീദ നീനാമ നോട
ജലഗിയുന്നദി ഗന്മക (നി)

നിരവിനാ-നീളല്ലാതെ നാ-എൻ്റെ, മദി-മനസ്സ് എന്തു-വേറൊരിടത്തു, നിലവിനാ-നിൽക്കുകയില്ല. കന്മലക-കണ്ണുകൾക്കു, നീ-നിൻ്റെ, സൊഗസു-അഴകു, എന്തോ-എന്തയോ, ഗ്രമ്മിയുന്നദി-(മമ്മ+മന്നദി) നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. കന്മക-ആനുകാഞ്ചു നീള, നിൻ്റെ, കഥലു-കഥകൾ, വിന്മലന്മ-വെറികളിൽ, നിണ്ഡിയുന്നദി-നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു, നോ! ശ്രീദ-ഐശ്വര്യത്തെ തരുന്ന പാ, നീ നാമു-നിൻ്റെ നാമം, നോട-നാവിൽ ചെലഗിയുന്നദി-വ്യപിച്ചിരിക്കുന്നു, വിലസുന്നു.

അല്ലയോ ഹരേ! നിന്നിലല്ലാതെ എൻ്റെ മനസ്സു മറ്റൊവിടെയും ഉറച്ചു നിൽക്കുകയില്ല നിൻ്റെ അഴകു കൊണ്ടു എൻ്റെ കണ്ണു ന നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു: ഐശ്വര്യദ്രാഗാവേ! നിൻ്റെ തിരുനാമം. എൻ്റെ നാവിൽ വിലസുന്നു, അതിനാൽ (എൻ്റെ നീന്നിലല്ലാതെ.....)
മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ ആദ്യത്തേതു

94

തോഡി-രൂപകം

- പ. നിരവിനാ സുഖമുഗാന
നീരജനയനി (നി)
- അ. മനസുകെ നോയാനന്മമൈ
മൈ പുലകരിഞ്ചഗാ (നി)
- ച. 1 രൂപമു പ്രതാപമു ശരചാപമു
സല്ലാപമുഗല (നി)

2. കരുണാരസ പരിപൂർണ്ണ! വരദ!
മുദുവാർത്തലുഗല (നി)

3. രാഗരസിക! രാഗരഹിത! ത്യാഗരാജ
ഭാഗധേയ! (നി)

നിമിത്തം—നിയല്ലാതെ, സുഖമു-സുഖം, ഗാന (കാന)കാണുന്നില്ല, നീരജനന്ത! മനസ്സുക-മനസ്സിൽ, എന്തോ (എന്ത + ഒ) എന്തെന്നില്ലാത്ത, ആനന്ദമെ-ആനന്ദമുദവിപ്പ്, മെ-മെയ്യ്, ദേഹം, പുലകര ബുഗാ-പുളകംഗിതമായി, രൂപമു-സ്വരൂപം, പ്രതാപമു-പ്രതാപം, ശാശ്വതമു-അമ്പു വില്ലം, സല്ലാപമു-നല്ല സംസാരം, കല-ഉണ്ടായിട്ടു, കരുണാരസ പരിപൂർണ്ണ! കരുണാരസം നിറഞ്ഞവനെ! വരദ, മുദുവാർത്തലു-സമുദയവാരായവനെ! കല, രാഗരസിക-സംഗീതപ്രിയ! രാഗരഹിത-കാമാദികളില്ലാത്തവനെ! ത്യാഗരാജ ഭാഗധേയ + ത്യാഗരാജൻ ഭാഗ്യമേ!

അല്ലയോ താമരക്കണ്ണാ! നിന്തിരുവടിയല്ലാതെ വേറെ യാതൊരു സുഖവും ഞാൻ കാണുന്നില്ല. മനസ്സിൽ അളവറ്റ ആനന്ദം നിറയുകയാൽ എന്റെ ദേഹം പുളകാങ്കമാകുന്ന നിന്റെ രൂപലാവണ്യം, ശര്യം (കയ്യിൽ ധരിച്ച) വില്ലം അമ്പുകളും മുദുവാക്ക് ഇപ്പോഴുള്ള (നിയല്ലാതെ) കരുണക്കടലേ! അഭീഷ്ടങ്ങളെ തരുന്നവനെ! സമുദയവാരായവനെ (നിയല്ലാതെ....

സംഗീതരസിക! രാഗദോഷങ്ങളില്ലാത്തവനെ! താഗരാജന്റെ ഭാഗ്യമേ (നിയല്ലാതെ.....)

ലൗകിക സുഖത്തിലും സ്വർഗ്ഗസുഖത്തിലും ഉപരിയായിട്ടുള്ളതാണു ശ്രീരാമ സ്തമരണത്താലുണ്ടാകുന്ന ആനന്ദം. എന്നാണു് ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ സാരം. ഗോവാൽ സന്ദാനം പാപപാണിയും പ്രതാപിയുമാണെങ്കിലും കേതതസ്വന്റെ കൂടിയാണെന്നു് സാമീകര്യം ഇതിൽ ഭംഗിയായി ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു.

'ശരവാപമ' ഏകവചനമായതുകൊണ്ടു് കരവാപമ ആയിരിക്കുമെന്നു അഭിപ്രായമുണ്ടു്. കരുണാരസപരി പൂർണ്ണ, എന്നു രണ്ടു സംബോധനകളായി വ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അപ്പോൾ കരുണാരസത്തിനു കരുണാകരണന്നു അർത്ഥം കല്പിക്കണം.

95

പത്തുവരാളി-രൂപകം

പ. നിന്നെ നെറ നമ്മിനാനുരാ ഓ രാമ രാമയ്യ (നി)

അ. അന്നി കല്ലലനച്ച നാഡിപാഡിവേഡി
പന്നഗശയന! നേ ചിന്നതനമുനാഡേ (നി)

ച. വേദശാസ്ത്ര പുരാണ വിദ്യലവേ ഭേദ
വാദമുല ദീരക ഭ്രമയു വാലജലി (നി)

നിന്നെ-നിന്നെ; നെ-തികച്ചം; നമ്മിനാനു- വിശ്വസിച്ചിട്ടുണ്ടു്; രാ-സ ബോധനാശ്വാഭാദം; രാമ! രാമയ്യ! അന്നി-(കാണുന്നതു) എല്ലാം; കല്ലല-

കളവു, മിഥ്യ; (ചായ); അനുപമ-എന്നവെച്ചു; ആഡി പാഡി-ആദി
യും; വേഡി-പ്രാർത്ഥിച്ചു; പാണ്ഡിത്യം നേ-ഞാൻ; ചിന്തനമു-ചെറുപ്രാ
യം; നാഡേ-മുതൽ യേശുശാസ്ത്രപുരാണ വിദ്യലക്ഷ്യ-പേടശാസ്ത്ര പുരാണങ്ങളും
അറിവു (സംബന്ധിച്ചു) ഭേദവാദമുല-വിവിധ തർക്കങ്ങൾ; ദീരക്-തീരാ
തെ; ഭ്രമയു വിരല-ഉഴലുന്നവരെ; ജുചി-കണ്ടു.

അല്ലയോ രാമ! രാമയ്യ! കൈറ്റല്ലാം അസത്യ (അനിത്യം മാത്രം) ഒന്നു
തേന്നി ഞാൻ ചെറുപ്പം മുതൽ തന്നെ ആദിയും പാടിയും പ്രാർത്ഥിച്ചു. നിന്നെ
ത്തന്നെ വിശ്വസിച്ചു ശേഷശാസ്ത്രം! വേദങ്ങളും ശാസ്ത്രങ്ങളും പുരാണങ്ങളും
പഠിച്ചവർ അവരോട് തർക്കങ്ങൾ തീരാതെ ഭൂമിയിൽനിന്നു ഞാൻ കണ്ടു.

എന്ന ചരണങ്ങളിൽ ആദ്യഭേദമാണു ചേർത്തത്.

96

ധന്യദാസി-ചാപു

പ. നീ ചിത്തമു നിശ്ചലമു നിർമ്മലമനി
നിന്നെ നമ്മിനാൻ (നീ)

അ. നാ ചിത്തമു വഞ്ചന ചഞ്ചലമനി
നന്ദ വിധ നാഡകുമാരി ശ്രീരാമ! (നീ)

പ. ഗുരുവു ചില്ലഗിജഗുരുവേ ഭ്രമമു
ഗുരുവേ ഭാസകരുഡു ഗുരുവേ ഭദ്രസു
ഗുരുവേ യുത്തമഗതി-ഗുരുവു നീ വന്നുകൊണ്ടി
ധരനു ഭാസുനി ബ്രഹ്മാപ ത്യാഗരാജനത! (നീ)

നീ-നിന്റെ; ചിത്തമു-മനസ്സ്; നിശ്ചലമു-ഇടകാത്തത്; ധ്യാനമായത്;
നിർമ്മലം- പല ശുദ്ധം; അനി-എന്നു; നിന്നെ നമ്മിനാൻ-ഞാൻ വിശ്വസിച്ചു;
നാ-എന്റെ; ച-ത്തമു; വഞ്ചന-വഞ്ചനകൾ; ചഞ്ചലമനി-ചതിയും ചാപല്യവും എന്നു;
നന്ദ-എന്നു; വിധ-നാഡകുമാരി-ഉപക്ഷേപത്തു; ശ്രീരാമ! ഗുരുവു-ഗുരു;
ചില്ലഗിജ- (വെള്ളം ശുദ്ധിയാക്കുന്ന) ജനനം-വരൽ; ഗുരുവു; ഭ്രമമു-വഞ്ചന;
ഗുരുവേ ഗുരുവു) ഗുരു; ഭാസകരുഡു-സുര്യൻ; ഗുരുവേ ഭദ്രസു-കുറുപ്പുള്ള
പെയ്യുന്നവൻ; ഗുരുവേ ഉത്തമഗതി-ശ്രേഷ്ഠമായ പ്രാപ്തമാനം; ഗുരുവു നീവ
ന്നുകൊണ്ടി (ഗുരുവു + നീവു + അന്നുകൊണ്ടി) ഞാൻ തിരിച്ചറക്കും; ധരനു-ലോക
ത്തിൽ; ഭാസുനി-ഭാസനെ; ബ്രഹ്മാപ-രക്ഷിച്ചുപോ.

നിന്റെ മനസ്സ് ഇടകാത്തതാണെന്നും നിർമ്മലമാണെന്നും അറിഞ്ഞിട്ടു
നിന്നെ ഞാൻ വിശ്വസിച്ചു എന്റെ മനസ്സ് ചതിയും അസ്ഥിരതയും നിറ
ഞ്ഞതാണെന്നു കരോഷത്താൽ എന്റെ തളളിക്കളയരുതെ ശ്രീരാമ! (വെള്ളത്തി
ലെ അഴക്കം കളയുന്ന) തോരാമ്പാൽ പോലെ ഗുരു മനസ്സ് ശുദ്ധീകരിക്കുന്നു;
വഞ്ചനപോലെയാണു ഗുരു (ഭ്രമം കീട നശയും കൊണ്ടു കൂട്ടിക്കാക്കിയ പുഴവിനെ
തന്റെ സാദൃശ്യം കൊണ്ടു ഗുരു തന്നെപ്പോലെയാക്കുന്നു.) ഗുരു (അജ്ഞാനമാ
കുന്ന ഇരുട്ടിനെ നശിപ്പിക്കുന്ന) സുര്യനാണു ഗുരു നന്മയുടേതു ശുഭത്തിന്റെ
യും മൂർത്തിഭാവമെന്നു ഗുരുവേദമെങ്കിലും തന്നെയാണു്. അങ്ങനെയുള്ള ഗുരു
ഈ ലോകത്തിൽ നിന്നാണു് ഭക്തിനായം എന്നു കാത്തരുതിയല്ലോ.

ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ചല്ലവിയിൽ നിർമ്മലമനിശ്ചലമനി
എന്നു കാണുന്നു; ചങ്ങനാശ്ശിരിയിൽ 'യേശുശാസ്ത്രമനുഗത' എന്നു കാണുന്നതുമില്ല.

97

സൗരാഷ്ട്രം—ആദി

- പ. നീ നാമരൂപമുലക നിത്യജയമംഗളം (നീ)
 അ. പവനാനന്ദസുരൂപമുലക പാദാരവിന്ദമുലക (നീ)
 ച. 1. പങ്കജാക്ഷീ നെലകൊന്ന യങ്കയുഗമനക (നീ)
 2. നലിനാരി ഗേര ചിര നിവൃഗല മോമനക (നീ)
 3. നവമുക്താഹാര മുല നടിയിഞ്ചുയുരമനക (നീ)
 4. പ്രഹ്ലാദ നാരാദാദി ഭക്തേ ച പോഗഡുചണ്ഡ (നീ)
 5. രാജീവനയന! ത്യാഗരാജവിനതമൈന (നീ)

നിന്തിരുവടിയുടെ നാമത്തിനും രൂപത്തിനും ഏകനാനം ജയവും മംഗളവും വേിക്കട്ടെ!

വായു പുത്രനായ ഹനമാൻ പിടിച്ചിട്ടുള്ള പാദാരവിന്ദങ്ങൾക്കും (നീനാമ സീതാദേവിയിരിക്കുന്ന മടിക്കും.

ചന്ദ്രകാന്തിയെ അതിശയിക്കുന്ന പുഞ്ചിരിയുള്ള മുഖത്തിനും.

മുത്തുമാലകൾ പ്രകാശിക്കുന്ന തിരുമാറിടത്തിനും.

പ്രഹ്ലാദൻ നാരദൻ മുതലായ ഭാഗവതോത്തമന്മാർ സ്തുതിക്കുന്ന താമരക്കണ്ണാ!

ത്യാഗരാജൻ സ്തുതിക്കുന്ന നിന്റെ നാമരൂപങ്ങൾക്കു മംഗളം!

98

സാരംഗ-രഥമ്പ

- പ. നീ വാഡനേ ഗാന നിഖിലലോകനിദാനി (നീ)
 നിമിഷ മോർവ ഗലനാ? (നീ)
 അ. ദേവാദിദേവ! ഭൂദേവ വരപക്ഷി! രാ-
 ജീവാക്ഷി! സാധുജനജീവന! സനാതന! (നീ)
 ച. സത്യസു നിത്യസു സമരമുന ശൗര്യസു
 അത്യന്ത രൂപസു നമിത ബലമു
 നിത്യോത്സവസു ഗല നീകനിജ ദാസ്യധനി
 തഥ്യസു ബലക ശ്രീത്യാഗരാജാർച്ചിത (നീ)

നീവാഡനേ-നിന്റെയാണു ഞാൻ (നിന്റെ ആളാണു ഞാൻ); കാന-
 അതിനാൽ; നിഖില ലോകനിദാന-എല്ലാ ലോകത്തിനും കാരണഭൂതൻ ആയ
 വനെ! നിമിഷമു-ഒരു നിമിഷമെങ്കിലും; മോർവഗലനം-സമിക്കുക; മേവാ

ഭീദേവ! ഭൂദേവവരപക്ഷ-ബ്രാഹ്മണരോടു ഭാഷിണ്യമുള്ളവനേ! രാജീവാക്ഷി! സാധുജനജീവന! സജ്ജനത്തിനു ആശ്രയമായവനേ! സനാതന-ശാശ്വതമായനേ! സത്യം-സത്യം; നിത്യം-നിത്യം; സമരമന-യുദ്ധത്തിൽ; ശര്യം-ശര്യം; അത്യന്തരൂപം-ദിവ്യമോഹനരൂപം; അമിതബലമു-അസാധാരണമായ ശക്തി; നിത്യോത്സവം-നിത്യോത്സവം; ഗല-ഉള്ള; നീക-നിനക്കു; നിജാസുധനി-യഥാർത്ഥ ഭാസനാണെന്നു; തമ്യം-സത്യം; ബലക-പറയുന്നു; ശ്രീത്യാഗരാജാർച്ചിത!

നിഖിലലോകനിദാന! ഞാൻ നിന്റെ ആളാണു നിന്നെ പിരിഞ്ഞു ഒരു നിമിഷമെങ്കിലും എനിക്കു സഹിക്കാനാകുമോ? ദോവാദിദേവ: ഭൂദേവവരപക്ഷ! സാധുജനജീവന! സനാതന! സത്യം-നിത്യം. പോർക്കളത്തിൽ ശര്യവും സുന്ദരരൂപവും ഏതെന്നില്ലാത്ത ശക്തിയും, നിത്യോത്സവം. എല്ലാം ചേർന്ന നിന്തിരുവടിക്കു യഥാർത്ഥ ഭാസനാണെന്നു (ഞാൻ) സത്യമായി പറയുന്നു. അല്ലയോ ത്യാഗരാജാർച്ചിത!

99

ബേഗഡ-ചാപ

- പ. നീവേരാ കലധനമു സന്തമു
നീവേരാ ജീവനമു (നീ)
- അ. ഈ വരകനു തെലിയകുന്ന നാ നേരമു
ദേവര! ക്ഷമജേസി ദയതോ നേലുകോര (നീ)
- ച. രാഘവ! സർവ്വോന്നത സ്വപ്രകാശ!
രമണീയകര പാടിതലങ്കേശ്വര!
ത്യാഗരാജവര ഹൃദയ നിവേശ!
തരണീശശാങ്ക ലോചന! ജാനകീശ! (നീ)

നീവേരാ-നീ തന്നെ(ആണ്); കലധനമു-കടംബസ്വത്തു; സന്തമു-എന്നും; എല്ലാകാലത്തും; നീ വേരാ;ജീവനമു-ജീവൻ; ഈ വരകനു-ഇന്നേ വരെ; തെലിയകുന്ന-ബോധ്യപ്പെടാതെ; നാ-എന്റെ; നേരമു-തെറ്റും, കററും; ദേവര! പ്രഭോ! ക്ഷമജേസി-പൊറുത്തുകൊണ്ടും; ദയതോ-കരുണയോടെ; ഏല കോര-അന്യഗ്രഹം തന്നാലും; രാഘവ! സർവ്വോന്നത-എല്ലാത്തിൽ ഉഷരിയായവനേ! സ്വപ്രകാശം-തനിയെ ശോഭിക്കുന്നവനേ രമണീയകര പാടിതലങ്കേശ്വര-സുന്ദരമായ ബാഹുവിനാൽ രാവണനെ ജയിച്ചവനേ! ത്യാഗരാജ വരഹൃദയനിവേശ-ത്യാഗരാജന്റെ ശ്രേഷ്ഠമായ മനസ്സിൽ കുടികൊണ്ടവനേ! തരണീശശാങ്കലോചന-സൂര്യപന്ത്രന്മാരാകുന്ന കണ്ണുകളോടു കൂടിയവനേ! ജാനകീശ-സീതാപതേ!

നിന്തിരുവടി മാത്രമാണെന്റെ കടംബസ്വത്തു ഏതു കാലത്തും എന്റെ ജീവനും നിന്തിരുവടി തന്നെ. ഇതേവരെ ഇതറിയാതിരുന്നതു എന്റെ തെറ്റു തന്നെ. (ശ്രീരാമ!) എന്റെ തെറ്റു പൊറുത്തതു എന്നെ കനിവേടെ അന്യഗ്രഹിച്ചാലും.

മൂന്നുപരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തേതാണു ഇതിൽ ചേർത്തത്.
പാഠഭേദം- അനുപല്ലവിയിൽ-തെലിയകുന്ന നേരമു.

100

മാളവി—ആദി

- പ. നെന്നരുഞ്ചിനാൻ അന്നിടികി
നിദാനഡനി നേന നീദപൈ (നെ)
- അ. ഘനഘജീമുതാഗുഗ! ജലധിഗംഭീര!
നീപാദമുലപൈ (നെ)
- ച. കലിലോ മാടല നേർച്ചുകൊനി
കാന്തലൻ തനയുല ബ്രോചുടകൈ
ശിലാത്തുഡൈ ബലക്ക നേരൻ
ശ്രീത്യാഗരാജാപ്പ! നീയെഡ (നെ)

നെന്നരു—പ്രേമം; ഉഞ്ചിനാൻ—ഞാൻ വെച്ചു; അന്നിടികി—എല്ലാറ്റിനും; നിദാനഡനി—ആദികാരണമെന്ന നേന—ഞാൻ; നീദപൈ—നിന്മേൽ; നിന്നിൽ; ഘനഘ ജീമുതാഗുഗ (ഘന + അഘ + ജീമുതം + ആഗുഗ) കൊടി പാപങ്ങളെ ഇല്ലാതാക്കുന്ന)റക്കു കാറ്റു പോലെയായവൻ; ജലധിഗംഭീര—സമുദ്രത്തിന്റെ ഗാംഭീര്യമുള്ളവൻ (സംബോധന) നീപാദമുലപൈ—നിന്റെ കാലടികളിന്മേൽ; കലിലോ—ഈ കലിയുഗത്തിൽ; മാടല നേർച്ചുകൊനി—വാക്കുകൾ പഠിച്ചിട്ട്; കാന്തലൻ—ഭാര്യമാരെ; തനയുല—സന്താനത്തെ; ബ്രോചുഡകൈ—സംരക്ഷിക്കുവാനായി; ശിലാത്തുഡൈ—കഠിനഹൃദയനായി; പലക—പറയുക—പറയുക; നേരൻ—സാധ്യമല്ല. ശ്രീ.ത്യാഗരാജാപ്പ—ത്യാഗരാജൻമിത്രം. നീയെഡ—നിന്നിൽ

ലോകങ്ങൾക്കെല്ലാം ആദി കാരണം നിന്തിരുവടിയായതുകൊണ്ട് അങ്ങയുടെ പാടങ്ങളിൽ ഞാൻ മനസ്സാപ്പിച്ചു. അല്ലയോ പാപനാശനി! ഇക്കലികാലത്തു (മറ്റുള്ളവരെപ്പോലെ) ഭാര്യമാരുടെ പുലത്തുവാനായി കഠിനഹൃദയനായി അസത്യങ്ങൾ പറഞ്ഞു ജീവിതം നയിക്കുക എന്നാൽ സാധ്യമല്ല. ശ്രീത്യാഗരാജന്റെ മിത്രമേ.

ഇവിടെ ത്യാഗരാജപദത്തിനു ശിവൻ എന്ന അർത്ഥം യോജിക്കുന്നതാത്ം.

101

കർണ്ണാടകബിഹാഷം—ആദി

- പ. നേനൈടു വെതുകുടരാ? ഹരി (നേ)
- അ. ആനാലഗു മോമുലവാനി മൊറ
നാലഗിഞ്ചരാനി നിന്ന (നേ)
- ച. കലുഷാത്തുഡൈ ദൂഷകന്മയുതുഡൈ
പലുമാരു ദൂർഭാഷിയൈ
ഇലലോ കേതാഗ്രേസ
രുല വേഷിയൈ ത്യാഗരാജപൂജിത! (നേ)

നേന-ഞാൻ; എന്തു-എവിടെ; വെതുകടും-അടിച്ചപ്പോകുന്നു; ഹരി-
ആ-ആ; നല്കു മോദലവാനി-നന്മുഖൻ (ബ്രഹ്മാവിന്റെ); മോദം-
നിലവിളിയെ; ആഗ്രഹി-കേട്ടിട്ട്; രാഗ-വരാത്ത, വരാതിരുന്ന; നിന്ന-
നിന്നെ; കലുഷാത്മ്യം-ഓഷ്ഠത്തിനുള്ള മനസ്സോടും; ഓഷ്ഠകർമ്മം
ഡൈ-പാപങ്ങൾവെയ്ക്കും; പലമാതൃ-പലപ്പോഴും; ദർശനം-ദർശനം
പെയ്തും; ഇലലോ-ലോകത്തിൽ; കേതാഗ്രേ-സരലവേഷിയെ-മഹാഭക്തന്റെ
വേഷം ധരിച്ചു; ത്യാഗരാജപൂജിത!

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു അനവധിക്കണം.

നാലുമുഖമുള്ള ബ്രഹ്മാവിന്റെ നിലവിളി കേട്ടിട്ടുകൂടി വരാതിരുന്ന
(വിളിക്കുകയാണിരുന്ന) നന്മുഖന്റെ ഞാൻ എവിടെ നിൽക്കും? ഹരേ
ഓഷ്ഠത്തിനുള്ള മനസ്സോടും കൂടി പാപകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്തും പലപ്പോഴും അന്യ
രെ ഓഷ്ഠിച്ച സംസാരിച്ചും വലിയ കേതനാണെന്നു (പുറമേയ്ക്കു നടക്കുന്ന)
ഈ ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനെ (ഞാൻ എവിടെ നിൽക്കും.—)

കൂടുകടുംബത്തിന്റെ സാമ്പത്തികനില മെച്ചപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി
രാജസേവയ്ക്കു സ്വാമികൾ പോകാതിരുന്നതുകാരണം. ജേഷ്ഠസഹോദരന്റെ വിരോ
ധത്തിനു കാരണമായി എന്നും, ഒരു ദിവസം അദ്ദേഹം സ്വാമികൾ പൂജി
ച്ചിരുന്ന ശ്രീരാമവിഗ്രഹം എടുത്തു കുമ്പളിയിലേക്കു വലിച്ചെറിഞ്ഞു എ
ന്നും സ്വാമികൾ നഷ്ടപ്പെട്ട വിഗ്രഹം കിട്ടുവാൻ വളരെ മുങ്ങിത്തപ്പി കിട്ടാ
തെ അത്യന്തം വിഷമിച്ചു എന്നും, നൈരാശ്യത്തോടുകൂടി 'എന്തു ഭാഗിനാശാധാ'
(തോഡി) എന്ന കീർത്തനവും മറ്റും രചിച്ചുവെന്നും ഐതിഹ്യമുണ്ട്. ആ കീ
ർത്തനങ്ങളിലൊന്നാണിത്. എന്നു പറയുന്ന പരമാർത്ഥം എന്തായിരുന്നാലും
അത്യാദർശനീയായ ഒരു മുഖമുഖത്തിന്റെ ചിന്തയായിട്ട് ഇതിനെ
കണക്കാക്കാം.

ഭാഗവതപുരാണത്തിൽ ലോകോല്പത്തിയെപ്പറ്റി വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്.
കല്പാവസാനത്തിൽ പൂജ്യപത്മോദയിൽ ഭഗവാൻ ശേഷശായി യോഗനിദ്ര
യിൽ നിന്നുണർന്നു; ഭഗവാന്റെ നാഭി പത്മത്തിൽ നിന്നും ബ്രഹ്മാദേവൻ ജന്മ
മായി. ആരെയും യാതൊന്നും കാണാതെ പര്യടിച്ച ബ്രഹ്മാവു നിലവിളി
എന്നിട്ടും കാണാത്തപ്പോൾ ബ്രഹ്മാവു വളരെക്കാലം തപസ്സുചെയ്തു. മഹാ
വിഷ്ണു പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട സൂഷ്മകിരണം നടത്തുവാൻ ഇതിനിടയിൽ ഉപദേശം
ബ്രഹ്മാവിനു നൽകി.

തന്റെ മകന്റെ നിലവിളിക്കേട്ടു വരാതിരുന്ന മഹാവിഷ്ണു എന്റെ
മുമ്പിൽ വരുന്നോ? ഇല്ല മനോവാക്കയങ്ങളുടെ ശുദ്ധിയാണു സാധകനു അവ
ശ്യം. വെണ്ടതെന്നാണു ആത്മഗർഭമെന്നപോലെ ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ
സാരം.

രാഗം ഹരികാംഭോജി എന്നു ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ.

പ.	നോരേമി ശ്രീരാമ നിന്നർഡ	(നോ)
അ.	സാരെ സാരെകനു പാപകർമ്മമുഖ്യ	
	സലംപുപ്പുനണ്ഡു നാവണ്ടി വാനികി	(നോ)

ച. പാപലാൽ ഗുരു വശ്യലുഗാക
പണ്ഡി ഗിലിഞ്ചു ദുർണ്ണലകൈ സീ
താപതി നിജ കേതിയു ദൈവിയനി
ത്യാഗരാജനികി യൊൽലകൈ (നോ)

നോൽ-വായ; ഏമി-എത്തിൻ; നിന്നാഡ(നിന്ന + ആഡ) പറയുക;
സാരെ സാരകൻ-എല്ലാത്തേയും; പാപകർമ്മുല-പാപകർമ്മങ്ങൾ; സലപുചുൻ
സ്വം-ചെയ്തു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു; നാപഞ്ചി-എന്നെപ്പോലെ; വാനികി-ഇരിക്കു
ന്നവൻ; പാപലാൽ ഗുരു(പാപല + ആർഗുരു) ആറുപാപങ്ങളെ; (കാമാദികൾ)
വശ്യലുഗാക-വശപ്പെടുത്താതെ; പണ്ഡി-ഗിലിഞ്ചു-പിളിച്ചുകാടി (പി
രിച്ച) ദുർണ്ണലകൈ (തർണ്ണലകൈ) യുവതികളോട്; സിതാപതി-ശ്രീരാമ
നിജകേതിയു-ശ്രീരാമനിൽ സർക്കേതി; ദൈവിയനി-അറിയാതെ. ത്യാഗരാ
ജനികി-ത്യാഗരാജനും; ഒൽലകൈ-മറയ്ക്കുവർക്കും.

എന്നെപ്പോലെ സദാ പാപകർമ്മം ചെയ്തു കൊണ്ടിരിക്കുന്നവൻ നി
ന്നെ കരം പറയുന്ന നാവു ഏതു?

(കാമക്രോധാദികളായ) ആറു ശത്രുക്കളെ ജയിക്കാതെ ചെറുപ്പക്കാരികളെ
നോക്കി ചിരിച്ചു. സിതാപതിയായ ശ്രീരാമന്റെ കേതിയറിയാതെയും ഉള്ള
ത്യാഗരാജനും മറയ്ക്കുവർക്കും (നിന്നെക്കുറപ്പെടുത്തുന്ന നാവെവിടെ)

ആത്മഗർഹണപരമായ കീർത്തനം.

103

ഖരഹരപ്രിയ-ശ്രീകൃഷ്ണ

ച. പക്കല നിലബഡി ഗൊലിപേ
മുച്ചുട ബാഗല്ലെ രാദാ? (പ)

അ. ചുക്കലരായനി ഗേരു മോമുഗല
സുദതി സീതമ്മ സുമിത്രി രാമുനി കിരു (പ)

ച. തനുവുചേ വന്ദന മൊനരിഞ്ചു യുന്നാരാ?
ചനുവന നാമകീർത്തന സേയ്യുന്നാരാ?
മനസ്സുന ദലചി മൈമറചി ചുന്നാരാ
നെന്തഞ്ചി ത്യാഗരാജനീതോ ഹരിഹരിമീരിരു (പ)

പക്കല-ഭാഗ (വശ)ങ്ങളിൽ; നിലബഡി-നിന്നിട്ടു; ഗൊലിപേ-സേ
വിടുക; മുച്ചുട-അഴക് ബാഗ-നല്ലവണ്ണം; ലല്ലെരാദാ-പറഞ്ഞു (വെളിവാക്കി)
തരല്ലേ; ചുക്കലരായനി-നക്ഷത്രേശ്വരൻ (ചന്ദ്രാന); ഗേരു (കേരു) പരിഹസി
ക്കുന്ന (അത ശമിക്കുന്ന) മോമുഗല-മുഖമുള്ള സുദതി-സുന്ദരി; സിതമ്മ-സിതാ
ദേവി, സുമിത്രി-ലക്ഷ്മണൻ (സംബോധന) രാമുനികി-ശ്രീരാമന്റെ
ഇരു-രണ്ടു തനുവുചേ-ദേഹംകൊണ്ടു; വന്ദന-മു-വന്ദനം, നമസ്കാരം, ഒന്നിഞ്ചു
പുനാ-ചെയ്യുന്നുണ്ടോ; ചനുവന-പ്രമത്തോടെ; നാമകീർത്തനം, നാമസങ്കീ
ർത്തനം; സേയ്യുന്നാരാ-ചെയ്യുന്നുണ്ടോ;

മനസ്സന-മനസ്സിൻ; ലേഖി (തലച്ചെടി) വിചാരിച്ചിട്ട്; മൈമരച്ചി-ആ
 തമവിസ്കൃതിയോടെ, തന്നത്താൻ മറന്നു; ഉന്നാരം-നിങ്ങളാണോ? നെനരുഞ്ചി
 കനിവോടെ; ത്യാഗരാജനിതോ- ത്യാഗരാജനോടു് ഹരിഹര! മിരിശ്ചി(മിശ്ചി
 ഇരു) നിൻറെ ഇരു (വശത്തു).....

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു് അന്ധനായിക്കണം..

ചന്ദ്രനെ അതിശയിക്കുന്ന മുഖകാന്തിയുള്ള സുന്ദരിയായ സീതാദേവി!
 അല്ലയോ ലക്ഷ്മണ! ശ്രീരാമന്റെ ഇരുവശത്തും അഴകോടെ നിന്നുകൊണ്ടു്
 ഏതുവിധമാണു് (നിങ്ങൾ) നിന്തിരുവടിയെ സേവിക്കുന്നതെന്നു വിശദമായി
 പറഞ്ഞുതരുമോ?

നിങ്ങൾ ഭഗവാനെ ദേഹംകൊണ്ടു വന്ദനം (നമസ്ക്കാരം) ചെയ്യുന്ന
 ണ്ടോ? സംതുഷ്ടിയോടെ നാമസ്കീർത്തനം ചെയ്യുകയാണോ? ആത്മവിസ്കൃ
 തിയോടെ ധ്യാനിക്കുകയാണോ? ദയയോടെ ത്യാഗരാജനോടു പറഞ്ഞാലും..

ശുദ്ധപാദം പ്രക്കലനിലബദ്ധി എന്നാണു്. പക്ഷേ ആസ്ഥാന പ്രദേശ
 ത്തും പക്കലേ നിലബദ്ധി എന്നുതന്നെയാണു് പാടി വരുന്നതു്.

ശ്രീരാമഭക്തന്മാരിൽ പ്രഥമസ്ഥാനം സീതയ്ക്കും ലക്ഷ്മണനാണല്ലോ.
 അവരെ സംബോധന ചെയ്തു് കൊണ്ടാണു് ഈ കീർത്തനം. ഭക്തമാസനെന്നു
 ഭാവിച്ചുകൊണ്ടു് തന്റെ ഇഷ്ടദേവതാ പ്രീതിക്കു ഏതു വിധത്തിലുള്ള
 സേവയാണു ഉത്തമമെന്നു സ്വാമികൾ ചോദിക്കുകയാണു് മനസ്സുകൊണ്ടുള്ള
 ധ്യാനം, വാക്കുകൊണ്ടുള്ള നാമസ്കീർത്തനം, ദേഹം കൊണ്ടുള്ള നമസ്ക്കാരം.
 ഇതിലേതാണു് ഉത്തമമെന്നു സ്വാമികൾക്കറിയാം. ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ
 ധ്യാനശ്ലോകങ്ങളിൽ സീതയും ലക്ഷ്മണനും കൂടെ ഉണ്ടെന്നു സ്മരിക്കേ
 ണ്ടതാണു്

104

സാളഗന്ദൈരേവി-ആദി

പ. പദ വിനീ സദ്ഭക്തിയു ഗല്ഗുടേ (പ)

അ. ചദിവി വേദശാസ്ത്രോപനിഷതുല
 സുത്ത തലയെ ലേനിദിപദവിയാ? (പ)

ച. ത്യാഗരാജനതുഡൗ ശ്രീരാമനി
 തത്പദ്ദ ലേനിയനി ദൊക പദവിയാ? (പ)

പദവി-പദവി, സ്ഥാനം; നീസദ്ഭക്തിയു-നിന്നോടുള്ള സദ്ഭക്തി;
 കല്ഗുടേ-ഉണ്ടാവുക, ചദിവി(യു) പഠിച്ചിട്ടു, വായിച്ചിട്ടു; വേദശാസ്ത്രോപനി
 ഷതുല-വേദങ്ങളുടെയും ശാസ്ത്രങ്ങളുടെയും ഉപനിഷത്തുകളുടെയും; സുത്ത-സാരം;
 തലെയലേനി+അഭി-അറിയാതിരിക്കുന്നതു്; ത്യാഗരാജനതുഡൗ-ത്യാഗരാജ
 നാൽ സ്മൃതിക്കുപുട്ടവൻ ആയ; ശ്രീരാമനി-ശ്രീരാമന്റെ; തത്പദ്-തത്വം;
 തലെയനീദൊക-അറിയാതിരിക്കുന്നതു. പദവിയാ-പദവിയാകുമോ.

പദവിയെന്നാൽ ഉന്നതസ്ഥാനം..

നിന്നോടു യഥാർത്ഥമായ ഭക്തിയുണ്ടായാൽ മാത്രമാണു് നല്ല പദവി
 യിലെന്നതു് വേദങ്ങളും ശാസ്ത്രങ്ങളും ഉപനിഷത്തുകളും പഠിച്ചാലും (അവ
 യിലെ) സാരം അറിഞ്ഞില്ലെങ്കിൽ അതു പദവിയാകുമോ? ത്യാഗരാജൻ പൂ
 ജിക്കുന്ന ശ്രീരാമന്റെ തത്വം അറിയാതിരിക്കുന്നതു ഒരു പദവിയാകുമോ?
 (ഇല്ല)

നാലു ചരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തേതാണു ഇതിൽ ചേർത്തതു്

105

വാഗധീശ്വരി—ആദി

- പ. പരമാത്മുഡു വെലുതു മുച്ചുട
ബാഗ ദെലുസു കോരെ (പ)
- അ. ഹരിയട ഹരുഡട സുരുലട നരുലട
യവിലാണു കോടുലട യന്ദരിലോ (പ)
- ച. ഗഗനാനില തേജോ ജലഭൂ മയമതു
മൃഗഖഗ നഗതരു കോടുലലോ
സഗുണമലോ വിഗുണമലോ സതതമു
സാധുത്യാഗരാജാദിയ! ശ്രീതുലലോ (പ)

പരമാത്മുഡു—പരമാത്മാവു; പെലുതു—പ്രകാശിക്കുന്നു; മുച്ചുട—അഴകു; ബാഗ—നല്ലവണ്ണം; ദെലുസുകോര—അറിഞ്ഞുകൊണ്ടാലു; ഹരിയട—വിഷ്ണുവത്രെ; (വിഷ്ണു എന്നു പറയുന്നു); ഹരുഡട—ശിവനത്രെ; സുരുലട—ദേവനെന്നു പറയുന്നു; നരുലട—മനുഷ്യനെന്നു പറയുന്നു; അവിലാണു കോടുലട—ബ്രഹ്മാണുക്കോടികളെന്നു പറയുന്നു, അന്തരിലോ—എല്ലാത്തിലും; സഗുണമലോ—സഗുണമെന്നും; ഗഗനാനില—ആകാശം, വായു; തേജോ ജലഭൂമയമ—അഗ്നി, വെള്ളം, ഭൂമി; അഗു—ആയുള്ള മൃഗ ഖഗനഗതരു കോടുലലോ—മൃഗപക്ഷിമലവൃക്ഷ കോകളായ; സഗുണമലോ—സഗുണമെന്നും; വിഗുണമലോ—വിഗുണമെന്നും, നിർഗുണമെന്നും; സതതമു—എപ്പോഴും, സാധുത്യാഗരാജാദിയ—ശ്രീതുലലോ—ത്യാഗരാജനെപ്പോലെയുള്ള സജ്ജനം ആശ്രയിക്കുന്നതുമായ (പരമാത്മുഡു)

എല്ലാറ്റിലും പരമാത്മാവു (ഈശ്വരൻ) വിളങ്ങുന്ന അഴകിയ കാഴ്ചയെ നല്ലവണ്ണം കണ്ടുകൊൾവിൻ.

അതിനെ വിഷ്ണുവെന്നും ശിവനെന്നും മനുഷ്യനെന്നും അവിലാണുകോടിയെന്നും പറയുന്നു. ആകാശം, വായു; അഗ്നി, ജലം, ഭൂമി എന്നിവയിലും പക്ഷിമൃഗാദികളിലും, മല, മരം എന്നിവകളിലും, (സത്യാദി) ഗുണമുള്ളവയിലും നിർഗുണമായതിലും അതിനെ (പരമാത്മാവിനെ) ശരണം പ്രാപിച്ചു ത്യാഗരാജനെപ്പോലെയുള്ള സജ്ജനത്തിലും (പരമാത്മാവു ശോഭിക്കുന്നു....

അന്തരിലോ എന്ന അനുപല്ലവിയുടെ ഒടുവിലത്തെ പദം പല്ലവിയോടു ചേർത്തു അന്ധയിക്കണം. സർവ്വപരാപരങ്ങളിലും നിർണ്ണയിക്കുന്നവനാണ് ഈശ്വരൻ.

ഈ കീർത്തനവും മനോഹരി രാഗത്തിലുള്ള ‘‘പരിതാപമു’’ എന്നതാണ് സ്വാമികൾ ഒടുവിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ളതെന്നു വിശ്വസിച്ചുവരുന്നു.

106

മന്ദാരി—ആദി

- പ. പരലോക ഭയമുലേക
വേപാശ ബദ്ധുലയേദരു (പ)

അ. കരിരാജി ശ്രംഗാരാമ ശീബി-
കാദുലൈല മന കേ ഗലിഗൈനി (പ)

ച. കൊന്ന കാന്തലൻ കന്നബിസ്സലൻ
വന്നെ ചിരലൻ വാനഗുഡിസെലൻ
നിന്നഗാ ഗനി ദൈവലേകമനി
തന്നുകോളയോ ത്യാഗരാജന്ത! (പ)

പരലോക ഭേദലോക-പരലോകയേ. കൂടാതെ; വേപാശബദ്ധ-സംസാരമാകുന്ന പാശത്താൽ കെട്ടപ്പെട്ടവർ: അയ്യദേ-ആയിത്തീരുന്ന, കരിരാജി-ആനക്കൂട്ടം; ശ്രംഗാരാമ (ലു) സുന്ദരിമാർ; ശീബികാദലു-പല്ലക്കുകൾ; ഏലാം-ഏലം, മനകേ (നക+എ) തെങ്ങുകൾ മാത്രം, ഗലിഗൈനി (കലിഗൈ+അനി) കൈവലമുള്ളതാണെന്നു, കൊന്നകാന്തലൻ-ഭാര്യയായി സ്വീകരിച്ച സ്ത്രീകളെ, കന്നബിഡംലലൻ-ജനിച്ച കട്ടികളെ, വന്നെ ചിരലൻ-നിർച്ചകാട്ടുള്ള ചേലകളെ, വാനഗുഡിസെലൻ-വലിയ വസ്രങ്ങളെ. തിന്നഗാ-സ്ഥിരം, ശാശ്വതം, ഗനി(കനി) കണ്ടിട്ട്. വിചാരിച്ചു, ദൈവലോകമനി-ദൈവലോകമെന്നു, തന്നുകോളയോ-തന്നെത്താൻ കടുങ്ങുന്നു, പാടുപെടുന്നു. ത്യാഗരാജന്ത!

പരലോകത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഭയം (ഭട്ടം) ഇല്ലാതിരുന്നാൽ (ജനങ്ങൾ) സംസാരമാകുന്ന പാശത്താൽ കെട്ടപ്പെട്ടവരായിത്തീരുന്നു ആനക്കൂട്ടം, സുന്ദരിമാർ, പല്ലക്കുകൾ മുതലായവ തങ്ങൾക്കു മാത്രമുള്ളതാണെന്നു വിചാരിച്ചു (വലിയവരെന്ന ഭാവത്തിൽ സംസാരത്തിൽ പെട്ടപ്പോൾ.) ഭാര്യയായിട്ടുള്ള സ്ത്രീകളേയും തനിക്കുണ്ടായ സന്താനങ്ങളേയും വിചിത്രമായ വസ്രങ്ങളേയും വലിയ വീടുകളേയും സന്തോഷത്തോടെ നോക്കി ഇതുതന്നെ ദൈവലോകം എന്തെല്ലാം (സംസാരം) വലയിൽ കടുങ്ങിപ്പോകുന്നു. ത്യാഗരാജന്ത!

പാഠഭേദം.-അനുപല്ലവിയിൽ കരിരാജിക്കു കരിവാജി (ആന, കതിര) എന്നും ശ്രംഗാരാമ എന്നതിന്നു ശ്രംഗാരാമ(പുഞ്ചോല, ഉദ്യാനം)എന്നും കൊന്നകാന്തലൻ-വിലയ്ക്കുവാങ്ങിയ സ്ത്രീകളെന്നും, കോണ ബിഡംലലൻ വികൃതിക്കട്ടികളെന്നും അർത്ഥമുണ്ട്.

കൂടാതെ പല്ലവിയും ബദ്ധ്യലയ്യേദേ എന്നതിന്നു ബദ്ധ്യലൈയേദേ എന്നും ഒരു പാഠഭേദം കാണുന്നുണ്ട് അർത്ഥം ഒന്നു തന്നെ.

'തന്നുകോള' എന്നാൽ കൈകാലിട്ടിടുക. തലപുകഞ്ഞു ചിന്തിക്കുക എന്നൊക്കെ അർത്ഥമുണ്ട്. ഇവിടെ ലൗകിക വിഷയങ്ങളിൽ മുഴുകിപ്പോവുക എന്നർത്ഥം.

107

സാമേരി-ആടി

പ. പരാശക്തി മനുപരാദ നാപൈ
പരാകേലനമ്മ (പ)

അ. പുരാണി! ധർമ്മസംവർദ്ധനീ! ശ്രീ
പരാധീശ്വരി! രാജരാജേശ്വരി! (പ)

ച. നിരാപരാധ്യുല നിരാകരിഞ്ഞ്
ദുരാത്മകുല നിന്ദുരാകസേയ
ഗരാദു വരത്യാഗരാജനത! ശുഭ
ദ രാമ സോദരി! ധരാധരസുതേ!

(പ)

പരാശക്തി-പരാശക്തി; മനുപരാദ-(നീ) എന്നെ രക്ഷിക്കാത്തതെന്തു? നാ പൈ-എന്നിൽ; പരാകലഹമ്മ (പരാക+ഏല+അമ്മ) അനുസ്ഥ എന്തിനമ്മേ; പുരാണി-ആദിശക്തി; ധർമ്മസംവർദ്ധിനി; ശ്രീപുരാധീശ്വരി-രാജരാജേശ്വരി. നിരപരാധ്യുല-തെറ്റില്ലാത്തവർ, ശുദ്ധന്മാർ; നിരാകരിഞ്ഞ്-അവഹേളനം ചെയ്തു; ദുരാത്മകുലൻ-ദുർജനങ്ങൾ; ഇന്ദു-ഇവിടെ (നിന്റെ സന്നിധിയിലേക്ക്) രാകസേയഗരാദം-വരാതാക്കിയില്ലേ? വരത്യാഗരാജനത-ശ്രേഷ്ഠനായ ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവളേ; ശുഭേ-ശുഭ (മംഗള) ഫലങ്ങളെ തരുന്നവളേ; രാമസോദരി-വിഷ്ണുവിന്റെ സോദരി; ധരാധരസുതേ-പർവ്വതപുത്രി; രാ പരാശക്തി! എന്നെ രക്ഷിച്ചുകൂടേ? എന്നോട് അനുസ്ഥ എന്തിനാണമ്മേ! ആദിശക്തി! ധർമ്മസംവർദ്ധിനി! ശ്രീപുരത്തിനായക! രാജരാജേശ്വരി! നിർദ്ദോഷികളായ സജ്ജനങ്ങളെ വെറുക്കുന്ന ദുർജ്ജനങ്ങളെ ഇവിടെ വരാതാക്കിക്കളയേ.

തിരുവയാറ്റു ക്ഷേത്രത്തിലെ ദേവിയെപ്പറ്റിയാണ് കീർത്തനം. മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തേതാണ് ഇവിടെ ചേർത്തത്.

108

പൂർവ്വകുലാണി-രൂപകം.

പ. പരിപൂർണ്ണകാമ! ഭാവമുന മറചിനാമ? (പ)

അ. പരമകാരണികോത്തമ! ഭവജീവനജ
ഭാവോർച്ചിത! (പ)

ച. സാക്ഷേതാധിപ! നീ മുഖസരസീരഹമുനജ്ജപി
സാക്ഷേഡുമദി ലേഭേ ടി സവരണരാ രാമ!
ഈ കലിനനുസരിഞ്ചിന ഹീനജാതി മർത്യുല
ചീകാക ബഡഗതരമേ ശ്രീകര! ത്യാഗരാജനത! (പ)

പരിപൂർണ്ണകാമ-ആഗ്രഹങ്ങൾ സംഗ്രഹിച്ചവനേ! ഭാവമുനമറചിനാമ-നിന്നെ ഞങ്ങൾ മനസ്സിൽ വിസ്മരിച്ചുവോ; പരമകാരണികോത്തമ! ഭവജീവനജഭാവോർച്ചിത-ബ്രഹ്മാവും ശിവനും പൂജിക്കണമെന്നു; സാക്ഷേതാധിപ-അയോദ്ധ്യയിലെ രാജൻ; നീ-നിന്റെ; മുഖസരസീരഹമുന-മുഖകമലത്തെ; ജപി-കാണിച്ചിട്ട്; സാക്ഷേഡുമദിലേഭ-എന്നെ രക്ഷിക്കാൻ വിചാരമില്ലേ; ഏടിസവരണ-ഏതു നീതിയാണിത്; രാ-സംബോധന; രാമ! ഈ കലിനനുസരിഞ്ചിന-ഈ കലിയുഗത്തിലെ ദുർന്നടപടിക്കാർ; ഹീനജാതി മർത്യുല-നീചജാതിയിലെ മനുഷ്യർ; ചീകാക ബഡഗതരമം-ഞാൻ ഇനിയും ദ്രോഹിക്കപ്പെടണമോ? ശ്രീകര! ത്യാഗരാജനത!

സാധിച്ച ആഗ്രഹങ്ങളോടുകൂടിയവനേ! കരുണാസിന്ധോ! ശിവനാലും ബ്രഹ്മാവിനാലും പൂജിക്കപ്പെട്ടവനേ! അയോദ്ധ്യാധിപ! ഞങ്ങൾ എന്നെങ്കിലും മനസ്സിൽ നിന്നെ മാനുഷപാഠ്യമല്ലേ? ചെന്താമരയുടെ ശോഭയാർന്ന

മുഖം കാണിച്ചു (ദർശനം) തന്നെ എന്നെ രക്ഷിക്കുവാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ലേ? ഇതു നിതിയല്ല. രാമാ! ഈ കലിയുഗത്തിലെ ദുഷ്ടനങ്ങളാൽ ഞാൻ ഇനിയും ദ്രോഹിക്കപ്പെടണമോ? മംഗളം ചെയ്യുന്നവനേ! ത്യാഗരാജനാൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ടവനേ!

പരിപൂർണ്ണകാമനായിട്ടു ഭഗവാൻ മാത്രമാണുള്ളതു്. ഭവസംഗരത്തിൽ പെട്ടുഴലുന്ന മനുഷ്യന്റെ ആഗ്രഹമല്ല ഭഗവാൻ. ഭാവദോഷയാണല്ലോ സൃഷ്ടി സ്ഥിതി ലയങ്ങൾ നിരന്തരം നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതു്.

രോഷോക്തിയായ ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ സാരം:

ഞാൻ സദാ നിന്തിരുവടിയെ സ്ഥാപിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഇപ്പ, ജ്ഞാനം, ക്രിയ എന്നീ ശക്തികളുള്ള നിന്തിരുവടി എന്നിക്കു ദർശനം തരുന്നില്ല. അതായതു് സംസാരദുഃഖത്തിൽനിന്നു് എന്നെ രക്ഷപ്പെടുത്തുന്നില്ല. കാമക്രോധാദികൾക്കു വശംവദരായവരുടെ കൂടെ എന്നിക്കു ജീവിക്കേണ്ടിവരുന്നു. പരമകാരുണ്യമുള്ള നിന്തിരുവടി ജനനമരണക്ലേശത്തിൽനിന്നു് എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും.

പാഠഭേദം: സാക്ഷേധ്യമടി എന്നിടത്തു സാക്ഷേമടി.

109

യദുകലകാംഭോജി-ത്രിശുലാലു,

- പ. പാഹി രാമചന്ദ്ര! രാഘവ! ഹരേ മാം പാഹി രാമചന്ദ്ര! രാഘവ! (പാ)
- ച. 1 ജനകസുതാ രമണ! കാവവേ നീവു ഗനുക നന്നു വേഗബ്രോവവേ (പാ)
- 2 എന്തവേഡു കൊന്ന നീകു നായന്ദ്യയിനു മന്ത ദയലേക യുണ്യനാ (പാ)
- 3 കഷ്ടമുലന്ത ദീർച്ചമണ്ടിനി നീവുനാ കീഷ്ടമെന്തെവ മനകൊണ്ടിനി (പാ)
- 4 അംബുജാക്ഷ! വേഗജുഡരാ നികടാ ക്ഷന്യ ലേനി ജന്മമേലരാ (പാ)
- 5 ആടലന്തച്ച ദോപിയുന്നേ ദാലേക നാല- ലാടലീഖിത മമ്മ്മെട്ടിദോ? (പാ)
- 6 ശോധനലകു നതി പാത്രമാ രാമ യ ശോധനലകു നേനു പാത്രമാ (പാ)
- 7 നീവു നന്നു ജുഡവേഗരാ കന്ന കന്ന താവുലനേ വേഡജാലരാ (പാ)
- 8 നന്നബ്രോച്ചുവാന്ത ലേന്തരാ രാമനീ കന്നമെന്തെന്തെ ലേദരാ (പാ)
- 9 രാജരാജ പൂജിതപ്രഭോ! ഹരേ! ത്യാഗ- രാജ രാജ രാഘവ! പ്രഭോ! (പാ)

മാം പാഹി-എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും; ജനകസുതാ രമണ-സീതാപതേ; കാവച-രക്ഷിച്ചാലും; നീവു-നീതന്നെ; ക്ഷൗക-അതുകൊണ്ട്; നന്നു-എന്നെ; വേഗ-വേഗത്തിൽ; ബ്രോവേവ-രക്ഷിച്ചാലും; ഏത-എത്രതന്നെ, വേഡുകൊന്ന-ഞാൻപ്രാർത്ഥിച്ചാലും; നീക അങ്ങേയ്ക്ക്; നായന്ദു-എന്നിൽ; ഇസ്മു-മണൽത്തരി; അന്ത-അത്രയും; ദയലേക-ദയ കൂടാതെ; ഉണ്ടെന്ന-ഉണ്ടാകുമോ?

ചരണം 2. ഞാൻ എത്ര പ്രാർത്ഥിച്ചിട്ടും എന്നിൽ അല്പമെങ്കിലും ദയ ഇല്ലാതിരിപ്പാൻ പാടുണ്ടോ?

3. കഷ്ടമുലന-കഷ്ടങ്ങളെ, ദുഃഖങ്ങളെ; ദീർച്ചിമണ്ടിനി-തീർത്തതരാൻ ഞാൻ പ്രാർത്ഥിച്ചു; നീവു-നീതന്നെ; നാക-എന്നിടത്ത്; ഇഷ്ടമൈവമു-ഇഷ്ടമേവത; അനുകോണ്ടിനി-ഞാൻ വിചാരിച്ചു.

4. അംബുജാക്ഷ-താമരക്കണ്ണ; വേഗ-വേഗത്തിൽ; ചുഡരാ-കണ്ടാലും; നീ കടാക്ഷംബ-നീന്റെ കടാക്ഷം; ലേനി-ഇല്ലാതെ; ജനമേലരാ (ജന്മയു+ഏല+രാ)-ജന്മമെന്തിന്; രാ സംബോധനയാണു്.

5. ആടലനച (ആടല+അനച) നേരമ്പോക്കാണെന്നു്; ദോച-തോന്നുക; ഉന്നദോ-ആണോ; ലേക-അല്ലെങ്കിൽ; നമ-എന്റെ; ലലാടലിവിത മർദ്ദ-തലേലഴുത്തിന്റെ ഫലം; എട്ടിദോ-എതുവിധമോ? ഇതെല്ലാം വെറും നേരമ്പോക്കാണെന്നു് നിന്തിരുവടിക്കു തോന്നുന്നുണ്ടോ? ഏന്റെ തലേലഴുത്തിന്റെ ഫലം എന്തോ!

6. ശോധനലക-പരീക്ഷകൾക്ക്; നേന-ഞാൻ; പാത്രമാ-പാത്രമാണോ; രാമ! യശോധനലന-കീർത്തിമാന്മാർക്ക്; നതിപാത്രമാ-സ്തുതമാണോ?

7. നീവു-നീതന്നെ; നന്നു-എന്നെ; ചുഡ-കാണുവാൻ; കടാക്ഷിക്കുവാൻ; വേള-സമയം; രാ (സംബോധന) കന്നകന-കാണുന്ന കാണുന്ന; താവു-സ്ഥലം, ഇടം (നോക്കുന്നെത്തൊക്കെ); നേ-ഞാൻ; വേഡുപാല-യാചിക്കുവയ്യ; രാ-സംബോധന എന്നെ കടാക്ഷിക്കുവാൻ ഇതുതന്നെയാണു സമയം. കണ്ടെത്തൊക്കെ ചെന്നു ഞാൻ യാചിക്കുകയില്ല.

8. നന്നു-എന്നെ; ബ്രോചുവാന്ദ-രക്ഷിക്കുന്നവർ; ലേരു-മററാരുമില്ല രാ; രാമ! നീ കന്ന-നീയല്ലാതെ; ദൈവമെന്ദുലേഭു-ദൈവം വേറെ എവിടെയും ഇല്ല. രാ;

9. ചക്രവർത്തികൾ പുജിക്കുന്ന പ്രഭോ! ഹരേ! ത്യാഗരാജന്റെ രാജൻ! രാഘവ! പ്രഭോ!

ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ നാലാമത്തെ ചരണം ആറാമത്തേതായും, ആറാമത്തേതു നാലാമത്തേതായും ചേർത്തിട്ടുണ്ടു്.

ഇതു് ദിവ്യനാമകീർത്തനങ്ങളിൽ നോണു്.

പ.	ബണ്ടു രീതി കൊലുവിയുവയ്യ നാമ	(ബം)
അ.	തുണ്ടുവിണ്ടി വാനിമൊദലൈന മദാ	
	ദുലൊട്ടിനേല ഗുല ജേയു നീജ	(ബം)

ച. രോമാഞ്ചമനു ഘന കഞ്ചുകമു
രാമകേതുരൂധനു മുദ്ര ബീജമു
രാമനാമമനു വരവധഗ മിവി
രഞ്ജിപ്പു നയ്യ ത്യാഗരാജനി കേ

(ബം)

ബണ്ട-ദാസൻ, കിങ്കരൻ; ബണ്ടരീതി-ദാസനെന്നപോലെ; കൊലു വിയ്യവയ്യ-(കൊലുവ+ഇയ്യവയ്യ); കൊലുവ-ആസ്ഥാനം, ദർബാർ; ഇയ്യവയ്യ-തന്നാലും; രാമ! തുണ്ടവിണ്ടിവാനി-കരസ്സുവല്ല ധരിച്ചവൻ, (കാമൻ); മോദ ലൈന-മുതലായവ; മോദല-അഹങ്കാരം മുതലായവ; ഗൊട്ടി-തോൽപ്പിക്കുക, നശിപ്പിക്കുക; നേല നിലം; ഗുലചേയ്യ-വീഴ്ത്തുക (നീലംപതിപ്പിക്ക); നിജ-സ്വന്തം (ബണ്ട); രോമാഞ്ചമു-രോമാഞ്ചം; അനെ-എന്ന; ഘന-കാണ മായ; കഞ്ചുകമു-കുവലം; രാമകേതുരൂധനു-രാമകേതനെന്ന; മുദ്ര; ബീജമു-ആരംഭം; രാമനാമമനു-രാമനാമമെന്ന; വരവധഗമ ശ്രേഷ്ഠമായ വാരം; രാജിപ്പുനയ്യ-തന്നാലും; ത്യാഗരാജനികേ-ത്യാഗരാജനു മാത്രം.

അല്ലയോ ശ്രീരാമ! നിന്റുരുവടിയുടെ ദർബാറിൽ ഒരു കിങ്കരനായി (സേവകനായി) തന്നാലും (എന്നെ) കാമം മദം മുതലായ ദുർഗുണങ്ങളെ നശിപ്പിച്ചുവന്നായും (ഭക്തിയാലുപാധിയ്ക്ക) രോമാഞ്ചമാകുന്ന കപ്പായം ധരിച്ചുവന്നായും, രാമഭക്തിയെന്ന മുദ്രയാൽ അലംകൃതനായും രാമനാമമെന്ന വധഗത്തെ ധരിച്ചുവന്നായുമുള്ള ഈ ത്യാഗരാജനെ (സേവകനായി കല്പിച്ചാലും.)

ഭക്തന്റെ ദാസ്യഭാവമാണ് ഈ കീർത്തനത്തിൽ. രാജാക്കന്മാർക്കുള്ള അംഗരക്ഷകനെന്നപോലെ ശ്രീരാമനു സേവനമനുഷ്ഠിക്കുവാനാണ് സ്വാമികൾ അഭ്യർത്ഥിക്കുന്നത്. ഭക്തിപാരവശ്യം കൊണ്ടുണ്ടായ രോമാഞ്ചം. കാമാദികളായ വൈരികളെ ഉന്മൂലനാശം ചെയ്യുന്നതിനു ശക്തമായ ആയുധമാണല്ലോ രാമനാമം. ഗോവാർഹി കിങ്കരപദവിക്ക് വേറെയു യോഗ്യത വേണം!

തപാസോഹം (പുനഃപവരാളി). ഉപചാരമു (ഭരേവി) എന്ന കീർത്തനങ്ങളിലെ ഭാവംതന്നെയാണ് ഇതിലും.

പാഠഭേദം: മോദലഗൊട്ടി എന്നിടത്തു് മോദല ബട്ടി, രോമാഞ്ചമനു എന്നിടത്തു് രോമാഞ്ചമനേ.

III

ബഹുദാരി-ആദി

പ. ബ്രോവ ഭാരമാ രഘുരാമ!
ഭൂവനമെല്ല നീവൈ നന്നൊ കനി
അ. ശ്രീ വാസുദേവ! അണ്ഡകോപ്പ ക...
ക്ഷിനി ഉഞ്ചുകോലേഭാ? നന്ന

(ബ്രോ)

(ബ്രോ)

ച. കലശംബുധി ലോ ദയതോ നമ
രുലകൈ യദിഗാക ഭോഗപി
കലകൈ കൊണ്ഡലെത്തലേഭാ?
കരുണാകര! ത്യാഗരാജനി

(ബ്രോ)

ബ്രഹ്മവ-രക്ഷിക്കുക; ഭാരമാ-ഭാരമാണോ? രാജ്യരാമ! ഭൂവനമെല്ല (ഭൂവനമു+എല്ല)-ലോകങ്ങളും; നീന്റെ-നീ തന്നെ; നന്മൊക്കാനി (നന്ന+കെനി) ഞാൻ ഒരുവനെ; ശ്രീപാസുദേവ! തന്മയംകാട്-ല-കേടിക്കണക്കി ലുള്ള ബ്രഹ്മ ധ്വജങ്ങളെ; കക്ഷിനി-വയ്ക്കിനി; ഉയ്യുകാലോ-അക്കി വെച്ചിട്ടില്ലേ; നന്ന-എന്നെ; കലശാ ബുദ്ധി-ലോ-പാൽക്കടലിൽ; ഭയത്തോ-ഭയയോടെ; അമരലകൈ-ദേവന്മാർക്കു വേണ്ടി; അതിഗാക-അതിനപുരമെ; ഗോപിക്കലകൈ-ഗോപസ്രീകൾക്കു വേണ്ടി; കൊണ്ടല-പർവ്വതങ്ങളെ; എന്താലോ-പൊന്ത ചില്ലേ; കരുണാകരി ത്യാഗരാജനി-ത്യാഗരാജനെ.

അല്ലയോ രാജ്യരാമ! ലോകമെല്ലാം നിറഞ്ഞിരിക്കുന്ന അങ്ങയ്ക്കി (ഈ ത്യാഗരാജകുമാരൻ) ഒരുവനെ രക്ഷിക്കുക ഒരു ഭാരമാണോ? ശ്രീകൃഷ്ണ നിന്തിരുവടി വയ്ക്കിലല്ല ബ്രഹ്മാധ്വജങ്ങളെല്ലാം അടക്കിവെച്ചിരിക്കുന്നതു? ദേവകൾക്കു വേണ്ടി പാൽക്കടലിലെ (മന്ദം) പർവ്വതത്തെയും, ഗോപികൾക്കു വേണ്ടി (ഗോവർദ്ധനഗിരിയെയും) ഭയയോടെ ഉയർത്തിയില്ലേ? കരുണാകരി ത്യാഗരാജനെ രക്ഷിക്കുക ഭാരമാ? സ്വാമികൾ അഭ്യർത്ഥിക്കുന്ന രക്ഷ സംസാര ക്ഷേമത്തിൽനിന്നുള്ള മോചനമാണ്.

112

ശ്ലീരഞ്ജിനി-ദേശാദി

- പ. ഭൂവിനി ദാസ്യധനേ പേരാസലേ
ബൊങ്കലാഡിതിനാ ബുധമനോഹര (ഭ)
- അ. അവിവേക മാനവുല ഗോരി കോരി
അസ്സത്രോവ ട്രൊക്കിതിനാ ബ്രോവവേ (ഭ)
- ച. ചാലസൗഖ്യമോ കഷ്ടമോ നേനു
ജാലി ജെന്ദി നിനാ സാരിവാരിലോ
പാലമുഞ്ചിന നീടമുഞ്ചിന
പാദമുലേഗതി ത്യാഗരാജന്ത! (ഭ)

ഭൂവിനി-(ഈ) ലോകത്തിൽ; ദാസ്യധന-ഞാൻ (നിന്റെ) ദാസനാ ണു; പേരാസലേ-അത്യാഗ്രഹം കൊണ്ടു; ബൊങ്കല-നന്നകര; ആഡിതിനാ-പറഞ്ഞുവോ; ബുധമനോഹര-പണ്ഡിതന്മാർക്കു മനോഹര യവനേ അവി വേകമാനവുല-ബുദ്ധിയില്ലാത്ത മനുഷ്യരെ; കോരി കോരി-സേവിച്ചു; അസ്സത്രോവ-തെറ്റായ വഴിയിൽ; ട്രൊക്കിതിനാ-ഞാൻ പ്രവേശിച്ചുവോ; ബ്രോവ വേ-രക്ഷിച്ചാലും; ചാല-വളരെ; സൗഖ്യമോ കഷ്ടമോ-സുഖമോ ദുഃഖമോ; നേനു-ഞാൻ; ജാലി-ദുഃഖത്തെ; ജെന്ദിതിനാ-അനുഭവിച്ചുവോ; സാരിവാരിലോ-സജനങ്ങൾക്കിടയിൽ; പാലമുഞ്ചിന-പാലിൽ മുക്കിയാലും; നീടമുഞ്ചിന-വെള്ളത്തിൽ മുക്കിയാലും, പാദമുലേഗതി-(നിന്റെ) കാലടികൾ; ഗതി-ശരണം; ത്യാഗരാജന്ത!

അല്ലയോ ബുധമനോഹര! ഈ ലോകത്തിൽ നിന്റെ ദാസനാവണമെന്ന അത്യാഗ്രഹത്താൽ ഞാൻ അധ്വതം (എന്നങ്കിലും) പറഞ്ഞുവോ? കൂടാതെ ദുർജനങ്ങളുമായി ചേർന്നു മൂർഛിതത്തിൽ പ്രവേശിച്ചുവോ? (ഏതായാലും)

എന്നെ രക്ഷിക്ക. ഞാൻ അനുഭവിക്കുന്നത് സുഖമായാലും ദുഃഖമായാലും അതെല്ലാം ഞാൻ വേദിച്ചുവോ? ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ നീ എന്നെ പാലിൽ മുക്കിയപ്പോൾ വെള്ളത്തിൽ മുക്കിയാലും എന്നിങ്ങനെ ഭരണത്തിന് നിന്റെ കാലടികൾ മാത്രം, കരുണാകര! തൃഗുരാരജൻ!

ബുധമനോഹരൻ എന്നാൽ ജ്ഞാനികൾക്കു സുന്ദരനായവൻ. "പാലമുഞ്ചിന നീടുമുഞ്ചിന" എന്നതു തെലുങ്കിലെ ഒരു മൊഴിയാണ്. നല്ലതായാലും ശരി, തിന്മയായാലും ശരി എന്നർത്ഥം. പരണത്തിൽ സരിവാരിലോ എന്നു തുടങ്ങുന്ന ഉത്തരാർദ്ധത്തിൽ സപജനങ്ങൾ എന്നെ ആദരിച്ചാലും അനാദരിച്ചാലും എന്തിനാത്രയും നിന്റെ കാലടികൾ തന്നെ എന്നും അർത്ഥം പറയാം..

113

നളിനകാന്തി-ആദി

- പ. മനവി നാലകീഞ്ചരാദേ
മമ്മമല്ല ലേലപേദനേ മനസാ (മ)
- അ. ഘനലൈനി രാമചന്ദ്രനി
കരുണാത്തരംഗമു ലേലിസിന നാ (മ)
- ച. കമ്മകാണ്ഡ മതാകൃഷ്ടലൈ വേ
ഗഹന ചാരലൈ ഗാസി ജെന്ദഗ
ഗനി മാനവാവതാരം ഡൈ
കനിപിഞ്ചിനാഡേ നഡത ത്യാഗരാജ (മ)

മനവി-അപേക്ഷ; ആലകീഞ്ചരാദേ-കേട്ടുകൂടയോ; മമ്മമല്ലലൈപേദനേ (മമ്മമ + എല്ല + തെല്ലപേദനേ) എല്ലാ രഹസ്യങ്ങളും അറിയുന്ന; മനസാ-അല്ലയോ മനസ്സേ; ഘനലൈനി-മഹാത്മാവായ; രാമചന്ദ്രനി-ശ്രീരാമന്റെ; കരുണാത്തരംഗമു-കാരുണ്യം നിറഞ്ഞ മനസ്സ്; തെലിസിന-അറിയുന്ന; നാ-എന്റെ; കമ്മകാണ്ഡമതാകൃഷ്ടലൈ-കമ്മകാണ്ഡവിധി (ഹോമാദികർമ്മങ്ങൾ)കളാൽ വശീകരിക്കപ്പെട്ട, വിശ്വസിക്കുന്നവരായി; വേഗഹനചാരലൈഗാസി-സംസാരമാകുന്ന കാട്ടിൽ അലയുന്നവരായി; ജെന്ദഗ-ചരവശരായവരെ; ഗനി (കനി) കണ്ടു; മാനവാവതാരംഡൈ-മനുഷ്യജന്മമെടുത്തവനായി; കനിപിഞ്ചിനാഡേ-പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു; നഡത-നടപടിയായി, ജീവിതരീതിയിൽ ത്യാഗരാജൻ-ത്യാഗരാജൻ

അല്ലയോ മനസ്സേ, മഹാത്മാവായ ശ്രീരാമന്റെ കാരുണ്യം നിറഞ്ഞുള്ള നല്ലപണ്ണം അറിഞ്ഞിട്ടുള്ള എന്റെ അപേക്ഷ കേൾക്കാത്തതെന്തുകൊണ്ടു? വേദോക്തമായ കർമ്മകാണ്ഡത്തിലെ അനുഷ്ഠാനങ്ങളിൽ വിശ്വസിച്ചും സംസാരമാകുന്ന കാട്ടിൽ അലഞ്ഞു കഷ്ടപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ലോകത്തെ കണ്ടു രാമനായി അവതാരം ചെയ്തു തന്റെ ജീവിതപര്യയ്ക്കൊണ്ടു നേരായവഴി അവർക്കു കാണിച്ചു കൊടുത്തില്ലയോ. ത്യാഗരാജന്റെ (അപേക്ഷ.....

പല്ലവി മനവാല എന്നും പരണത്തിൽ ലേലിസിന എന്നിങ്ങനെ ഒല്ലിന എന്നും പറയേണ്ട.

ഈ കീർത്തനത്തിൽ സ്വാമികൾ ചേർന്നു പട്ടം ഉപയോഗിച്ചു ശ്രദ്ധേയമാണ്. മേലമെന്നും ചേർത്തിൻ അർത്ഥമുണ്ട്. ശ്രീരാമന്റെ കാരുണ്യം മഴപോലെ വർഷിക്കും എന്നു ധ്യാനം.

ജ്ഞാനത്തിന്റെയും ധർമ്മത്തിന്റെയും മുന്തിരവെണ്മയെ ശ്രീരാമൻ, സച്ചിദാനന്ദസ്വരൂപിയായ പരമാത്മാവാണെന്നുള്ളും മനസ്സുനായിത്തന്നെ ജീവിച്ചും പുരുഷാത്മങ്ങൾ നേടുവാൻ നേരായുഷി ലോകത്തിന്നു കാണിച്ചു കൊടുത്തു.

114

മലയമാന്തരം—രൂപകം

- പ. മനസാ യെടുലോർത്തനേ നാ
മനവി ചേകൊന്നവേ ഓ (മ)
- അ. ദീനകരകല ഭൂഷണനി
ദീനധവൈ ജേന ജേസി
ദീനമു ഗഡുപ മനീന നീവ
വിനവദേവ? ഗുണവിഹീന!
- ച. കലിലോ രാജസതാമസ (മ)
ഗുണമുല ഗലവാരീ ചെലിമി
ഗലസി മെലസി തിരുഗുപ മറി
കാലമു ഗഡപകനേ
സുലഭേഗാ കഡതേരൻ
സൂചനലൻ തെലിയ ജേയ
ഇലൻ ത്യാഗരാജമാട
വിനവദേവ? ഗുണവിഹീന! (മ)

മനസാ—അല്ലയോ മനസ്സേ, എടുത്തു—എങ്ങനെ, ഓത്തുനേ—സമീപം, നാ—എന്റെ—മനവി അപേക്ഷ; ചേകൊന്നവേ—കേട്ടാലും; ഓ; ദീനകരകലഭൂഷണനി—സുര്യവംശത്തിൻ ഭൂഷണമായവനെ; ദീനധവൈ—വിനയത്തോടുകൂടി; ജേനജേസി—സേവചെയ്തു; ദീനമുഗഡുപമു—കാലംകഴിച്ചു; അനീന—എന്നു പറഞ്ഞാൽ; നീവ—നീ; വിനവദേവ—എന്തുകൊണ്ട് കേൾക്കുന്നില്ല; ഗുണവിഹീന—ഗുണമില്ലാത്തവനെ! കലിലോ—കലികാലത്തിൽ; രാജസതാമസഗുണമുല—രാജസ്സമോഗുണങ്ങൾ; ഗലവാരീ—ബാധിച്ചവനെ; ചെലിമി ഗലസി—സ്നേഹിച്ചു (സേവിച്ചു); തിരുഗുപ—ചുറ്റിനിടന്നു; മറി—ചീണ്ടു. പിന്നെയും; കാലമു ഗഡപകനേ—കാലം കളയാതെ; സുലഭേഗം—എളുപ്പത്തിൽ; കഡതേരൻ—രക്ഷക്കുപ്പടുവാൻ, മോക്ഷം കിട്ടുവാൻ; അക്കുറു കടക്കുവാൻ; സൂചനലൻ—സൂചനകളെ; തെലിയ ജേയ—അറിയിക്കുവാൻ; ഇലൻ—ഈ ലോകത്തിൽ; ത്യാഗരാജമാട—ത്യാഗരാജന്റെ വാക്കു; വിനവദേവ—കേൾക്കാത്തതെന്തു ഗുണവിഹീന!

ഗുണമില്ലാത്ത (എന്റെ) മനസ്സേ! ഞാൻ എങ്ങനെ പൊറുക്കും? എന്റെ അപേക്ഷയെ കേൾക്കൂ. സുര്യവംശത്തിൻ തിലകമായ ശ്രീരാമനെ വിനയത്തോടെ ജേനവെയ്ക്കൂ (ജീവകാലം കഴിക്കേണമെന്നു ഞാൻ പറയുന്നതു

എന്തുകൊണ്ട് കേൾക്കാതിരിക്കണം?) ഈ കലികാലത്തു (ഉള്ള) രാജസംതരമൊട്ടു
 ണങ്ങൾ നിറഞ്ഞവരു (ദർശനങ്ങളുമായി ചേർന്നു ചുറ്റിനിൽക്കുകയും കളയു
 തെ മോക്ഷസിദ്ധിക്കു സുഗമമായ മാർഗ്ഗം പറഞ്ഞു തന്ന ഈ ത്യാഗരാജന്റെ
 വാക്കു എന്തുകൊണ്ട് കേൾക്കാതിരിക്കണം?

115

ആരോഗ്യം-ആദി

- പ. മനസ്സനിൽപ ശക്തിലേക ബോധേ
 മധുരഘണ്ട വിരുല പുഷ്പമി ജേയുന (മ)
- അ. ഘനദർമദുരൈ താ മുനിഗി തേ
 കാവേരി മന്ദാകിനി യെടു ബ്രോചുന (മ)
- ച. സോമിമ്മ സൊഗസുഗാസ്ഥം ഗോരിതേ
 സോമയാജി സ്വർഗ്ഗാർഹ ധനനോ
 ക്രമക്രോധധൃ ദപം ബൊനർച്ചിതേ
 ഗാപി രക്ഷിഞ്ചനോ ത്യാഗരാജനത! (മ)

മനസ്സനിൽപ-നിൽപ-നിൽപ-നിൽപ-ശക്തിലേകപോയ-ശക്തി
 യിലായ പോയത്; മധുര-ആസ്വാദ്യമായ, ഘണ്ട-മണി; വിരുല-പുഷ്പ
 ണ്ണാൽ; പുഷ്പമി-പുഷ്പമി-പുഷ്പ എതിൽ, ഘന-കറുത്ത, ഘോരവും ദർമ്മദ
 റൈ-അമകാരം നിറഞ്ഞ, താ-ഭാരം, മുനിഗിതെ-സ്നാനം, കാവേരി മ
 ന്ദാകിനി-കാവരി ഗംഗ (നദികളിൽ), എടു-എടുത്ത, ബ്രോചു-രക്ഷിക്കുന്നു,
 സോമിമ്മ-സോമാജിയുടെ ഭാര്യ, സൊഗസുഗാസ്ഥം-സുന്ദരന്മാരിൽ, ക്രമക
 ണ്മാരിൽ; കോരിതേ-തൽ പരമായാൽ, സോമയാജി-സോമയാഗം ചെയ്യുന്നവൻ,
 സ്വർഗ്ഗാർഹ ധനം (സ്വർഗ്ഗ + അർഹ്യം + ധനം) സ്വർഗ്ഗത്തിന്നു അർഹനാകു
 മോ; ക്രമക്രോധധൃ-ക്രമക്രോധങ്ങളുള്ളവൻ; ദപം-തപസ്സ്, ബൊനർച്ചിതേ
 ചെയ്താൽ, കാപി-കാത്തു; രക്ഷിഞ്ചനം-രക്ഷിക്കുമോ? ത്യാഗരാജനത!

മനസ്സിനെ പിടിച്ചുനിൽപ്പാൻ കഴിയാത്തവൻ മധുരമായ മണിനാദം
 കൊണ്ടും പുഷ്പംകൊണ്ടും പുഷ്പിച്ചിട്ടു എന്തു ഫലം. ദുഃഖകാരിയായവൻ കാവേ
 റി നദിയിലോ ഗംഗയിലോ സ്നാനം ചെയ്തുകൊണ്ടു വല്ലരക്ഷയും കിട്ടുമോ (ഇ
 ല്ലെന്നുസാരം) സോമാജിയുടെ ഭാര്യ പരപുരുഷനിൽ അനുരക്തയായാൽ സോമ
 യാജിസ്വർഗ്ഗത്തിന്നു യോഗ്യനാകുമോ? ക്രമക്രോധങ്ങൾക്കു വശംവദനായവൻ തപ
 സ്സചെയ്താൽ അത്ഭവനെ കാത്തുരക്ഷിക്കുമോ? ത്യാഗരാജനാൽ പുഷ്പിക്കപ്പെട്ടവനെ!

സോമയാഗം മുതലായ യാഗങ്ങൾ ചെയ്താൽ സ്വർഗ്ഗ പ്രാപ്തി (മരി
 ച്ചാൽ) ഉണ്ടാകുമെന്നാണു വിശ്വാസം; ധർമ്മശാസ്ത്രങ്ങൾ പ്രകാരം ഗൃഹസ്ഥശ്ര
 മിക്ക മാത്രമേ യാഗം ചെയ്തുകൂട്ടൂ. അതിനു ധർമ്മപത്നി ഒന്നിച്ചു വേണം.
 കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുമ്പോൾ.

ചാണത്തിന്റെ ഒട്ടവിലാത്ത വരിയിൽ ഗാപി (കാപി)ക്കു കാശി എ
 ന്ന പാറക്കടലും കാണുന്നുണ്ട്. അപ്പോൾ രാഗദോഷങ്ങൾ വെച്ചുകൊണ്ടു ഒരാരം കാ
 ശിക്കു പോയിട്ടു എന്തു ഫലം എന്നു അർത്ഥം കിട്ടും.

116

ഹിന്ദോളം—ആദി

- പ. മനസ്സു ലോനി മമ്മമുൻ ടെലുസുകോ
മാനരക്ഷക! മരകതാംഗ! നാ (മ)
- അ. ഇനകലാപ്ത! നീ വേ ഗാനി വേ
രവെന്ത ലേന്ത ആനന്ദഹൃദയ! (മ)
- പ. മൂന്പ പ്രേമഗല ദൈവൈവ സദാ
ചന്ദ്ര നേലിനദി ഗൊപ്തഗാദയം
കനികരമുതോ നീ വേള നാ
കരമുബട്ട ത്യാഗരാജവിന്ത! (മ)

മനസ്സലോനി—മനസ്സിൽ; മമ്മമുൻ—ഹൈന്ദവത്തെ; ടെലുസുകോ—അറിഞ്ഞാലും; മാനരക്ഷക—മാനത്തെ രക്ഷിക്കണവനേ! മരകതാംഗ—പച്ചക്കല്ലിന്റെ വണ്ണമുള്ളവനേ! നാ—എന്റെ; ഇനകലാപ്ത—സൂര്യവംശത്തിനു ഭൂഷണമായവനേ! നീവേ—നീതന്നെ; ഗതി—ശരണം; ചവരവെന്ത—വേറെയാരും; ലേന്ത—ഇല്ല, ആനന്ദഹൃദയ—ആനന്ദസ്വരൂപ! മുന്പ—മുമ്പ്; പ്രേമഗല—പ്രേമമുള്ള; ദൈവൈവ—പ്രളവായിട്ട് സദാ—എല്ലായ്പ്പോഴും; ചന്ദ്രനേ—പ്രീതിയോടെ; ഏലിനദി—രക്ഷിച്ചതു; അനുഗ്രഹിച്ചതു; ഗൊപ്ത—യോഗ്യത, മാന്യത; ഗാദയം—അല്ല അങ്ങനേ! കനികരം—ബലം—യായോടുകൂടി; ഈ വേള—ഇപ്പോൾ; നാ കരമു—എന്റെ കൈ; ബട്ട—പിടിച്ചു എങ്ങനെ രക്ഷിച്ചാലും, ത്യാഗരാജവിന്ത!

അല്ലയോ മാനരക്ഷക! മരകതാംഗ! എന്റെ ഹൃദയത്തിലെ ഹൈന്ദവം അറിഞ്ഞാലും, സൂര്യവംശത്തിനു പ്രിയപ്പെട്ടവനേ! ആനന്ദഹൃദയ! നീയല്ലാതെ എനിക്കു ചവരെ യാതൊരു ഗതിയുമില്ല ഭക്തവത്സലനായി നീ മുന്പു പ്രീതിയോടെ (എന്നെ) രക്ഷിച്ചതു ഒരു യോഗ്യതയല്ല. ഇപ്പോൾ കനിവോടെ എന്റെ കൈക്കു പിടിച്ചു എങ്ങനെ രക്ഷിച്ചാലും, ത്യാഗരാജവിന്ത!

ചരണം മൂന്നാം വരിയിൽ കനി കരംബു എന്നും നാലാം വരിയിൽ ബട്ടി എന്നും പാഠഭേദം. അർത്ഥം ഒന്നു തന്നെ.

ഭൂപദി വസ്ത്രാപഹാരത്തിലും മറ്റും ഭക്തന്മാരെ പാലിച്ചതിനാലാണ് മാനരക്ഷകനായത്.

117

നാടകരഞ്ജി—ആദി

- പ. മനസ്സു വിഷയ നടവിടല കൊസഗി തേ
മാ രാമുനി കൃപ ഗലഗുനോ മനസാ (മ)
- അ. തനതലു പൊകരിണ്ടികി തീസിപെട്ടി
താ ഗുക്കലു തോലുരീതി ഗാദോ (മ)

ച. തവിടികിരങ്കാഡ ബോയികൂടി
തപില കോതി കൊമ്പോയിനടു ഗാദോ?
ചെവിടികി യുപദേശിഞ്ചാനടു ഗാദോ?
ശ്രീത്യാഗരാജനതനി ലേഞ്ചക

(മ)

മനസ്സു - മനസ്സ്: വിഷയ-ലൗകിക കാര്യങ്ങൾ; നടവിടലകൊസഗി
തേ(നട+വിടല+കൊസഗി) ആട്ടക്കാരക്കും. വിടന്മാർക്കും കൊടുത്താൽ; മറ-
നമ്മുടെ; രാമനി കൃപ-ശ്രീരാമന്റെ കൃപ; കലഗുണ-കീട്ടുമോ; മനസാ-മന
സ്സേ! തന-തന്റെ, ഒരുവന്റെ; തലപൊക്കരിണികി(തലപ+കെരി+ഇണി
കി) തലപ-പാതിൽ; കെരി-മറവന്റെ. ഇണികി-വീട്ടിലേയ്ക്കു; തീസി
പെട്ടി-തൂണവെച്ചു; അഗുലേ(അഗു+ഉലേ); അഗു-താൻ; ഉലേ-നായ്ക്കു;
തോല-ഓടിക്കുക; രീതി ഗാദോ-പോലെയല്ലേ; തവിടികി-തവിടിനു (വേ
ണ്ടി); രങ്കാഡ ബോയി- (രങ്ക+ആഡ+ബോയി)-ചേശ്ശാലയത്തിൽ പോ
വുക; കൂടി-കേണും; തപില-പാത്രം; കോതി-കരങ്ങൻ; കൊമ്പോയിനടു-
കൊണ്ടുപോകുന്നതുപോലെ; ഗാദോ-അല്ലയോ; ചെവിടികി-ചെകിടനു; ഉപ
ദേശിഞ്ചിനടു-ഉപദേശിക്കുന്നതുപോലെ; ഗാദോ; ശ്രീത്യാഗരാജനതനി-ത്യാഗ
രാജൻ പുജിക്കുന്നവനെ; ലേഞ്ചക-സ്മരിക്കാതെ.

ചരണത്തിന്റെ നാലാം പാദം പല്ലവിയോടു ചേർത്തു അന്വയിക്കണം.

ത്യാഗരാജൻ ആരാധിക്കുന്ന ദേവനെ സ്മരിക്കാതെ ആട്ടക്കാരോടും
ധൂർത്തന്മാരോടും ചേർന്നു സുഖഭോഗങ്ങളിൽ മനസ്സാപച്ചാൽ നമ്മുടെ ശ്രീരാ
മന്റെ കരുണയ്ക്കും ലഭിക്കുമോ? തന്റെ (വീടിന്റെ) വാതിൽ അയൽക്കാരൻ
(കടം) കൊടുത്തു, ഒരുവൻ (തൂണ കിടക്കുന്ന തന്റെ) വീട്ടിലേയ്ക്കു കടന്നുവര
ുന്ന നായ്ക്കളെ വിരട്ടി ഓടിക്കുന്നതുപോലെയല്ലേ അതു? തവിടിനുവേണ്ടി ചി
ത്തപ്പണി ചെയ്യാൻ ഒരുങ്ങുന്ന മനുഷ്യന്റെ ചോരപാത്രത്തെ കരങ്ങൻ കൊണ്ടു
പോകുന്നതുപോലെയല്ലേ അതു? ചെകിടന്റെ കഴുതിൽ ഉപദേശം ചെയ്യുന്നതു
പോലെയും അല്ലേ?

അഞ്ചു പല്ലവി ഇങ്ങനെയും വ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടുണ്ട്: സ്വന്തം വീടു തുറന്നി
ട്ടു അയൽക്കാരന്റെ വീടിനു കാവൽ നിന്ന നായ്ക്കളെ ആട്ടിക്കളയുന്നതുപോലെയ
ല്ലേ?

118

ശങ്കരാഭരണം—രൂപകം

പ. മനസ്സു സ്വാധീനമെന്ന യാ ഘനനികി
മറി മന്ത്രതന്ത്രമുലേല?

(മ)

അ. തന്മയ താന ഗാദനിയെഞ്ചു വാനികി
തപസ്സു ചേയ നേല? ദശരഥബാല!

(മ)

ച. ആജനമു ദൂർവിഷയ രഹിതനികി ഗ
താഗത മികയേല

രാജരാജേശ! നിരഞ്ജന! നിരൂപമ!

രാജവദന! ത്യാഗരാജവിനത!

(മ)

മനസ്സ് സ്വാധീനമെന്ന-മനസ്സിനെ സ്വാധീനമാക്കിട്ടുള്ള: യാ-ആ; ഘന നികി-മഹാത്മാവിന; മറി-കൂടുതലായി; മന്ത്രതന്ത്രമുല-മന്ത്രവുംതന്ത്രവും; ഏല-എതിനു? തന്ത്ര-ഭേദം; താ-താ; ഗാദനി(ഗാദി+അനി) അല്ലെന്നു; എഞ്ചുവാതിക-അറിയുന്നവൻ; തപസ്സ്-തപസ്സ്; ചേയനേല-ചെയ്യുന്നതെന്തിനു; ദശരഥബാല; ആജന്മ-ജനനം മുതൽ; ദർവീഷയരഹിതനികി-ദർവീഷയെ സംരംഭിച്ച്; ഗതാഗത-ഭൂതവും ഭാവിയും; ഇക-ഇനി; ഏല; രാജ രാജേശ്വര-രാജാധിരാജ; നിരഞ്ജന-കുളവരാചനേ! നിരപഥ-സമനില്ലാത്തവനേ! രാജവദന-മുഖം ചന്ദ്രനെപ്പോലെ ശോഭിക്കുന്നവനേ! ത്യാഗരാജവിന്ദത!

മനസ്സിനെ ഒതുക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ള മഹാത്മാവിനു മന്ത്രതന്ത്രങ്ങൾ എന്തിനു? ദേഹമല്ല താനെന്നു ബോധം വന്നവനു തപസ്സ് ചെയ്യേണ്ടുന്ന ആവശ്യമെന്തു? അല്ലയോ ദശരഥബാല! ജനിച്ചമുതൽ ദുഷ്ടിഷയങ്ങളിൽ പെടാത്തവനു ഭൂതകാലത്തെയോ ഭാവിയെയോ പറ്റി ചിന്ത എന്തിനു?

ഗതാഗതത്തിനു ജനനമരണ പരമ്പരയെന്നു അർത്ഥം കല്പിക്കാം. മുജ്ജന്മ കർമ്മവും അതിന്റെ വരാനിരിക്കുന്ന ഫലങ്ങൾ എന്നും അർത്ഥം പറയാം- "മനസ്സിനല്ല" എന്ന ആഭോഗി കീർത്തനത്തിൽ മനസ്സിനെ നിയന്ത്രിക്കാൻ വയ്യാത്തവരുടെ ദുരവസ്ഥ സ്വാമികൾ വിവരിച്ചുതന്നു. ഇന്ദ്രിയനിഗ്രഹം കൊണ്ടു മനസ്സിനെ സ്വാധീനിച്ചവന്റെ യോഗ്യതയാണു ഇതിൽ വർണ്ണിക്കുന്നത്.

രണ്ടു ചരണങ്ങളുള്ളതിൽ രണ്ടാമത്തെതാണിതു.

119

ജയന്തശ്രീ-ദേശാദി

- പ. മറുഗേല? രാ ഓ രാഘവ! (മ)
- അ. മറുഗേല ചരാചരരൂപ! പരാ-
തപരാ! സൂര്യസുധാകര ലോചന! (മ)
- പ. അന്നി നീവന്മച്ച അന്തരംഗമുന
തിന്നഗാ വെതകി തെലിസി കൊണ്ടിനയ്യ
നീന്നെഗാനി മദി നെന്നജാല നൊരുവ
നന്നബ്രോവവയ്യ ത്യാഗരാജന്ദത! (മ)

മറുഗേലരാ (മറു+ഏല+രാ) മറു-മറവ്; ഏല-എന്തിനു; രാ(സംബോധന); ഓ രാഘവ! മറുഗേല; ചരാചരരൂപ-ചരാചരങ്ങളായുള്ള ജഗത്തെല്ലാം സ്വരൂപമായവൻ; പരാതപര-സൗമ്യപരാ! സൂര്യസുധാകരലോചന-സൂര്യചന്ദ്രന്മാരാകുന്ന കണ്ണുകളോടു കൂടിയവൻ; അന്തരംഗമുന-മനസ്സിൽ; തിന്നഗാ-നല്ലവണ്ണം; വെതകി-തിരഞ്ഞിട്ടു; തെലിസി കൊണ്ടിനയ്യ-എന്നിട്ടു മനസ്സിലായി; നീന്നെകാനി-നീയല്ലാതെ; മദിനെന്നജാലനൊരുവ (മദിനി+അനി+എന്നനി+പാലനി+ഒരുവ) മനസ്സിൽ കൂടി വേറെ ഒരു വെതെ ഞാൻ സേവിക്കുകയില്ല; നന്നബ്രോവ-എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും; അയ്യ-പ്രഭോ; ത്യാഗരാജന്ദത!

രാഘവ! നിന്തിരുവടിക്കു ഈ മറ എന്തിനു? ചരാചരങ്ങളുടെ രൂപത്തോടു സൂര്യചന്ദ്രന്മാരാകുന്ന കണ്ണുകളോടു കൂടിയ സർവ്വേശ്വരമാണല്ലോ അങ്ങ്.

മനസ്സിൽ നല്ലവണ്ണം തിരഞ്ഞിട്ട് എല്ലാം നീ തന്നെ എന്ന തത്വം അറിവായി. വേറൊരു ദേവനെ എന്നിങ്ങ ചിന്തക്കപ്പോലും വയ്ക്കു എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും പ്രഭോ ത്യാഗരാജനത്!

120

കാംഭോജി-ആദി

- പ. മാ ജാനകി ചെട്ടബട്ടഗ മഹാരാജവൈതിവി (മാ)
 അ. രാജരാജവര! രാജീവാക്ഷ! വിൻ
 രാവണാരിയനി രാജീല്ലകീർത്തിയു (മാ)
 ച. കാനകേശി യാജ്ഞമീറക മായാ
 കാര മുനിചി ശിഖി ചെന്തനേയുണ്ഡി
 ഭാനവുനി വെണ്ടനേ ചനിയശോക
 തരു മൂലനണ്ഡി
 വാനിമാടലക ഗോപഗിഞ്ചി കണ്ട
 വധിയിഞ്ചകനേയുണ്ഡി
 ശ്രീനായക! യശമുനീകേ കലഗ
 ജേയലേദോ? ത്യാഗരാജപരിപാല! (മാ)

മാ ജാനകി-ഞങ്ങളുടെ ജാനകി; ചെട്ടബട്ടഗ- പാണിഗ്രഹണം (വിവാഹം); മഹാരാജവൈതിവി-മഹാരാജാവായി; രാജരാജവര! രാജീവാക്ഷ! വിൻ-കേട്ടാലും; രാവണാരിയനി-രാവണനെ കൊന്നുവന്നെ; രാജീല്ല-ശോഭിക്കുന്ന; കീർത്തിയു-കീർത്തി; കാനകേശി (കാനക + ഏശി) കാട്ടിൽ പോയിട്ടു; ആജ്ഞാമീറക-കൽപന ലംഘിക്കാതെ; മായാകാരമുനിചി-മായാകാരത്തെ കൈക്കൊണ്ടു; ശിഖിചെന്തനേ ഉണ്ഡി-അഗ്നിയിൽ നിന്ന സ്ഥിതിചെയ്തു; ഭാനവുനി വെണ്ടനേ ചനി-രാക്ഷസനെ (രാവണനെ) അന്തരമിച്ചിട്ടു; അശോകതരുമൂലനണ്ഡി-അശോകമരച്ചുവട്ടിൽ വസിച്ചു; വാനിമാടലക-അവന്റെ വാക്കിനു; ഗോപഗിഞ്ചി-കോപിച്ചു; കണ്ട-കണ്ടുകൊണ്ടു; വധിയിഞ്ചകനേയുണ്ഡി-വധിക്കാതെയിരുന്നു; ശ്രീനായക-ലക്ഷ്മീപത്മ! യശമു-കീർത്തി; നീകേ കലഗ-ജേയലേദോ-നിനക്കാക്കി തന്നില്ലെ? ത്യാഗരാജപരിപാല-ത്യാഗരാജനെ സംരക്ഷിക്കുന്നവനേ!

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു് അന്ധയിക്കണം.

അല്ലയോ രാജാധിരാജ! രാജീവാക്ഷ! കേട്ടാലും, അങ്ങു് മഹാരാജാവായതും രാവണനെ വധിച്ചയശസ്വിയായതും ഞങ്ങളുടെ സീതയെ വിവാഹം ചെയ്തതുകൊണ്ടാണ്. (നീന്റെകൂടെ) ആജ്ഞാലംഘിക്കാതെ ദേവി കാട്ടിലേയ്ക്കു പോന്നു; മായാത്രപം കൈക്കൊണ്ടു അഗ്നിയിൽ മറഞ്ഞിരുന്നു! രാക്ഷസന്റെ കൂടെപോയി (ലങ്കയിൽ) അശോകവനികയിൽ താമസിച്ചു; (പ്രേമാഭ്യസ്തനായ) അവന്റെ വാക്കുകൾ കേട്ടു നോട്ടം കൊണ്ടു അവനെ (കോപാഗ്നിയിൽ) നശിപ്പിക്കാതെ (രാവണാരി എന്ന) യശസ്സ് അങ്ങേയ്ക്കു് ഉണ്ടാക്കി. അല്ലയോ ത്യാഗരാജന്റെ രക്ഷിതാവേ!

നിന്ദാസ്മൃതിയാണു ഈ കീർത്തനത്തിൽ ഉള്ളതു്. സീതയുടെ മഹാത്മ്യത്തെ നമോക്കുറിയായി സ്വാമികൾ പാടുകയാണ്.

121

ഹമീർ കല്യാണി—ആദി

- പ. മാനമുലേദാ തനവാഡനി അഭി
മാനമുലേദാ? (മാ)
- അ. കാനമുരാ നീവലെ നിമ്മോഹിനി
ഗാനരചി ലേലിയു കശലവജനക! (മാ)
- ച. നീ സമുഖമുന രവിതനയുഡു നിനു
ബാസലു ബലംകഗ രോസമുതോ സി.
ഹാസനാധിപതി ജേസിന നീക
ദാസുഡൈന ത്യാഗരാജകരാർച്ചിത! (മാ)

മാനമു-മാനം; ലേദാ-ഇല്ലയോ; തനിവാഡനി (തനിവാഡ + അനി) തന്റെതായിട്ടുള്ളവരിൽ; ആശ്രിതരിൽ; അഭിമാനമുലേദാ-അഭിമാനമില്ലയോ; ഗാനമുരാ-(കാനമുരാ) കാണുന്നില്ല; നീവലെ-നിന്നെപ്പോലെ, നിമ്മോഹിനി-സ്നേഹമില്ലാത്തവനെ; ഗാനരചി-സംഗീതരസം, ലേലിയു-അറിയുന്ന; കശലവജനക-കശലവന്മാരുടെ പിതാവേ; നീ-നിന്റെ; സമുഖമുന-മുമ്പിൽവെച്ചു, രവിതനയുഡു-സൂര്യവർ, നിനു-നിന്നെ, ബാസലു-കൊള്ളിവാക്കുകൾ, ബലംകഗ-പറഞ്ഞു രോസമുതോ-കോപത്തോടെ; സി-ഹാസനാധിപതി, രാജാവായി, ചേസിന-ചെയ്തു (വാഴിച്ചു), നീക-അങ്ങേയ്ക്കു, ദാസുഡൈന-ദാസനായ ത്യാഗരാജാർച്ചിത-ത്യാഗരാജന്റെ കൈകളിൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനെ!

അങ്ങേയ്ക്കു മാനമില്ലേ? തന്റെതായിട്ടുള്ള ജനങ്ങളെ (ആശ്രിതരെ, ഭക്തന്മാരെ) പററി അഭിമാനം കെള്ളുന്നില്ലേ? സംഗീതരസികനായ കശലവന്മാരുടെ അച്ഛാ! നിന്നെപ്പോലെ സ്നേഹമില്ലാത്തവനെ ഏവിടെയും കാണുന്നില്ല. നിന്റെ നേരിൽ നിന്നുകൊണ്ടു ഭയം ഉണ്ടെന്നു ചെയ്ത സൂര്യവനെ (അഭിമാന ക്ഷതത്താലുണ്ടായ) കോപം കെണ്ടു രാജാവായി വാഴിച്ചു. (ഇല്ലേ) നിന്റെ ദാസനും കൈകൊണ്ടു പൂജ ചെയ്യുന്നവനുമായ ത്യാഗരാജനിൽ അഭിമാനമില്ല.

സൂര്യവന്റെ വാക്കു്:

‘ശത്രുവിനെക്കൊണ്ടു കൊല്ലിക്കയോ തവ ചിത്തത്തി

ലോൽ തറിഞ്ഞീല ഞാനയ്യോ

സത്യം പ്രമാണമെന്നോത്തേനതും പുനരത്രയം

പാരം പിഴച്ചു’

(അദ്ധ്യാത്മരാമായണം)

പാദഭംഗം-പരണത്തിൽ സമുഖമുന എന്നതിനു് സമുഖാന.

122

ശ്രീരഞ്ജനി—ആദി

- പ. മാരുബലംക കന്നാ വേമിരാ
മാ മനോരമണ! (മാ)

അ. ജാര ചോര ജേന ജേസിതിനാ
സാകേതസദന! (മം)

ച. ദൂരഭാരമന്യു നാഹുദ
യാരവിനമന്യു നെലകൊന്ന
ഭാരി നെറിഗി സന്തസില്ലി നട്ടി
ത്യാഗരാജന്ത! (മം)

മാരുബലക്-ഉത്തരം. പരയാതെ, ഉന്നാവു-ഇരിക്കുന്നതു, ഏമി-എന്തിനും, രാ-സംബോധനശബ്ദം, മാമനോ രമണ-ലക്ഷ്മീദേവിയുടെ മനസ്സിന്നു ഇഷ്ടപ്പെട്ടവനെ, ജാരചോര-സ്രീസേവ ചെയ്യുന്നവനും കള്ളനും, ജേനജേസിതിനാ-ഞാൻ സേവിച്ചുവോ, സാകേതവാസ-അയോദ്ധ്യയിൽ വസിക്കുന്നവനേ! ദൂരഭാര-വളരെഭാരം, മന്യു(സന്ധി പ്രത്യയം) നാ-എന്റെ, ഹൃദയോരവിനമന്യു-ഹൃദയകമലത്തിലും, നെലകൊന്ന-നിലകൊണ്ടിരിക്കുന്ന, ഭാരി-വഴി, നെറിഗി-അറിഞ്ഞിട്ട്, സന്തസില്ലി നട്ടി-സന്തോഷിച്ചിരിക്കുന്ന, ത്യാഗരാജനാൽ വണങ്ങപ്പെട്ട.

അപ്പയോ ലക്ഷ്മീപതേ! സാകേതവാസി അങ്ങ മറുപടി (തന്നും) അരുളിച്ചെയ്യാതിരിക്കുന്നതു എന്തുകൊണ്ട്?

സ്രീസേവ ചെയ്യുന്നവനും അന്യന്റെ മുതൽ അപഹരിക്കുന്നവനുമായവരെ (ദൂരജനത്തെ) ഞാൻ സേവിച്ചുവോ? (ഇല്ലല്ലോ) വളരെ ദൂരത്തിലാണെങ്കിലും (അടുത്തു) എന്റെ ഹൃദയകമലത്തിൽ നിലകൊണ്ടിരിക്കുന്ന അങ്ങയുടെ വഴി അറിഞ്ഞു സന്തോഷിച്ചിരിക്കുന്ന എനിക്കു (മറുപടി) പറയാതിരിക്കുന്നതെന്തുകൊണ്ട്?

അങ്ങയുടെ വഴി എന്നാൽ പ്രാപിക്കാനുള്ളവഴി.

123

സൂര്യകാന്തം-ആദി

പ. മുട്ടുമോമു യെലാഗു ചെലംഗേനോ?
മൂനലെട്ല ഗനി മോഹിഞ്ചിരോ (മം)

അ. കട്ടനച്ച ചിരകാലമു ഹൃദയമു
കരഗി കരഗി നിലച്ചുവാരി കെട്ടട രാമുനി (മം)

ച. മനസു നിമ്ലമഗു ഭൂസുരകൃതമോ
മഞ്ചി പൂജാഫലമോ തൊലുതടി തപമോ
ഘനനിഭേഹേനി ജനനസ്വഭാവമോ
ധനപതി സഖ്യദൈന ത്യാഗരാജാർച്ചിതനി (മം)

മുട്ടുമോമു-കോമളമായ മുഖം, എലാഗു-എങ്ങനെ, ചെലങ്കേനോ-ശോഭിച്ചു, മുനലെട്ല (മുനലു+ഏട്ല) മുനിക്കു എങ്ങനെ, കനി-കണ്ടിട്ട്, മോഹഞ്ചിരോ-മോഹിച്ചു, കട്ടനച്ച (കട്ടന+അനച്ച) ഉണ്ടാകുമെന്നു ചിന്തിച്ചു, ചിരകാലമു-ഏറിയ കാലം, ഹൃദയമു-ഹൃദയം, കരഗി കരഗി-ഉരുകി, നിലച്ചുവാരികി-നിന്നുകൊണ്ടുള്ള ഇവരുടെ

ഏകദേശം-മുനിൽ; രാമനി-രാമന്റെ; മനസ്സ-മനസ്സ്; നിർമ്മലമഗ്ന-ശുദ്ധമായ; ഭൂസൗകൃത്യമാ-ബഹുമാനമായ കർമ്മഫലമോ; മഞ്ചി-നല്ല; പൂജാഫലമോ-പൂജകൾ ചെയ്തതിന്റെ ഫലമോ; തൊലുതടി-ഭൂതകാലത്തെ; തപമോ-തപസ്സിനാലോ; ഘനനിഭയോ-ഘനനിഭയോ-കാർമ്മികത്വവർണ്ണനയവന്റെ; ജനസമ്പാദനമോ-സഹജഗുണത്താലോ; ധനപതിന-മുഖൈന-കബേരന്റെ സഖാവായ, ത്യാഗരാജർച്ചിതനി-ശിവനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവന്റെ.

(ശ്രീരാമന്റെ) കോമളമായ മുഖം എങ്ങനെ ശോഭിച്ചു! (വനത്തിലുള്ള) താപസന്മാർ അതു കണ്ടു എത്ര വശീകൃതരായി. (ഭഗവതാഗമനം ഉണ്ടാകുമെന്നു) വളരെക്കാലം മനസ്സുഷ്ണിച്ചു ചിന്തിച്ചു കൊണ്ടിരുന്ന അന്യരും മുനിമാർ കണ്ടപ്പോൾ ശ്രീരാമന്റെ (മുഖം....) നിർമ്മല മാനസരായ ബഹുമാനമായ ആ ശീർവാദത്താലോ, അവരുടെ പൂജാഫലത്താലോ, അവർ പണ്ടു ചെയ്ത തപസ്സിനാലോ ഭഗവദ്ദേവതാലോ (ഭർഗ്ഗം കൊടുത്തപ്പോൾ) കബേരസഖാവായ ശിവനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവന്റെ (ശ്രീരാമന്റെ) മുഖം എങ്ങനെ ശോഭിച്ചു!

ഈ കീർത്തനത്തിൽ ശ്രീരാമന്റെ രൂപമഹിമയാണു പ്രതിപാദ്യം. ശ്രീരാമൻ വനവാസം ചെയ്യാൻ കാട്ടിലെത്തി. അവിടെയുള്ള മുനിമാർക്ക് ഭർഗ്ഗം കൊടുത്തതാണു സന്ദർഭം; ഏതായാലും രാക്ഷസന്മാരെക്കൊണ്ടുള്ള ശല്യം തീർത്തു അവര രക്ഷിക്കുവാൻ ശ്രീരാമന്റെ വരവുണ്ടാകുമെന്നു ത്രികാലജ്ഞരായ മുനികൾ അറിഞ്ഞിരുന്നു. ഭക്തവത്സലനായ ഭഗവാന്റെ മുഖം അവരെ കണ്ടപ്പോൾ പൂർണ്ണാധികം വിളങ്ങി. അന്യദൃശ്യമായ രൂപലാവണ്യം കണ്ടു മഹർഷിമാർ ഭക്തിപരവശരാകുകയും ചെയ്തു.

124

ദർബാർ-ആദി

- പ. മുന്ദുവെന്തക ഇരുപ്രകല തോഡൈ മുരവരവര! രാരാ! (മു)
- അ. എന്ദുഗാന നീ യന്ദുവലെ രാലു-നന്ദന! വേഗമേ രാരാ! (മു)
- ച. ഓഗജരക്ഷക! ഓരാജകുമാര! ഓങ്കാരസദന! രാരാ! ഭാഗവതപ്രിയ! ബാഗ ബഹോവവയ്യ ത്യാഗരാജന്ത! രാരാ (മു)

മുന്ദു-മുനിൽ; വെന്തക-പിന്നിൽ; ഇരുപ്രകല-ഇരുവശങ്ങളിലും; തോഡൈ (തോഡു) കൂട്ട, സഹായം, മുരവരവര-മുരാസുരനേയും വരരാക്ഷസനേയും വധിച്ചവനേ! രാരാ-വന്നാലും എന്ദു-എങ്ങും; ഗാന(കന്ത) കാണുന്നില്ല; നീ-നിന്റെ, യന്ദുവലെ-സന്ദർഭത്തെ, രാലു-നന്ദന! വേഗമേ ഭാഗത്തിൽ, രാരാ, ഓഗജരക്ഷക-ഗജേന്ദ്രനെ രക്ഷിച്ചവനേ! ഓരാജകുമാര! ഓങ്കാരസദന-പ്രണവസ്വരൂപ! ബാഗ-നന്നായി, ബഹോവവയ്യ ബഹോവയ്യ അയ്യ! രക്ഷിച്ചാലും പ്രഭോ, ത്യാഗരാജന്ത! രാരാ.

മുരംസുരനേയും ഖരനേയും വധിച്ചവനെ! എന്റെ മുമ്പിലും പിന്നിലും ഇരുവശത്തും എഴുന്നള്ളിവന്നാലും, നിന്റെ രൂപലാവണ്യം മരവിപ്പിക്കും ഞാൻ കാണുന്നില്ല. രാജ്യനന്ദന-വേഗം വര! ഗജേന്ദ്രനെ കാത്തവനെ! രാജകുമാരികളാരസരൂപ! വര! ഭക്തപ്രിയ! വേണ്ടുവണ്ണം കാത്താലും പ്രഭോ ത്യാഗരാജനത! വര!

ശഹാനയിലുള്ള 'ഇവസ്യ' എന്ന കീർത്തനത്തിന്റെ കവിപ്പിൽ ശ്രീരാമസ്വാമി തന്നെ സ്വാമികളെ രക്ഷിപ്പാൻ എത്തി എന്ന് കഥയുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞുവല്ലോ. ചുരുക്കത്തിൽ ഇതാണത്. കോവൂരിൽ നിന്നു സ്വാമികളും ശിഷ്യന്മാരും യാത്രതിരിയുന്ന സമയം സുന്ദരമുതലിയോർ കറച്ച പണം ത്യാഗരാജന്റെ സഞ്ചിയിൽ നിക്ഷേപിച്ചു. ഗുരുനാഥൻ പണം വാങ്ങിപ്പോയ ശിഷ്യന്മാർ പറഞ്ഞപ്പോൾ അതു രാമനവമിയുടെ ആഘോഷത്തിനു മാത്രമാണെന്നു ആ ഭക്തൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ അവർ പിന്നെയൊന്നും പറഞ്ഞില്ല. കൊള്ളക്കാർ ഇവരെ പിടികൂടിയപ്പോൾ ഒന്നിച്ചുണ്ടായിരുന്ന ശിഷ്യൻ ചീണ്ട കപ്പലിൽ സ്വാമികളോടു പറഞ്ഞു, മുതലിയോർ സഞ്ചിയിലിട്ട സ്വർണ്ണനാണുങ്ങളെപ്പറ്റി. അതെല്ലാമെടുത്തു കൊള്ളക്കാർക്കു കൊടുക്കാൻ സ്വാമികൾ കൽപിച്ചു. വേറൊരു ശിഷ്യനായ തഞ്ചാവൂർ രാമറാവു പറഞ്ഞു: "അതു പറടില്ല, ശ്രീരാമസ്വാമികളെ മുതലിയോർ രൂപപാടായിട്ട് തന്നതാണ് അതു ഇവർക്ക് നാമെങ്ങനെ കൊടുക്കും?" ഈ വിഷയം സ്ഥയിലാണത്രെ ത്യാഗരാജസ്വാമികൾ ഈ കീർത്തനം പാടിയത്. പെട്ടെന്നു കാട്ടിൽനിന്നു ചാപം ധരിച്ച രണ്ടു യുവാക്കൾ വന്നു കൊള്ളക്കാരെ എത്രയ്ക്ക് അകറ്റി. സ്വാമികളും ശിഷ്യരും യാത്ര തുടരുകയും ചെയ്തു. വില്ലാളികളെ സ്വാമികൾ കണ്ടിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല. പിറ്റേന്നു അദ്ദേഹം ശിഷ്യന്മാരോടുകൂടി സന്ധ്യാവന്ദനത്തിനായി ഒരു ഗ്രാമത്തിൽ എത്തിയപ്പോൾ യോത്തുരുത്തങ്ങളെക്കൊണ്ട് മാനസാന്തരം വന്ന കൊള്ളക്കാർ സ്വാമികളെ കണ്ടു തൊഴുതു ക്ഷമയാചനം ചെയ്തു. കൂടെയുണ്ടായിരുന്ന ചെറുപ്പക്കാരെപ്പറ്റി അവർ ചോദിച്ചപ്പോളാണ് ഭഗവാൻ തന്നെയാണു തന്നെ രക്ഷിക്കാനെത്തിയതെന്നു സ്വാമികൾ അറിഞ്ഞത്. വില്ലാളികൾ ചരാണെന്നു അവർ വിവരിക്കുകയും ചെയ്തു.

മദ്ധ്യപ്രദേശൻ ഏകവചനപ്രയോഗം ഭഗവാനോടു ചെയ്യാൻ ത്യാഗരാജസ്വാമികൾക്കു സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ട്! ഭഗവാനോടു അത്രത്തോളം അടുപ്പമുണ്ടായിരുന്ന ആ ഭക്തൻ!

രണ്ടുപരണങ്ങളുള്ളതിൽ രണ്ടാമത്തേതാണ് ഇതിൽ ചേർത്തത്.

125

മായാമാളവഗൗളം—ദേശാഭി

- പ. മേരുസുമാനധീര! വരദ! രാജ്യം—
വീര! ചൂതാമു രാജാ! മഹാ (മേ)
- അ. സാരസാര! ജ്ഞാപു നഡലന
നീരകോന്തിനി നീ റീവിനി മഹാ (മേ)
- ച. അലകല മൃദുന തിലകപ തീരന
താളകു ജെക്കലചേ ദനന്ദ നെമ്മോമുന
ഗളമുന ശോഭിപ്പു കനകഭൂഷണമുല
ഭൂതിഭൂർമ്മാനവ! ത്യാഗരാജാർച്ചിത (മേ)

മേരുസ്ഥാനധീര-മഹാമേരു പർവ്വതം പോലെ ധീരതയുള്ളവനേ; വരദ-കാമിതത്തെ തരുന്നവൻ; രഘുവീര-രഘുവീര; ചുതാമു നിന്നെ കാണട്ടെ; രാരാ-വന്നാലും; മഹാമേരു; ജ്യോരപു ചന്തത്തിൽ; നഡലന-നട, നടത്തം; നിരഭകാന്തിനി-കാർമ്മോലത്തിന്റെ കാന്തിയെ; നീ-നിന്റെ; റീവി-അഴകു; (റീവിനി-അഴകിനെ); അലംപ-അളകത്തിന്റെ; കറുനിരയുടെ; മുദ്ര-അഴകിനെ; തിലകപു-തിലകത്തിന്റെ; തീരന-ശോഭയേയും; തജക-തിളങ്ങുന്ന ജെക്കലപേ-കവിളുള്ള; ദനര-ശോഭിക്കുന്ന; നെയ്യേമുൻ(നെ+മോമു)-തിരുമുഖത്തെ; ഗളമുന-കഴുത്തിൽ; ശോഭിച്ച-ശോഭിക്കുന്ന; കനകഭ്രഷണമുഖ-സ്വർണ്ണരേണങ്ങളേയും ഭൂതിതർമ്മാനവ-ദൃഷ്ടനെ നിഗ്രഹിക്കുന്നവനേ! ത്യാഗരാജാർച്ചിത! (വന്നാലും)

മഹാമേരു പർവ്വതത്തിനൊത്ത ധീരതയുള്ളവനേ! വേണ്ടത്ര കൊടുക്കണമെന്നേ! രഘുവീര! (ഞങ്ങൾക്കു) കാണാനായി എഴുന്നള്ളിവന്നാലും! എല്ലാറ്റിലും വെച്ചു സാരമായവനേ! ചന്തത്തിലുള്ള നിന്റെ നടത്തവും കാർമുകിലിനൊത്ത നിറവും (ഞങ്ങൾക്കു) കാണായിവന്നാലും! കറുനിരയുടെ അഴകും, തിലകശോഭയും കവിളുകളുടെ തിളക്കമെല്ലാം ചേർന്ന നിന്റെ തിരുമുഖവും സ്വർണ്ണരേണങ്ങളുണിഞ്ഞു കഴുത്തും ദൃഷ്ടനിഗ്രഹ! (ഞങ്ങൾക്കു) കാണുവാൻ വന്നാലും.

ഇവിടെ ധീരനെന്നാൽ സ്ഥിരബുദ്ധിയുള്ളവൻ എന്നർത്ഥം. മനസ്സിളകാത്തവൻ. പർവ്വതത്തിന്റെ പര്യായശബ്ദമാണ് അപലം. മഹാമേരു ഏറ്റവും വലിയ പർവ്വതവുമാണ്.

ശേഖരന്റെ രൂപലാവണ്യമാണ്. ഇതിലെ പ്രതിപാദ്യം.

126

ബൗളി-രത്ന

- പ. മേലുകോവയ്യ മമ്മേലുകോ രാമ! (മേ)
- അ. മേലൈന സീതാസമേത നാ ഭാഗ്യമാ (മേ)
- ച. നാരദാഭല നിന്നു കോരി നീ മഹിമല
വ്യാരിശാ ബാഡ്യപ്പുന്നാരിപുഡ്യതെല്ല
വാരശാ വച്ചിനടി ശ്രീരാമനവനീത
ക്ഷീരമുല ബാഗുഗ നാ രഗിമ്പനുവേഗ (മേ)
- ച. 3. രാജരാജേശ്വര! ഭരാജമുഖ! സാങ്കേത
രാജ! സഭഗുണ! ത്യാഗരാജനതചരണ!
രാജന്യ! വിബുധഗണ രാജാഭലല്ല നിന്നു
പൂജിമ്പ ഗാചിനാ രീജഗമു പാലിമ്പ (മേ)

മേലുകോവയ്യ (മേലുക+അയ്യ) ഉണർന്നാലും, എഴുന്നേറ്റാലും, പ്രഭോ, മമ്മേലുകോ-മമ്മ+ഏലുകോ) ഞങ്ങളെ കാത്താലും; രാമ! മേലൈന-കലീനയായ; സീതാസമേത-സീതയോടുകൂടി; നാഭാഗ്യമാ-എന്റെ ഭാഗ്യമേ; നാരദാഭല-നാരദമുനിയും മറ്റും; നിന്നുകോരി-നിന്നെ ആശിച്ചു; നീ-നിന്റെ; മഹിമലവ്യാരിശാ(മഹിമല+അവ്യാരിശാ) മഹിമല-മഹിമകൾ; അവ്യാരിശാ-അമ്പരതം; സഭാ; ബാഡ്യപ്പുന്നാരിപുഡ്യ. (പാഡ്യപ്പ+ഉന്നാന+ഇപുഡ്യ)

പാഡ്യചുറ്റുന്നതും-പാടുകയാണു്; ഇപുഡ്യ-ഇപ്പോൾ; തെല്ലവാരഗം-പ്രഭാതം; വച്ചിനടം-ആയി; ശ്രീരാമ! നവനീതക്ഷീരമുലും-മെണ്ണയും പലും, ബംഗുരം-നല്ലവണ്ണം, യമേഷം; ആരഗിമ്പനം-ഭക്ഷിക്കുവാൻ; വേഗം-വേഗത്തിൽ;

രാജരാജശ്വര-രാജാക്കന്മാർക്കധിപനായവനെ; ഭരജമുഖ-ചന്ദ്രനെത്ത മുഖകാന്തിയുള്ളവനെ! സാക്ഷേതരാജ-അയോദ്ധ്യയിലാ! സത ഗുഹ-സദ്ഗുണ നിയോഗം; ത്യാഗരാജനത കരണ-ത്യാഗരാജൻ വണങ്ങുന്ന പാദമുള്ളവനെ, രാജന്യ- ക്ഷത്രിയപരി! വിബുധഗണരജാഭൂലല്ല-ദേവന്മാരും രാജാക്കളുമെല്ലാം, നിന്നു-നിന്നും, പൂജിതം-പൂജിക്കുവാനായി, ഗാചിനാൻ-കാത്തുകൊണ്ടുനി ക്കണം, ഈ ജഗദ്-ഈ ലോകത്തെ രക്ഷിക്കുവാനായി, (മേലുകോ)

ഉത്സവസമ്പ്രദായ കീർത്തനങ്ങളിൽ പെട്ടതാണു് ഈ കീർത്തനം, ബഹുളീ ഉഷസ്സിന്നു ചേർന്ന രാഗവുമാണു്.

127

മോഹനം-ആദി

- പ. മോഹനരാമ! മുഖജിതസോമ!
മുദ്രഗ ബലക്കമാ (മോ)
- അ. മോഹനരാമ! മൊടി ദൈവമാ
മോഹമുനീ പൈ മൊനസിയുന്ന ദിരം (മോ)
- ച. ധരമനുജാ വതാര മഹിമവിനി
സുരകിന്നര കിമ്പുരുഷ വിദ്യാധര
സുരപതി വിധി വിഭാകര ചന്ദ്രാഭുല
കരഗുപ പ്രേമതോ
വരഗുഗപക്ഷി വാനരത്തനുവുല ചേ
ഗിരിനി വെലയു സീതാവര ചിരകാലമു
ഗുരിതപ്പക മൈമരചി സേവിഞ്ചിരി
വരത്യാഗരാജവരദാഖില ജഗത് (മോ)

മോഹനരാമ-രൂപലാവണ്യംകൊണ്ടു ഏല്പാവരെയും വശീകരിക്കുന്ന ശ്രീ രാമ! മുഖജിതസോമ-മുഖസോകൈണ്ടു ചന്ദ്രനെ അതിശയിക്കുന്നവനെ! മുദ്രഗ-മധുരമായി, ബലക്കമാ-(പലക്കമാ) സംസാരിച്ചാലും, മോഹനരാമ! മൊടി-ആദി, അഭ്യതിയൻ, ദൈവമാ-ഇശ്വരനാണു്, മോഹമു-ആശ, നീപൈ-നീന്മേൽ, മൊനസിയുന്നദിരം-ജനിപ്പിരിക്കുന്നു, ധര-ഭൂമിയിൽ, മനുജാവതാരമഹിമ-മനുഷ്യനായി അവതരിച്ചതിന്റെ മഹത്വം, വിനി-കേട്ടു്, സുരകിന്നര കിമ്പുരുഷ വിദ്യാധര, സുരപതി-ഇന്ദ്രൻ, വിധി-ബന്ധമാവു്, വിഭാകരചന്ദ്രാഭുല-സൂര്യചന്ദ്രഭീകര, കരഗുപ-മനസ്സലിഞ്ഞു; പ്രേമാതാ-ഭക്തിയോടുകൂടി, വരഗുഗപക്ഷി വാനരത്തനുവുലചേ-ശ്രേഷ്ഠരായ മൃഗത്തിന്റെയും പക്ഷിയുടെയും വാനരത്തിന്റെയും ദേവമെടുത്തു, ഗിരിനി-മലമേൽ, വെലയു-വിളങ്ങിയ, സീതാവര-സീതാപത്നിയെ, ചിരകാലമു-ഉരക്കാലം, ഗുരിതപ്പക-കുരിതെറാരതെ, (സ്ഥിരചിത്തമന്മാരെ) മൈ-മഞ്ചെ, ദേഹം, മരവി-മരണം, സേവിഞ്ചിരി-സേവിച്ചു, വരത്യാഗരാജവരദാ-ത്യാഗരാജൻ വരംതന്നവനെ! അഖിലജഗത്-(മോഹന ഏല്പാ ലോകത്തെയും മോഹിപ്പിക്കുന്ന-

സൗന്ദര്യം കൊണ്ടു എല്ലാവരെയും മോഹിപ്പിക്കുന്ന ശ്രീരാമ! ചന്ദ്രനേക്കാൾ മുഖകാന്തിയുള്ളവനേ! സരസമായി എന്നോടു സംസാരിച്ചാലും മോഹനരാം! ആദിദൈവമേ! എന്നിങ്ങനെ പ്രേമം ഉണ്ടായിരിക്കണം നിന്തിരുവടി ഭൂമിയിൽ മനുഷ്യനായി അവതാരം ചെയ്യുന്നതിന്റെ മഹാത്മ്യം അറിഞ്ഞു ദേവന്മാരും, കിന്നരകിന്യരും വീട്യാധരന്മാരും ഇന്ദ്രനും ബ്രഹ്മാവും സൂര്യചന്ദ്രാദികളും നേഹാജ്ഞാൽ മനസ്സാറിഞ്ഞു മനുഷ്യന്റെയും പക്ഷി മൃഗാദികളുടെയും രൂപമെടുത്തു ജനിച്ച മഹായ പർവ്വതത്തിൽ ഏഴുനെയ്യെടുത്തു സീതാപടിയായ ഭഗവാനെ വളരെക്കാലം ലക്ഷ്യം പിടയ്ക്കാതെ ആത്മവിസ്മൃതിയോടെ സേവചെയ്തു ത്യാഗരാജവരദ! അഖിലലോക മോഹനരാം!

മേരുസമാന എന്ന കീർത്തനത്തിലെന്നപോലെ രൂപമഹിമയാണു് ഇതിലും പ്രതിപാദ്യം മലയപർവ്വതത്തിൽ അധിവസിക്കുന്ന ശ്രീരാമനെയാണു് സ്വാമികൾ ഇവിടെ ചിത്രീകരിക്കുന്നതു് രാവണനിഗ്രഹത്തിനായി മഹാവിഷ്ണു അവതാരം ചെയ്യാമെന്ന ബ്രഹ്മാമുദേശൻ ദേവസമൂഹത്തെ അറിയിച്ചപ്പോൾ അവരെല്ലാം അവരുടെ സന്താനങ്ങളെ ഭൂമിയിൽ ജനിച്ചപ്പിച്ചു. ഇന്ദ്രൻ ബാലിയേയും, സൂര്യൻ സുഗ്രീവനേയും, ബൃഹസ്പതി രാമയേയും, വിശ്വകർമ്മൻ നളനേയും, അഗ്നി നിലനേയും, ഭരണി കമാരന്മാർ മൈതര്യ വിവിദൻ എന്ന വാനരന്മാരെയും വായുഭഗവാൻ ശ്രീഹരുമാനേയും ജനിച്ചപ്പിച്ചു എന്നു വാത്മീകി രാമായണത്തിലുണ്ടു്.

പരണം വരി 5-ൽ വാനരന്മാരുടേയും എന്ന പാഠഭേദം ശരിയാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ദേവന്മാർ മുങ്ങുകയായി പിറന്നതായി വാത്മീകി രാമായണത്തിൽ കാണുന്നില്ല.

128

സാരമതി—ആദി

- പ. മോക്ഷമുഗലദാ ഭൂവിലോ ജീവൻ
മുക്തലു ഗാനി വാരലകു (മോ)
- അ. സാക്ഷാത്കാര! നീ സദ്ഭക്തി
സംഗീത ജ്ഞാനവിഹീനലകു (മോ)
- ച. പ്രാണാനല സംയോഗമുവല്ല
പ്രണവനാഭമു സപ്തസ്വരമുലൈബരഗ
വീണാവാരണലോലധൗ ശിവമനോ
വിധ മെറഗരു ത്യാഗരാജവിന്ദത! (മോ)

മോക്ഷമു—മോക്ഷം, ഗുലദാ—ഉണ്ടാകുമോ, ഭൂവിലോ—ഈ ഭൂമിയിൽ, ജീവൻ മുക്തലു—ജീവന്മുക്തന്മാർ, ദേഹികളായിരിക്കേ തന്നെ സംസാരപാശത്തിൽ നിന്നു മോചനം കിട്ടിയവർ, ഗാനി—അല്ലാത്ത, വാരലകു—ആയവർ, സാക്ഷാത്കാര! പ്രത്യക്ഷദൈവമേ! നീ—നിന്റെ, സദ്ഭക്തി, സംഗീതജ്ഞാനവിഹീനലകു—സംഗീതത്തിന്റെ ജ്ഞാനമില്ലാത്തവർക്കു പ്രാണാനലസംയോഗമു—വായുവിന്റെയും തീയിന്റെയും സംയോഗം, വല്ല—കൊണ്ടു, കാരണമായി, പ്രണവനാഭമു—ഓങ്കാരം, സപ്തസ്വരമുലൈ—സപ്തസ്വരങ്ങളും, ബരഗ—ഉണ്ടായി, വീണാവാരണലോലധൗ—വീണവായനയിൽ രസിക്കുന്നവനായ, ശിവമനോവിധു—ശിവന്റെ അന്തർഗതം—ആറുകാക—അറിയാതെ, ത്യാഗരാജവിന്ദത!

ജീവിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ തന്നെ മുക്തി (ജ്ഞാനവൈരാഗ്യങ്ങളെക്കൊണ്ട്) കിട്ടാത്തവൻ മോക്ഷം കിട്ടുമോ? അല്ലയോ സാക്ഷാത്കാര! നിന്നിൽ ഭക്തി സംഗീതജ്ഞാനവുമില്ലാത്തവൻ (മോക്ഷം ലഭിക്കുമോ?) പ്രാണവായുവിന്റെയും അഗ്നിയുടെയും സംയോഗത്താൽ ക്കൊരവു അതിൽനിന്നു സപ്തസ്വരങ്ങളുണ്ടായി. വിണവായനയിൽ രസിക്കുന്നവനായ (അങ്ങനെ നാദോപാസന ചെയ്യുന്ന) ശിവന്റെ മനോഗതി അറിയാത്തവർക്ക്, അല്ലയോ ത്യാഗരാജനന്ദ? (മോക്ഷം ലഭിക്കുമോ)

പെരഗ(പരഗ) ശരിയായ അർത്ഥം—പ്രവർത്തിപ്പിച്ചു; ബഹിസ്ഫു രച്ച എന്നാണ്. സംഗീതജ്ഞാനവും സദ്ഭക്തിയുള്ളവർക്ക് ഇശ്വരൻ പ്രത്യക്ഷമാവും. സദ്ഭക്തി എന്നാൽ നിഷ്കാമമായ ഭക്തി അതില്ലാത്ത സംഗീതജ്ഞാനം വ്യർത്ഥം തന്നെ നാദോപാസനയുടെ മാഹാത്മ്യമാണു പ്രതിപാദ്യം.

129

ദർബാർ—ആദി

- പ. യോചന? കമലലോചന! നന്നബ്റോവ (യോ)
 അ. സൂചന തെലിയക നൊരുല
 യാചന ജേതു നന്നപു നീക
 തോചന ദൃതിവിജിതായുത വി
 രോചന! നന്ന ബ്റോവനി ക (യോ)
 ച. കേചന നിജഭേതനീചയ പാപ വി
 മോചന ഗല ബിരുദലല്ല കൊനി ന
 നേചനാ കൃതവിപിനചര വരാഭീ
 ഷേചന! ത്യാഗരാജപൂജിത! (യോ)

യോചന—ആലോചന, കമലലോചന—താമരക്കണ്ണനെ! നന്ന—എന്നെ, ബ്റോവ—രക്ഷിച്ചാലു; സൂചന—അടയാളം, തെലിയക—പരിയാതെ, ഒരുല—അന്യരോട്, യാചന—അപേക്ഷിക്കുന്നു, നീക—നിനക്കു, തോചന—തോന്നിയോ, ദൃതിവിജിതായുത വിരോചന—ആയിരം സൂര്യന്മാരേക്കാൾ ശോഭയുള്ളവനെ! നന്ന ബ്റോവ, ഇക—ഇനിയും, കേചന—വളരെ, നിജഭേതനീചയ—തന്റെ ഭക്തസമൂഹത്തിന്റെ, പാപവിമോചന—പാപത്തെ കളയുന്നവൻ, ഗല—എന്നു. ബിരുദല—കീർത്തിമുദ്രകൾ, എല്ല—എല്ലാം; കൊനി—സിദ്ധിച്ച നന്നേചനാ—(നന്ന+എചനാ) നന്ന—എന്നെ, ഏചനാ—വിഷമിപ്പിക്കണോ, കൃതവിപിനചരവരാഭീഷേചന—വാൻമ ശ്രേഷ്ഠനെ (സുഗ്രീവനെ) വാഴിച്ചവനെ! ത്യാഗരാജപൂജിത!

എന്നെ കാക്കുവാൻ ആലോചിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണോ? അല്ലയോ കമലലോചന! അടയാളം അറിയാതെ ഞാൻ മറ്റൊരാളെ (ദൈവത്തെ) സമീപിച്ചു യാചിക്കുമെന്നു തോന്നിപ്പോയോ? ആയിരം സൂര്യന്മാരേക്കാൾ ശോഭയുള്ളവനെ! (ഇനിയും ആലോചനയോ?) തന്റെ അനേക ഭക്തന്മാരുടെ പാപത്തെ കളഞ്ഞവനെ പേരുകേട്ട നീ എന്നെ ഇങ്ങനെ കഴയ്ക്കാമോ? വാനരനായവ (സുഗ്രീവൻ) നെക്കൂടി രാജാവായി വാഴിച്ചു. (അതെങ്ങനെ ചെയ്തു)

ഭഗവാൻ) ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെടുന്നവനേ! (എന്റെ വിഷയത്തിൽ ശങ്കിക്കുകയാണോ?)

രോഷോക്തിയാണ് ഈ കീർത്തനം.

130

പശുവരാളി—ആദി

- പ. രാഘവര! നന്നു മരവ തഗ്ഗനാ (ര)
 അ. നഗധര! ഭക്തജനാല നിവാരണ! (ര)
 ച. മനസ്സുന നീകേ മരുലുകൊന്നാൻ സ
 ജ്ജനഹിത! ത്യാഗരാജനത! ത്യാഗരാജനത! ശുഭാകര (ര)

രാഘവര! നന്നു—എന്നെ, മരവ—മരിക്കുക, തഗ്ഗനാ—ശരിയാണോ, മര്യം—യോണോ; നഗധര—മന്ദപുരുഷനെ പൊക്കിയവനേ! ഭക്തജനാല നിവാരണ നിന്റെ ഭക്തന്മാരുടെ പാപത്തെ ഇല്ലാതാക്കുന്നവനേ! മനസ്സുന—മനസ്സിൽ, നീകേ—നീന്നോടു, മരുലു—ശ്വേതം, കൊന്നാൻ—ഞാൻ വെച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. രാ—സംബോധന. സജ്ജനഹിത—നല്ലവരെ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നവനേ! ത്യാഗരാജവിനത! ശുഭകര!

നാലുചരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലലെത്തു.

131

രീതിഗൗള—രൂപകം

- പ. രാഗരത്നമാലിക ചേ
 രഞ്ജിപ്പുനട ഹരി ശത (ര)
 അ. ബാഗ സേവിഞ്ചി സകല
 ഭാഗ്യ മൊന്ദോദമു രാദേ (ര)
 ച. നൈഗമഷ്ടം ശാസ്ത്ര പുരാ
 ണാഗമാത്മ സഹിതമട
 യോഗി വരുലു യാനന്ദമു
 നൊന്ദേ സമാഗ്നമട
 ഭാഗവതോത്തമമുലു ഗുഡി
 ബാഡേ കീർത്തനമുലട
 ത്യാഗരാജ കഡതേര
 താരകമനി ജേസിന ശത (ര)

രാഗരത്നമാലിക ചേ—രാഗങ്ങളാകുന്ന രത്നങ്ങൾ കോർത്തുണ്ടാക്കിയ മാലയാൽ, രഞ്ജിപ്പുനട (രഞ്ജിപ്പുനട + നട) പ്രീതനാകുന്നു, അട—അത്ര, ആകുന്നുപോൽ, ഹരി—വിഷ്ണു, ശത—ആറു, ബാഗ—നല്ലവണ്ണം, സേവിഞ്ചി—

പൂജിച്ചിട്ട്. സകലഭാഗ്യമൊന്നുമുണ്ടാകട്ടെ (സകല + ഭാഗ്യ + ഭവേ, ഭവേ) എല്ലാ ഭാഗ്യവും ലഭിക്കും; നൈഗമം "ശാസ്ത്രപുരാണാഗമമാതമസഹിതമം-വേദങ്ങളുടേയും ആദിശാസ്ത്രങ്ങളുടേയും പുരാണങ്ങളുടേയും ആഗമങ്ങളുടേയും സാരമടങ്ങിയതത്രെ (ഈ ഗാനങ്ങൾ), യോഗിവിന്ദ്യ-യോഗീശ്വരന്മാർ, ആനന്ദമുന-ആനന്ദത്തെ, ദന്ദ-ലഭിക്കുവാൻ, സന്തർശ്വന്ദ-നല്ല പഴിയാണ്, ഭാഗവതോത്തമ-മഹാഭക്തന്മാർ, ഗുഡി-ഒന്നിച്ചു, ബാധേ-പാടുന്ന; കീർത്തനമുഖം-(കീർത്തനമുഖം + അം) കീർത്തനങ്ങളാണ്. ത്യാഗരാജ-ത്യാഗരാജൻ, കരതേര-മോക്ഷത്തിനു, താരകമനി-ഉപായമായി; രക്ഷാമാർഗ്ഗമായി, ജേസിന-ഉണ്ടാക്കിയ.

ആ (അനേക) രാഗങ്ങളാകുന്ന രത്നങ്ങൾ ചേർത്തുണ്ടാക്കിയ മാലയാൽ ശ്രീഹരി പ്രീതനാവുന്നതാണ്. (അതു അണിയിച്ചു) സ്വാമിയെ നല്ലവണ്ണം സേവിച്ച സകല ഭാഗ്യങ്ങളേയും (പുരുഷാത്മങ്ങളേയും നമുക്കു ലഭിക്കും. വേദശാസ്ത്രപുരാണാഗമങ്ങളുടെ സാരമടങ്ങിയതാണവ. ആനന്ദലബ്ധിയിൽ യോഗീശ്വരന്മാർ നല്ലപഴി. മഹാഭക്തന്മാർ ഒന്നിച്ചുപാടുന്ന ഈ കീർത്തനങ്ങൾ മുഖ്യകൃതിയാകുന്നു. ത്യാഗരാജനിർമ്മിതമായ ഈ മാലയാൽ (ശ്രീഹരി പ്രസാദിക്കുന്നു)

പാണത്തിന്റെ ഒട്ടിലത്തെ വരികൊണ്ടു സ്വാമികൾ തന്റെ മോക്ഷ പ്രാപ്തിക്കായി രചിച്ചതാണു ശതാത്മാലിക എന്നും അർത്ഥമുണ്ട്.

ആദിശാസ്ത്രങ്ങൾ: തർക്കം, വ്യാകരണം, ധർമ്മശാസ്ത്രം, മീമാംസം, വൈദ്യം, ജോതിഷം, ദേവാലയനിർമ്മാണം, പുതിയ്ക്കം, പുഷ്പാധി, ഇത്യാദികളെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഗ്രന്ഥങ്ങളാണ് ആഗമങ്ങൾ.

പാഠഭേദം: പരന്നും ആനന്ദമുനന്റെയും എഴുതിയത് നൊമ്പര്യ കഡതേര-സമാപ്തി, പുഴയോ കടലോ കടന്നു മറ്റുകാണിൽ എത്തുക. രോക്ഷപ്രശ്നം എന്നൊക്കെ അർത്ഥമുണ്ട്. താരകമനി-ഉപായമായിട്ട് ലക്ഷ്യപ്രാപ്തിക്ക് (ഇവിടെ മോക്ഷം) ഉപായമായി.

132

ആദോളിക-ദേശാദി

- പ. രാഗസുധാരസ പാനമുജേസി
രാജിലവേ മനസാ (രാ)
- അ. യോഗയോഗത്യാഗ ഭോഗഫലമൊസംഗേ (രാ)
- ച. സദാശിവമയമഗു നാദോങ്കാര സ്വര
വിദ്യ ജീവന്മുക്തലനി ത്യാഗരാജുടേലിയ (രാ)

രാഗസുധാരസ-രംഗമാകുന്ന അമൃതിന്റെ രസം; പാനമുജേസി(ചേസി)-പാനം ചെയ്തിട്ട്, രാജിലവേ-പ്രസന്നമാവുക മനസാ-അല്ലയോ മനസ്സേ! യോഗയോഗത്യാഗഭോഗഫലമു-യാഗത്തിന്റെയും യോഗാഭ്യാസത്തിന്റെയും ത്യാഗത്തിന്റെയും സുഖങ്ങളുടെയും ഫലം; ഭോഗ-തരണം, സദാശിവമയമഗു-സദാശിവയായ; നാദോങ്കാരസ്വര-നാദത്തിന്റെയും ഓങ്കാരത്തിന്റെയും സ്വരത്തിന്റെയും; വിദ്യ-അറിയുന്നവർ; ജീവന്മുക്തലനി-ജീവന്മുക്തരാണെന്നു, ത്യാഗരാജ-ത്യാഗരാജൻ; ലേലിയ (ലേലിയ) അറിയും.

അല്ലയോ മനുഷ്യേ, രോഗമാകുന്ന അമൃതരസത്തെ പാനം ചെയ്തു സത്തുഷ്ടനായാലും യോഗയോഗത്യഗഭോഗങ്ങളെ ഫലം ഇതുകൊണ്ടുതന്നെ കിട്ടുന്നതാണ്. സദാശിവസ്വരൂപമായിട്ടുള്ള നാം, ഓരോരം സ്വരം എന്നിവ അറിഞ്ഞവർ (അവയുടെ ഉത്തമമുള്ളവർ) ജീവന്യുക്തരാണെന്നു ത്യാഗരാജൻ അറിയും.

ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ പല്ലവിയിൽ ഒ മനസാ എന്നു കാണുന്ന രാജിപ്പു വെപ്പു എന്നാൽ പ്രകാശ ക്കേ സന്തോഷിപ്പിക്കുക എന്നർത്ഥത്തിൽ രാജിപ്പു വെപ്പു എന്നായിരിക്കും ശരിയായ കാർദ്ദമെന്നും അഭിപ്രായമുണ്ട്.

ആന്ദോളിക രാഗത്തിനു മയൂരദ്ധനി എന്നും പേരുണ്ട്. ഭോഗമെന്നതിന്നു സാമാന്യമായി സ്വീകരിക്കുന്ന അർത്ഥം ലൗകിക സുഖം എന്നു തന്നെ ഈ പദത്തിന്നു നിവേദ്യം എന്നും അർത്ഥമുണ്ട്. ആ അർത്ഥത്തിലാവണം സ്വാമികൾ ഉപയോഗിച്ചതു.

133

മണിരംഗം—ആദി

- പ. രാനിദി രാദ സുരാസുരല കൈന (രാ)
- അ. പോനിദി പോദ ഭൂസുരലകൈന (രാ)
- ച. ദേവേന്ദ്രനികി സദേഹമു പൂവ്
ദേവുള്ളകളുത മഭാവമേ ഗാനി
ആവനചര ബാധലാമുനലകേ ഗാനി
പാവനി! ത്യാഗരാജ ഭാഗ്യമാ! ശ്രീരാമ! (രാ)

രാനിദി-പരാത്തതു, വരാൻവെക്കാത്തതു, ദേവ-വരിപ്പ, സുരാസുരലകൈന-ദേവന്മാരായാലും; അസുരന്മാരായാലും, പോനിദി-പോകേണ്ടതല്ലാത്തതു, പോദ-പോവുന്നതല്ല, ഭൂസുരലകൈന-ബ്രഹ്മണരായാലും, ദേവേന്ദ്രനിക-ദേവേന്ദ്രൻ, സദേഹമു-നല്ല ദേഹം, പൂവ്-ദേവുള്ളക-അസുരന്മാർക്ക്, അമൃതം, അഭാവഭോഗനി-ഇല്ലാതെപോയി, ആ-ആ, വനചരബാധല-രാക്ഷസന്മാരുടെ ഉപദ്രവം, ആമുനലകേഗാനി-ആമുനിമാർക്ക് ഉണ്ടായി, പാവനി-പരിശുദ്ധനായവനെ! ത്യാഗരാജഭാഗ്യമാ-ത്യാഗരാജന്റെ, ഭാഗ്യമേ! ശ്രീരാമ!

ദേവന്മാരായാലും അസുരന്മാരായാലും വരാത്തതു വരിപ്പ (സംഭവിക്കില്ല) ബ്രഹ്മണനായാലും പാവരാത്തതു (നഷ്ടപ്പെടാണ്ടതല്ലാത്തതു) പേവുകയുമില്ല.

(ഗൗരമുനി ശാപശക്തി) ഇത്ര നല്ലദേഹവും, അസുരന്മാർക്ക് അമൃതം കിട്ടാതെ പോയി. അതുപോലെ വനത്തിൽ പാടുന്ന മുനിമാർക്ക് രാക്ഷസന്മാരുടെ ഉപദ്രവം സമീകരിക്കേണ്ടിവന്ന പരിശുദ്ധനായവനെ, ത്യാഗരാജന്റെ ഭാഗ്യമേ! ശ്രീരാമ!

വിധിച്ചതു അനുഭവിക്കും എന്നു സാരം. ലഭിച്ചതുകൂടി അനുഭവിക്കുന്ന മെങ്കിൽ ഈശ്വരാനുഗ്രഹം എന്നാണു 'കളലനേർച്ചിനി' (ഭീപകം) എന്ന കീർത്തിനത്തിലെ ആശയം.

134

മദ്ധ്യമഘട്ടി-ശ്ലോകം

- പ. രാമകഥാ സുധാ രസപാനമൊക
രാജ്യമു ചേസുനേ (ര)
- അ. ഭാമാമണി ജാനകി സൗമിത്രി
ഭേതാദല തോ ഭൂമി വെലയു ശ്രീ (ര)
- ച. ധന്മാദ്യവില ഫലഭമേ മനസാ
ധൈര്യാനന്ദസൗഖ്യനികേതനമേ
കഞ്ചസജലനാബ്ധീനാവമേ
കലിഹരമേ ത്യാഗരാജവിനയഗു (ര)

രാമകഥാസുധാരസപാനമു-രാമകഥയാകുന്ന സുധാരസത്തിന്റെ പാനം; രാജ്യമു-ഭരണസ്വാമ്യമെന്നു; ചേസുനേ (ചേസുനേ) തരുണ; ഭാമാമണി-ജാനകി, സൗമിത്രി; ഭേതാദല-സംഗ്രാമമെന്നായ സീത ലക്ഷ്മണൻ രേതൻ മുതലായവരോടു; ഭൂമി വെലയു-ഭൂമിയിൽ വിളങ്ങുന്ന; (ശ്രീരാമകഥ) ധന്മാദ്യവിലഫലഭമ-ധന്മാദികളായ പുരുഷാർത്ഥങ്ങളെ അതു കൊടുക്കുന്നു; മനസാ-മനസ്സു! ധൈര്യമനസ്സുവ്യതികേതനമേ-ധൈര്യം ആനന്ദം, സൗഖ്യം എന്നിവയുടെ ഉറവിടമാണു്; കഞ്ചസജലനാബ്ധി-കഞ്ചസയാകുന്ന സമുദ്രം; നാപഭമ-തോണി; കലിഹരമേ-കലിന്ദാധയെ ഹരിക്കുന്നതു്, ഇല്ലാതാക്കുന്നതു്; ത്യാഗരാജവിനയഗു-ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെടുന്നവനായ.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു് അന്വയിക്കണം.

സംഗ്രാമമെന്നായ സീതാദേവി, ലക്ഷ്മണൻ രേതൻ മുതലായവരോടു കൂടി ഈ ലോകത്തിൽ വിളങ്ങുന്ന ശ്രീരാമന്റെ കഥയാകുന്ന അമൃതത്തെ പാനം ചെയ്യുന്നതു് ഒരു സാമ്രാജ്യത്തെ അന്നെ തരുന്നു. ധന്മാർത്ഥകാമമോക്ഷങ്ങൾ സാധിപ്പാൻ അതു മതി. ധൈര്യം ആനന്ദം സൗഖ്യം എന്നിവയുടെ ഉറവിടമാണതു്. സംസാരസാഗരം കടപ്പാൻ ആ തോണിയാണതു്. കലിന്ദാധ ഇല്ലാതാക്കുകയും ചെയ്യും. ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെടുന്ന (രാമകഥ-)

135

ഹരികാളോജി-രൂപകം

- പ. രാമ! നന്ന ബ്രാവരാ വേമകോ ലോകാഭി (ര)
- അ. ചിമലോ ബ്രഹ്മലോ
ശിവകേശവാദലലോ
പ്രേമമീര മെലഗുചുണ്ഡേ
ബിരുദവഹിബിന സീതാ (ര)

പ. മെപ്പലകൈ കന്നതാവു
നല്ലബഡക വിറവീഗി
തപ്പ പനലു ലേകയുണ്ഡ
ത്യാഗരാജവിനത! സീതാ

(രാ)

രാമ! നന്ന-എന്നെ; ബ്രഹ്മാവ-രക്ഷിക്കുവാൻ; രാ-(സംബോധന),
വേയകൊ-പരുകയില്ല; ലോകാദി (രാമ)-ലോകത്തെ കേൾപ്പിക്കുന്ന സന്ദ
ര്യമുള്ളവനെ; ചിമലേ-ഉറവിടം; ബ്ഹ്മമലോ-ബ്ഹ്മമലോദയവനിലും;
ശിവകേശവാദലോ-ശിവൻ വിഷ്ണു മുതലായവരിലും; പ്രേമമീന-കാരുണ്യ
ത്തോടെ; മലഗുപ്ത-വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നു; ബിരുദവനിഞ്ചിന-കീർത്തി
മുദ്രാധരിക്കുന്നു; സീതാ (രാമ-മെപ്പലകൈ-പ്രകൃതിയെ വേണ്ടി; കന്നതാവു-
കണ്ടെത്തു്) (ക്കൈ); നല്ലബഡക-കടവാണ്ണാതെ; വിറവീഗി-ഗദ്യോടെ;
തപ്പ പനലു-ദൃഷ്ടക്കർമ്മങ്ങൾ; ലേകയുണ്ഡ-കൂടാതെ (ചെയ്യാതെ) ഇരിക്കുന്ന
ത്യാഗരാജനെ; സീത (രാമ -

പല്ലവിയും അന്ധപല്ലവിയും ചേർത്തു് അന്ധയിക്കുക.

എന്നു മുതൽ ബ്ഹ്മമലോദയവരെള്ള ജീവജാലങ്ങളിലും ശിവൻ, വിഷ്ണു
മുതലായ ഇരശ്ചരന്മാരിലും കൗണ്ഠേയോടെ വ്യാപിച്ചു വിലസുന്നവനെ ബിരുദ
ള്ള നിന്തിരുപടി ലോകാദിരാമനായും എന്നെ രക്ഷിക്കാൻ വരാതിരി
ക്കുമോ? ചേരീനുവേണ്ടി അന്തരാത്മവരോടും കടവാണ്ണാതെയും ഗദ്യീഷ്ഠനായി
ദൃഷ്ടക്കർമ്മം ചെയ്യുതെയും ഇരിക്കുന്ന ഈ ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ട
സീതാ രാമ!

“ആ ബ്രഹ്മാദി പിപീലിക്കാത്ത തന്മയ
പ്രേതാ ജഗത് സാക്ഷിണി”

എന്ന വാക്യം സ്മരിക്കുക.

136

ഇന്ദ്രസനി-ആദി

പ. രാമ നിന്നെ നമ്മിനാൻ നിജമുഗ സീതാ (രാ)
അ. കാമജനക! കമനീയവദന! നന്ദ
കാവവേ കാരുണ്യജലധേ (രാ)
പ. രാജരാജവന്ദിത! ഭൂജനായക!
സുരസമാജ ശ്രീകര! ത്യാഗ-
രാജ മാനസ സരോജകസ്മര ദിനരാജ!
പദ തിരഥരാജതന്യ! ശ്രീ (രാ)

രാമ! നിന്നെ-നിന്നെ. നമ്മിനാൻ-വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നു; നിജമുഗ-
നേരായും; സീതാരാമ! കാമജനക-കാമദേവന്റെ പിതാവേ! അഴകായ മുഖ
മുള്ളവനെ; നന്ദ-എന്നെ; കാവവേ-രക്ഷിച്ചാലും; കാരുണ്യജലധേ-കാരുണ്യ

ക്കുമ്പോൾ; രാജരാജവന്ദിത—കണ്ഠഭരണത്തിൽ വന്ദിക്കപ്പെട്ടവനേ! സീതാപത്മ; സുര
സമാജ—ദേവന്മാരുടെ കൂട്ടത്തോടു കൂടിയവൻ; ശ്രീകരം—മംഗളത്തെ ചെയ്യുന്നവൻ;
ത്യാഗരാജ മാനസ സമാജ കന്യാദാസിനരാജ—ത്യാഗരാജന്റെ മനസ്സാകുന്ന താമരയ്ക്കു
സുര്യനായവൻ—ത്യാഗരാജന്റെ മനസ്സിനെ സാരമായിപ്പിക്കുന്നവൻ—ചക്രം തി
രമരാജനയൻ—ഭരണപുത്രൻ—(പ്രശ്നം സംബോധന.)

മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ ഒട്ടവിലത്തേതാണിത്.

137

കേരളം—ആദി

- ച. രാമാ നീ പൈ തനക പ്രേമബോധ സീതാ (രം)
- അ. താമരസനയനീ നീ ദേവമാ രായഗാനി (രം)
- ച. ഭോഗാനഭവമുലന്ദു
ബാഗുഗ ബുദ്ധി നീയന്ദു
ത്യാഗരാജനി ഹൃദയമന്ദു
വാഗീശാനന്ദമന്ദു (രം)

രാമാ, നീ പൈ—നീക്കൽ; തനക—എനിക്കുള്ള; പ്രേമബോധ—കേംതി
ഇല്ലാതാവല്ല; സീതാ (രാമ) താമരസനയന—താമരക്കണ്ണി; നീദ—നീന്റെ,
ഹൃദം—ഹൃദയം; രായഗാനി—മറിയം. അതിങ്ങമുള്ള; ഭോഗാനഭവമുലന്ദു—സു
ഖങ്ങൾ അനുഭവിക്കുമ്പോഴും; ബാഗുഗ—നല്ലപ്പൂവും; ബുദ്ധിനീയന്ദു—മനസ്സ്
നിന്നിൽത്തന്നെ ഇരിക്കും; ത്യാഗരാജനി ഹൃദയമന്ദു—ത്യാഗരാജന്റെ ഹൃദയ
ത്തിൽ; വാഗീശാനന്ദമന്ദു—ബോധാനന്ദം; മന്ദു—കൊടുക്കുന്നു.

പല്ലവിയും അപല്ലവിയും ചേർത്തു് അന്വയിക്കണം.

താമരക്കണ്ണനായ സീതാരാമ! നീന്റെ മനസ്സ് എന്താണാവോ, എന്താ
യൊരു നിന്നിലുള്ള എന്റെ പ്രേമം രാിക്കലും കാര്യമായില്ല. ലൗകികസുഖങ്ങൾ
അനുഭവിക്കുമ്പോൾ കൂടി ഏന്റെ ചിത്തം നിന്നിൽത്തന്നെ ഉറപ്പിരിക്കും. ഈ
ത്യാഗരാജന്റെ ഹൃദയത്തിൽ തന്മൂലം ബ്രഹ്മാനന്ദം നിറയുന്നു.

സാധാരണയായി ആധിപത്യധികാര ഉണ്ടാകുമ്പോഴാണ് മനുഷ്യൻ
ഈശ്വരത്വമരണ. ചെയ്യുന്നത്. ഭോഗസുഖങ്ങൾ അനുഭവിക്കുമ്പോൾകൂടി രാമ
കേംതിയിൽ മുഴുകിയരിക്കുകയാണു സ്വാധീകാര സദ്ഗുരു താനുപ്രാപ്യല്ല
പാഞ്ഞുതന്നെ സ്വപക്ഷം. അദ്വൈതത്തെ കരുതാലത്തും സുഖാനുഭവത്തിൽ
ആസ്കതിയുണ്ടായിരുന്നില്ല.

മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ ഒട്ടവിലത്തേതാണിതിൽ ചേർത്തത്.

138

ഖരഹരപ്രിയ—ഭോഗാദി

- ച. രാമാനീയെഡ പ്രേമരഹിതലക
നാമരചി തെലുസുനാ? ഒ സീതാ (രം)

അ. കാമിനി വേസധാരികി സംഭാഷിനയത
ലേമൈന ലൈസുനാ യാരിതി സീതാ (രാ)

ച. തനസൗഖ്യമൂതാ നെറുകയൊരുലക
തഗ്ര ബോധന സുഖമോ?
ഘനമഗ്രപുലി ഗോരൂപമൈതേ
ത്യാഗരാജന്ത! ശിശുവുപാല കലഗുനാ (രാ)

രാമ! നീയെഡ-നിനീൽ; ലോകരഹിതലക-ഭക്തിയില്ലാത്തവർക്ക്, നാമരൂപി-രാമനാമത്തിന്റെ ആസ്വാദ്യത; തെലുസുനാ-അറിയുമോ; ഒമന സാ-അല്ലയോ മനസ്സേ; കാമിനി വേസധാരികി-സ്രീവേഷം ധരിച്ച രോഹകു; സാദ്ധാ-പതിവ്രത; നവമല-നവപടി; ഏകമന തെലുസുനാ-അൽപ്പമെങ്കിലും അറിയുമോ; ആരിതി-ആശുപാല; സീതാ (രാമ!) തനസൗഖ്യമൂതന്റെ സൗഖ്യം; താനെറുക-തനതരാഗറിയാതെ; യൊരുലക-അന്യന്മാർക്ക്; തഗ്രബോധന-സദൃപഭേദം ചെയ്തുക; സുഖമാ-സുഖമാണോ; ഘനമഗ്ര-യേകരമായ; പുലി-നരി; ഗോരൂപമൈതേ-പശുവിന്റെ രൂപം അണിഞ്ഞാൽ; ത്യാഗരാജന്ത! ശിശുവു-ശിശുവിന്; പാല-പാലം; കലഗുനാ-കൊടുക്കുമോ

അല്ലയോ സീതാരാമ! നിനീൽ ലോകം (ഭക്തി) ഇല്ലാത്തവർക്ക് നാമരൂപി-അനാമിന്റെ സ്വാദ് അറിയുമോ? (ഇല്ല). വേഷവേഷം കെട്ടിയ പുരുഷൻ പതിവ്രതാധർമ്മം അല്ലെങ്കിലും അറിയുമോ? തന്റെ സുഖം എന്താണെന്നറിയാതെ (സ്വാന്തര്യമില്ലാതെ) അന്യരും ഉപദേശിച്ചിട്ടുള്ളവർ? യേകരനായ പുലി പശുവിന്റെ രൂപം ധരിച്ചാൽ (അതിനു) കട്ടിക്ക് പാലം കൊടുക്കാൻ കഴിയുമോ? (ഇല്ല)

ഭക്തിയോടും അന്യപിന്ത കൂടാതെയും നാമസങ്കീർത്തനം ചെയ്താൽ മാത്രമേ ഫലമുള്ളൂ എന്നാണ് ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ സാരം.

പാഠഭേദം:-അനുപല്ലവി രണ്ടാമത്തെ വരിയിൽ യാരിതി എന്നിടത്തു രീതി എന്നു മാത്രമായും കാണുന്നുണ്ട്.

139

ഖരഹരപ്രിയ-രൂപകം

പ. രാമ! നീ സമാനമെവത
രഘുവംശോലാരക! (രാ)

അ. ഭാരാ മരുവന്യ മൊലക
ഭക്തിയന പഞ്ചരമുജലക (രാ)

ച. പലകുപലക ലകതേരന
ലോലക മാലോഡു സോഭ
രുലഗല ഹരി ത്യാഗരാജ
കലവിഭൂഷ! ഉദസുഭാഷ! (രാ)

ഭാമ-അല്ലയോ രാമ: നീ-നീന്റെ; സക്കനേ-തുല്യൻ, സന്ദർ; ഏവൻ-ആർ; രാഘവംശോദ്ധാരക-രാഘവംശത്തിന്റെ മഹാപുരുഷനെ ഉയർത്തിയവനെ; ഭാമ-സീത (ഇവിടെ സീത); മരുവന്യ-മരക്കൊഴുത്തു; (സുഗന്ധമുള്ള ഒരു ചെടി); മോലക-തയ്യ; ഭക്തിയനുപണ്ണമു-കേതിയാകുന്ന കിളിക്കുഴ്; ജിലക (ചിലക)-തത്ത; പലക പലകലക-ഓരോരോ വാക്കിനും; തേനെ ലോലക-തേനോലിക്കുന്നതു് (തേനെലു+ഉലക); മാടലാഡ-സംസാരിക്കുന്ന; സോദരലഗല-അനുജന്മാരുള്ള; ഹരി-വിഷ്ണു; ശ്രീരാമൻ; ത്യാഗരാജ കലവിഭൂഷ-ത്യാഗരാജന്റെ കടുംബത്തിനു ഭൂഷണമായവൻ (സംബോധന); ഉദസോഷ-വാക്യമായുള്ളവനെ!

അല്ലയോ രാമ! രാഘവംശത്തിന്റെ മഹാപുരുഷം ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചവനെ! നിനക്കു തുല്യനായി ആരുണ്ട്? (ആരുമില്ലതന്നെ). സീത മരുവിൻകൊഴുത്തു പോലെ (കൃശഗാത്രവും പരിമളവും) ഉള്ളവരും; നീന്റെ ഭക്തിയാകുന്ന കൂട്ടിൽ വസിക്കുന്ന തത്ത; നീന്റെ സഹോദരന്മാർ ഓരോ വാക്കും മധുരമായി സംസാരിക്കുന്നവർ! അല്ലയോ ഹരേ! ത്യാഗരാജന്റെ കലത്തിനു ഭൂഷണമായവനേ (കലപ്പെടേമോ) സമ്യവാക്കായവനെ! (നിനക്കു തുല്യനായി) ആരുണ്ട്?)

അനുപല്ലവി ഇങ്ങനെയും വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നു: മരുവി കൊഴുത്തുപോലെയിരിക്കുന്ന സീതയുടെ കേതിയാകുന്ന കൂട്ടിലിരിക്കുന്നവനെ!

140

സാവേരി-ആദി

- പ. രാമബാണത്രാണശതൃ
മേമനി പൊഗഡുറ്റാ ഓ മനസാ (രാ)
- അ. ഭാമകാസ പഡു രാവണമുല
ബലമുല നേലഗുല ജേയ (രാ)
- ച. തമ്മുഡു ബഡലിന വേള സുരരിപു
തെമ്മനി ചക്കരെ ബഞ്ചിയഗ ഗനി
ലെമ്മനു ചുനു ഇന്ദ്രാരി ബലംകസമ
യമ്മനി ലേവഗാ
സമ്മതിതോ നിലബഡി കോദണ്ഡപു
ജ്യാലോഷമു ലഗ്നല ജേസീതാ
നെമ്മദി ഗല തോഡുന ജുചെന്ദരാ
നിജമൈന ത്യാഗരാജനുഡഗു (രാ)

രാമബാണത്രാണശതൃ-രാമബാണത്തിനു രക്ഷിക്കുവാനുള്ള ശക്തിയെ; ഏാനി-എങ്ങനെ; പൊഗഡുറ്റാ-പുകഴ്ത്തും; ഓ മനസാ-അല്ലയോ മനസ്സേ! ശതൃത്തിനു ശരിയായ അത്ഥം ഉൾക്കൊള്ളുക; പാശം-എന്നൊക്കെയാണ്. ഇവിടെ ശക്തി! എന്നു ധരിക്കണം. ഭാമ സീത; ഭാമക-സീതയിൽ, സീത മേൽ; ആസപഡു-ആശുവച്ചു, രാവണ-രാവണന്റെ; മുലബലമുല-മുലബലങ്ങളെ; (സൈന്യത്തെ) നേലഗുലചെയ്യ-ഉന്മൂലനാശം ചെയ്യ. തമ്മുഡു-അനുജൻ (ലക്ഷ്മണൻ); ബഡലിനവേള-തളന്ന സമയം; സുരരിപു-രാവണൻ; തെമ്മനി-കൊണ്ടുവരുക; ചക്കരെ-ശരിക്കര; ബഞ്ചിയഗ-വിതരണം ചെയ്യുന്നതു;

ഗനി-കുണ്ട; ലെമ്മനുചുരു-എഴുന്നേല്പിൻ എന്നു; ഇരോരി-ഇരളിത്തു; പലക്ക-
പറഞ്ഞപ്പോൾ; സമയമനി-ഇതുതന്നെ അവസരമെന്നു; ലേവഗാ-എഴുന്നേറ്റു;
സമ്മതിതോ-സ്വേച്ഛയായ; നിലബഡി-എഴുന്നേറ്റുനിന്നു; കോണ്ഡപ-കോണ്ഡ
മെന്നു വിളിപ്പിൻ; ജ്യോലോഷമു ലശനു ജേസി-ഞാണൊലിയുടെ ശബ്ദം
മുഴക്കി; താ-താൻ; രാമൻ; നെമ്മടിഗല-സ്വബോധം വന്നിട്ടുള്ള; തോഡുന-
അനുജനെ; ജുചേരരാ-നോക്കി; നിജമൈന-വാസ്തവത്തിൽ; ത്യാഗരാജനുവൃഡ
ഗു-ത്യാഗരാജൻ തൊഴുന്നവനായ

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു് അന്ധയിക്കണം.

അല്ലയോ മനസ്സേ, സീതാദേവിയെ ദർശനം ഉണ്ടായിരുന്ന രാവ
ണന്റെ സേനകളെ ഉന്മൂലനാശം ചെയ്തു രാമബാണശക്തി എങ്ങനെ
പുകഴ്ത്തും! (രാമരാവണയുദ്ധത്തിൽ) അനുജനായ ലക്ഷ്മണൻ മോഹാലസ്യ
പ്പെട്ടു വീണപ്പോൾ രാവണൻ (സന്തോഷാധിക്യം കൊണ്ടു്) ശർക്കര (ഭടന്മാർക്കു്)
വിതരണം ചെയ്യുന്നതുകണ്ടു് ഇരളിത്തു (തന്റെ അന്ധതയെക്കുറിച്ചു്) 'എഴുന്നേ
ല്പിൻ' എന്നു കല്പിച്ചു അവർ ഇതേസമയം എന്നു കരുതി പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ
ശ്രീരാമൻ സ്വേച്ഛയാ എഴുന്നേറ്റു നിന്നു തന്റെ കേരണ്ഡത്തിന്റെ ഞാണൊ
ലി മുഴക്കിയപ്പോൾ അനുജൻ (ലക്ഷ്മണൻ) ആലസ്യം തീർന്നെഴുന്നേറ്റു
കണ്ടു. ത്യാഗരാജൻ വണങ്ങുന്നവനായ രാമന്റെ (ബ്രഹ്മണത്തിന്റെ)

യുദ്ധത്തിൽ ഇരളിത്തു പ്രയോഗിച്ച നാഗപാശത്താൽ രാമലക്ഷ്മ
ണന്മാർ മോഹാലസ്യം കൊണ്ടു് ചോർക്കളത്തിൽ വീണു ശ്രീരാമസ്വാമിയു
ടെ തളർച്ച വേഗം തീർന്നു. അവശനായിക്കു കടന്ന അനുജനെക്കണ്ടു് രാവണൻ
മനുഷ്യനെപ്പോലെ വിലപിച്ചു ഇതാണു സന്ദർഭം.

രാവണൻ രാക്ഷസന്മാർക്കു ശക്തപിതാണം ചെയ്തതായി രാമായണ
ത്തിൽ കാണുന്നില്ല.

141

ശുദ്ധബകാള-ആദി

- പ. രാമഭക്തി സാമ്രാജ്യ
മേമാനവുല കണ്ണേനോ മനസാ (ര)
- അ. ആമാനവുല സന്ദർശനം
മത്യന്ത ബ്രഹ്മാനന്ദമേ (ര)
- ച. ഈ ലാഗനി വിവരിമ്പ ലേന
ചാലാ സ്വാന്ദവ വേദ്യമേ
ലീലാസൃഷ്ട ജഗത്രയമനേ
കോലല ത്യാഗരാജനുവൃഡ (ര)

രാമഭക്തിസാമ്രാജ്യം-രാമഭക്തിയാകുന്ന സാമ്രാജ്യം; ഏമാനവുലക-
ഏതൊരുവനും; അബ്ബനോ-ലഭിച്ചിരിക്കുന്നു, പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നു; മനസാ
(സംബോധന) ആമാനവുല-ആ മനുഷ്യരുടെ; സന്ദർശനം-സന്ദർശനം(സംസർപ്പം);
അത്യന്തബ്രഹ്മ-മാനന്ദമേ-അത്യന്ത ബ്രഹ്മാനന്ദമാകുന്നു; ഈ ലാഗനി-ഇപ്രകാരം;

വിവരിമ്പലേന-വിവരിക്കുവാൻ സാധ്യമല്ല; ചാലാ-എറെയും; സ്വാന്തവ വേദ്യമേ-സ്വാന്തവേ. കൊണ്ടു അറിയേണ്ടതു; ലീലാസൃഷ്ടജഗത്രയമനേ-ലീലയായി സൃഷ്ടിച്ചു മുൻ ലോകങ്ങളെന്ന; കോലാഹല-കോലാഹലം; തൃഗരാജ നരൂഡഗു-തൃഗരാജനാൽ നമസ്കരിക്കപ്പെടുന്നവനായ.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചരണത്തിന്റെ ആദ്യഭാഗവും ചേർത്തു അന്ധയിക്കണം.

വിവരിക്കുക സാധ്യമല്ലാത്തതും സ്വാന്തവേ കൊണ്ടു മാത്രം അറിയപ്പെടുന്നതുമായ ബ്രഹ്മാന്നന്ദം രാമഭക്തിയെന്നു സാഗ്രാജ്യം ലഭിച്ചവന്റെ ദർശനമാത്രം കൊണ്ടു സദ്ധിക്കുന്നു. മുൻ ലോകങ്ങളെന്ന കോലാഹലത്തെ ലീലയായി സൃഷ്ടിച്ചവൻ. തൃഗരാജനാൽ (ശിവനാൽ എന്നും) പൂജിക്കപ്പെടുന്നവനായ (ര.മന്റെ ഭക്തി)-

മുൻലോകങ്ങൾ ഭൂമി, സ്വർഗ്ഗം, പാതാളം എന്നും, ഭൂ, ഭൂവഃ, സ്വഃ എന്നും പറയാം.

142

ദർബാർ-ചാപ

- പ. രാമാഭിരാമ! രമണീയനാമ!
സാമജരിപു ഭീമ! സാകേതരാമ! (ര)
- ച. നീകേദയബുട്ടി നീവബ്രാവവലെ
രാകേന്ദുമവ! ത്യാഗരാജരക്ഷക! ശ്രീ (ര)

രാമ! അഭിരാമ-മനോഹര! രമണീയനാമ-മനോഹരമായ പേരോടുകൂടി യവനേ! സാമജരിപുഭീമ-സിംഹാത്തപ്പോലെ വലിയ രൂപമുള്ളവനേ! (പരാക്രമമുള്ളവനേ എന്നും) നീകേ-നിനക്ക; ദയബുട്ടി-ദയയുണ്ടായി; നീമു-നിനനെ; ബ്രാവവലെ-രക്ഷിക്കണം; രാകേന്ദുമവ-പൂർണ്ണരൂപമുള്ളവനെ ശോഭിക്കുന്ന മുഖമുള്ളവനേ; ത്യാഗരാജരക്ഷക-ത്യാഗരാജന്റെ രക്ഷകർത്താവേ! ശ്രീ (രാമാഭിരാമ!)

ഭിദ്യന്തമ സങ്കീർത്തനങ്ങളിലൊന്നായ ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ മുദ്രാചരണം ഐത്ര്യമേ കല്പേരിക്കു പാടാമുള്ളു. ത്യാഗരാജവരദ എന്നു പാഠഭേദം.

143

അസാവേരി-ഭേശാഭി

- പ. രാരാ! മായണ്ടിദാക രഘു
വീര! സുകുമാര! ത്രൊക്കേദര (ര)
- അ. രാരാ! ദശരഥകുമാരാ! നന്നേലു
കോരാരാ താളലേരാരാ രാമ (ര)

പ. ദിക്കു നീവനു ചിലിസി നന്നു ബ്രാവ
 ഗ്രക്കന രാവു കരുണൻ നീചേ
 ജിക്കിയുന്ന ഒല്ലെ മാതുരായിക
 ശ്രീ ത്യാഗരാജനി ഭാഗ്യമാ

(ര)

രാവ-വന്നാലും; മായഞ്ചിദാക-ങ്ങളുടെ വീട്ടിലേക്കു; രാല'വീര
 സുകമാരി ഖൊക്കേരോ. ഞാൻ വന്നെത്തേ, നമസ്കരിക്കുന്നു; രാവാ ദശാമ
 കമാരി നന്ന-എന്നെ; ഏലുകോര-സപീകരിച്ചാലും! താള- (താള-സഹി
 ക്കെ) സഹിച്ചുകൂടാ; ദിക്ക-ഗതി; നീമനുച- (നീമു + മനുച) നീതന്നെയെന്നു;
 ചിലിസി-അറിഞ്ഞു; നന്ന-എന്നെ; ബ്രാവ-രക്ഷിക്കാൻ; ഗ്രക്കന-ഉടനെ;
 രാവു-വരുന്നില്ല; കരുണൻ-കാരണത്തോടുകൂടെ; നീചേ-നീന്റെ കയ്യിൽ;
 ജിക്കിയുന്ന-പിടിപെട്ടതു; എല്ലാ-എല്ലാം; മാതുരാ-മാതൃഭാഷ; ഇക-ഇപ്പോൾ;
 ശ്രീത്യാഗരാജനി-ശ്രീത്യാഗരാജന്റെ ഭാഗ്യമാ-ഭാഗ്യമായവനെ!

അല്ലയോ രാല'വീര! സന്ദരസായവനെ! എന്റെ മാതൃഭാഷയെ ഏഴു
 നുള്ളിയാലും. (ഞാൻ നിന്നെ) നമസ്കരിക്കുന്നു. ദശാമപുത്ര! എന്നെ ഏറ്റ
 കൊണ്ടാലും. ഇനി ഞാൻ പൊറുക്കുകയില്ല അങ്ങനെയെന്നു എന്നിക്കു ഗതി എന്ന
 റിഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന എന്ന കരുണയോടെ രക്ഷിക്കുവാൻ എന്തുകൊണ്ടു വേഗ
 ത്തിൽ വരാതിരിക്കുന്നു? നിന്റെ കയ്യിൽ ഞാൻ പിടിപെട്ടതല്ലെ. ഇപ്പോൾ
 മാനുഷോയോ? ത്യാഗരാജന്റെ ഭാഗ്യമേ!

മുൻപറഞ്ഞതിൽ ഒട്ടവിലത്തേതാണ് പേർത്തതു. ഇതു പ്രസ്താവിക്കേ
 വിജയത്തിൽ നിന്നാണ്.

I44

അസാവേരി-ആദി

- പ. ലേകനാ നിന്നു ജൂട്ടുകൊന്നാരു?
 ഏകഹൃദയമല്ലെ നിത്യാനന്ദമു (ലേ)
- അ. ശ്രീകര! കരുണാസാഗര! നിരുപമ!
 ചിന്തയ! ശ്രീതചിന്താമണി! നീയെഡ (ലേ)
- പ. 1 സന്ദര്യമുലലോ സുഖമുസീതമ്മക
 സുമിത്രികിഗന്തല ജാഡലോ സുഖമു (ലേ)
- പ. 2 ചരണയുഗമനന്ദ സുഖമാഞ്ജനേയനികീ
 വരഗുണത്യാഗരാജ വരദാനന്ദമു (ലേ)

ലേകനാ-ഇല്ലെങ്കിൽ, ഇല്ലാതിരുന്നാൽ; നിന്ന-നിന്നെ; ജൂട്ടുകൊ
 ന്നാരു-പുറയിരിക്കാമാ; ഏകഹൃദയമല്ലെ-അന്യചിന്തകളാതെ; നിത്യാ
 നന്ദമു-നിത്യാനന്ദത്തോടും; ശ്രീകര-ഐശ്വര്യം തരുന്നവൻ; കരുണാസാഗര-
 കരുണയുടെ കടലേ! നിരുപമ-സാമ്യമായ! അതമില്ലാത്തവൻ; ചിന്തയ-
 ചിന്താശ്രവ! ശ്രീതചിന്താമണി-ആശ്രിതനായ ആഗ്രഹങ്ങളെ നൽകുന്നവൻ;
 നീയെഡ-നിന്നിൽ; സന്ദര്യമുലലോ-സന്ദര്യങ്ങളിൽ; സുഖമു-സുഖം;
 സീതമ്മക-സീതാദേവിക്കു; സുമിത്രികി-ലക്ഷ്മണൻ; ഗന്തല (കന്തല) ജാ
 ഡല-കണ്ണിന്റെ ഇളക്കങ്ങൾ; കണ്ടുകൊണ്ടുള്ള സംജ്ഞകൾ; സുഖമു, ചരണയുഗ

മുനന്ദു-കാലിണകളിൽ; സുഖം; ആഞ്ജനേയനികി-ഹന്തമാന; വരഗുണി-സമഗ്രങ്ങളുടെ ഇരിപ്പിടമേ! ത്യാഗരാജവരദാനന്ദ-ത്യാഗരാജൻ വരങ്ങളെത്തു നവനേ!

(നിന്നിൽ) നിരന്തരമായ ആനന്ദാനുഭൂതി ഇല്ലാതിരുന്നെങ്കിൽ മറ്റു യാതൊരു വിചാരവും കൂടാതെ നിന്നെ ചുറ്റിപ്പറ്റി കൂടുമോ? ശ്രീകര! കരുണക്കടലേ? നിരപഥ! ചിന്തയി! ആശ്രിതരുടെ (അഭീഷ്ടങ്ങൾ സാധിപ്പിക്കുന്ന) ചിന്താമണി രത്നമേ! നിന്റെ സൗന്ദര്യം കണ്ടാനന്ദിക്കുന്നു സിതാദേവി. നിന്റെ കൺപലനങ്ങൾ നോക്കി ലക്ഷ്മണൻ സുഖമനുഭവിക്കുന്നു. (ജ്യേഷ്ടന്റെ ഇംഗിതവും ആലത്തയും കണ്ണിന്റെ ഇളക്കംകൊണ്ടു ലക്ഷ്മണൻ മനസ്സിലാക്കി വേണ്ടതു ചെയ്തു കൃതാർത്ഥനാവുന്നു എന്നതും.) ഹന്തമാനാകട്ടെ നിന്റെ കാലടികളിലാണു പ്രേമമുള്ളതു! ഗുണനിയമം! ത്യാഗരാജൻ വരങ്ങളെത്തുന്നവനേ!

ഇവരെപ്പോലെ നിന്നെ സ്തരിച്ചു. സ്തുതിച്ചു. ഞാനും. ആനന്ദമനുഭവിക്കുന്നു എന്നാണ് സാമികളുടെ ആശയം.

പാഠഭേദം:-ലേകയം

145

വജ്രശ്രീ_ആദി

- പ. വരനാരദ! നാരായണ സ്തമരണാനന്ദാനന്ദവേദഗല (വ)
- അ. ശരദീന്ദ്രനിരോപലനാനന്ദ സാരമുഗാൻ ബ്രഹ്മവിക (വ)
- ച. സകലലോകമുലക സത്ഗുരുധനച്ച സദാനേ നതഡനച്ച ഹരിയു പ്രകടസ്വഗ കീർത്തിനോസംഗേ നേ ഓവുക ത്യാഗരാജനത! (വ)

വരനാരദ-ശ്രേഷ്ഠനായ നാരദ! നാരായണസ്തമരണാനന്ദാനന്ദവേദഗല-ശ്രീ നാരായണ സ്തമരണം കൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ആനന്ദത്തിന്റെ അനുഭൂതിയുള്ളവനേ! ശരദീന്ദ്രനിരോപലനം കാലത്തെ ചന്ദ്രന്റെ കാന്തിയുള്ള അപലന-ഭേദം; അനന്ദം-പരിശുദ്ധമായ; സാരമുഗാൻ-തത്ത്വപാദേശം ചെയ്തു, ബ്രഹ്മ-രക്ഷിച്ചു; ഇക-ഇപ്പോൾ തന്നെ, സകലലോകമുലക-സകലലോകങ്ങൾക്കും, സത്ഗുരുധനച്ച-സത്ഗുരുവാണെന്നും; സദാ-നേന-ഞാൻ, അതഡനച്ച-അവനെ ന്നും, ഹരിയു-വിഷ്ണു, (കൃഷ്ണൻ). പ്രകടസ്വഗ-പ്രത്യക്ഷമായി, കീർത്തി, സംഗ്രഹം-കൊടുത്തു, ഓവുക-ശ്രീകര! ത്യാഗരാജനത!

മഹാനായ നാരദമനേ! നാരായണ സ്തമരണാനന്ദാനന്ദവേദമുള്ളവനേ! ചന്ദ്രന്റെ ദേഹകാന്തിയുള്ളവനേ! നിഷ്കളങ്കമായവനേ! തത്ത്വപാദേശം ചെയ്തു എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും ഇന്ദ്രതന്നെ. എല്ലാലോകങ്ങൾക്കും സത്ഗുരുവെന്നും 'ഞാനാണ് അവൻ' എന്നും ഭഗവാൻ പരസ്യമായി അങ്ങയെ പുകഴ്ത്തി കീർത്തി പരത്തിയല്ലോ. ശ്രീഭക്ത ചെയ്യുന്നവനേ! ത്യാഗരാജനത! വന്ദിക്കപ്പെട്ടവനേ!

"ഭവർഷിണം ച നാരദ:" എന്നു ഭഗവദ്ഗീത.

146

പത്തുവരാളി-ആദി

- പ. വാഡേരം ദൈവമു മനസാ (വം)
- അ. ആഡിന മാടലു തപ്പഡന്നച്ചൻ
ആ ചന്ദ്രാർക്കുഗ കീർത്തിഗലിഗിന (വം)
- ച. ധാതുവീനതുഡൈന ത്യാഗരാജനി
ചേതിപ്പുജലന്ദി ബാഗുഗ പ്ര
ഭ്യോതനാനയ മനനു ജനിഞ്ചി
സീതാപതിയനി പേരുഗലിഗിന (വം)

വാഡേരം-അവർതന്നെ, ദൈവമു-ദൈവം. പരമാത്മാവു, ആഡിന-പറഞ്ഞിട്ടുള്ള, മാടലു-വാർത്തകൾ, വാക്കു, തപ്പഡ-മാറ്റം (ലഘിക്കാത്ത) വൻ, അനച്ചൻ എന്നു, ആചന്ദ്രാർക്കുഗ-എല്ലാ കാലത്തും, കീർത്തിഗലിഗിന-കീർത്തിയുള്ള; ധാതു-ബ്രഹ്മാവും, വീനതുഡൈന-നമസ്കരിക്കുന്നു, ത്യാഗരാജനി-ചേതഃശിവന്റെ കൈകളാൽ, പുജലന്ദി-പൂജിക്കപ്പെട്ട, ബാഗുഗ-നല്ലവണ്ണം, പ്രഭ്യോതനാനയ മനനു-സൂര്യവംശത്തിൽ, ജനിഞ്ചി-ജനിച്ചു, സീതാപതിയനി-സീതാപതിയെന്ന, പേരു ഗലിഗിന-പേരുള്ള-

അല്ലയോ മനസ്സേ, അവൻ തന്നെ ദൈവം. പറഞ്ഞ (കൊടുത്ത) വാക്കിനെ തെറ്റിക്കാത്തവൻ എന്ന കീർത്തി സൂര്യചന്ദ്രന്മാർ ഉള്ള കാലത്തോളം ഉള്ള (അവർതന്നെ ദൈവം.) ബ്രഹ്മാവും വന്നുണ്ടെന്ന ത്യാഗരാജനാൽ (ശിവനാൽ) ചെയ്യപ്പെടുന്ന പൂജയെ നല്ലവണ്ണം സ്വീകരിക്കുന്നവനും, സൂര്യവംശത്തിൽ പിറന്നവനും സീതാപതിയെന്ന പേരു ഉള്ളവനുമായ (ശ്രീരാമൻ) തന്നെദൈവം.

മുന്നപരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തെ മുദ്രാപരണമാണിതു്.

147

കല്യാണി-ആദി

- പ. വാസുദേവയനി വെഡലിന യീ ഭു
വാരികുനി ഗനരേ (വം)
- അ. വാസവാദി സുരപുജിതുമൈ
വാരിജനയനനി മദിനി ദലപ്പച്ചൻ (വം)
- ച. ബാഗുമീര നടനമു സേയച്ചൻ
പതിതപാവനനി താ വേഡ്യച്ചൻ
രാഗതാളഗതലൻ ബാഡ്യച്ചൻ
ത്യാഗരാജസന്നതനി ബൊഗഡ്യച്ചൻ (വം)

വാസുദേവയനി-വാസുദേവ എന്നും, വെഡലിന-ചൊല്ലുന്ന, യി-ഇ, ജവാരികന-ദോരപാലനെ, (പാത്രക്കൽ നിൽക്കുന്ന കാവൽക്കാരൻ), ഗാനരെ (കാനരെ)-കണ്ടാലും, വാസവാടി സൂര്യപുത്രയെ-ഇത്രാടി ദേവന്മാരാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനായ, വാരിജനന്ദനി-താമരക്കണ്ണനെ, മടനി-മനസ്സിൽ, ലേപുച്ച (തലപുച്ച ധ്യാനിച്ചു) കൊണ്ടു, ബാഗ്മിര-ഭഗിയായി, നടനമു-നൃത്തം; സേയുചുത-ചെയ്തു കൊണ്ടു, പതിതാപാവന പി-താണവരെ രക്ഷിക്കുന്നവനെ, പാപികളെ പരിശുദ്ധമാക്കുന്നവനെ, വേഡുചുത-പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടു, രാഗതാളഗതലാര-രാഗവും താളവും കാലവും ഒപ്പിച്ചു, ബാഡുപുത (പാഡുപുത പാടിക്കൊണ്ടു, ത്യാഗരാജ സന്താനി-ത്യാഗരാജൻ നമസ്ക്കരിക്കുന്ന, ബൊഗഡുപന-പുകഴ്ത്തിക്കൊണ്ടു,

വാസുദേവ എന്നു ഉച്ചരിച്ചുകൊണ്ടു വരുന്ന ഈ ദോരപാലനെ കണ്ടാലും. ഇത്രാടികളായ ദേവന്മാരാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ട താമരക്കണ്ണനായ ഹരിയെ മനസ്സിൽ സ്തരിച്ചു കൊണ്ടു (വരുന്ന ദോരപാലനെ....) അഴകായി നൃത്തം ചെയ്തു കൊണ്ടും പാപികളെ ശുദ്ധമാക്കുന്ന ഹരിയോടു പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടും രാഗവും താളവും കാലവും യോജിപ്പിച്ചു പാടിക്കൊണ്ടും ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ട ദേവനെ സ്തുതിച്ചുകൊണ്ടും (വരുന്ന ദോരപാലനെ—

പ്രഹൃത ഭക്തേ വിജയമെന്ന സാമികളുടെ പ്രബന്ധത്തിലെ ഈ കീർത്തനം. ഭഗവാൻ ദോരപാലനെ വർണ്ണിക്കുന്നു. 3 ചരണങ്ങളിൽ മുദ്രാചരണം.

148

ജനരഞ്ജനി-ആദി

- പ. വിഡജാലദരം നാമനസു വിനരം (വി)
 അ. അഡിയാസലചേ ഭഗിലി നേ
 നാന്തി ബഡിനാ പദമ്പലന (വി)
 ച. തനുവേ പനലക ജനിനാ മറി
 കനരാനിദി കനഗൊനി നാ
 നിനഗാ ഭാവിഞ്ചി സന്തസില്ലിതി
 ശ്രീത്യാഗരാജനത! (വി)

വിടജാലദരം-വിട്ടവാൻ വയ്യ; നാമനസു-എന്റെ മനസ്സ്; വിനരം-കേട്ടാലും; അഡിയാസലചേ-വ്യത്നമായ ആശങ്കയ്ക്കു; ഭഗിലി (തഗിലി) വശം വടനായി; നേന-ഞാൻ; ആർത്തി പഡിന-വിഷമത്തിലായി; പദമ്പലന-നിൻ തിരുവടികളെ; തനുവേ-ദേഹമോ; പനലക ജനിന-പണിയിലേർപ്പെട്ടിരിക്കുമ്പോൾ; മറി-അല്ലെങ്കിൽ; കനരാനിദി-കാണരുതാത്തതിനെ; കനഗൊനിനാ-കാണുന്നു; നിനഗാ-നീയായിട്ടു; നീയാണെ; ഭാവിഞ്ചി-വിചാരിച്ചുകൊണ്ടു; സന്തസില്ലിതി-സുഖിച്ചു; ശ്രീത്യാഗരാജനത!

പല്ലവി അനുപല്ലവിയോടു ചേർത്തു അനവധിക്കണം.

അല്ലായ്മ ശ്രീ ത്യാഗരാജനത! കേട്ടാലും, മിഥ്യയായ മോഹത്തോടും, ദോശകൾക്കും വശാദരയി ഞാൻ വിഷമിക്കുമ്പോഴും എന്റെ മനസ്സിനു നിന്റെ തിരുമടികളെ വിട്ടുപോവുക സംഭവ്യമല്ല. ദേഹം (കൊണ്ടു) ഏതു പണിയി

ലേർപ്പെട്ടിരുന്നാലും കാണുന്നതും കാണരുതാത്തതും എല്ലാം നീതന്നെയാണെന്നു ഭാവിച്ചു ഞാൻ ആനന്ദിക്കുന്നു.

സ്ഥിരഭക്തിയുടെ സ്ഥായിഭാവമാണ് ഈ കീർത്തനത്തിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഭക്തി കാണ്മാനതും ഭേദമെന്നതും ചെയ്യുന്നതും എന്തുതന്നെയായിരുന്നാലും അവന്റെ ചിത്തവൃത്തി ഭഗവാങ്കൽ ഉറപ്പുനൽകുന്നു;

149

മായാമാളവഗൗളം-ദേശാദി

- പ. വിദലകു ഖൊക്കൈ സംഗീത കോ (വി)
- അ. മുദമുന ശങ്കരകൃത സാമനിഗമ വിദലകു നാദാത്മക സപ്തസ്വര (വി)
- ച. കമലാ ഗൗരി വാഗീശ്വരി വിധി ഗരുഡദ്ധജ ശിവനാരദലു അമരേശ ഭരത കാശ്യപ ചണ്ഡീ-ശാഞ്ജനേയ ഗുഹഗജമുഖലു സുമുകുന്ധുജ കുംഭേ തുമ്പുരുവര സോമേശ്വര ശാർദൂലഗോപേവ നന്ദീ പ്രമുഖലകു ത്യാഗരാജവന്ദ്യലകു ബ്രഹ്മാനന്ദ സുധാംബുധി മമ്മ് (വി)

വിദലകു-വിദ്യാനാർക്കു; ഖൊക്കൈ-നമസ്കാരം; സംഗീത കോവിദലു-സംഗീത ജ്ഞാനമുള്ളവർ; മുദമുന-സന്തോഷത്തോടെ; ശങ്കരകൃതസാമനിഗമവിദലകു-ശിവനിർമ്മിതമായ സാമവേദം അറിയുന്നവർക്കു്; നാദാത്മക സപ്തസ്വര (വിദലകു) നദോത കേമമായ സപ്തസ്വരങ്ങളെ (അറിയുന്നവർക്കു്); കമലാഗൗരി വാഗീശ്വരി-ലക്ഷ്മീദേവി, പാർവ്വതി; സരസ്വതി; വിധി ഗരുഡദ്ധജ ശിവനാരദലു- ബ്രഹ്മ വ്യ, വിഷ്ണു ശിവൻ, നാരദൻ; അമരേശൻ-ഇന്ദ്രൻ; ഭരത-നാട്യശാസ്ത്രകർത്താവായ; ഭരതമുനി; കാശ്യപൻ-സപ്തർഷികളിൽ ഒരാൾ; ചണ്ഡീശൻ-ശിവന്റെ ഗണാധിപന്മാരിൽ ഒരാൾ; ആഞ്ജനേയൻ-ഹനുമാൻ; ഗുഹഗജമുഖലു-സുബ്രഹ്മണ്യഗണപതിമാർ; തുമ്പുരു-മറയകനായ ഒരു ധനുർവ്വൻ; സോമേശ്വരൻ-സംഗീതശാസ്ത്രജ്ഞനായിരുന്ന ഒരു രാജാവു; ശാർദൂലഗോപൻ-സംഗീതരത്നാകരത്തിന്റെ കർത്താവു; നന്ദീ പ്രമുഖലകു ത്യാഗരാജ വന്ദ്യലകു-ത്യാഗരാജൻ വന്ദിക്കണമെന്നുവരുന്ന നന്ദിയും മുദപ്രസിദ്ധ സംഗീത വിദ്യാനാദും; ബ്രഹ്മാനന്ദ സുധാംബുധി മമ്മ് (വിദലകു) ബ്രഹ്മാനന്ദമാകുന്ന കല്ലിന്റെ ആഴം കണ്ടറിഞ്ഞവർ- ഇവർക്കെല്ലാം നമസ്കാരം.

നാദബ്രഹ്മത്തിൽനിന്നു മുർത്തിവേിച്ച ദേവന്മാർ ദേവീകൾ. നാനാപാസന ചെയ്തു മുനിമാർ, സംഗീത ശാസ്ത്ര നിർമ്മാതാക്കൾ മുതലായവർക്കു വന്ദനമാണ്. ഈ കീർത്തനത്തിൽ സാമവേദം ശിവൻ ഉണ്ടാക്കിയതായി ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നില്ല. എല്ലാവേദങ്ങളും ബ്രഹ്മാവിൽ നിന്നുണ്ടായി എന്നാണ് ശാസ്ത്രപുരാണ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നത്.

അറിവുള്ളവരാണ് വിദ്യ വീചാൻമാർ; പ്രായോഗ സാമർത്ഥ്യം കൂടി ഉള്ളവർ കോവിദ്യ കോവിന്ദൻമാർ.

150

മധ്യമാവതി-ആദി

- പ. വീനായകനി വലൻ ബ്രോവവേ നിൻ
വീനാ വേലപ്പുലൈവരമ്മ (വി)
- അ. അനാഥരക്ഷകി! ശ്രീകാമാക്ഷി! സു
ജനാലമോചനി! ശങ്കരി ജനനി (വി)
- ച. പുരാണി യേവേ വരാലുമാകനി
കി രാജേസി ബ്രോചു രാജധരി ത്യാ
ഗരാജനി ഹൃദയസരോജവാസിനി
മുരരി സോദരി പരാശക്തി നന്ദ (വി)

വീനായകനി വലൻ-ഗണപതിയെപ്പോലെ; ബ്രോവവേ-രക്ഷിച്ചാലും; നിൻവീനാ-നീയല്ലാതെ; വേലപ്പുല-ഭൈവങ്ങളും; എവരമ്മ-ആരാണു് ജേവി; അനാഥ രക്ഷകി; അഗതികളെ രക്ഷിക്കുന്നവരും; ശ്രീകാമാക്ഷി. സുജനാലമോചനി-സജ്ജനങ്ങളുടെ പാപത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നവരും; ശങ്കരി-ശ്രമത്തെ ചെയ്യുന്നവരും; ജനനി-അമ്മ (സംബോധനകൾ); പുരാണി-ആദിശക്തി; യേവേ-കരുണയോടെ; വരാലു-വരങ്ങളെ; മാകുനികി-യുണ്ടാക്കുക; രാജേസി-തന്നും; ബ്റോചു-രക്ഷിച്ചാലും; രാജധരി-ചന്ദ്രനെ (ചന്ദ്രക്കല) ധരിച്ചവളെ! ത്യാഗരാജനി ഹൃദയ സരോജവാസിനി-ത്യാഗരാജ ഹൃദയമാകുന്ന താമരയിൽ വസിച്ചവളേ; മുരരി സോദരി-ചിഷ്ണുസോദരി; പരാശക്തി; നന്ദ-എന്നെ.

നിന്റെ മകനായ ഗണപതിയെപ്പോലെ (കരുതി) എന്ന രക്ഷിക്ക; നീയല്ലാതെ വേറെ ഏതു ഭൈവങ്ങളുണ്ടു് (ഇല്ലെന്നത്ത്) അനാഥരക്ഷകി! ശ്രീകാമാക്ഷി! സുജനാലമോചനി; ശങ്കരി! ജനനി; പുരാണി! യേവേയുടെ തങ്ങളെ വരങ്ങളെ ലഭിക്കുമാറു അനുഗ്രഹിച്ച രക്ഷിച്ചാലും. ചന്ദ്രക്കലാധരി! ത്യാഗരാജ ഹൃദയസരോജത്തിൽ വസിക്കുന്ന ചുളി മഹാചിഷ്ണുചിന്റെ സോദരിയേ!

കാഞ്ചീപുരം കാമാക്ഷി ദേവിയെപ്പറ്റിയതാണു് കീർത്തനം. പാറാദേശം. ചരണം. പുരാണി എന്നിടത്തു പുരാണ.

151

കേദാരഗരുള-രൂപകം

- പ. വേണുഗാന ലോലുനി ഗന്
വേയി കന്നലു ഗാവലൈനേ (വേ)
- അ. (അളി) വേണലൈല്ല ദൃഷ്ടി ചുട്ടി
വേയുചു മ്രൊക്കുചു രാഗ (വേ)

പ. വികസിത പക്ഷവേദന
 വിവിധ ഗതാഗത നാഡഗ
 നൊക്കരി കൊകരു കരമന നിഡി
 യോര കനല ജഡഗ
 ശുക്രവേദനഗല തരുണല
 സൊഗസുഗാന ബാഡഗ
 സകല സുരുല ത്യാഗരാജ
 സഖ്യനി വേഡഗ വചേ

വേണഗാന ലോലനീ-വേണഗാനത്തിൽ പ്രല്ലംഭശൽ വായനയിൽ പ്രിയമുള്ളവനെ; കന-കാണവൻ; വേയി-ആയിരം; കന്നല-കണ്ണകര; ഗാവലെ നേ-വേണിയിരിക്കുന്നു; അളിവേണല-വേണിന്റെ (കറുത്ത) മുടിയുള്ളവർ, സ്ത്രീകൾ; എല്ല-എല്ലാം; ട്രഷ്ടി-ട്രഷ്ടി, നോക്കി; ചുട്ടിവേയുച-വട്ടമിട്ടു, ചുറ്റിയിട്ടു; ത്രോക്കുച-നമസ്കരിക്കുവാൻ, വന്ദിക്കുവാൻ; രോഗ-വന്നിരിക്കേ; വികസിത-പക്ഷ-വേണല-വികസിച്ച താമരപോലെ ശോഭിക്കുന്ന മുഖമുള്ളവർ, വിവിധ ഗതാഗത നാഡഗ (വിവിധ ഗതാഗത + ആഡഗ)-പലവിധത്തിൽ ആടിക്കൊണ്ടു; നൊക്കരികൊകരു (കൈകൾ + കൈ) ഒരുപോലെയായവളെ; കരമന-കൈയിൽ; നിഡി-പിടിച്ചു; ഓരകനല-ഇടക്കണ്ണിട്ടു; ജഡഗ-നോക്കി; ശുക്രവേദനഗല-കിളിമൊഴിമാറായ; തരുണല-യുവതികൾ; സൊഗസുഗാന-ജംഗിയായി മധ്യമായി; ബാഡഗ-പാടവെ; സകലസുരുല-എല്ലാവേണരും; ത്യാഗരാജസഖ്യനി - ത്യാഗരാജന്റെ തോഴനെ; വേഡഗ-പ്രാതിമിക്കുവാൻ, പൂജിക്കാൻ; വചേ (വിചു)-വരുന്നു.

ഈ വേണഗാനലോലനായ (ശ്രീ കൃഷ്ണ) വനെ കാണുവാൻ കണ്ണകൾ ആയിരം വേണിയിരിക്കുന്നു; സുന്ദരിമാർ (ഗോപ സ്ത്രീകൾ) കണ്ണാകാണുവട്ടമിട്ടു വന്ദിക്കുവാനെത്തുന്നു; വീടർന്ന താമരപോലെ ശോഭിക്കുന്ന മുഖമുള്ള യുവതികൾ പലവിധ താളഗതികളിൽ നൃത്തം ചെയ്ത് ഒരുത്തിയുടെ കൈ വേറെ രുത്തി പിടിച്ചുകൊണ്ടു കടക്കണ്ണിട്ടു നോക്കിക്കൊണ്ടു കിളിയുടെ കണ്ണുമാധുര്യത്തോടെ പാടിക്കൊണ്ടു ഇരിക്കേ ദേവന്മാരാസകലം ത്യാഗരാജന്റെ സമീപമായ വേണഗോപാലനെ വന്ദിച്ചാൻ വരുന്നു.

ദൃഷ്ടി ചുട്ടിവേയുച എന്നതിനു വേറൊരുർത്ഥം കൽപിച്ചുകാണുന്നു. ദൃഷ്ടി-ദൃഷ്ടിദോഷം, ചുട്ടിവേയുച-ചുറ്റി പരിഹരിക്കുക; ചില ആളുകൾ നോക്കിയാൽ ദൃഷ്ടിദോഷം പററി ചില ഉപദ്രവങ്ങളുണ്ടാകുമെന്നും അതിനു പരിഹാരമായി ആന്ധരദേശത്തിലെ ഗ്രാമീണരായ സ്ത്രീകൾ കയ്യിൽ കുറച്ചു ഉപ്പുടത്തു ബാധശങ്കയുള്ള ആളുടെ തലക്കുപ്പുറം കൈനടത്തി ഉപ്പു വലിച്ചെറിയുന്നു. അവരുടെ വാത്സല്യഭാജനമായ വേണഗോപാലനെ ഗോപസ്ത്രീകൾ ദൃഷ്ടിദോഷം പരിഹാരമായി ഇങ്ങനെ ചെയ്യും.

ദിക്കൽ സ്വശിഷ്യനായ വീണാക്ഷപുരുഷന്റെ അഭ്യർത്ഥനയനുസരിച്ചു സ്വാമികൾ മന്ദ്രാസികളുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ കർത്തിൽ ചെല്ലുകയുണ്ടായി; ചൈത്രപൂർണ്ണമി ദിവസമായിരുന്നു. ഭഗിയായി അലങ്കരിച്ച രാധാസമേതനായ വേണ ഗോപാലന്റെ വിഗ്രഹവും പൂജയും ഭജനവും കേട്ടും കണ്ടും ആനന്ദഭരിതനായി സ്വാമികൾ ഈ കീർത്തനം പാടിയെന്നു ഐതിഹ്യമുണ്ട്.

മദ്ധ്യകാവതി-ആദി

- പ. വേകേശേ! നിന്ന സേവിവന് പദി
വേല കന്മു ഗാവലൈനയ് (വേ)
- അ. പങ്കജാക്ഷ! പരിപാലിത മുനി ജന!
ഭാവുകമഗ്ന ദിവ്യരൂപമുന് ഗൊന്ന (വേ)
- ച. യോഗിഹൃദയ! നീവേ ഗതിയന് ജന...
ഭാഗധേയ! വരഭോഗീശ ശയന!
ഭാഗവതപ്രിയ! ത്യാഗരാജനത!
നാഗാചലമുപൈ ബാഗുഗ നെലകൊന്ന (വേ)

വേകേശേ! നിന്ന-നിന്നെ; സേവിവന്-ഭർത്സിക്കുവാൻ; പദിവേല-പതിനായുരം; കന്മു-കണ്ണുകൾ; ഗാവലൈനയ്-വേണം, സ്വാമി! പങ്കജാക്ഷ. താമരക്കണ്ണ! പരിപാലിക്കുന്ന-മുനികളെ സംരക്ഷിച്ചവനെ! ഭാവുകമഗ്ന-മംഗളകരമായ; ദിവ്യരൂപമുന്-ദിവ്യരൂപത്തെ; കൊന്ന-ധരിച്ചിട്ടുള്ള; യോഗിഹൃദയ-യോഗികളുടെ ഉള്ള ചിരിക്കുന്നവനെ! നീവേഗതിയന് ജന ഭാഗധേയ-നീ തന്നെയാണ് ഗതിയെന്ന് വിശ്വസിക്കുന്ന ജനത്തിന്റെ ഭാഗ്യമേ! വരഭോഗീശ ശയന-ശേഷശക്തി! ത്യാഗരാജനത! നാഗാചലമുപൈ-തിരുപ്പതി മലമേൽ; ബാഗുഗനെലകൊന്ന-സുഖമായി സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന (വേകേശേ)

സേവിവന് എന്നതിന് പുജിക്കുവാൻ സേവചെയ്യാൻ എന്നാണർത്ഥമെങ്കിലും ഭർത്സിക്കുവാൻ എന്നർത്ഥമാണു ഇവിടെ സിദ്ധിക്കേണ്ടത്. മൂന്നാമത്തെ മുദ്രാപാഠം 'ഞ' ഇവിടെ ചേർത്തത്. വേകേശൻ തിരുപ്പതി ക്ഷേത്രത്തിലെ മഹാവിഷ്ണുവാണ്.

സുരടി-ഭേശാദി

- പ. വേരവെരേ ഗതി? വേമാന്മലക സീതാപതി! (വേ)
- അ. ഈ രേഡു ലോകമുലകാ
ധാരഡഗ്നി നിന്നവിനാ (വേ)
- ച. ബുന്ദാരകാദി മുനിവുന് ശുകസനക സ-
നന്ദന ശ്രീ നാരദാരവിന്ദോരവ ശ്രീ വേ പ
രന്ദരലക ത്യാഗരാജനികി നിന്നവിനാ (വേ)

വേരവെരേ (വേര + എവരേ) വേര-വേറെ; എവരേ-ആത്മ? ഗതി-ഗതി, രക്ഷ; വേമാന്മലക-ആയിരം പ്രാവശ്യം, പലപ്പോഴും; സീതാപതി-പല്ലയോ സിതാപതി! ഈരേഡു-ഇരേഴ്, പതിനാലു; ലോകമുലകാധാരഡഗ്നി-ലോകങ്ങളെക്കൊണ്ടായ; ന-നവീനാ-നീയല്ലാതെ; ബുന്ദാരകാദി മുനിവുന്-ഭേദവന്മാരും മുനിസമൂഹവും; ശുകസനകസനന്ദന ശ്രീ നാരദ എന്ന മഹർഷിമാർ; അരവിന്ദോരവൻ-ബ്രഹ്മാവ; ശ്രീവേൻ-ശിവൻ; പരന്ദരലക-ഇന്ദ്രൻ; ത്യാഗരാജനികി-ത്യാഗരാജനും; നിന്നവിനാ.

അല്ലയോ സീതാപതി! എത്രയെത്രകാര്യങ്ങളിൽ (അവസരങ്ങളിൽ) പതിന്നാലു ലോകങ്ങൾക്കും നീയല്ലാതെ വേറെ ആരുണ്ടു ഗതി? ദേവന്മാരും മുമിമാരും ശുക്രൻ, സനകൻ, സനന്ദൻ, നാരദൻ ബ്രഹ്മവ്യം ശിവൻ, ദേവേന്ദ്രൻ എന്നിവർക്കും ത്യാഗരാജനുമെല്ലാം നീയല്ലാതെ (വേറെ ആരുണ്ടു ഗതി?)

‘വേമാരാലക’ എന്ന പദത്തിന് ‘എത്ര ആലോചിച്ചു നോക്കിട്ടും എന്ന അർത്ഥം തമിഴു തർജ്ജമയിൽ കാണുന്നു.

154

ശ്ലോകം—ആദി

- പ. വന്ദനമു രാഘവനന്! സേതു
ബന്ധന! ഭക്തചന്ദന! രാമ (വൻ)
- അ. ശ്രീഭദ്രാ നാതോ വാഭദ്രാ നേ
ഭേദമോ യിദി മോഭദ്രാ രാമ (വൻ)
- പ. വേഗരോ കരുണാസാഗര! ശ്രീ
ത്യാഗരാജഹൃദയാഗാരാ! രാമ (വൻ)

വന്ദനമു—നമസ്ക്കാരം; രാഘവനന്; സേതുബന്ധന—സേതുബന്ധനം ചെയ്തവനെ! ഭക്തചന്ദന—ഭക്തന്മാർക്കു ചന്ദനം പോലെ ശീതളമായവനെ! രാമ! ശ്രീഭദ്രാ—ഐശ്വര്യത്തെ തരുമ്പവനെ! നമ്മുടെ വാക്യം—എന്നോടു പിണക്കമോ ഒന്നോ? നേ ഭേദമോ—ഞാൻ വേറെയൊന്നേ? ഇദി മോഭദ്രാ—ഇതു സന്തോഷമോ ഒന്നോ? രാമ! വേഗരോ—വേഗത്തൽ, കരുണാസാഗര—കരുണക്കടലേ! ശ്രീത്യാഗരാജഹൃദയാഗാര—ത്യാഗരാജഹൃദയത്തിൽ വസിക്കുന്നവനെ! രാമ!

അല്ലയോ രാഘവനന്! നമസ്ക്കാരം. സേതുബന്ധനം ചെയ്തവനെ! ഭക്തന്മാർക്കു ചന്ദനംപോലെ ഹൃദ്യമായവനെ! ശ്രീഭദ്ര! ഏന്നോടു അങ്ങക്കു പിണക്കമോ? ഞാൻ അന്യനാണോ? ഇതു (പിണക്കം) സുഖകരമാണോ? അല്ലയോ ദയാപയോധേ വേഗത്തിൽ വന്നാലും ത്യാഗരാജഹൃദയത്തിൽ കടിക്കൊണ്ടവനെ!

പ്രകൃത ഭക്തവിജയത്തിനിന്നും ഏഴു ചരണങ്ങൾ ഉള്ളതിൽ ഒടുവിൽ അതൊന്നു ചേർത്തത്.

155

സാമം—ആദി

- പ. ശാന്തമുലേക സൗഖ്യമുലേടു
സാംസഭ്യ നയന! (ശ്ല)
- അ. ദാഹുനികൈന വേദാഹുനികൈന. (ശ്ല)
- പ. ദാരസുതലു ധനധാധ്യമുലുണ്വിന
സാരൈക ജപതപസമ്പദഗല്ഗിന

ത്യാഗരാജസന്നതുഡനി-ത്യാഗരാജനാൽ വന്ദിക്കപ്പെട്ടവനെ; ഏഞ്ചി-സ്തരിച്ചു. വിചാരിച്ചു.

ശിവശിവ എന്ന ജപം ചെയ്തു ജീവിതകാലത്തുള്ള നീക്കം ചെയ്യാത്തതെന്തിനാകുമത്രാധാരാദികളെ ഉന്മൂലനാശം ചെയ്തു പരസ്രിയേയും പരധനത്തേയും (ആഗ്രഹിക്കുന്നതിനെ ചെറുത്തു മുഖത്വം പരിഹരിച്ചു വിധിയാംവണ്ണം കൂവളത്തന്നിലകൽ കൊണ്ടു പുളച്ചു (ശിവശിവ

വേദങ്ങളോതി മഹാദേവനെ സ്തുതിച്ചു, ദുർഭാഷണം ഇല്ലാതെ ഭഗവദ്കേതനാരോടു കൂടി നാമ സങ്കീർത്തനം ചെയ്തു ഈ ത്യാഗരാജൻ വന്ദിക്കുന്ന ദൈവമാണെന്നു കരുതി (ശിവശിവ എന്നു ചൊല്ലിക്കൂട)

മൂന്നു പരങ്ങളിൽ ആദ്യത്തേതും മൂന്നാമത്തേതും ചേർത്തിരിക്കുന്നു.

ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ പല്ലവിയുടെ അന്ത്യത്തിൽ ഓരി (മനുഷ്യരേ) എന്നു കാണുന്നു ചുരുണം 3 റ്റർ മൂന്നാംവരി ഒടുവിൽ ഒരി ക്ഷേപകരം 'ചര' എന്നു പാഠഭേദം.

ആഗമം രാഗരത്നമാലികചേ എന്ന കീർത്തനത്തിന്റെ കവിപ്പു നോക്കുക.

ശിവനെപ്പറ്റിയുള്ള കീർത്തനങ്ങൾ പ്രക്ഷിപ്തമാണെന്നു പ്രസിദ്ധപണ്ഡിതനും സ.ഗീതവിചാരം കൂടിയായ കെ. വി. ശ്രീനിവാസ അയ്യങ്കർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട് ശ്രീരാമകൃതനായ ത്യാഗരാജസ്വാമികൾ 'ശിവശിവ ശിവ' എന്ന ഈ കീർത്തനം രചിച്ചിട്ടുണ്ടാവുകയില്ലെന്നു അദ്ദേഹം വാദിക്കുന്നു.

രണ്ടു ദേവന്മാരും (വിഷ്ണു, ശിവൻ) അഗ്രികരിക്കേണ്ടതു മീമാംസാശാസ്ത്രത്തിന്നു വിരുദ്ധമാണുപോൽ! വാസം തവമെന്തെന്നു ചിന്തിക്കുക. സ്വാമികൾ ശ്രീരാമകൃതനാണെങ്കിലും വിശിഷ്ടാദൈവതസിദ്ധാന്തത്തിൽ വിശ്വസിക്കുന്ന ശ്രീ വൈഷ്ണവനായിരുന്നില്ല സ്തമാർത്ത പദ്യാഹ്വാനത്തിൽ 'മുഖകനാഡം' എന്ന സമുദായത്തിലാണ് അദ്ദേഹം ജനിച്ചതു്. ശിവനെ സംബന്ധിച്ചു ചെന്നുവെള്ള ദേവസ്ഥി കൂടാതെയുള്ള അദ്വൈത സിദ്ധാന്തമാണു സ്വാമികൾ സ്വീകരിച്ചതു്. നാമ സങ്കീർത്തന സമ്പ്രദായത്തിൽ മതഭേദം നിഷിദ്ധമാണു്.

157

കല്യാണി-ആദി

- പ. ശിവേ! പാഹിമാം അംബികേ!
ശ്രീതഫലദായകി! (ശി)
- അ. കാവേരജോത്തരതീരവാസി.നി!
കാത്യായനി! ധർമ്മസംവർദ്ധനി! (ശി)
- ച. പരാചരാമയി! കരാരവിന്ദമു
ന രാമചിലകൻ ബിരാമബനി
പരാക ജ്വലാരാദ ശ്രീരഘു
വരാപതുഡഗു ത്യാഗരാജവിനു തേ (ശി)

ശിവേ-അല്ലായാ പാപ്തീദേവി; അംബികേ! ശ്രീതഫലദായകി-ഭക്തന്മാർക്കു ഇഷ്ട പദം കൊടുക്കുന്നവരും (സംബോധനകൾ); പാഹിമാം-എന്നെ

രക്ഷിച്ചാലും; കാവേരജോത്തം തിരവാസിനി-കാവേരി നദിയുടെ വടക്കേ തീരത്തു (ക്ഷേത്രത്തിൽ) ചന്ദ്രക്കലവര; കറുപ്പായനി-ധർമ്മസംവർദ്ധിനി! ചരം ചരമായി-ചരംചരങ്ങളിലെല്ലാം നിറഞ്ഞവര (ജഗത്ത്വനി); കരാരവിന്ദതരം ചിലപ്പോൾ-താമരപോലെയുള്ള കയ്യിൽ രാമചിലക എന്ന കിളിയെ; ബിരാന്ത-വേഗത്തിൽ; ബുനി (പുനി)-പിടിച്ചു, വഹിച്ചു; പരാക-അനാഥ, ഉപേക്ഷ; ജുഡരാജ-കാണിക്കരുത്, ശ്രീരാജവരാപ്തധർമ്മ-ശ്രീരാമന്റെ ആപ്തമിത്രമായ, ത്യാഗരാജവന്ദിതേ! ത്യാഗരാജനാൽ രക്ഷപ്പെട്ടവരേ!

അല്ലയോ ശ്രീപാർവ്വതി! അംബിക! ആശ്രിതർക്ക് (ഭക്തന്മാർക്ക്) വരങ്ങൾ അരുളുന്നവരേ! എന്ന രക്ഷിച്ചാലും, കാവേരിയുടെ വടക്കേ കരയ്ക്കുള്ള ക്ഷേത്രത്തിൽ വസിക്കുന്നവരേ! കാത്യായനി! ധർമ്മസംവർദ്ധിനി! ലോകമെല്ലാം നിറഞ്ഞിരിക്കുന്ന ദേവി! താമരപോലെ കോമളമായ നിൻ കയ്യിൽ രാമചിലകയെ ധരിച്ചവരേ! എന്നോട് നീ ഉപേക്ഷ കാണിക്കരുത്. ശ്രീരാമൻ പേരെടുത്തവനായ ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവരേ.

തിരുവയാറ്റു ക്ഷേത്രത്തിലെ ധർമ്മസംവർദ്ധിനി (പാർവ്വതി)യെക്കുറിച്ചാണ് കീർത്തനം.

തമിഴ് തർജ്ജമകളിൽ 'രാമചിലക' എന്ന പദത്തിന് രാമനാമം ചൊല്ലുന്ന കിളിയെന്നു അർത്ഥം കൊടുത്തു കാണുന്നു അതു ശരിയാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

Browns Telugu-English Dictionaryൽ

"A species of parrot with a blue head, green wings, golden breast, scarlet body and long tail; feathers of purple colour. It's note is very sweet and it easily learns to speak."

രാമചിലക എന്ന പക്ഷിയെ ഇങ്ങനെ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു!

ബിരാന്ത-വേഗത്തിൽ-ഇവിടെ എല്ലായ്പ്പോഴും എന്ന അർത്ഥം സ്വീകരിക്കുക ജുഡരാജ-(ചൂഡ + രാജ്യ) എന്ന നോക്കരുതു എന്നാണു ശരിയായ അർത്ഥം. നാടോടി ഗൈലിയിൽ എന്നോട് കാണിക്കരുതു എന്ന അർത്ഥമണു ഇവിടെ വ്യക്തമാക്കുന്നു.

158

ജഗന്മോഹിനി-രൂപകം.

പ.	ശോഭിപ്പു സപ്തസ്വര സുന്ദരല
ജീവവേ മനസാ	(ശോ)
അ	നാഭീഹൃതംകണ്ഠരസന നാസാദലയന്ദ്ര	(ശോ)
പ.	ധരദൃക് സാമാദലലോ
വരഗായത്രീ ഹൃദയമുന
സുരഭ്യസുര മാനസ മുന
ശുഭ ത്യാഗരാജനിയെഡ	(ശോ)

ശോഭിപ്പു-ശോഭിക്കുന്നതായ; സപ്തസ്വരസുന്ദരല-സപ്തസ്വരങ്ങളാകുന്ന സുന്ദരിമാരെ; ഭംഗിബവേ-ഭംഗിച്ചു; മനസാ-അല്പയോ മനസേ! നാഭിഹൃത് കണ്ഠരസന നാസാദ്വല-നാഭി, ഹൃദയം (വക്ഷസ്സ്), ഞാണ്ട, നാവു, മുക്കു എന്നിവ; അന്ദു-എന്നിവയ്ക്കുള്ളിൽ ധാ-ഭ്രമ; ഋക്സാമാദ്വലലോ-ഋക്, സാമ. മുതലായ വേദങ്ങളിൽ; വര-ശ്രേഷ്ഠമായ; ഗായത്രി-ഗായത്രിമന്ത്രം; ഹൃദയമന-ഹൃദയത്തിൽ; സുരസുരമാനസമന-ദേവന്മാരുടേയും ബ്രാഹ്മണരുടേയും മനസ്സിൽ; ശുഭ-മ.ഗുളമായ; ത്യാഗരാജനിയേവ-ത്യാഗരാജനിൽ.

പല്ലവിയും അപല്ലവിയും ചേർന്നു അന്വയിക്കണം.

നാഭി, ഞെഞ്ചു, കണ്ഠം, നാവു, മുക്കു എന്നിവയിൽ (ഉരുവിച്ചു) പ്രകാശിക്കുന്ന ഏഴു സ്വരങ്ങളാകുന്ന സുന്ദരിമാരെ സ്തുതിച്ചാലും മനസ്സേ; ലോകത്തിൽ അപ ഋക്, സാമ, എന്നീ വേദങ്ങളിലും വിശിഷ്ടമായ ഗായത്രി മന്ത്രത്തിന്റെ ഹൃദയത്തിലും ദേവന്മാരുടേയും ബ്രാഹ്മണരുടേയും മനസ്സിലും ശുഭനായ ത്യാഗരാജനിലും (പ്രകാശിക്കുന്നു)

ഈ കീർത്തനത്തിലെ ത്യാഗരാജൻ തിരുവയാർ ക്ഷേത്രത്തിലെ ദേവനാണ് നാദതത്ത്വമനിശം എന്ന കീർത്തനത്തിലെ സാരവും സ്മരിക്കുക.

159

പത്തുവരാളി-രൂപകം.

പ. ശംഭോ! മഹാദേവ! ശങ്കര! ഗിരിജാരമണ! (ശം)

അ ശംഭോ മഹാദേവ! ശരണാഗത ജനരക്ഷക!
അംഭോരുഹലോചന! പദാംബുജഭക്തിം ദേഹി (ശം)

പ. പരമദയാകര! മൃഗധരധര! ഗംഗാധര ധരണീ
ധാഭൃഷണ! ത്യാഗരാജ ഹൃദയനിവേശ!
സുരവൃന്ദ കിരീടമണി വരസിരാജിതപദ! ശോ-
പുരവാസ! സുന്ദരേശ! ഗിരീശ! പരാത്പര! ഭവഹര (ശം)

ശംഭോ! മഹാദേവ! ശങ്കര! പാർവ്വതീപതേ!
ആശ്രിത (ഭക്തി)രെ സംരക്ഷിക്കണമനേ! താമരക്കണ്ണി!

നിൻ പാദസേവ ചെയ്യാനുള്ള ഭക്തിയെ തന്നാലും.

ഏറാവും ഭയപ്പെടുത്തുവാനാണു നിന്തിരുവടി. തലയിൽ) ചന്ദ്രനെയും ഗംഗയേയും ധരിച്ചവൻ; ആദിശേഷനെ ആദരണമായി അണിഞ്ഞവൻ; ത്യാഗരാജന്റെ ഹൃദയത്തിൽ വസിക്കുന്നവൻ; (നമസ്കരിക്കുന്ന) ദേവന്മാരുടെ കീരീടത്തിലെ രത്നങ്ങളാക്കൊണ്ടു ശോഭിക്കുന്ന കാലടികളുള്ളവൻ; കോവൂർ ക്ഷേത്രത്തിൽ വസിക്കുന്നവൻ; സുന്ദരേശൻ; കൈലാസപതി; പരാത്പരൻ; സംസാരകുളശത്തെ ഇല്ലാതാക്കുന്നവൻ

കോവൂർ പഞ്ചരത്നങ്ങളിൽ ഒന്നാണിത്.

160

(വേപ്രിയ-ആദി)

- പ. ശ്രീകാന്ത! നീയേ ബലാതിബല
ചെലഗംഗലേദോ? വാദോ? (ശ്രീ)
- അ. പാകാരിന്ത! നീവാരിബലാ
ബലമുന ദെലിയഗ ലേദോ? (ശ്രീ)
- ച. കാകദൈത്യനേകശരമുന നേയ
കഞ്ജജാസ്രാമെ ബരഗലേദോ
ശ്രീകര! ദ്വിജ്ജലൈ ദാരിന്ദേഗ ലേനി
ചിന്തനീക ദോചലേമി? ത്യാഗരാജന്ത! (ശ്രീ)

ശ്രീകാന്ത-മഹാലക്ഷ്മിയുടെ കണ്ഠം! നീയഡ-നിനിൽ ബലാതി
ബല-ബലയും അതി ബലയും എന്ന വിദ്യകൾ; ചെലഗ ഗ-വിലസുക,
സ്ഥിതിചെയ്യുക; ലേദോ-ഇല്ലേ; വാദോ-ചെറു വാക്കോണോ; പാകാരിന്ത-ഇ
ത്രാൽ വദിക്കപ്പെട്ടവനെ! നീവരി-നിന്റെ ആളുകളുടെ (ആശ്രിതരുടെ);
ബലാബലമു-കെല്പിയേയും അവശതയേയും; ദെലിയഗലേദോ-അറിഞ്ഞിട്ടില്ല
യോ; കാകദൈത്യനേക(കാകദൈത്യനി+ഷ്ടക)-കാകാസുരനെ ഒരു ശരമുന-
പുല്ലിനെ; ഏയ-എയ്; കഞ്ജജാസ്രാമെ-ബ്രഹ്മാസ്രാമായി; പരഗലേദോ-മാറി
യില്ലേ; ശ്രീക-ഐശ്വര്യത്തെ നൽകുന്നവനെ! ദ്വിജ്ജലൈ ബ്രഹ്മ മണനായി;
ദാരിനി-മാറ്റത്തെ; ഏദഗലേനി-അറിയാതിരിക്കുന്നതിനെ; ചിന്ത-വിചാ
രം; നീക-നിനക്കു; ദോചലേമി-തോന്നാത്തതെന്തു? ത്യാഗരാജന്ത!

അല്ലയോ ലക്ഷ്മിപത്നേ, അങ്ങേയിൽ (വിശ്വാമിത്രമുനി ഉപദേശിച്ച)
ബല, അതിബല എന്ന രണ്ടുവിദ്യകൾ (മന്ത്രാസ്രങ്ങൾ) വിലസുന്നുണ്ടല്ലോ
(പ്രകാശിക്കുന്നുണ്ടല്ലോ) ഇതു പെറുത്ത പറയുകയാണോ?

ദേവന്ദ്രനാൽ വദിക്കപ്പെട്ടവനേ! അങ്ങയുടെ കേന്ദ്രങ്ങൾക്കു ബലവും
ബലഹീനതയും അങ്ങക്കു അറിഞ്ഞിട്ടില്ലേ? കാകാസുരനെ ഒരു പുല്ലെടുത്തെ
റിഞ്ഞതു ബ്രഹ്മാസ്രാമായിമാറിയില്ലേ? ബ്രഹ്മമണനായി ജനിച്ചിട്ടും നല്ലവ
ഴി അറിയാത്തവരെപ്പറ്റി അങ്ങയ്ക്കു വിചാരമൊന്നും ഇല്ലേ ത്യാഗരാജനാൽ
വദിക്കപ്പെടുന്നവനെ!

കാകാസുരന്റെ കഥ രാമായണം സന്ദർഭോണ്യത്തിലുണ്ട്. അശോകവ
നികയിൽ വെച്ചു സീത യാത്ര പറഞ്ഞു പോകുന്ന ഹന്തമാനോടു ശ്രീരാമനുള്ള
അടുമുള്ളവാക്യമായി പറയുന്നതാണത്

പല്ലവിയിലെ 'വാദോ'-വേദാ ചിലകീർത്തനങ്ങളിൽ (ഉ' ജ്ഞാനമൊസ
ഗരാദോ, ഈ വാക്കു എന്നേ ടു പിണക്കമോ എന്നർത്ഥത്തിൽ ഉപയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്
ഇവിടെ ഇതു 'സോളോ'നോ എന്നർത്ഥമേയുള്ളു ശര-അമ്പു, ഒരു തരം പുല്ല്,
ദ്വിജ-പക്ഷി, ബ്രഹ്മ മണൻ അനുപല്ലവിയ്യിലെ ബലാബലമുന ബലാബല
മുല്ല ആവണമെന്നു പണ്ഡിതമതം.

161

സൗരാഷ്ട്രം-ആദി

- പ. ശ്രീഗണപതിനി സേവിമ്പരേ
ശ്രീതമാനവുലാരാ (ശ്രീ)
- അ. വാഗധിപാദി സുപൂജലചേകെനി
ബാഗ നടിനൂച്ച വെഡലിന (ശ്രീ)

ച. പനസ നാരികേളാദി ജംബു
ഫലമുലാരഗിഞ്ചി
ഘനതരസ്സനന്ത മഹിപൈ പദ്മുല
ഘല്പഘല്പ നന്തഞ്ചി
അനയമുഹരിചരണ യുഗമുലക
ഘടയാംബുജമുന നഞ്ചി
വിനയമുനന്ത ത്യാഗരാജവിന്ത തുഡു
വിവിധ ഗതല ഭളം ഗുമനി വെഡലിന (ശ്രീ)

ശ്രീ ഗണപതിനി-ശ്രീ ഗണപതിയെ; സേവിമ്പരേ-തൊഴുവാൻ; ശ്രീ തമാനമുല-ആശ്രിതന്മാർ, ഭക്തന്മാർ; രം-രന്നാലും; വാഗധിപാദി-ബ്രഹ്മാവി മുതലായവർ; സുപുജലപേകൊനി-പുജയെ സ്വീകരിച്ചു; ബാഗ-നല്ലവണ്ണം; നടിനൂപ്പ-നൃത്തം ചെയ്തു; വെഡലിന-പുറപ്പെട്ടു; പനസ-നാരികേളാദി ജംബു ഫലമുല-പക്ഷപ്പഴം, നാളികേരം, ഞാവൽപഴം, മുതലായവ; ആരഗിഞ്ചി-ഭുജിച്ചു; ഘനതരസ്സനന്ത-കനത്തൊട്ടെ; മഹിപൈ-ഭൂമിയിൽ; പദ്മുല-കാലടികളെ; ഘല്പ ഘല്പ നന്ത-‘ഘൽ, ഘൽ’ എന്നും; ഉഞ്ചി-വെച്ചു; അനയമു-എല്ലായ്പോഴും; ഹരി ചരണ യുഗമുലക-വിഷ്ണുവിന്റെ പാദങ്ങളെ; ഘടയാംബുജനന്ത-മനസ്സാകുന്ന താമരയിൽ; ഉഞ്ചി-വെച്ചു; വിനയമുനന്ത-വിനയത്തോടെ; ത്യാഗരാജവിന്ത തുഡു-ത്യാഗരാജൻ വണങ്ങുന്നതായ, പല ഗതികളിലും; ഭളം ഗുമനി-തലംഗ് + അനി. തലംഗ്-മുടംഗമായനയിലെ ഒരു യാണട്; അനി-അതുപോലെ; വെഡലിന-പുറപ്പെട്ടു.

ഭക്തന്മാരെ! ഗണപതിയെ തൊഴുവാൻ വരുവിൻ. ബ്രഹ്മാദി ദേവന്മാർ അർപ്പിച്ച പുജയെ സ്വീകരിച്ചുകൊണ്ട് ഭംഗിയിൽ നൃത്തം വെച്ചുകൊണ്ടു എഴുന്നള്ളുന്ന ശ്രീഗണപതിയെ പക്ഷപ്പഴം, നാളികേരം, ഞാവൽപഴം മുതലായവയെ ഭക്ഷിച്ച കാലടികളെ ‘ഘൽ ഘൽ’ എന്നു ഘനത്തോടെ ഭൂമിയിൽ വെച്ചുകൊണ്ടും എപ്പോഴും ശ്രീഹരിയുടെ പാദങ്ങളെ സ്തമരിച്ചുകൊണ്ടും വിനയത്തോടുകൂടി ത്യാഗരാജൻ പുജിക്കുന്ന ശ്രീ ഗണപതിയെ പലവിധ താളഗതികളിൽ ആടി വരുമ്പോൾ—

ഈ കീർത്തനം പ്രഥമാഭ ഭക്തവിജയത്തിൽ നിന്നാണം.

പല്ലവിയിൽ സേവിഞ്ചരാദര എന്ന പാദഭേദം.

അനുപല്ലവിയിൽ വാഗധിപത

ചരണത്തിൽ ഹരിചരണയുഗ എന്നിടത്തു ശിവചരണയുഗ.

162

കാണ്ഡ-രൂപകം

പ. ശ്രീനാരദ! നാദസരസീരുഹ ഭംഗ! ശുഭാംഗ! (ശ്രീ)
അ. ദീനമാനരക്ഷക! ജഗദീശ! ഭേശസങ്കാശ! (ശ്രീ)
ച. വേദജനിത വരവീണാവാദന തത്വജ്ഞ!
വേദകരത്രിതാപഹര രഹിത! വേദപരവിന്ത
യാദവകലജാപ്ത! സദാമോദഹൃദയ! മൂനിവര്യ!
ശ്രീഭ! ത്യാഗരാജവിന്ത! ശ്രീകര! മാംപാലയ (ശ്രീ)

ശ്രീനാരദ! ഭഗവൻ, നാമൊക്കെ താമരയെ വട്ടമിട്ടു വെട്ടുപോലെ ആയവനെ! മംഗളമുത്തേ! താണവരോട് (കഷ്ടപ്പെടുന്നവരോട്) മാനത്തെ കാക്കുന്നവനെ! ലോകേശ! പരാനന്ദപ്പാലെ കാന്തിയുള്ളവനെ! ദേവത്തിന്മീന്നു ജനിച്ച ശ്രേഷ്ഠമായ വീണ വായിക്കുന്നതിന്റെ തത്വം അറിഞ്ഞവനെ!

മുൻവക (താപത്രയം) ദുഃഖങ്ങളെ ഇല്ലാതാക്കുന്നവനെ! ദേവന്മാരാൽ വന്ദിക്കപ്പെടുന്നവനെ! ശ്രീകൃഷ്ണപോന്റെ മിത്രമായവനെ! സദാ ആനന്ദം നിറഞ്ഞമനസ്സോടു കൂടിയവനെ! മൂനിശ്രേഷ്ഠ! ഐശ്വര്യത്തെ കൊടുക്കുന്നവനെ! ത്യാഗരാജൻ വണങ്ങുന്നവനെ! ശൂഭത്തെ ചെയ്യുന്നവനെ! ഏതെങ്കിലും രക്ഷിച്ചാലും.

താപത്രയം: ആദ്ധ്യാത്മിക (പരമശാക്തവിനെ സംബന്ധിച്ചത്), ഭൗതികം (പഞ്ചഭൂതങ്ങളിൽ നിന്നുണ്ടാകുന്നതും); ദൈവികം (ദൈവഗുണങ്ങളാൽ ഉണ്ടാവുന്നതും)

163

കാപിനാരായണി-ആദി

- പ. സരസ സാമഭാന ഭേദഭണ്ഡപത്രം
സാടി ദൈവമൈവരേ ബ്രോവവേ (സ)
- അ. പരമ ശാഖോദ്ഗ്രേസതണ്ഡനച
ബലക് രാവണ്ഡ്യ തെലിയലേകപോയെ (സ)
- ച. ഹിതവൃന്ദാലൈന്തോ ബാഗബല കിതിവി
സതമുഗാനയോദ്ധ്യ നിത്തുനണ്ടിവി
നത സഹോദരനി രാജജേസി രാക
ഹതമുജേസി തിവി ത്യാഗരാജനത! (സ)

സരസ സാമഭാനഭേദ ഭണ്ഡപത്രം-സാമ., ഭാനം, ഭേദം, ഭണ്ഡം (എന്ന പതുരപായങ്ങൾ) സരസമായി (സന്ദർഭോപിതമായി) പ്രയോഗിക്കുന്നതിൽ സമത്വമായവനെ! സാടി ദൈവമൈവരേ ബ്രോവവേ-എന്നെ രക്ഷിക്കുവാനുള്ള ദൈവം നിന്തിരുവടി തന്നെയാണു്, പരമശാഖോദ്ഗ്രേസതണ്ഡനം ശിവഭക്തന്മാരിൽ അഗ്രേസരൻ, അന്യച+ബല ക+രാവണ്ഡ്യ-എന്നു പറയുന്ന രാവണൻ, തെലിയലേക പോയെ-അറിവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല, ഹിതവൃ-ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന, ഹൃദ്യമായ, മാടലു-വാക്കുകൾ, എന്തോ-വളരെ, ബാഗ-നന്നായി, ഭംഗിയായി, ബലക്കിതിവി (പലക്കിതിവി) പറഞ്ഞു, സതമുഗാനിത്തുനണ്ടിവി (സതമുഗൻ+ഇത്തുനണ്ടിവി) ശാശ്വതമായി ഞാൻ നിനക്കു തരുന്നു എന്നു പറഞ്ഞു. അയോദ്ധ്യ-അയോദ്ധ്യരാജ്യം, നതസഹോദരനി-അയ്യോ പ്രാപിച്ച സഹോദരനെ, രാജപേഷി-രാജാവോക്കി ചെയ്തിട്ടു, രാക-വരാതിരുന്നിട്ടു് (കീഴടങ്ങാതിരുന്നിട്ടു്, ഹതമുജേസിതിവി-വധിച്ചിട്ടുണ്ടു്, ത്യാഗരാജനത!

സാമഭാനഭേദഭണ്ഡങ്ങൾ സമയോചിതമായി പ്രയോഗിക്കുവാൻ സമത്വമായവനെ! എന്നെ രക്ഷിക്കുവാനുള്ള ദൈവം നിന്തിരുവടി തന്നെ. (മരാരമല്ല) ശിവഭക്തരിൽ അഗ്രഗണ്യനായ രാവണ്ഡ്യപോലും ഇതറിഞ്ഞില്ല നിന്തിരുവടി രാവണൻ ഹിതോപദേശം (സാമം) ചെയ്തു, അയോദ്ധ്യ കൊടുക്കാമെന്നു പറഞ്ഞു (ഭാനം), വിഭീഷണനെ ലങ്കാധിപനായി അഭിഷേകം ചെയ്തു (ഭേദം), രാവണനെ വധിക്കുകയും ചെയ്തു.

നല്ലവാക്ക് പറഞ്ഞു എതിരാളിയെ സ്വധീനിക്കുന്നതാണ് സംഘം, ഇപ്പോൾ മുളയ്ക്കു കൊടുത്തു വശീകരിക്കുന്നതാണ് ഭാനം, എതിരാളിയെ അവന്റെ സഹായിയിൽനിന്നു അകറ്റുന്നതു ഭേദം. ഇതുകൊണ്ടൊന്നും വഴിപ്പെടാത്തവനെ ശിക്ഷിക്കുന്നതു ഭണ്ഡം. ഈ നാലു ഉപായങ്ങളും നീതിശാസ്ത്രത്തിൽ രാജാക്കന്മാർക്കു വിധിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. രാജതന്ത്രം നിപുണനായ ശ്രീരാമൻ ഇതെല്ലാം രാവണനേ ഓ പ്രയോഗിച്ചു യുദ്ധം ആരംഭിക്കുന്നതിനു മുമ്പു അംഗനോട് പറഞ്ഞയച്ചു വാക്യത്തു ലാഞ്ഛനം ഹിതോപദേശം, വിഭീഷണനെ ലങ്കാധിപനായി അഭിഷേകം ചെയ്തപ്പോൾ ആരോ ചോദിച്ചുവത്രെ ഇനി രാവണൻ വന്നു ഭേദം പ്രാപിച്ചാൽ എന്തു ചെയ്യുമെന്നു എന്നാൽ അവൻ അയാൾക്കൊടുക്കുമെന്നു ശ്രീരാമൻ പറഞ്ഞുപോൽ. ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞതായി വത്സീകി രാമായണത്തിലോ കവരാമായണത്തിലോ കാണുന്നില്ല.

പാഠഭേദം ചാണം രണ്ടാമത്തെവരി
സതമുഗാനന്ധോദ്ധ്യ നിച്ഛേനഞ്ചിവി

164

ഹിന്ദോളം-ആദി

- പ. സാമജവരഗമന സാധുഹൃത്
സാരസാബ്ജപാല കാലാരീതി! വിഖ്യാത! (സാ)
- അ. സാമനിഗമജ സുധാമയഗാന വി
ചക്ഷണ! ഗുണശീല! ദയാലവാല! മാംപാലയ (സാ)
- ച. വേദശിരോ മാതൃജ സപ്തസ്വര
നാദാലലഭീപ! സിക്രിത
യാദവകല! മുരളീ വാദന വി
നോദ! മോഹനകര! ത്യാഗരാജവന്ദനീയ (സാ)

ആനയെപ്പോലെ ഗംഭീരമായി നടക്കുന്നവനേ! സത്തുകളുടെ ഹൃദയമാകുന്ന താമരയെ വിരിയിപ്പിക്കുന്ന സൂര്യനായവനേ! കാലം കടന്നവനേ! പ്രസിദ്ധായവനേ!

സാമവേദത്തിൽ നിന്നുണ്ടായ അമൃതമയമായ ഗാനങ്ങളിൽ നിപുണനായവനേ! ശീലഗുണമുള്ളവനേ! കാരുണ്യമുള്ളവനേ! എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും.

വേദങ്ങളുടെ മൂർദ്ധന്യത്തിൽ (പ്രണവസ്വരൂപമായ) അമ്മയിൽ നിന്നുണ്ടായ സപ്തസ്വരങ്ങളാകും നാദമെന്ന മലമൽ വളങ്ങ. ഭീപമേ! യാദവകലത്തെ (അവതാരത്തിന്നു)സ്വീകര്യം ചെയ്യവേ! പുല്ലാങ്കുഴൽ വായനയിൽ രസിക്കുന്നവനേ! സുന്ദര! ത്യാഗരാജനാൽ വന്ദിക്കപ്പെട്ടവനേ?

പല്ലവിയിലെ സാധുഹൃത് സാരസാബ്ജപാല എന്നതിന്നു സത്തുകളുടെ ഹൃദയമാകുന്ന സംസ്കൃതം നിന്നു മുളച്ച താമരയ്ക്ക് (വ്യാകുസ്പിക്കും) സൂര്യനായവനേ എന്നും അർത്ഥം പാശ്യാം. സാരസ്വം അബ്ജം താമരയാണല്ലോ. സരസ്സിനെ സംബന്ധിച്ചതെന്നർത്ഥം ഇവിടെ സ്വീകരിക്കാം.

തന്റെ ഇഷ്ടദേവതയായല്ല, ശ്രീകൃഷ്ണനെയാണ് സ്വാമികൾ ഇതിൽ സ്മരിക്കുന്നത് എന്നും പ്രസ്താവ്യമാണ്.

- പ. സാധിഞ്ചെന്നെ ഓ മനസാ (സാ)
 അ. ബോധിഞ്ചിന സന്മാർഗ്ഗ വചനമുഖ
 ബോധ ജേസി താ ബട്ടിന പട്ട (സാ)

സാധിഞ്ചെന്നെ-സാധിച്ചു; ഓമനസാ-അല്ലയോ മനസ്സേ; ബോധിഞ്ചിന-ഉപദേശിച്ചു; സന്മാർഗ്ഗവചനമുഖ-സന്മാർഗ്ഗത്തിൽ ജീവിതം നയിക്കാനുള്ള വാക്കുകൾ; ബോധജേസി-ലഘുവിച്ഛിന്ത മധ്യയോക്കിട്ടു; താ-അവൻ; പട്ടിന പട്ട-പിടിച്ചുപിടി.

അല്ലയോ മനസ്സേ, താനെ ഉൽബോധനപെയ്ത സന്മാർഗ്ഗ ജീവിതത്തിനുള്ള സദുപദേശങ്ങളെ താൻ തന്നെ ലഘുവിച്ഛിന്ത (ഗോപാൻ) പിടിച്ചു പിടിയെ സാധിച്ചു.

ച. സമയാനികിതഗ്ര മാടലാ ഡെനേ

സമയാനികി + തഗ്ര- (ആ) സമയത്തിനു യോജിച്ചതു; മാടലാഡെനേ(മ) ലെ + ആഡെന + ഏ) വാക്കു പറഞ്ഞതു:

- ച. 1 ദേവകീ വസുദേവുല നെഗിഞ്ചിനട്ട (സമ)
 2 രംഗേശുഡു സഭംഗംഗാ ജന കഡു
 സംഗീത സമ്പ്രദായ കഡു (സമ)
 3 ഗോപീ ജനമനോരമ മൊസംഗ ലേകനേ
 ഗേലിയു ജേസേ വാഡു

ദേവകീ വസുദേവമുഖന-ദേവകിയും വസുദേവനും; ഏഗിഞ്ചിന + അട്ട-കഷ്ടത്തിലാക്കപ്പെട്ടു; രംഗേശുഡു-ലോകമാകുന്ന രംഗത്തിന്റെ നായകൻ; സഭംഗംഗാ ജനകഡു-ഭിദ്യമായ ഗംഗയെ ഉത്ഭവിപ്പിച്ചവൻ; സംഗീത സമ്പ്രദായകഡു-സംഗീത സമ്പ്രദായ ജ്ഞാനമുള്ളവൻ; ഗോപീജനമനോരമ ഗോപികളുടെ ആഗ്രഹത്തെ; മൊസംഗലേകനേ-കൊടുക്കാതെ; ഗേലിയു-പരിഹാസവും; ചേസേവാഡു-ചെയ്തവൻ. (ഗോപികളുടെ മോഹം സാധിപ്പിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ലെന്നു മാത്രമല്ല അവരെ പരിഹസിക്കുകയും കൂടി ചെയ്തവൻ.

4 വനിതല സദാസൊക്ക ജേയുചുന

ഗ്രൊക്ക ജേസേ പരമാത്മുഡ ഭിയുഗാ ക (സമ)

യശോദ തനയുഡഞ്ചു മൂടമ്പുനന

മൂട്ടുബെട്ടനച്ചുചുണ്ഡ ഹരി (സമ)

വനിതല-സ്ത്രീകൾ; സദാ; സൊക്കചെയ്യുന്ന-ഉന്നാദമുണ്ടാക്കി, മോഹിപ്പിച്ചു; ഗ്രൊക്കജേസേ - (തന്നെ) വണങ്ങിപ്പിക്കുക; പരമാത്മുഡ-പരമാത്മാവ്; അഭിയുഗാക-അതുമാത്രമല്ല (സ്ത്രീകൾക്കു തന്നിൽ എപ്പോഴും മോഹമുണ്ടാക്കുകയും അവരെക്കൊണ്ടു തന്നെ നിമഗ്നരാക്കിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു പരാത്മാവുകൾക്കു).

യശോഃ; തനയവഞ്ച (തനയവ്യം + അഞ്ച) തന്റെ മകനാണെന്നു പറഞ്ഞു; മുദന്യനന-സന്തോഷത്തോടെ; മുദ്രംചെട്ട-ചുംബികയോടെ; നവ്യചൂഡ്യം-ചീരിച്ചു; ഹരി, (തന്റെ മകനെന്നു ഭാവിച്ച യശോഃ ചുംബിച്ചപ്പോൾ ചീരിച്ചവൻ, ഹരി)

- 5 പരമഭക്തവത്സലുഡു സുഗുണ
പാരാവാരൂഡം ജന മനഘടി കലി
ബാധല ദീർച്ച വാഡനച നേ ഹദാം
ബുജമന ജുച ചുഡഗ

(സമ)

പരമഭക്തവത്സലുഡു-ഭക്തന്മാരോടു ഏറ്റവും പ്രേമമുള്ളവൻ (ആണ് അവൻ); സുഗുണ പാരാവാരൂഡം-സുഗുണങ്ങളുടെ കൂടലും (ആണ് അവൻ) അജനമനഘടി (അജനമു + മനഘടി) ജനനം മുതൽ പാപമില്ലാത്തവൻ, ഭോഷമില്ലത്തവൻ; ഈ കലിബാധല-ഈ കലികാലത്തിലെ ഉപദ്രവങ്ങൾ; തീർച്ചവാഡം-പരഹരിക്കുന്നവൻ (ആണ് അവൻ); അനുച-എന്നു പറഞ്ഞു; നേ (നേര) ഞാൻ ഹൃദംബുജ മന-കണ്ഠം കുന്ന താരരയിൽ; ജുച ചുഡഗ-കാണുന്നോൾ (ഭക്തന്മാരോടു അളുലാർ പ്രേമമുള്ളവനാണ്; സദ്ഗുണങ്ങളുടെ കൂടൽ; ജനിച്ച മുതൽ ഭോഷമൊന്നും തീണ്ടാത്തവൻ; ഈ കലിയുഗത്തിലെ ഉപദ്രവങ്ങളെ അവൻ ഇല്ലാതാക്കുമെന്നു കരുതി എന്റെ ഹൃദയതാരരയിൽ അവനെ സ്ഥിരീകരിക്കാൻ തീർക്കുന്നോൾ.....)

- 6 ഹരേ രാമചന്ദ്ര! രഘുകലേശ!
തുദസഭാഷ! ശേഷശയന!
പരനാരീ സോദരാജ വിരാജതൂരഗ!
രാജരാജനത! നിരമയാപാപന!
സരസീരഹദളാക്ഷ! യനച
വേഡുകൊന്ന നന്ന താ ബ്രോവകന

(സമ)

“ഹരേ! രാമചന്ദ്ര! രഘുവംശത്തിന്റെ നാഥനായവനെ! സമയമായി സംസാരിക്കുന്നവനെ! അഭിഷേകത്തേൽ കിടക്കുന്നവനെ! പരസ്പ്രീകൾക്കു സഹോദരനായവനെ! ജനനമില്ലാത്തവനെ! പക്ഷിവാഹന ചക്രവർത്തിക്കു സ്തുതിക്കുന്നവനെ! പരിശുദ്ധമായ ദേഹമുള്ളവനെ! ചെന്താമരത്തോളം ഉന്നിയിൽ ചേരിയുള്ള കണ്ണുള്ളവനെ!” അനുച എന്നെല്ലാം, വേഡുകൊന്ന-അഭ്യർത്ഥിച്ചിട്ടുള്ള; നന്ന-ഏതെ; താ-അവൻ; രഘുവകന-രക്ഷിക്കാതെ, അനുഗ്രഹിക്കാതെ.

- 7 ശ്രീവെങ്കടേശ! സുപ്രകാശ!
സർവ്വോത്തമ സജ്ജനമാനസ
നികേതന! കനകാംബരധര
ലസന്തകുട കണ്ഡലവിരാജിത!
ഹരേ! യനചനേ പൊഗഡഗാ
ത്യാഗരാജഗേയുഡ
മാനവേന്ദ്ര ഡൈന രാമചന്ദ്രുഡ

(സമ)

അല്ലയോ ശ്രീവെങ്കടേശ! പ്രകാശിക്കുന്നവനെ! (ജോതിർത്ഥ!) എല്ലാവരിലും ഉയർന്നവനെ! സത്തുക്കളുടെ ഹൃദയത്തിൽ വസിക്കുന്നവനെ! പീതം

ബരം ധരിച്ചുവന്നേ! മിന്നുന്നകിരീട കണ്ഡലങ്ങൾ കൊണ്ടു ശോഭിക്കുന്നവനേ! ഹരേ ഏന്തല്ലാം (ഭരത) ഞാൻ (പൊഗഡഗ) പക്ഷത്തി ത്യാഗരാജനാൽ പാടപ്പെട്ട മഹാരാജാവായി (അപന്താരം. ചെയത) രാമവരൂൻ (സമയത്തിനൊത്തു സംസാരിക്കും.)

ശ്രീ വെങ്കടേശ എന്നതിന്നു ലക്ഷ്മി സമേതനായ വെങ്കടേശൻ എന്നർത്ഥം പരയാം. വെങ്കടേശൻ (തരിപ്പതിക്ഷേത്രത്തിലെ ദേവർ) പാപത്തെ ഹരിക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥമുണ്ട്.

ചരണശേഷം

സദ്ഭക്തൂല നന്ദതലിട്ലനെന്നേ
അമരീകഗാ ന് പൂജകൊന്നെന്നേ
അലുഗാ വട്ടനെന്നേ വിമുഖുലതോ
ജേര പോകമെന്നേ നേ
വെത ഗലിഗിതെ താള കൊമ്മനെന്നേ
ദമശമാദി സുഖദായ കഡഗു ശ്രീ
ത്യാഗരാജനു തുഡു ചെന്തരാകന്നേ

സദ്ഭക്തൂല നന്ദതലി - ഉത്തമ ഭക്തന്മാരുടെ നടപടികൾ; ഇട്ല- ഇങ്ങനെ (എന്നു); അന്നെന്നേ-പറഞ്ഞു; അമരീതശ - ഉചിതമായി; ന- എന്റെ, പൂജ; ഗൊന്നെന്നേ-സ്വീകരിച്ചു അച്ചുഗ പട്ട-കോപിക്കരുത് (എന്നു) അന്നെന്നേ; വിമുഖലതോ-ഭക്തർക്കു വേണ്ട കൂടി ചോരപോകക-ചേവരുതു(എന്നു) അന്നെന്നേ; ചെത-ദ:ഖ., ഗലിഗിതേ ഉണ്ടായാൽ, താളകൊമ്മ-സഹിച്ചുകൊള്ള, അന്നെന്നേ, ദമശമാദി-ഇന്ദ്രിയനിഗ്രഹം, ശാന്തത മുതലായ, സുഖദായകഡഗു-സുഖത്തെ തരുന്ന പനായ, ശ്രീ ത്യാഗരാജനു തുഡു-ത്യാഗരാജനാൽ ശിവനാൽ സ്മരിക്കപ്പെട്ട, ചെത-സമീപത്തു്, രാക്ഷസ-വരാത്തെ. (ഭോവാൻ താൻ പിടിച്ചുപിടി സാധിച്ചിട്ടുവല്ലോ)

ചരണത്തിന്നു 'സമയാലക ഭഗ്നമാടലാഡാന' എന്നൊരു പാഠഭേദമുണ്ട്. പഞ്ചരത്ന കീർത്തനങ്ങളിൽ ഒന്നാണിതു്. 'സമയാനി കിടഗു' തുടർന്നുള്ള ഏഴു സാഹിത്യങ്ങൾക്കും സാരം നിർണ്ണയിച്ചിട്ടുണ്ട്.

രോഷാകതിയാണു് ഈ കീർത്തനം.

166

വസന്ത-രൂപകം

- പ. സീതമ്മ മായമ്മ ശ്രീരാമുഡു മാതണ്ഡുറി (സീ)
അ. വാതാത്മജ സതമീത്രീ വൈനതേയ രിപ്പമർദ്ദന
ധാരത ഭരതാ ദല്ല സോദരലു മാക; ഓ മനസാ (സീ)
ച. പരമേശ വസിം പരാശര നാരദ ശൗനകകൃക
സുപതി ഗതത ലംബോധര ഗുഹസന കാദല്ല
ധരനിജ ഭാഗവത-ഗ്രേസരലെവരോ വാരെല്ലന
വർ ത്യാഗ രാജ്ഞികി പരമബാധമുലു; മനസാ (സീ)

സീത്ത-സീത ദേവി, മായമ്മ-എന്റെ അമ്മ, ശ്രീരാമധ്യ-ശ്രീരാമൻ, മാ-എന്റെ, തണ്ഡി-അച്ഛൻ, വാതാത്തജ-ഹനുമാൻ, സൗമിത്രി-ലക്ഷ്മണൻ, വൈനത്തേൻ-ഗരുഡൻ, രാപുമാർട്ടനൻ-ശത്രുഘ്നൻ, ധാത-ബ്രഹ്മാവ്, ഭരതാദല-ഭരതൻ മുതലായവർ, സോദരല-സഹോദരന്മാർ, മാക-എനിക്കു്, ഓ മനസാ-അല്ലയോ മനസ്സേ, പരമേശ (ശിവൻ), വസഷ്ഠ, പരാശര, നരദ ശൗനക ശുക എന്ന മഹർഷിമാർ, സുരപതി (ഇന്ദ്രൻ), ഗരുമൻ, ലംബോധരൻ (ഗണപതി) ഗുഹൻ (സുബ്ബറാമസ്വാമി) സനകാദി (മുനിമാർ), ധരണീജ ഭൂമിയിൽ പറന്ന, ഭാഗവതാഗ്രേസരല-ഭാഗവത് ഭക്തന്മാർ, ഏവരോ-ആരെല്ലാവരേയും, വാരെല്ലന-അവരെല്ലാം, വരത്യാഗരാജ്ഞികി-ശ്രേഷ്ഠനായ ത്യാഗരാജൻ, പരമബാസവുല ഉറാബസ്യക്കളാകുന്നു, ഓ മനസാ-അല്ലയോ മനസ്സേ!

ഭഗവാനോടു വാത്സല്യ ഭാവമാണു് ഈ കീർത്തനത്തിൽ. സ്വാമികൾ താൻ ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ കടംബംഗമാണെന്നു ഭാവിക്കുന്നു.

പല്ലവിയിൽ മാദൃതണ്ഡി എന്നു പാദഭേദം.

ഈ കീർത്തനം സൂര്യകാന്ത (17-ാം മേള കണ്ഠാ) ജന്യമായും പാടി വന്നിരുന്നു.

167

വമാസ്-ശോഭി

- പ. സീതാപതി നാ മനസ്സന
സിദ്ധാന്തമനി യുനാനരാ (സീ)
- അ. വാതാത്തജാദല ചെന്തനേ
വണ്ണിഞ്ചിന നീ പലകലെല്ല (സീ)
- ച. പ്രേമജൂപിനാപൈ പെദ്രമനസുജേസി
നീ മഹിമലെല്ല നിണ്ഡാര ജൂപി
ഈ മഹിനി ഭേമേടി കന്നമാട
രാമചന്ദ്ര! ത്യാഗരാജവിന്ദത!

സീതാപതി-സീതാപതി! നാ മനസ്സന-എന്റെ മനസ്സിൽ; സിദ്ധാന്തമനി-നിശ്ചയമായു് ഉറച്ചു; ഉനാനരാ-ഇരിക്കുന്നു; വാതാത്തജാദല-ഹനുമാൻ മുതലായവർ; ചെന്തനേ-സമീപത്തിൽ; വണ്ണിഞ്ചിന-പറഞ്ഞു; നീ-നിന്റെ; പലകലെല്ല (പലകല + എല്ല) വാത്തകളെല്ലാം; പ്രേമജൂപി-കരുണയോടെ നോക്കി; നാപൈ-എന്തേൻ. എന്നെ; പെദ്രമനസുജേസി-മഹാ മനസ്സുതയോടെ; നീ മഹിമലെല്ല-നിന്റെ മാഹാത്മ്യമെല്ലാം; നിണ്ഡാര-വളരെ, വിശദമായി; ജൂപി-കാണിച്ചു; ഈ മഹിനി-ഈ ലോകത്തിൽ; ഭേമേടി-കി-പേടിയെത്തിക്കു; അന്നനാട-എന്നു പറഞ്ഞ വാക്കിനെ രാമചന്ദ്ര-അല്ലയോ രാമചന്ദ്ര! ത്യാഗരാജവിന്ദത!

അല്ലയോ സിതാപതേ രാമചന്ദ്ര! ഹനുമാൻ മുതലായവരുടെ അടുത്തു വെച്ചു നീ പറഞ്ഞ വാക്കുകൾ ഞാൻ എന്റെ മനസ്സിൽ വെച്ചിരിക്കുകയാണ്. (വിശ്വസിച്ചിരിക്കുകയാണ്) എന്നു പ്രവൃത്തിയുടെ നോക്കി മഹാമനസ്സായോടെ നിന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെ കാണിച്ചു തന്നു 'ഈ ലോകത്തിൽ നീ നക്കെത്തിൻ പേടി' എന്നു പറഞ്ഞ വാക്കുകളെ അല്ലയോ ത്യാഗരാജനേ! (ഞാൻ മനസ്സിൽ ഉറപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.)

168

കാനഡ-ഭാരതീ

- പ. സുഖിയെ വരോ രാമനാമ (സു)
- അ. സുഖിയെവരോ സുമുഖിയെവരോ
അഖിലസാരമഗ്ന താരകനാമ ! (സു)
- ച. സത്യമുപ്പക സകലലോകലക്ഷ
ഭൃത്യദൈവ ദൈവ ഭേദമുലേക
നിത്യമൈന സുസ്വരപു ഗാനമുത്തോ
നിരന്തരമു ത്യാഗരാജനത! (സം)

സുഖി-സുഖിക്കുന്നവൻ; ഏവരോ-ആർ; രാമനാമസുഖി-രാമനാമം (സങ്കീർത്തനം) കൊണ്ടു സുഖിക്കുന്നവൻ; ഏവരോ; സുഖിയെവരോ; സുമുഖിയെ വരോ-നല്ലമുഖമുള്ളവൻ ആരാണ്; അഖിലസാരമഗ്ന-എല്ലാറ്റിന്റെയും സാരമായവൻ, കാതലായവൻ; താരകനാമ-സംസ്കാരകേന്ദ്രശക്തിയിൽനിന്നു കരയേറുന്ന നാമമുള്ളവൻ; സത്യമുപ്പക-സത്യത്തിൽനിന്നു വ്യതിചലിക്കാതെ; സകലലോകലക്ഷ-എല്ലാലോകക്കൾക്കും; ഭൃത്യദൈവ-ഭൃത്യനായി; ദൈവഭേദമുലക-മുന്തിഭേദം കൂടാതെ; നിത്യമൈന-ദിവസേന; സുസ്വര പുഗാനമുത്തോ-സ്വരശുദ്ധിയുള്ള ഗാനംത്തോടുകൂടി; നിരന്തരമു-എല്ലാപ്പോഴും; ത്യാഗരാജനത!

ആരാണ് സുഖി? സംസാരോദ്ധാരകവും സർവ്വമന്ത്രത്തിന്റെയും സാരവുമായ രാമനാമം ജപിക്കുന്നവനാണോ? (അവൻതന്നെ യഥാർത്ഥമായ സുഖി) സത്യത്തിൽനിന്നു വ്യതിചലിക്കാതെ ലോകസേവനം ചെയ്തും മുന്തിഭേദമിന്തകൂടാതെയും മാറ്റ ഭേദവുമായിത്തീർന്നും വേറെയാണു ശ്രീരാമനെന്ന് ഭാവിക്കാതെ) നിത്യവും സ്വാശുദ്ധിയോടെ രാമനാമസങ്കീർത്തനം ചെയ്യുന്നവൻ സുഖിതന്നെ. അല്ലയോ ത്യാഗരാജനത!

സംഗീതജ്ഞനേയും കേന്ദ്രിയം സിദ്ധിക്കുകയാൽ താൻ സുഖിയാണെന്നുമാത്രമല്ല സുമുഖനും കൂടിയായിരിക്കണം സാക്ഷികൾ പറയുന്നത്. മാത്രമല്ല, സത്യനിഷ്ഠ ലോകസേവനം, സമഭാവന സർവ്വമത സഹിഷ്ണുത എന്നിവയെല്ലാം ഉണ്ടകയും ചെയ്തു അങ്ങനെ ഒരാരും സുമുഖനല്ലാതെ വരുമോ?

മനശുദ്ധിയില്ലാതെ വെറും നാമോച്ചാരണംകൊണ്ടുപലമൊന്നുമില്ലെന്നും ഇതിൽ ധ്വനിയുണ്ട്.

169

ചക്രവാകം—രൂപകം

- പ. സുഗുണമുലേജെപ്പുകൊണ്ടി
സുന്ദര രഘുരാമ!
- അ. വഗലെറംഗലേകയിടു
വത്തുവന്നു ചുറ്റുരാസവേ (സു)
- ച. സ്നാനാദീസുകമ്ബലു
വേദോദ്ധ്യയനസുലേറുഗ
ശ്രീനായക! ക്ഷമിയിച്ചു
ശ്രീ ത്യാഗരാജനത! (സു)

സുഗുണമുലേ-സൽഗുണങ്ങളെ; ജെപ്പുകൊണ്ടി-പറഞ്ഞു (പ്രകീർത്തിച്ചു) കൊണ്ടിരുന്നു; സുന്ദര രഘുരാമ-വഗലു-ചതികൾ, കാപട്യങ്ങൾ; എറംഗലേ ക-അറിയാതെ; ഇടു-ഇവിടെ; വത്തുവന്നു-വരുമെന്നു; റുരാസവേ-ദുരാഗ്രഹം കൊണ്ടു; സ്നാനാദീ സുകമ്ബലു-തീർത്ഥസ്നാനം മുതലായ പുണ്യകർമ്മങ്ങൾ! വേദോദ്ധ്യയനസുലേറുഗ-വേദപാരായണം മുതലായ സൽകർമ്മങ്ങളോ വേദപാരായണമോ ഒന്നും എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ ക്ഷമിച്ചാലും! ശ്രീ ത്യാഗരാജനത! ശ്രീ പരമേശ്വരനാൽ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടവനേ!

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു അന്ധയിക്കണം.

അല്ലയോ സുന്ദരനായ രഘുരാമ! ലക്ഷ്മീപതേ! നിന്റെ കാപട്യ മൊന്നും അറിയാതിരുന്നതിനാൽ (ഇങ്ങനെ ചെയ്താൽ) നീ ഇവിടെ (എന്റെ അരികത്തു) വരുമെന്നുള്ള അത്യാഗ്രഹംകൊണ്ടും നിന്റെ സൽഗുണങ്ങളെ പാടി കൊണ്ടിരുന്നു; തീർത്ഥസ്നാനം മുതലായ സൽകർമ്മങ്ങളോ വേദപാരായണമോ ഒന്നും എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ ക്ഷമിച്ചാലും! ശ്രീ ത്യാഗരാജനത!

ചരണം രണ്ടാമത്തെ പരി വേദോദ്ധ്യയനസുലേറുഗ എന്ന പാഠഭേദമുണ്ടു്.

170

ഖമാസം—രൂപകം

- പ. സുജന ജീവന! സുഗുണഭൂഷണ! രാമ (സു)
- അ. ഭുജഗഭൂഷണാർച്ചിത! ബുധജനാവനാത്
ജീവന്ദിത ശ്രീചപന്ദന ദശതുംരംഗ മാമവ (സു)
- ച. ചാരനേത്ര! ശ്രീകളത്ര! ശ്രീരമ്യഗാത്ര!
താരകനാമ! സുചരിത്ര! ദശരഥപുത്ര!
താരകാധിപാനന! ധർമ്മപാലക!
താരയ രഘുവര! നിമമല! ത്യാഗരാജനത! (സു)

സുജനജീവന-സജ്ജനങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിന്നു ആധാരമായവനെ (സത്യത്തെ പോഷിപ്പിക്കുന്നവനെ) സുഗുണഭൂഷണം-സത്സുഗുണങ്ങളെ ആഭ്യർണയമായി അണിഞ്ഞവനും! ഭൂഗുണഭൂഷണാർച്ചിത-ശിവനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനും! ബ്രഹ്മാനന്ദ-ജ്ഞാനികളെ രക്ഷിക്കുന്നവനും! ആത്മജവദിത-ബ്രഹ്മമാവിനാൽ വന്ദിക്കപ്പെട്ടവനും! ശ്രീതപദന-ആശ്രിതർക്കു ചന്ദനം പോലെ തണുപ്പു (സുഖം) കൊടുക്കുന്നവനും! ഭഗവതേ-ഗ-ഗന്ധവാഹനനായവനും! മാധവ-എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും. പാദനേത്ര-മനോഹരമായ കണ്ണുകളുള്ളവനും! ശ്രീകളത്ര-മഹാലക്ഷ്മി ഭാര്യയായവനും! ശ്രീരമ്യഗാത്ര സുന്ദരമായ ഭേദമുള്ളവൻ, കമനീയാകൃതിയോടുകൂടിയവൻ, താരകനാമമു-സംസാരകളേഗത്തെ ഇല്ലാതാക്കുന്ന പേരുള്ളവനും! സുപരിത്ര-നല്ലപരിത്ര-ഉള്ളവനും! ഭഗവതേ! താരകാധിപാനന്ദ-ചന്ദ്രനെത്ത മുഖകാന്തിയുള്ളവനും! ധർമ്മപാലന-ധർമ്മത്തെ സംരക്ഷിക്കുന്നവനേ എന്നെ (സംസാരത്തെ തീനിന്നു) കടത്തിയാലും. രാഘവര! നിർമ്മല! ത്യാഗരാജനത!

ശ്രീരമ്യഗാത്ര എന്ന പദത്തിന്നു മേൽ കൊടുത്ത അർത്ഥത്തിന്നു പുറമെ ലക്ഷ്മീദേവിയുടെ വിഹാരരംഗം അല്ലെങ്കിൽ ക്രീഡാഭൂമിയാകുന്ന ദേഹത്തോടു കൂടിയവൻ എന്നും വ്യഖ്യാനം കല്പിക്കാവുന്നതാണ്.

171

സിന്ധുരാമകൃിയ-ആദി

- പ. സുധാമാധുര്യഭാഷണം! സുധാകരാന്നന! (സു)
- അ. കഥാമൃതമുചേ ബഹുകാലമു ആകലി ദീരിയുന്നാന ബ്രോവുമു (സു)
- ച. ദുരാത്മുലഗു ഭൂകീരാതകല ജേര രാദനച്ച സുന്ദരാകാര! നീപരായണല ചെലിമി രാഗോരു ത്യാഗരാജനത! ഓ പരാത്പര! സഗുണ! (സു)

സുധാമാധുര്യഭാഷണം! അമൃതിന്റെ മാധുര്യത്തോടെ സംസാരിക്കുന്നവനേ! സുധാകരാനന്ദ-ചന്ദ്രാനന്ദപ്പോലെ മുഖകാന്തിയുള്ളവനേ! കഥാമൃതമുചേ-കഥാമൃതത്തിനാൽ (നിന്റെ ചെറിയ അമൃതപോലെയെ സ്വാദുണ്ടു്), ബഹുകാലമു-ദീർഘകാലം, ആകലി-വിശപ്പു് ദീരിയുന്നാന-ഗമിച്ചു് നിന്നു ബ്രോവുമു-രക്ഷിച്ചാലും, ദുരാത്മുലഗു-ദുഷ്ടന്മാരായ ഭൂകീരാതകല-ഭൂമിയിലെ കാട്ടാള (പ്രാകൃത) വർഗ്ഗത്തോടു, ദുഷ്ടനങ്ങളോടു, ജോരാദനച്ച-ചേർത്തെന്ന സുന്ദരാകാര! നീ-നിന്റെ, പരായണല-ഭക്തന്മാരോടു, ചെലിമി-സ്നേഹം, രാഗോരു-ആശിക്കുന്ന, ത്യാഗരാജനത! പരാത്പര! സഗുണ!

അമൃതപോലെ വാക്കിന്നു മാധുര്യമുള്ളവനേ! ചന്ദ്രാനന്ദപ്പോലെ മുഖകാന്തിയുള്ളവനേ! നിന്റെ പരിതാപകുന്ന അമൃതം വളരെക്കാലം കഴിച്ചുകൊണ്ടു് വിശപ്പു തീർന്നിരിക്കുന്നു, എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും, സുന്ദരരൂപമുള്ളവനേ!

ഈ ലോകത്തിൽ കാട്ടാളന്മാരെപ്പോലെയുള്ള ദുഷ്ടജനങ്ങളുമായി സംസർഗ്ഗം ചെയ്യരുതു് എന്നു നിന്റെ ഭക്തന്മാരോടു സ്നേഹം ആഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ഈ ത്യാഗരാജനാൽ ധരിക്കപ്പെടുന്നവനേ! പരാത്പര സഗുണ!

കല്യാണി-ആദി

- പ. സുന്ദരി നീ ദിവ്യരൂപമുൻ ജൂല
തനകു ഓരീ കെന്നമ്മ (സു)
- അ. മന്ദഗമന! നീ കടാക്ഷ ബലമോ
മുന്ദടി പൂജാഫലമോ ത്രിപുര! (സു)
- പ. കലിലോ ദീനരക്ഷകിയനി സഭ
ഗലിഗിന താവുന പൊഗഡുടനമ്മ
സലളിത ഗുണ കരുണാസാഗരി നീ
സാടിയെവരമ്മ?
അലസി വച്ചി നന്ദുക നാമനസ്യ
ഹായി ചെന്ദനായനി യുണ്ഡഗ മറി
കലകലമനി സുരസതൂല വരസഗാ
ഗൊലുച ശുക്രവാരപമുട്ടു ത്രിപുര (സു)

സുന്ദരി-അല്ലയോ ത്രിപുരസുന്ദരിദേവി! നീ-നീന്റെ ദിവ്യരൂപമുൻ-ദിവ്യമായ രൂപത്തെ; ജൂല-കാണുവാനായി, തനകു-എനിക്കു, ഓരീകെ-കിട്ടി ലഭിച്ചു, അമ്മ! മന്ദഗമന-മന്ദഗമനേ! സാവധാനത്തിൽ നടക്കുന്നവളേ! നീ കടാക്ഷ നിന്റെ കടാക്ഷത്തിന്റെ, ബലമോ-ബലമാണോ ശക്തികൊണ്ടോ, മുന്ദടി-മുജ്ജന്മത്തെ, പൂജാഫലമോ-പൂജാഫലത്താലാണോ? ത്രിപുരസുന്ദരി! കലിലോ-കലിയുഗത്തിൽ, ദീനാക്ഷകിയന്-കഷ്ടപ്പെടുന്നവരെ രക്ഷിക്കുന്നവരേ എന്നു, സഭഗലിഗിന താവുന-മനുഷ്യർ യോഗംചേരുന്നിടത്തെല്ലാം പൊഗഡുട-സ്തുതിക്കുന്നു അമ്മ! സലളിതഗുണ കരുണാസാഗരി-സൽഗുണങ്ങൾ നിറഞ്ഞ കരുണക്കടലേ, നീ സാടിയെവര, അമ്മ-നിനക്കു തുല്യമായി ആരുണ്ട് അമ്മേ! അലസി വച്ചിനന്ദുക-തളർന്നു വന്നിട്ടുള്ള, നാമ-നസ്യ എന്റെ മനസ്സ്. ഹായി-സത്യം ചെന്ദനാ-കിട്ടുക, യനി(അനി) എന്നു, ഉണ്ഡഗ-ഇരിക്കുന്നു, മറി-വീണ്ടും വീണ്ടും, കലകല-കോലാഹലത്തോടെ, സുരസതൂല, ദേവസ്രീകൾ, വരസഗ-ഒരുവരിയായി, ഗൊലുച-സ്തുതിക്കുന്നു, ശുക്രവാരപ-വെള്ളയാഴ്ചയിൽ, മുട്ടു-അഴകായ, (ത്രിപുരസുന്ദരി)

അല്ലയോ ത്രിപുരസുന്ദരിയമ്മേ! നിന്റെ ദിവ്യരൂപത്തെ ദർശിക്കുവാൻ അപസരം ലഭിച്ചു മന്ദഗമനേ! ഇതു (ദർശനം ഉണ്ടായതു) നിന്റെ കടാക്ഷം കൊണ്ടാണോ, ഞാൻ മുമ്പ് ചെയ്ത പൂജാഫലത്താലോ?

ഇക്കലിയുഗത്തിൽ കഷ്ടപ്പെടുന്നവരെ കാത്തു രക്ഷിക്കുന്ന അമ്മ എന്നു ജനങ്ങൾ യോഗം കൂട്ടുന്നിടത്തെല്ലാം നിന്നെ പുകഴ്ത്തുന്നു സൽഗുണങ്ങൾ നിറഞ്ഞ കരുണക്കടലേ! നിനക്കു തുല്യരായി ആരുണ്ട് ക്ഷീണിച്ചു വന്നിട്ടുള്ള എന്റെ മനസ്സിനു സത്യം കിട്ടുമെന്നു വ്യാപരിച്ചു ഇരിക്കേ ദേവസ്രീകൾ വരിയായി കലപലശബ്ദത്തോടെ വെള്ളിയാഴ്ച ദർശനത്തിന്നു നിന്നെ തൊഴുന്ന കാഴ്ച (എനിക്കു ലഭിച്ചു)

ഈ കീർത്തനം ആദിപുരമെന്നു പേരുള്ള തിരുവെരറിയൂർ ക്ഷേത്രത്തിലെ ത്രിപുര സുന്ദരിദേവിയെപ്പറ്റിയാണ്. തന്റെ പ്രധാന ശിഷ്യരിൽ ഒരുവനായ വീണാകപ്പയ്യക്കുട അഭ്യർത്ഥനയനുസരിച്ചു സ്വാമികൾ ആ ക്ഷേത്രത്തിൽ ദർശനത്തിന്നു വന്ന അപസരത്തിലാണ് ഈ പാടിയത്. 'ദാരിനി തെലു സുകൊണ്ടി' (ശ്രദ്ധസാധേവി) എന്ന കീർത്തനവും ഈ ദേവിയെ കുറിച്ചാണ്. വേറെയും മൂന്നു കീർത്തനങ്ങളുണ്ട്. ത്രിപുരസുന്ദരിയെക്കുറിച്ചു്.

മൂന്നു ചുരുക്കങ്ങളിൽ രണ്ടാമത്തേതാണ് ഇവിടെ ചേർത്തത്.

173

ശ്രീരഞ്ജനി-രൂപകം.

- പ. സൊഗസുഗം മൂടംഗതാളമു ജതഗുർചിനിനു
ജൊക്ക ജേയു ധംരു ഡെവു ഡോ? (സൊ)
- അ. നിഗ മശിരോർമ മുഗലംഗിന
നിജ വാക്കുച തോ സ്വാശ്രദ്ധമുതോ (സൊ)
- ച. യതി വിശ്രമ സദ ഭക്തി വി-
രതിദ്രാക്ഷാരസ നവാസ
യുതകൃത ചേ ഭജിയിഞ്ചേ
യുക്തി ത്യാഗരാജനി തരമാ? ശ്രീരാമ? (സൊ)

സൊഗസു—മാർദ്ദവമായി, കർണ്ണാനന്ദമായി, മൂടംഗതാളമു—മൂടംഗം വായിക്കുന്നതിനെ, ജതഗുർച്ചി—ഒപ്പിച്ചുകൊണ്ടു്, നിര-നിന്നെ, ജൊക്കജേയു—മനസ്സിലാക്കുക, ധിരുഡു—ധീരൻ, എവുഡാ—ആരുണ്ടു്, നിഗമശിരോർമു—വേദങ്ങളുടെ, ശിരസ്സാകുന്ന ഉപനിഷത്തുകളുടെ സാരം, ഗലംഗിന—അങ്ങിയ, നിജവാക്കുചേതാ—സ്വതന്ത്രമായ വാക്കുകളുടെ, സ്വാശ്രദ്ധമുതോ—സ്വാശ്രദ്ധിയോടെ, യതി-വിശ്രമം സദഭക്തി, വിരതി എന്നിവയും, ഭാഷയുടെതന്നെ പോലെ യുള്ള മാധുര്യവും നവാസങ്ങളും ചേർന്ന കൃതിയെ—കീർത്തനം കൊണ്ടു്, ഭജിയിഞ്ചേ—ഭജിക്കുന്നവൻ, യുക്തി—സാമന്ത്രിയും, ത്യാഗരാജനി—ത്യാഗരാജനും, തരമാ—സാധ്യമാണോ? ശ്രീരാമ!

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു് അന്യയിക്കണം.

ഉപനിഷത്തുകളുടെ സാരം ഉൾക്കൊള്ളിച്ചും സ്വതന്ത്രമായ വാക്കോടു് (സ്വാന്വേദത്തോടുകൂടിയ വാക്കും) മാധുര്യമായ മൂടംഗ താളവ്യമൊപ്പിച്ചുകൊണ്ടു് പാട്ടുപാടി നിന്നെ രസപ്പെടിക്കുന്ന ധീരൻ ആരാണു്? യതി, വിശ്രമം, വിരതി എന്നിവ ചേർന്നും സദഭക്തിയുടെ ദ്രാക്ഷാമാധുര്യം ചേർന്നുള്ള കീർത്തനം കൊണ്ടു നിന്നെ ഭജിക്കുവാൻ ഈ ത്യാഗരാജനു സാധ്യമാണോ? ശ്രീരാമ!

കീർത്തനം എന്ന സ്വഗീത ശിൽപ്പത്തിന്നു വേണ്ടതായ ഗുണങ്ങളെ ഇതിൽ സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു അങ്ങനെ ഒരു രചിക്കുക നാദോപാസകനായ തനിക്കുകൂടി സാധ്യമാണോ എന്നു സ്വാമികൾ സംശയിക്കുന്നു.

യതി, വിരതി, വിശ്രമം എന്നിവയെല്ലാം പര്യായങ്ങളാണ്. പദ്യ ബന്ധത്തിൽ, ചൊല്ലുന്നതിന്റെ സൗകര്യം പ്രമാണിച്ചു് വരുത്തുന്ന നിറുത്തു് (pause) ആണു് യതി. 'യതിർവിച്ഛേദ സംജ്ഞിതാ-വൃത്തരത്നാകരം, 1, 11.

പല്ലവിയിൽ പാഠഭേദം. ജൊക്കജേയു എന്നിടത്തു് സെക്കുജയു.

174

ധന്യംസി—ആദി

- പ. സംഗീതജ്ഞാനമു ഭക്തിവിനാ
സന്മാർഗ്ഗമു ഗലഭേ? മനസം (സം)
- അ. ഭൃംഗിനടേശ സമീരജാലഭജ മ -
തംഗ നാരദാഭ്യ പാസിഞ്ചേ (സം)
- പ. ന്യായാന്യായ മുഖൈസുന് ജഗമുല
മായാമയമനി ലൈസുന് ദർഗ്ഗണ
കായജാദിഷട്ഠിപുല ജയിഞ്ചേ
കാര്യമുലൈസുന് ത്യാഗരാജനികേ (സം)

സംഗീതജ്ഞാനമു-സംഗീതജ്ഞാനം, ഭക്തി, വിനാ-അല്ലാതെ, സന്മാർഗ്ഗമു-നല്ലവഴി (മോക്ഷപാത്രം) ഗലഭേ-ഉണ്ടാകുമോ? മനസം-അല്ലയോ മനസ്സേ; ഭൃംഗിനടേശ സമീരജാലഭജ മതംഗനാരദാഭ്യ പാസിഞ്ചേ -ഭൃംഗിമുനി, ശിവൻ, ഹനുമാൻ അഗസ്ത്യൻ, രതംഗമുനി, നാരദൻ മുതലായവർ ഉപാസിച്ചതായ, ന്യായാന്യായ മുഖൈസുന് -ന്യായമെന്നോ അന്യായമെന്നോ എന്നറിയുന്ന ജഗലായമയമനി ലൈസുന്-ലോകം മായയാണെന്നറിയുന്ന, ദർഗ്ഗണ കായ ജാദി ഷട്ഠിപുല ജയിഞ്ചേ-ദർഗ്ഗങ്ങളും ദേഹത്തിൽനിന്നുണ്ടായതുമായ ആദൃശ്യങ്ങളെ (കാമം, ക്രോധം, ലോഭം, മോഹം, മദം, മാത്സര്യം) ജയിച്ചാനുള്ള കാര്യം -ഘടി, ലൈസുന്-അറിയുന്നു, ത്യാഗരാജനികേ -ത്യാഗരാജൻ.

അല്ലയോ മനസ്സേ, ഭൃംഗി, ശിവൻ, ഹനുമാൻ, അഗസ്ത്യൻ, മതംഗൻ, നാരദൻ മുതലായവർ ഉപാസനചെയ്ത സംഗീതവും ഭക്തിയും കൂടാതെ (വേറെ) നല്ലവഴി (മോക്ഷപ്രാപ്തിക്കു) ഉണ്ടാകുമോ? ന്യായമെന്നോ അന്യായമെന്നോ എന്നറിഞ്ഞും, ലോകം മായാമയവും മദ്യവുമാണെന്നറിഞ്ഞും ദേഹാഹാരമെന്ന ബോധത്താലുണ്ടായതും ദർഗ്ഗങ്ങളുമായ ആദൃശ്യങ്ങളെ ജയിക്കുന്ന കാര്യം അറിഞ്ഞപക്ഷമായ ത്യാഗരാജൻ (സംഗീതജ്ഞാനവും ഭക്തിയും അല്ലാതെ സന്മാർഗ്ഗമുണ്ടാകുമോ?)

പാഠഭേദം. പരം ൨രി 2. മായാമയമനേ.

175

മുഖാരി—ദേശാദി

- പ. സംഗീതശാസ്ത്രജ്ഞാനമു
സാരൂപ്യ സഖ്യഭമേ മനസം (സം)
- അ. ശൃംഗാര രസാഭ്യഖില സാര പു
രിത രാമകഥാനദാബ്ധിയുത (സം)
- പ. പ്രേമഭക്തി സുജന വാത്സല്യമു
ശ്രീമദ് രമാവര കടാക്ഷമു
നേമനിഷ്ഠയശോധന മൊസംഗ്രഹേ
നേർപ്പഗലഗ്ഗ ത്യാഗരാജനേർച്ചിന (സം)

സംഗീതശാസ്ത്രജ്ഞനേ-സംഗീതശാസ്ത്രജ്ഞാനം; സാരൂപ്യ സഖ്യമേ-സാരൂപ്യ സഖ്യത്തെ തന്നെതാണ്, മനസാ-അല്പയോ മനസ്സു; ശ്രംഗാര രസദ്യവിലസാരപുരിത-ശ്രംഗാരം തുടങ്ങിയ നവരസങ്ങളുടെ സാരം നിറഞ്ഞതായ; രാമകഥാനന്ദബ'ധയുത-ആനന്ദാലോയരാമകഥയോടുചേർന്നതായ; പ്രേമ, ഭക്തി; സുജനവാ: സല്യമു-സജ്ജനങ്ങളോടുള്ളസ്നേഹം; ശ്രീമദ് രമാവര കടാക്ഷമു-മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ കടാക്ഷം, നേമനിഷ്ഠ-ഭൈരവരൂപം ഏകാഗ്രചിത്തവു; യശോധനമു-യശസ്സും ധനവും, ദൈവഗുണ-തത്ത്വം, നേർപ്പഗല്ഗ-സമർത്ഥനായ, ത്യാഗ-ജ്ഞ-ത്യഗരാജൻ; നേർച്ചിത-അഭ്യസിച്ച, വശമാക്കിയ.

പരണത്തിലെ ഒടുവിലത്തെ വരി പല്ലവിയോടു ചേർത്തു അന്ധയിക്കണം.

മനസ്സു! സമർത്ഥനായ ത്യാഗരാജർ വശമാക്കിട്ടുള്ള സംഗീത ശാസ്ത്രജ്ഞാനം സാരൂപ്യ സഖ്യത്തെ തന്നെതാണ് ശ്രംഗാരം തുടങ്ങിയ ഒമ്പതു രസങ്ങളുടെ സകല സാരവും അടങ്ങിയതും ആനന്ദക്കല്പമായ രാമകഥിതത്തോടു കൂടിയ (സംഗീതശാസ്ത്ര-പ്രേമം, ഭക്തി, സത്തുക്കളോടു ഇഷ്ടം, ഭഗവാന്റെ അനുഗ്രഹം, സ്ഥിരബുദ്ധി, ഏകാഗ്രചിത്തം, കീർത്തി, ധനം തന്നെതാണ്) സംഗീതശാസ്ത്രജ്ഞാനമു-

മുദുകുവിൻ നാലുപട്ടങ്ങളുണ്ട്-അതിലൊന്നാണു സാരൂപ്യം: സാധോക്യം-ഇഷ്ടദേവതയുമായി ഒരേലോകത്തിലെന്നുക, സാമീപ്യം-ഇഷ്ടദേവതയുടെ അടുത്തെന്നുക. സാരൂപ്യം ഭഗവാന്റെ രൂപത്തോടു തനയത്വം പ്രാപിക്കുക: സായുജ്യം-ഭഗവത്പാദത്തിൽ ചേരുക.

നവരസങ്ങൾ-ശ്രംഗാരം, കരുണം, വിരം, രക്തം, ഭയനകം, ഹാസ്യം, അത്ഭുതം, ബീഭത്സം, ശാന്തം.

സ്വാമികൾ അഭിഞ്ചനയും സ്വയമേവ വരിച്ച മഹാത്മാവാണ്. അതിനാൽ യശോധനമു എന്ന സമസ്തപദമായി എടുക്കുകയാണു വേണ്ടത്. യശസ്സുകന്ന ധനം.

ഈ കീർത്തനം സാമൂഹ്യരേഖി രാഗത്തിലായു ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നു.

176

ശങ്കരാഭരണം-ആദി

പ.	സ്വരരാഗസുധാ രസയുത ഭക്തി
സ്വർഗാപവർഗമുര ഓ മനസാ	(സ്വ)
അ.	പരമാനന്ദമനേ കമലമുനേ
ബകഭേകമു ചെലഗിയേമി മനസാ	(സ്വ)
ച.	മൂലാധാരജ നാ ദൈവഗുരേ
മുദമഗ്ര മോക്ഷമുര
കോലാഹല സപ്തസ്വരഗ്രഹമുല
ഗുരതേ മോക്ഷമുര ഓമനസാ	(സ്വ)

സ്വരാഗസ്യാ രസയുതകേതി-സ്വരത്തിന്റെയും രാഗത്തിന്റെയും അതുതരം നിറഞ്ഞ കേതി, സ്വർഗ്ഗാപവർഗ്ഗ (സ്വർഗ + അപവർഗ്ഗ) സ്വർഗ്ഗവും, മോക്ഷവും, രാ-സംബോധനാശബ്ദം, ഓ മനസാ-അല്ലയോ മനസ്സേ! പരമാനന്ദനെ-പരമാനന്ദമെന്നറിയപ്പെടുന്നതു്, കമലമു-താമര, പൈ-മേൽ, മീതെ, ബക-കൊറ്റി, കേമു-തലമുള, ചെലിഗി-സഞ്ചരിക്കുക, ഏമി-അല്ലേ? മനസാ-മനസ്സേ! മൂലധാരജ-മൂലധാരത്തിൽ നിന്നുണ്ടാവുന്നതു്, നാഭമു-നാഭം; ഏറ്റു-അറിയുന്നതു്; മുദാഗ്ര-സന്തഷ്ടമുള്ള, മോക്ഷമു-മോക്ഷം, രാ-സംബോധന കോലാഹലം-കോലാഹലം, സപ്തസ്വര-സപ്തസ്വരങ്ങൾ, ഗുഹമുഖ-ചന്ദ്രതികൾ, ഗുരുതേ-അറിവാകുന്നതു്, മോക്ഷമു-മോക്ഷം, രാ-ഓമന സാ!

അല്ലയോ മനസ്സേ, സ്വരങ്ങളു രാഗങ്ങളാകുന്ന അതുതരം നിറഞ്ഞ കേതിയാണ് സ്വർഗ്ഗവും മോക്ഷവും തരുന്നതു പരമാനന്ദമാകുന്ന താമരയ്ക്കു മീതെപറന്നും തുള്ളിയും കൊണ്ടിരിക്കുന്ന കൊറ്റിക്കും തലമുളയും എന്താ യാ! താമരയ്ക്കുള്ളിൽ തെന്താണെന്നറിഞ്ഞു അതാസ്വദിക്കുന്ന ചണ്ടിന്റെ കഴുപ്പു് അവയ്ക്കില്ലെന്നു സാരം) മൂലധാരത്തിൽ നിന്നുത്ഭവിക്കുന്ന നാഭത്തിന്റെ സ്വഭാവം അറിയുന്നതു തന്നെ ആനന്ദവും മോക്ഷവും ആണു്. സപ്തസ്വരങ്ങളോ ഉല്പത്തി സ്ഥാനങ്ങളായിരുന്നതും അതുപോലെ മോക്ഷ പ്രദമത്രെ

തന്ത്രശാസ്ത്രത്തിലും രാജയോഗത്തിലു ഭേദത്തിൽ പ്രാണന്റെ ഇരപ്പു ങ്ങളായ! ആറു പകുത്തളെ വിവരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതിലൊന്നാണു മൂലധാരം.

നാലു പരണങ്ങളിൽ ആദ്യത്തേതാണിവിടെ ചേർത്തതു് വർദ്ധിപ്പിച്ചതും പല വിധത്തിലുള്ളവയുമായ ശബ്ദങ്ങൾ ചേർന്നതാണു കോലാഹലം. അതു സപ്തസ്വരത്തിനോടു യോജിപ്പിക്കുന്നതു എങ്ങനെയെന്നറിവായിട്ടില്ല

ഈ കീർത്തനത്തിൽ സ്വാമികൾ നാദബിംബ മോഹാസനയെ രാജയോഗവുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. രണ്ടിന്റെയും ലക്ഷ്യം ബിംബമാനന്ദലബ്ധിയാണ്. സംഗീത സാഹിത്യങ്ങളുടെ യോഗം കൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന രസാനന്ദം തന്നെ ബിംബമാനന്ദമായി ഗണിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്. രസാനന്ദത്തിന്നു ബ്രഹ്മമാനന്ദത്തിന്റെ സഹോദരത്വമുണ്ടു്. ശബ്ദമല്ല സപ്തസ്വര എന്ന ജഗദ്ബ്രഹ്മാണി കീർത്തനത്തിലും സ്വാമികൾ ഈ തത്വം വ്യഞ്ജിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു ഈ പ്രകൃതത്തിൽ സ്വാർത്ഥപത്തിൽ നിന്നുദ്ധിച്ച ഈ പ്രാണവും ശ്രദ്ധേയമാണു്:

ആത്മമദ്ധ്യഗത പ്രാണ
പ്രാണമദ്ധ്യേ ഗതോ ധ്വനിഃ
ധ്വനിമദ്ധ്യേ ഗതോ നാദഃ
നാദമദ്ധ്യേ സദാശിവഃ

നാദോപാസനയുടെ ലക്ഷ്യം മോക്ഷമാണെന്നറിയാതെ നേരവോക്കിനും ഉപജീവനത്തിനും മാത്രം സംഗീതം അഭ്യസിച്ചവരായാണു സ്വാമികൾ ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ അനുപദ്യപിയിൽ ബഹുഭേദങ്ങളായി ഉപരിച്ചിരിക്കുന്നതു്. നാലു പരണങ്ങളിൽ ആദ്യത്തേതാണു ഇവിടെ ചേർത്തിരിക്കുന്നതു്.

- അ. വരരാജ യോഗ നിഷ്ഠൗ
വാരികാനന്ദ മന്ദേട്ട (സ്ക)
- ച. രാമനാമശ്രവണ മുഖല്ല
നാമരൂപമെ ഹൃദയമുനിണ്ഡി
പ്രേമപുട്ട സേയഗ ലേദാ? നിഷ്ഠ
കാമ ത്യാഗരാജ സേയ നാമ (സ്ക)

സ്തമരണേ(സ്തമരണേ+എ) സ്തമരണം, ഉച്ചാരണം മാത്രം, സുഖമു-
സുഖം, രാമനാമ-രാമനാമം, നരയൈ-പുട്ടി-മനുഷ്യാനായി ജനിക്കുക, നന്ദു-
ക-കാരണം, നാമ (സ്തമരണേ-വാ-ശ്രേഷ്ഠമായ രാജയേ ഗനിഷ്ഠൗ-
രാജയോഗത്തിൽ നിഷ്ഠയുള്ളവർ, വാരികാനന്ദമന്ദേട്ട (വാരിക+ആനന്ദ+
അന്ദേട്ട) വാരിക-അവർ, ആനന്ദ അന്ദേട്ട-ലഭിക്കുന്നു. രാമനാമശ്രവണമു-
-രാമനാമം കേൾക്കുന്നത്, വല്ല-കാരണമായി, ന മരൂപമേ-നാമവും രൂപവും
മാത്രം, ഹൃദയമുനിണ്ഡി-ഹൃദയം നിറയെ, പ്രേമപുട്ട-പ്രേമം ജനിക്ക, സേ
യഗ-കാരണമായുക, ലേദ-കഴിയില്ല, നിഷ്ഠകാമത്യാഗരാജ-നിഷ്ഠകാമനാ
യ ത്യാഗരാജൻ, സേയ-ചെയ്യുക, നാമ-നാമം.

മനുഷ്യാനായിജനിച്ചവര ശ്രീരാമനാമശ്രവണം മാത്രമാണ് സുഖം
ചെയ്യുന്നത്, വിശിഷ്ടമായ യോഗാഭ്യാസം ചെയ്യുന്നവർക്കു കൂടി അതു ആനന്ദ
ത്തെ നൽകുന്നു, ഫലേച്ഛ കൂടാതെ ത്യാഗരാജൻ ചെയ്യുന്ന നാമസങ്കീർത്തനം
കേൾക്കുക കാരണം ജനഹൃദയത്തിൽ (ശ്രീരാമന്റെ) നാമരൂപങ്ങൾ പതിയുക
യും ഭഗവാനോടു ഭക്തി ജനിക്കുകയും ചെയ്യുന്നില്ലേ?

നരയൈ പുട്ടി നന്ദു ക എന്ന പദ്യം ശ്രദ്ധേയമാണ്. ലോകത്തിൽ
പലരും ജനിക്കുന്നുണ്ട്. ദാഹാദ മനുഷ്യൻ (ചതുഷ്പദ) നാൽക്കാലിപോലെ
മുക്കില്ലെന്നും വാക്കുസ്ഥിതി ഭഗവന്നാമ സങ്കീർത്തനത്തിനും തദാർ സുഖ പ്രാ
പ്തിക്കുമാണെന്നും ഇതിൽ ധ്വനിയുണ്ട്.

സ്തമരണം മനസ്സുകാണാണ്. എന്നാൽ കീർത്തനത്തിലെ ആശയം
നാമസങ്കീർത്തനമാണ് 'എവരന' മുതലായ കീർത്തനങ്ങളിൽ രാമനാമത്തി
ന്റെ മഹിമ വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ.

178

യദുകലകാംഭോജി-ത്വമ്പ

- പ. ഹെച്ചരികഗാ രാര ഹേ രാമചന്ദ്ര!
ഹെച്ചരികഗാ രാര ഹേ സുഗുണസാന്ദ്ര! (ഹെ)
- അ. പച്ചവിലത്തുനി ഗന്ന പാലിതസുരേന്ദ്ര! (ഹെ)
- ച. നിന്ന ജഡവച്ച ഭഗിനി കരംസുചിലുക
മനസുരഞ്ജിപ്പ നീ മഹിമലൻ ബലുക
മിനവംസുലേല്ല വിന്ദലൻ ചാലജിലുക
ഘനത്യാഗരാജ കരഗൊന മുദ്രുലുക (ഹെ)

ഹെച്ചരികഗാ-കരുതലോളകി(സൂക്ഷിച്ചു. ജഗ്രതയായി); രാമ-വനാലും; ഹേ! രാമപത്ര! സുഗുണസാര-സൽഗുണസമ്പന്നനേ! പച്ചവിലത്തുനി-കാമദേവന്റെ, കന്ന-അപ്പൻ; പാലിതസുര-ഇത്രനെ രക്ഷിച്ചവൻ (സംബോധനകൾ); നിന്ദ-നാണെ; ജഡവച്ചു-കാണവാൻ വരുന്ന; ഗേനി കരംബു-സോദരിയുടെ കയ്യിൽ; ചിലക-കിളി; മനസ്സുണ്ടില്ല-സന്തോഷത്തോടെ; നീ മഹിമലന-നിന്റെ മഹിമകളെ; ബലക-പറയുക; മിനുവാസുലല്ല ദേവന്മാരെല്ലാം; പാരുല-പുഷ്പങ്ങളെ; ചാല-ചളരെ; ജലക-വർഷിച്ചു; ചുന-മഹാനായ, വലിയ; ത്യാഗരാജ-ത്യാഗരാജൻ; കന്ദഗാൻ-കാണവാൻ; മുട്ടുഗുലക-അഴകായ, അഴക ചിതറിയിട്ട്,

അല്ലയോ രാമപത്ര! സൽഗുണസമ്പന്നനായവനേ! സൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ട് എഴുന്നള്ളിയാലും. കാമജനക! ഇത്ര ന രക്ഷിച്ചവനേ! നിന്നെ കാണുവാൻ യി വരുന്ന സോദരി (പാർവ്വതി)യുടെ കയ്യിലുള്ള കിളി മനസ്സന്തോഷത്തോടെ നിന്റെ മഹിമകളെ കീർത്തിച്ചുകൊണ്ടും ദേവന്മാർ പുഷ്പവൃഷ്ടി ചെയ്തുകൊണ്ടുവരികുന്ന അഴകിയ കാഴ്ച ഈ ത്യാഗരാജൻ മനസ്സന്തോഷത്തോടെ കാണുവാനായി (എഴുന്നള്ളിയാലും)

ഉത്സവസമ്പ്രദായ കീർത്തനങ്ങളിൽ ഒന്നാണിത്. ഭഗവാന്റെ ദിവ്യരൂപം ഗള വിഗ്രഹം. ശിവലിംഗം എഴുന്നള്ളിക്കുമ്പോൾ സൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു വരണം എന്നാണു ആശയം. എഴുന്നള്ളിക്കുന്ന പുരാഹിതരുള്ള നിർദ്ദേശം സ്വാമികൾ ഭഗവാനെത്തന്നെ ബോധിപ്പിക്കുകയാണ്.

മൂന്നു പരണങ്ങളിൽ ഒപ്പിലത്തേതാണു ചേർത്തത്. ഘന എന്ന വിശേഷണം ഉപയോഗിച്ചതു പ്രാസത്തിനു മാത്രം. വേണ്ടിയിരിക്കും. സ്വാമികൾ ആത്മസ്തുതി ചെയ്യുകയില്ല.

179

മുഖാരി-ആദി

- പ. ക്ഷീണമൈ തിരുഗ ജന്മിഞ്ചേ
സിദ്ധിമാന്ദരാ ഓ മനസാ (ക്ഷീ)
- അ. ഗീർ്വ്വണ നാടകാലങ്കാരവേദ
പുരാണയജ്ഞ ജപതപാദല ഫലമുല (ക്ഷീ)
- ച. എദി ജേസിന ജഗന്നാഥ്യു ശീരമുന
ഏദയമുന വഹിഞ്ചി
പദിലമൈന സത്പദമുനൊസംഗേ
ബാട ത്യാഗരാജവീരതുനി ഭജനരാ (ക്ഷീ)

ക്ഷീണമൈ-ക്ഷയിക്കുന്നത്, നശിക്കുന്നത്; തിരുഗ-വീണ്ടും; ജന്മിഞ്ചേ-ജനിപ്പിക്കുന്നതായ; സിദ്ധി-സിദ്ധി; മാന്ദരാ-ഉപേക്ഷിച്ചാലും, മാനസാ-അല്ലയോ മനസ്സേ; ഗീർ്വ്വണ-സംസ്കൃതരോഷ; നാടകാലങ്കാര-നാടകാലങ്കാരങ്ങൾ; വേദപുരാണ-വേദപുരാണങ്ങൾ; യജ്ഞജപതപാദല-യോഗം, ജപം, തപസ്സു മുതലായ; ഫലമുല-ഫലങ്ങൾ; എദി-എന്തെല്ലാം; ചേസിന-ചെയ്തതു. ജഗന്നാഥ്യു-ജഗന്നാഥൻ; ശീരമുന-തലയിൽ; ഏദയമുന-ഏദയത്തിൽ; വഹിഞ്ചി-വഹിച്ചുകൊണ്ട്; പദിലമൈന-രക്ഷിക്കുക; സത്പദമുന-സത്പദത്തെ; ഒസംഗേ-അതനൂത്; ബാട-വഴി; ത്യാഗരാജ വീരതുനി ത്യാഗരാജനാൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ടവന്റെ; ഭജന-ഭജന; രാ സംബോധന.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു് അന്വയിക്കണം.

അപ്പോഴാ മനസ്സു, ദേവദാസിയായ സു.സു.കുന്തളിൽ ഉള്ള നാടകാലങ്കാരങ്ങൾ പഠിച്ചാലും വേദപുരാണങ്ങൾ പാരായണം ചെയ്താലും യോഗം, ജപം, തപസ്സ് എന്നിവ ചെയ്താലും കിട്ടുന്ന ഫലങ്ങൾ നഗ്നരവും വീണ്ടും ജന്മമുട്ടക്കുവാൻ കാരണമാകയാൽ ആ സിദ്ധികളെ ഉപേക്ഷിച്ചാലും, (നാം) എന്തു ചെയ്താലും ജഗന്നാഥനായ ഭഗവാൻ അതിനെ തലയിലും മനസ്സിലും വെച്ചുകൊണ്ടു് അവൻ ഉന്മൂലം ധർമ്മവുമായ പദവി നൽകുന്നു. ഉത്തമമാർഗ്ഗം ത്യാഗരാജൻ വന്ദിക്കുന്നവന്റെ (ശ്രീരാമ) ഭജനമാണു്.

നഗ്നരവും വീണ്ടും വീണ്ടും ജന്മമുട്ടക്കുവാൻ കാരണമാവുന്നതുമായ സിദ്ധികളെ (അണിമാടി) ത്യജിച്ചാലും എന്ന പല്ലവിയെ അർത്ഥം പറയാം.

ദൈവൻ എത്ര വലിയ പണ്ഡിതനായാലും ജപതപാദികളെക്കൊണ്ടു് അപ്സസിദ്ധികൾ നേടിയാലും അവൻ ജനനമരണകാളേശത്തിൽ നിന്നു മുക്തനാകുന്നില്ല “ക്ഷീണേപ്യന്യേതർത്ഥേഭ്യോക്തം വിശന്തി” ഭഗവാൻ തരണത്തിൽ “ഭഗവത” കാരുണ്യം തന്നെ വേണം.

തന്റെ സമാധിയുടെ അർത്ഥഭാവങ്ങൾക്കു മുഖ്യ രചിച്ച ഈ കീർത്തനത്തിൽ സ്വാമികൾ മനുഷ്യരാൾക്കു തന്റെ അന്ത്യസന്ദേശം ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിരിക്കുന്നു. ശാശ്വതമായ ആനന്ദലബ്ധിയുടെ മാർഗ്ഗം ഒന്നു മാത്രം: ശ്രീരാമഭജനം. ഈ സംസാരദുഃഖത്തിൽനിന്നു ഭക്തിതന്നെ രക്ഷിക്കും.

180

ദേവഗന്ധാരി-ആദി

- പ. ക്ഷീരസാഗരശയന! നന്നു ചിന്തല ബെട്ടവലെന്നാ? രാമ (ക്ഷീ)
- അ. വാരണരാജൻ ബ്രോവൻ വേഗമേ വച്ചിനദി വിന്നാൻരാ രാമ! (ക്ഷീ)
- ച. നാരീമണി കി ജീരലിച്ചിനദി നാഡേനേ വിന്നാൻരാ ധീരധര രാമദാസനി ബന്ധമു ഭീർച്ചിനദി വിന്നാൻരാ നീരജാക്ഷികൈ നീരധിദാടിന നീ കീർത്തിനി വിന്നാൻരാ താരകനാമ! ത്യാഗരാജനുത! ദയതോ നേ ലുകോരാ രാമ! (ക്ഷീ)

ക്ഷീരസാഗരശയന-ചാൽക്കടലിൽ പള്ളിക്കൊള്ളുന്നവനേ! നന്നു-എന്നെ; ചിന്തല-ചിന്തയോ, ആലയം; ബെട്ടവലെന്നാ-പെട്ടത്തണമോ? രാമ! വാരണരാജൻ-ഗജരാജൻ; ബ്രോവൻ-രക്ഷിക്കുവാനായി, വേഗമേ-വേഗത്തിൽ; വച്ചിനദി-കൃത്രിമതൂ; വിന്നാൻരാ-കേട്ടിട്ടുണ്ടു്; രാമ! നാരീമണി-കി-സ്മിതരഞ്ജന (പ്രായം-ചിത്രം); ജീരലിച്ചിനദി (ചീരച്ച + മച്ചിനദി) വസു

ങ്ങര കൊടുത്തു; നാഡേ - മുസ്തന്ന നേ - ഞാൻ: വിന്നാൻരാ, ധീരുഡുധീര നാല; രാമദാസനി-രാമദാസൻ; ബന്ധമു-ബന്ധനം; ഭീർച്ചിനദി-അഴിച്ചു വിട്ടു; വിന്നാൻരാ; നീരജ ക്ഷിക്കെ-താമരയുടെ അഴകൊട്ടുകുടിയ കണ്ണുകളുള്ള സീതാദേവിക്കുവേണ്ടി; നീരധി-സമുദ്രത്തെ; ഭാടിന-കടന്ന; നീ-നീയെൻ കീർത്തിനി-കീർത്തിയെ; വിന്നാൻരാ; താരകനാമ-സംസാരത്തിൽനിന്നു രക്ഷിക്കുന്ന നാമുള്ള പൻ; ത്യാഗരാജൻ! ദയതോനേ-ദയയോടെ; ഏലുക്കേര- ഏറ്റൊടുത്താലും.

അല്ലയോ ക്ഷീരസാഗരമയന! രാമ! ഏനെ ഇങ്ങനെ ആധിയിൽ പെട്ടു നേണമോ? ഗജേന്ദ്രനെ രക്ഷിക്കുവാനായി നീ ബദ്ധപ്പെട്ടു വന്നതു ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ദ്രുപദിക്കു (കുരവ സഭയിൽ പെച്ചു ദുശ്ശാസൻ വസ്ത്രാക്ഷേപം ചെയ്തു സമയത്തിൽ) വസ്ത്രം കൊടുത്തു (മനം രക്ഷിച്ചു) ഞാൻ മുസ്തന്ന കേട്ടിട്ടുണ്ട് ധീരനായ (ഭദ്രാചല) രാമദാസനെ ബന്ധനത്തിൽനിന്നു മോചിപ്പിച്ചതും ഞാൻ കേട്ടു സീതാദേവിക്കു വേണ്ടി നീ കടൽ കടന്നതും ഞാൻ കേട്ടു അല്ലയോ താരകനാമ! ദയയോടെ ഏനെ ഏറ്റുകൊണ്ടാലും.

ധീരുഡു എന്നതിന്നു സ്ഥിരപിത്തനാമപൻ എന്ന അർത്ഥമാണു ഇവിടെ.

കർണ്ണാനുഭവവും ആലോചനാഭൂതവുമായ ഈ കീർത്തനത്തിൽ കൃത്യഗത്തിലും ശ്രേതായുഗത്തിലും, ദ്വാപരയുഗത്തിലും ഈ കലികാലത്തും നടന്നതായ സഭയുടെ അനുസ്മരിക്കുകയാണ്. ചിന്ത പലവിധമാണ്; ഗജേന്ദ്രനു അത്യാസന്നമായ മണ്ണുവെള്ളം; വിരമമുദഃഖാലുക്കേശവൻ ഭീഷണിയും കൊണ്ടുള്ള സീതയുടെ ചിന്ത; സംസ്ഥിതിപ്പെച്ച മാനദംഗം വരുമെന്ന പാഞ്ചാലിയുടെ ചിന്ത; തന്റെ ആരാധനാർത്ഥികളേക്കൂട്ടം പണിപെയ്തതിന്നു തടവാണല്ലോ കാട്ടിയത് എന്ന രാമദാസന്റെ ചിന്ത. ഇത്തരത്തിലുള്ള ആപത്തും വരാതിരുന്ന ത്യാഗരാജന്റെ ആധി ഏന്തായിരുന്നുവെന്നും ചിന്തിച്ചുപോകുവേണ്ടതാണ്! അതുകൊണ്ടാണ് സ്വമിഹര താകനാമ! എന്നു സംബോധന ചെയ്യുന്നത്.

ത്യാഗരാജസുധ ഒന്നാം ഭാഗം

സമാപ്തം.

രാമദാസ്

നല്കാറുണ്ടായിരുന്ന ലിംഗസ്ഥാനെന്ന് ബ്രാഹ്മണന്റെ പുത്രനായ ഗോപസ്ഥാനെ കബീർദാസന്റെ ശിഷ്യനും രാമകൃഷ്ണനുമായി. അദ്ദേഹത്തിന് രാമദാസ് എന്ന പേർ കൊടുത്തത് സ്വഗുരു തന്നെ ആയിരുന്നു. ആ ദേശത്തെ നാടുവാഴി അബുഹുസ്സൻ ഓണിഷ എന്നൊരാളായിരുന്നു. അദ്ദേഹം രാമദാസനെ ഭദ്രാചലത്തിൽ താടിയിൽ ദാരായി നിയമിച്ചു. അവിടെയുള്ള പുരാതനമായ ശ്രീരാമക്ഷേത്രം ജീർണ്ണാവസ്ഥയിലായിരിക്കണ്ട രാമദാസ് അതു സർക്കാർ പണമെടുത്തു പുതുക്കിപ്പണിചെയ്തു. അതിനു പണാപഹരണകരം ചുമത്തി ഓണിഷ അദ്ദേഹത്തെ തടവിലിട്ടു. പിന്നീട് രാമദാസ് നിർഭോഷിയാണെന്നു ഓണിഷക്കു ബോധ്യമായപ്പോൾ അദ്ദേഹം ആ കേസനെ തടവിൽനിന്നു മോചിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. മാത്രമല്ല, നാടുവാഴി അദ്ദേഹത്തിനു പെൻഷൻ അനുവദിക്കുകയും ചെയ്തു. രാമലക്ഷ്മണന്മാർ തന്നെ ബ്രാഹ്മണവേഷത്തിൽചെന്നു വജാനായിൽനിന്നു രാമദാസ് എടുത്ത പണം ഓണിഷയ്ക്കു മടക്കിക്കൊടുത്തുവത്രെ. ഓണിഷയ്ക്കു സ്വപ്നമുണ്ടായി എന്നും പറയുന്നുണ്ട്.

രാമദാസ് ഭദ്രാചലം ശ്രീരാമനെപ്പറ്റി വളരെ കേതിശാനങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്.

കുറിപ്പ്

തെലുങ്കുഭാഷയിലെ സന്ധിനിയമപ്രകാരം 'ക' 'ഗ' ആയും 'ച' 'ജ' ആയും, 'ത' 'ദ' ആയും, 'പ' 'ബ' ആയും മാറുന്നതാണ്. ചിലപ്പോൾ രണ്ടു പദങ്ങൾക്കിടയിൽ വേറൊരു ക്ഷരം വരും ഉദാഹരണമാനസമു+ഇവുലൻ എന്നതു ശാന്തമാനസനീവുലൻ എന്നാകും; മേലുകോ+അയ്യ എന്നതു മേലുകോവയ്യ എന്നാകും.

പല കീർത്തങ്ങളിലും കാണുന്ന രാ എന്നതു മദ്ധ്യമ പുരുഷൻ ഏകവചന സംബോധനയാണ് 'എടോ' എന്നർത്ഥം. സ്വാമികൾക്കു ഭഗവാനോടുള്ള സാമീപ്യമാണ് ഇതിൽ വ്യഞ്ജിക്കുന്നത്. ഇതിനു വരു എന്നും അർത്ഥമുണ്ട് 'രാറാ മായിണ്ടി ദാക' 'ചുതാമുരാറേ'

വാലാജപേട്ട വങ്കടരമണഭാഗവതർ രചിച്ച മംഗളാഷ്ടകം

ശ്രീമത് കാകർളവംശാബധി ചന്ദ്രായാമല തേജസേ
പുണ്യായ പുണ്യശീലായ ത്യാഗരാജായ മംഗളം

രാമബ്രഹ്മസൂപുത്രായ രാമനാമസുഖാത്മനേ
രാമചന്ദ്രസ്വരൂപായ ത്യാഗരാജായ മംഗളം

നാരദാചാര്യ കരുണാപാത്രായദ് ഭൂത കീർത്തയേ
ധീരായ നിർവ്വീകാരായ ത്യാഗരാജായ മംഗളം

ശ്രീകാരുണ്യ സമുദ്രായ ലോകാനുഗ്രഹകാരിണേ
സാകേതാധിപ കേതായ ത്യാഗരാജായ മംഗളം

യോഗിപുംഗവമിത്രായ യോഗാനന്ദസ്വരൂപിണേ
രാഗ ലോഭ വിമുക്തായ ത്യാഗരാജായ മംഗളം

ഗാനശാസ്ത്രപ്രവീണായ കലികന്ദഷനാശിണേ
ശരണാഗതപോഷായ ത്യാഗരാജായ മംഗളം

കാവേരിതീരവാസായ കരുണാമൃതവഷ്ണേ
അവനീസുരരാജായ ത്യാഗരാജായ മംഗളം.

